

گزارش اقتصادی شاپارک

شهریور ۱۴۰۴. شماره ۱۲۳

www.shaparak.ir

فهرست مطالب

۶.....	فهرست شکل‌ها
۸.....	فهرست جداول
۱۱.....	پیشگفتار
۱۲.....	شاخص‌های عمده اقتصادی و عملکردی شرکت شاپرک در یک نگاه
۱۶.....	۱- جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی
۱۷.....	۱-۱- نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی
۱۸.....	۱-۱-۱- نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی
۱۹.....	۲-۱-۱- مقایسه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرکی و اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی
۲۱.....	۲-۱- بررسی ارزش تراکنش‌های شاپرک و GDP در طول زمان
۲۲.....	۱-۲-۱- قیاس روند فصلی ارزش تراکنش‌های شاپرک و تولید ناخالص داخلی
۲۳.....	۲-۲-۱- ارزش تراکنش‌های شاپرک و GDP
۲۵.....	۲- شاخص‌های عملکردی شاپرک
۲۵.....	۱-۲- آمار عملکردی شاپرک
۲۶.....	۱-۱-۲- آمار تعداد و ارزش تراکنش‌های شاپرک
۲۸.....	۲-۱-۲- رشد حقیقی ارزش تراکنش‌های شاپرکی
۲۹.....	۳-۱-۲- عملکرد شبکه شاپرک در توزیع ابزار پذیرش
۳۰.....	۴-۱-۲- عملکرد هر ابزار پذیرش به لحاظ تعداد و مبلغ تراکنشها
۳۵.....	۵-۱-۲- عملکرد شاپرک به ازای نوع خدمت
۳۸.....	۲-۲- نفوذ منطقه‌ای
۳۹.....	۱-۲-۲- ضریب نفوذ ابزار پذیرش فعال سیستمی
۴۰.....	۲-۲-۲- سرانه تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش در کشور
۴۰.....	۳-۲-۲- تعداد و سرانه کارتهخوان فروشگاهی فعال سیستمی در هر استان
۴۵.....	۴-۲-۲- تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی
۴۶.....	۵-۲-۲- تعداد و مبلغ تراکنش‌ها به تفکیک استان‌های کشور
۴۷.....	۶-۲-۲- تعداد سرانه تراکنش‌های کارتهخوان فروشگاهی در استان‌های کشور
۴۹.....	۳-۲- شاخص‌های پراکندگی مبلغی تراکنش‌ها
۴۹.....	۱-۳-۲- دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزارهای پذیرش شبکه
۵۳.....	۲-۳-۲- نسبت متوسط ارزش دهک دهم به دهک اول تراکنش‌ها
۵۴.....	۳-۳-۲- بررسی دهک‌های قیمتی هر خدمت به تفکیک ابزار پذیرش

۳- کیفیت انجام خدمات پرداخت الکترونیک کارت ۶۰

- ۱-۳- سهم تراکنش‌های موفق از کل تراکنش‌ها ۶۱
- ۲-۳- آنالیز خطاهای تراکنش‌ها ۶۱
- ۳-۳- کیفیت خدمات شاپرک ۶۴
- ۴-۳- آنالیز تراکنش‌ها ناتمام رخ داده در شبکه ۶۶

۴- بررسی عملکرد کلی شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت ۶۹

- ۱-۴- بررسی عملکرد کلی شرکت‌های PSP ۷۰
- ۱-۱-۴- سهم تعدادی و مبلغی هر یک از شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های حوزه پرداخت الکترونیک کارت ۷۰
- ۲-۱-۴- سهم شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش ۷۱
- ۳-۱-۴- سهم شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر سرویس ۷۵
- ۴-۱-۴- بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در تعداد خطاهای تراکنش‌ها ۷۹
- ۵-۱-۴- اندازه‌گیری تمرکز بازار با استفاده از شاخص هرفیندال - هیرشمن به ازای ابزارهای پذیرش ۸۱
- ۶-۱-۴- اندازه‌گیری تمرکز بازار با استفاده از شاخص هرفیندال - هیرشمن به ازای نوع سرویس ۸۳
- ۲-۴- بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در ابزارهای پذیرش ۸۵
- ۳-۴- بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در ابزار کارتخوان‌های فروشگاه ۸۷
- ۱-۳-۴- سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه در استان‌های کشور ۸۸
- ۲-۳-۴- سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد کارتخوان فروشگاه فعال سیستمی در استان‌های کشور ۹۰
- ۳-۳-۴- شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه در بعد کشوری ۹۲
- ۴-۳-۴- شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه فعال سیستمی در هر یک از استان‌های کشور ۹۷
- ۵-۳-۴- عملکرد شرکت‌های PSP در ابزار کارتخوان‌های فروشگاه کم‌تراکنش و فاقد تراکنش ۹۹
- ۴-۴- نسبت ترمینال‌های تراکنش‌دار به فعال سیستمی شرکت‌های PSP ۱۰۲

۵- بررسی وضعیت بانک‌های صادرکننده و پذیرنده ۱۰۵

- ۱-۵- سهم بازار پذیرندگی ۱۰۵
- ۱-۱-۵- سهم بازار هر یک از بانک‌های پذیرنده از تعداد و مبلغ تراکنش‌های شبکه پرداخت ۱۰۶
- ۲-۱-۵- سهم تعدادی و مبلغی بانک‌های پذیرنده از کل بازار تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش ۱۰۷
- ۳-۱-۵- سهم تعدادی و مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده ۱۰۹
- ۴-۱-۵- اندازه‌گیری تمرکز در بازار بانک‌های پذیرنده هر یک از انواع ابزار پذیرش ۱۱۲
- ۲-۵- سهم بازار صادرکنندگی ۱۱۴
- ۱-۲-۵- تعداد کل هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در سوئیچ شاپرک ۱۱۴
- ۲-۲-۵- سهم بانک‌های صادرکننده از کل کارت‌های بانکی تراکنش‌دار ۱۱۵

- ۳-۲-۵- سهم بانک‌های صادرکننده از تعداد هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار ۱۱۶
- ۴-۲-۵- سهم تراکنش‌های هر بانک صادرکننده از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در همان بانک ۱۱۸
- ۵-۲-۵- اندازه‌گیری تمرکز در بازار صادرکنندگی هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار ۱۲۰
- ۳-۵- سهم تعداد و مبلغ تراکنش‌های بانک‌های کشور در نقش پذیرنده و صادرکننده ۱۲۱
- ۶- جمع‌بندی ۱۲۸
- ۷- واژه‌نامه ۱۳۶

فهرست شکل‌ها

- شکل ۱-۱ مقایسه روند شاخص نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی از ابتدای سال ۱۴۰۱ لغایت خرداد ۱۴۰۴..... ۱۸
- شکل ۱-۲ مقایسه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک و نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی..... ۲۰
- شکل ۱-۳ مقایسه روند GDP و ارزش تراکنش‌های شاپرک در ۱۲ فصل منتهی به زمستان ۱۴۰۳..... ۲۲
- شکل ۱-۲ مقایسه میزان رشد تعداد تراکنش‌ها (میلیون عدد) در ۱۲ ماه منتهی به شهریور ۱۴۰۴..... ۲۶
- شکل ۲-۲ مقایسه میزان رشد مبلغ تراکنش‌ها (همت) در ۱۲ ماه منتهی به شهریور ۱۴۰۴..... ۲۷
- شکل ۳-۲ سهم هریک از ابزارهای پذیرش از تعداد تراکنش‌ها - شهریور ۱۴۰۴..... ۳۰
- شکل ۴-۲ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - مرداد و شهریور ۱۴۰۴..... ۳۴
- شکل ۵-۲ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - شهریور ۱۴۰۴ و ۱۴۰۳..... ۳۵
- شکل ۶-۲ سهم تعدادی انواع خدمات ارائه شده شاپرک - شهریور ۱۴۰۴..... ۳۶
- شکل ۷-۲ سهم انواع خدمات از مبلغ تراکنش‌ها - شهریور ۱۴۰۴..... ۳۶
- شکل ۸-۲ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی انواع خدمات - مرداد و شهریور ۱۴۰۴..... ۳۷
- شکل ۹-۲ مقایسه نسبت مبلغی و تعدادی انواع خدمات - شهریور ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴..... ۳۸
- شکل ۱۰-۲ تغییر در تعداد کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی در هر استان - شهریور نسبت به مرداد ۱۴۰۴..... ۴۱
- شکل ۱۱-۲ تعداد کارتهای فروشگاهی (هزار عدد) فعال سیستمی در هر استان - شهریور ۱۴۰۴..... ۴۲
- شکل ۱۲-۲ سرانه تعداد کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی هر استان به ازای افراد بالای ۱۸ سال - شهریور ۱۴۰۴..... ۴۴
- شکل ۱۳-۲ تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی در استان‌های کشور - شهریور ۱۴۰۴..... ۴۶
- شکل ۱۴-۲ تعداد سرانه تراکنش‌های کارتهای فروشگاهی به ازای افراد بالای ۱۸ سال در هر استان - شهریور ۱۴۰۴..... ۴۸
- شکل ۱۵-۲ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار کارتهای فروشگاهی (بر حسب ریال) - شهریور ۱۴۰۴..... ۵۰
- شکل ۱۶-۲ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی (بر حسب ریال) - شهریور ۱۴۰۴..... ۵۱
- شکل ۱۷-۲ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) (بر حسب ریال) - شهریور ۱۴۰۴..... ۵۲
- شکل ۱۸-۲ مقایسه روند نسبت متوسط مبالغ دهک دهم به دهک اول قیمتی از ابتدای سال ۱۴۰۲..... ۵۴
- شکل ۱۹-۲ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمت خرید کالا و خدمات - شهریور ۱۴۰۴..... ۵۶
- شکل ۲۰-۲ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ - شهریور ۱۴۰۴..... ۵۸
- شکل ۱-۳ سهم هر یک از انواع خطا از مجموع تراکنش‌های ناموفق - شهریور ۱۴۰۴..... ۶۲
- شکل ۲-۳ سهم هر یک از انواع تراکنش‌های ناموفق و تراکنش‌های موفق از کل تراکنش‌ها - شهریور ۱۴۰۴..... ۶۳

- شکل ۳-۳ روند کیفیت خدمات شاپرک در ۱۲ ماه منتهی به شهریور ۱۴۰۴ ۶۵
- شکل ۴-۳ روند کیفیت خدمات شبکه پرداخت در ۱۲ ماه منتهی به شهریور ۱۴۰۴ ۶۶
- شکل ۱-۴ سهم بازار هر شرکت PSP از نظر تعداد تراکنش‌ها - شهریور ۱۴۰۴ ۷۰
- شکل ۲-۴ سهم بازار هر شرکت PSP از نظر مبلغ تراکنش‌ها - شهریور ۱۴۰۴ ۷۱
- شکل ۳-۴ سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - شهریور ۱۴۰۴ ۷۳
- شکل ۴-۴ سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - شهریور ۱۴۰۴ ۷۵
- شکل ۵-۴ سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - شهریور ۱۴۰۴ ۷۷
- شکل ۶-۴ سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - شهریور ۱۴۰۴ ۷۸
- شکل ۷-۴ مقایسه شرکت‌های PSP در شاخص نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌ها - مرداد و شهریور ۱۴۰۴ ۸۰
- شکل ۸-۴ سهم بازاری هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های کارتهخوان‌های فروشگاه‌های به تفکیک استان‌ها - شهریور ۱۴۰۴ ۹۰
- شکل ۹-۴ سهم بازاری هر شرکت PSP از تعداد ابزار کارتهخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی در هر استان - شهریور ۱۴۰۴ ۹۲
- شکل ۱۰-۴ نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتهخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت PSP - شهریور ۱۴۰۴ ۹۵
- شکل ۱۱-۴ نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتهخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار هر شرکت PSP - شهریور ۱۴۰۴ ۹۷
- شکل ۱۲-۴ شاخص اثربخشی کارتهخوان‌های فروشگاه‌های شرکت‌های PSP به تفکیک هر استان - شهریور ۱۴۰۴ ۹۹
- شکل ۱۳-۴ مقایسه روند تغییر تعداد کارتهخوان‌های فروشگاه‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش مالی از ابتدای سال ۱۴۰۲ تاکنون ۱۰۱
- شکل ۱-۵ سهم بازار هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های شبکه پرداخت - شهریور ۱۴۰۴ ۱۰۶
- شکل ۲-۵ سهم بازار هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های شبکه پرداخت - شهریور ۱۴۰۴ ۱۰۷
- شکل ۳-۵ سهم بانک‌های صادرکننده از تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه شاپرک - شهریور ۱۴۰۴ ۱۱۶
- شکل ۴-۵ اختلاف در تعداد تراکنش‌های صادر شده از پذیرش شده هر بانک - شهریور ۱۴۰۴ ۱۲۳
- شکل ۵-۵ مجموع تعداد تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده هر بانک - شهریور ۱۴۰۴ ۱۲۴
- شکل ۶-۵ گردش مالی شاپرکی هر بانک (بر حسب میلیارد ریال) - شهریور ۱۴۰۴ ۱۲۵
- شکل ۷-۵ اختلاف در مبلغ تراکنش‌های صادر شده از پذیرش شده هر بانک - شهریور ۱۴۰۴ ۱۲۷

فهرست جداول

جدول ۱-۱	مقایسه ماهانه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۴	۱۷
جدول ۱-۲	مقایسه ماهانه نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۴	۱۹
جدول ۱-۳	ارزش پرداخت‌های الکترونیک کارتی و GDP در ۱۲ فصل منتهی به زمستان ۱۴۰۳	۲۳
جدول ۱-۲	مقایسه آمار ماهانه تراکنش‌های شاپرک	۲۷
جدول ۲-۲	مقایسه آمار تراکنش‌های شاپرک نسبت ماه مشابه سال ۱۴۰۳	۲۷
جدول ۳-۲	مقایسه رشد اسمی و حقیقی ارزش ماهانه تراکنش‌های شبکه شاپرک	۲۸
جدول ۴-۲	مقایسه رشد حقیقی و اسمی نقطه به نقطه ارزش تراکنش‌های شبکه شاپرک	۲۹
جدول ۵-۲	مقایسه تعداد هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته	۲۹
جدول ۶-۲	مقایسه سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی از کل ابزارهای بازار- شهریور ۱۴۰۴	۳۰
جدول ۷-۲	شاخص تعداد متوسط تراکنش‌ها به ازای هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - شهریور ۱۴۰۴	۳۱
جدول ۸-۲	شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - شهریور ۱۴۰۴	۳۲
جدول ۹-۲	شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزارهای پذیرش تراکنش‌دار - شهریور ۱۴۰۴	۳۳
جدول ۱۰-۲	شاخص متوسط مبلغ هر تراکنش ابزارهای پذیرش در سرویس‌های "خرید" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" - شهریور ۱۴۰۴	۳۳
جدول ۱۱-۲	ضریب نفوذ ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در کشور به ازای هر ۱۰۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال - شهریور ۱۴۰۴	۴۰
جدول ۱۲-۲	سرانه تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش به ازای جمعیت بالای ۱۸ سال کل کشور- شهریور ۱۴۰۴	۴۰
جدول ۱۳-۲	پنج استان دارای بیشترین تعداد کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی - مرداد و شهریور ۱۴۰۴	۴۱
جدول ۱۴-۲	سرانه استانی کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی به ازای افراد بالای ۱۸ سال - مرداد و شهریور ماه ۱۴۰۴	۴۳
جدول ۱۵-۲	تعداد و مبلغ تراکنش‌ها به تفکیک استان‌های کشور- شهریور ۱۴۰۴	۴۷
جدول ۱۶-۲	مقایسه تغییرات ماهانه و نقطه به نقطه شاخص نسبت دهکی	۵۳
جدول ۱۷-۲	متوسط مبالغ هر دهک قیمتی خدمت "خرید کالا و خدمات" به ازای هر ابزار پذیرش	۵۵
جدول ۱۸-۲	متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی خدمت "پرداخت قبض و خرید شارژ" به ازای هر ابزار پذیرش	۵۷
جدول ۱-۳	تعداد و سهم تراکنش‌های موفق و ناموفق از کل تراکنش‌ها - شهریور ۱۴۰۴	۶۱
جدول ۲-۳	مقایسه تعداد انواع تراکنش‌ها و خطاها - شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته	۶۲
جدول ۳-۳	آنالیز خطاهای رخ داده در شبکه پرداخت الکترونیک کارتی - شهریور ۱۴۰۴	۶۳

جدول ۳-۴	قیاس سهم هر یک از انواع خطا - شهریور ۱۴۰۴ و ماه گذشته	۶۴
جدول ۳-۵	کیفیت خدمات شاپرک و کل شبکه پرداخت الکترونیک کارتی	۶۵
جدول ۳-۶	درصد تراکنش‌های ناتمام رخ داده در شبکه پرداخت شاپرک - مرداد و شهریور ۱۴۰۴	۶۷
جدول ۴-۱	مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - مرداد و شهریور ۱۴۰۴	۷۲
جدول ۴-۲	مقایسه سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - مرداد و شهریور ۱۴۰۴	۷۴
جدول ۴-۳	مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - مرداد و شهریور ۱۴۰۴	۷۶
جدول ۴-۴	مقایسه سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - مرداد و شهریور ۱۴۰۴	۷۸
جدول ۴-۵	مقایسه نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌های هر شرکت PSP - مرداد و شهریور ۱۴۰۴	۷۹
جدول ۴-۶	وضعیت تمرکز بازار با توجه به مقادیر شاخص هرفیندال-هیرشمن	۸۱
جدول ۴-۷	محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP به ازای ابزارهای پذیرش - شهریور ۱۴۰۴	۸۲
جدول ۴-۸	مقایسه اختلاف شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP - مرداد و شهریور ۱۴۰۴	۸۳
جدول ۴-۹	محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP به ازای نوع سرویس - شهریور ۱۴۰۴	۸۴
جدول ۴-۱۰	مقایسه اختلاف شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP در مرداد و شهریور ۱۴۰۴	۸۴
جدول ۴-۱۱	مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد هریک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - مرداد و شهریور ۱۴۰۴	۸۶
جدول ۴-۱۲	مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد هریک از ابزارهای پذیرش تراکنش‌دار - مرداد و شهریور ۱۴۰۴	۸۷
جدول ۴-۱۳	سهم بازار هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاهی به تفکیک استان - شهریور ۱۴۰۴	۸۹
جدول ۴-۱۴	سهم بازار هر شرکت PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی به تفکیک استان - شهریور ۱۴۰۴	۹۰
جدول ۴-۱۵	شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاهی فعال سیستمی هر شرکت - مرداد و شهریور ۱۴۰۴	۹۴
جدول ۴-۱۶	شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاهی تراکنش‌دار هر شرکت - مرداد و شهریور ۱۴۰۴	۹۶
جدول ۴-۱۷	شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاهی فعال سیستمی هر شرکت PSP در هر استان - شهریور ۱۴۰۴	۹۸
جدول ۴-۱۸	سهم تعداد کارتخوان‌های کم تراکنش و فاقد تراکنش هر شرکت از کل کارتخوان‌های فعال سیستمی آن - شهریور ۱۴۰۴	۱۰۲
جدول ۴-۱۹	نسبت ترمینال‌های تراکنش‌دار به ترمینال‌های فعال سیستمی - شهریور ۱۴۰۴	۱۰۳
جدول ۵-۱	سهم هر بانک پذیرنده از کل تعداد و مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - شهریور ۱۴۰۴	۱۰۸
جدول ۵-۲	سهم تعدادی و مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده - شهریور ۱۴۰۴	۱۱۰
جدول ۵-۳	محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده به ازای انواع ابزار پذیرش - شهریور ۱۴۰۴	۱۱۲
جدول ۵-۴	مقایسه تغییر شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده به ازای انواع ابزار پذیرش - مرداد و شهریور ۱۴۰۴	۱۱۳

- جدول ۵-۵ مقایسه تعداد و سهم هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - شهریور ۱۴۰۴..... ۱۱۵
- جدول ۵-۶ سهم هر بانک صادرکننده از تعداد هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - شهریور ۱۴۰۴..... ۱۱۷
- جدول ۵-۷ سهم هر دسته از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار از مجموع کارت‌های بانک صادرکننده - شهریور ۱۴۰۴..... ۱۱۸
- جدول ۵-۸ محاسبه شاخص هرفیندال- هیرشمن در بازار صادرکنندگی کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - شهریور ۱۴۰۴... ۱۲۰
- جدول ۵-۹ مقایسه تغییر شاخص هرفیندال- هیرشمن در بازار بازار صادرکنندگی کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - مرداد و شهریور ۱۴۰۴..... ۱۲۱
- جدول ۵-۱۰ سهم تعدادی و مبلغی هر بانک از کل تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده - شهریور ۱۴۰۴..... ۱۲۲

پیشگفتار

مستند حاضر، گزارش شماره ۱۲۳ شاپرک است که به منظور اطلاع رسانی در فضای پرداخت الکترونیک کشور و با هدف کمک به فعالان حوزه پرداخت الکترونیک در عرصه‌های تصمیم‌گیری و اجرایی منتشر شده است. تدوین این گزارش ضمن بازنگری مستمر شاخص‌های ارائه شده در ۵ بخش اصلی زیر صورت می‌پذیرد:

۱. بخش «جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی» که به بیان شاخص‌های کلان اقتصادی شاپرک می‌پردازد.
۲. بخش «شاخص‌های عملکردی شاپرک» که عملکرد ابزارها و خدمات مختلف شبکه پرداخت و ضریب نفوذ منطقه‌ای آنها را تشریح می‌کند.
۳. بخش «کیفیت خدمات پرداخت کارتی» که میزان کیفیت خدمات حس‌شده و آمادگی شبکه در پذیرش تراکنش‌های پرداخت کارتی را بیان می‌کند.
۴. بخش «بررسی عملکرد شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت» که نتیجه فعالیت شرکت‌ها را در کشور و هر استان نشان می‌دهد.
۵. بخش «بررسی عملکرد بانک‌های صادرکننده و پذیرنده» که به بیان میزان مساعی بانک‌های صادرکننده و پذیرنده در صنعت پرداخت الکترونیک کشور پرداخته است.

شاخص‌های عمده اقتصادی و عملکردی شرکت شاپراک در یک نگاه

شاخص‌های مختلفی که جهت پایش وضعیت شرکت شاپراک، بصورت تفصیلی در این گزارش معرفی و محاسبه شده‌اند، در جدول در یک نگاه، به طور خلاصه و در چهار دسته ارائه شده است. بخش‌های شاخص‌های جدول در یک نگاه به صورت زیر تقسیم‌بندی شده است:

- جایگاه شاپراک در اقتصاد ملی
- شاخص‌های عملکردی شاپراک در شهریور ۱۴۰۴
- شاخص‌های کیفیت انجام خدمات پرداخت الکترونیکی کارت
- شاخص‌های بازار شبکه پرداخت الکترونیک کارتی (شامل عملکرد شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت و عملکرد بانک‌های صادرکننده و پذیرنده)

جزئیات و توضیحات بیشتر هر شاخص در ادامه و در بخش مربوطه بیان شده است.

شاخص های گزارش اقتصادی شاپرک در یک نگاه

 رشد نسبت به ماه گذشته
 کاهش نسبت به ماه گذشته
 بدون تغییر نسبت به ماه گذشته

۱ جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی

سهام از نقدینگی

	نسبت ارزش تراکنش های شاپرک به نقدینگی	۱۴/۸۵ درصد
	نسبت اسکناس و مسکوک به نقدینگی	۱/۷۳ درصد

۲ شاخص های عملکردی شاپرک شهریور ماه ۱۴۰۴

آمار عملکردی

	تعداد تراکنش های شاپرک	۴۶۶۵،۳۴۳،۲۲۷ تراکنش
	ارزش تراکنش های شاپرک	۲۱،۵۱۷،۷۳۷،۷۴۵ میلیون ریال

رشد اسمی و حقیقی ارزش تراکنش ها

	رشد اسمی ماهانه شهریور ۱۴۰۴ نسبت به مرداد ۱۴۰۴	۱۴/۰۸٪
	رشد حقیقی ماهانه شهریور ۱۴۰۴ نسبت به مرداد ۱۴۰۴	۹/۸۹٪
	رشد اسمی ماهانه شهریور ۱۴۰۳ نسبت به شهریور ۱۴۰۳	۵۵/۰۶٪
	رشد حقیقی ماهانه شهریور ۱۴۰۳ نسبت به شهریور ۱۴۰۳	۶/۷۲٪

سهام هر یک از ابزارهای پذیرش از تعداد تراکنش ها

	ابزار پذیرش اینترنتی	۶/۶۷٪
	ابزار پذیرش کدهای دستوری	۱/۹۰٪
	کارتخوان فروشگاه	۹۱/۴۴٪

سهام مبلغی هر یک از انواع خدمات شاپرک

	خرید کالا و خدمات	۹۸/۷۳٪
	پرداخت قبض و خرید شارژ	۱/۲۷٪

سهام تعدادی هر یک از انواع خدمات شاپرک

	خرید کالا و خدمات	۹۰/۸۶٪
	پرداخت قبض و خرید شارژ	۴/۸۰٪
	مانده گیری	۴/۳۴٪

ضریب نفوذ منطقه ای

سرانه ابزارهای پذیرش فعال سیستمی به ازای هر ۱۰،۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال کشور

	کل ابزارها	۱،۸۳۱/۶۰
	کارتخوان فروشگاه	۱،۷۲۹/۵۹
	ابزار پذیرش کدهای دستوری	۰/۹۰
	ابزار پذیرش اینترنتی	۱۰۱/۱۲

سرانه تراکنش های هر ابزار پذیرش به ازای افراد بالای ۱۸ سال کشور

	کل ابزارها	۷۵/۴۶
	کارتخوان فروشگاه	۶۹/۰۰
	ابزار پذیرش کدهای دستوری	۱/۴۳
	ابزار پذیرش اینترنتی	۵/۰۳

نفوذ منطقه ای کارتخوان فروشگاه فعال سیستمی

	بیشترین تعداد	تهران	۱،۷۷۰،۹۵۹
	بیشترین تغییر	آذربایجان	۳،۶۲۶
	بیشترین سرانه	مازندران	۰/۲۱۴
	بیشترین سرانه تعداد تراکنش	اردبیل	۷۹/۲۱

نسبت دهکی مبالغ تراکنش های شاپرکی

	نسبت متوسط دهک دهم به دهک اول	۴۶۰/۲۰
---	-------------------------------	--------

گزارش اقتصادی شاپرک

۳

کیفیت انجام خدمات پرداخت

سهم تراکنش‌های موفق

درصد تراکنش‌های موفق به کل تراکنش‌ها	۹۹/۱۵%
درصد تراکنش‌های موفق شاپرک به کل تراکنش‌ها	۹۹/۹۷%

سهم هر یک از خطاهای رخ داد در تراکنش‌ها

خطای پذیرندگی	۱/۰۹%
خطای شاپرکی	۰/۴۱%
خطای صادر کنندگی	۱۰/۰۴%
خطای کاربری	۸۸/۴۶%

کیفیت ارائه خدمات

سطح کیفیت ارائه خدمات شبکه	۹۹/۱۵%
سطح کیفیت ارائه خدمات شاپرک	۹۹/۹۷%

تراکنش‌های ناتمام

درصد تراکنش‌های معوق از کل تراکنش‌ها	۰/۰۱۰%
درصد تغییرات تراکنش‌های معوق	۳۵/۳۰%

شاخص‌های بازار شبکه پرداخت الکترونیکی کارتی در شهریور ۱۴۰۴

شاخص اثربخشی کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی

بالاترین میزان شاخص	۲/۸۷۵	فراپردازان آروند امید
پایین‌ترین میزان شاخص	۰/۲۷۹	الکترونیک کارت دماوند

نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌ها

بالاترین میزان شاخص	۱/۵۸۸%	الکترونیک کارت دماوند
پایین‌ترین میزان شاخص	۰/۰۱۴%	فراپردازان آروند امید

سهم کارتهای کم و فاقد تراکنش از پایانه‌های فعال

بیشترین سهم	الکترونیک کارت دماوند	۳۸/۹۹%
کمترین سهم	پرداخت نوین آراین	۷/۲۰%

ستون اول مربوط به شرکت‌های PSP و ستون دوم مربوط به بانک‌های پذیرنده

بالاترین سهم از کل تراکنش‌های بازار

سهم مبلغی	به پرداخت ملت	۲۱/۷۵%	بانک ملت	۱۶/۴۹%
سهم تعدادی	پرداخت الکترونیک سامان	۲۰/۷۵%	بانک ملت	۱۶/۲۱%

بالاترین سهم مبلغ تراکنش‌ها از بازار هر یک از ابزارهای پذیرش

ابزار پذیرش اینترنتی	به پرداخت ملت	۲۶/۵۹%	بانک ملت	۱۵/۷۳%
ابزار پذیرش کدهای دستوری	به پرداخت ملت	۴۵/۳۸%	بانک ملت	۴۵/۴۳%
کارتخوان فروشگاهی	به پرداخت ملت	۲۰/۲۳%	بانک ملت	۱۶/۶۸%

بالاترین سهم تعداد تراکنش‌ها از بازار هر یک از ابزارهای پذیرش

ابزار پذیرش اینترنتی	به پرداخت ملت	۳۸/۹۲%	بانک ملت	۳۱/۵۸%
ابزار پذیرش کدهای دستوری	به پرداخت ملت	۴۶/۱۸%	بانک ملت	۴۶/۸۲%
کارتخوان فروشگاهی	پرداخت الکترونیک سامان	۲۰/۷۰%	بانک سپه	۱۴/۹۹%

شاخص هر فیندال - هیرشمن (HHI)

ابزار پذیرش اینترنتی	۲/۴۹۳	۱/۵۱۴
ابزار پذیرش کدهای دستوری	۳/۲۶۷	۳/۱۲۲
کارتخوان فروشگاهی	۱/۲۷۴	۸۴۸

بالاترین سهم بانک‌های صادر کنند از تعداد کارت‌های تراکنش‌دار

کارت هدیه و بن کارت	بانک شهر	۱۶/۱۷%
کارت اعتباری	بانک ملت	۱۷/۵۸%
کارت برداشت نقدی	بانک ملی	۲۱/۲۴%

میزان تغییرات بر اساس مقادیر ماه گذشته محاسبه شده است.

فصل ۱

جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی

بررسی کلان اقتصادی عملکرد شبکه الکترونیک پرداخت کارتی، شاپرک با استفاده از قیاس با شاخص‌های اقتصادی در این بخش از گزارش مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۱- جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی

در این بخش، جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی و از جمله نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی تبیین شده است. به علاوه روند ارزش تراکنش‌های شاپرک و اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی در این بخش مقایسه شده است که در نتیجه آن می‌توان تغییر رفتار افراد جامعه در تمایل به پرداخت الکترونیکی را در طول زمان مشاهده کرد. محاسبه سهم ارزش پرداخت‌های الکترونیکی کارتی شاپرک از کل GDP نیز شاخص دیگری است که نمایانگر جایگاه و گستره فعالیت شبکه شاپرک با توجه به اندازه اقتصاد ملی است.

۱-۱- نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی

این شاخص نشان می‌دهد که صنعت پرداخت الکترونیک تا چه میزان در اقتصاد ملی نقش داشته و چقدر در تسهیل مبادلات اقتصادی کشور موثر بوده است. برای بررسی نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی، درصدی از نقدینگی^۱ که به صورت الکترونیکی پرداخت شده، محاسبه می‌شود.

شایان توجه است در محاسبه این شاخص از اطلاعات موجود (تا خرداد ۱۴۰۴) استفاده شده است.

جدول ۱-۱ مقایسه ماهانه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۴

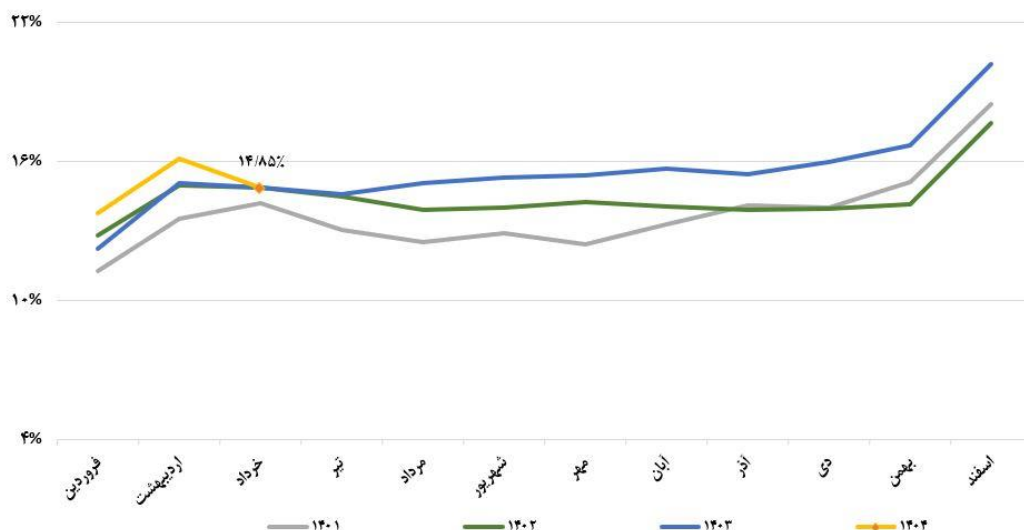
دوره	نقدینگی (میلیارد ریال)	ارزش تراکنش‌های شاپرک (میلیارد ریال)	نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی
تیر ۱۴۰۳	۸۵,۴۹۱,۵۰۰	۱۲,۴۷۸,۰۸۲	۱۴/۶۰٪
مرداد ۱۴۰۳	۸۷,۹۷۸,۹۰۰	۱۳,۲۵۱,۴۳۶	۱۵/۰۶٪
شهریور ۱۴۰۳	۹۰,۷۰۵,۱۰۰	۱۳,۸۷۶,۷۶۲	۱۵/۳۰٪
مهر ۱۴۰۳	۹۲,۳۳۴,۵۰۰	۱۴,۲۱۲,۲۸۰	۱۵/۳۹٪
آبان ۱۴۰۳	۹۳,۹۲۲,۱۰۰	۱۴,۷۱۲,۰۰۴	۱۵/۶۶٪
آذر ۱۴۰۳	۹۶,۰۳۶,۱۰۰	۱۴,۸۴۱,۳۴۰	۱۵/۴۵٪
دی ۱۴۰۳	۹۷,۲۳۳,۳۰۰	۱۵,۵۲۰,۳۹۱	۱۵/۹۶٪
بهمن ۱۴۰۳	۹۹,۴۲۰,۱۰۰	۱۶,۶۱۱,۳۶۹	۱۶/۷۱٪
اسفند ۱۴۰۳	۱۰۱,۶۵۹,۵۰۰	۲۰,۵۳۹,۳۷۲	۲۰/۲۰٪
فروردین ۱۴۰۴	۱۰۵,۲۸۸,۶۰۰	۱۴,۵۰۱,۱۸۸	۱۳/۷۷٪
اردیبهشت ۱۴۰۴	۱۰۷,۳۹۲,۶۰۰	۱۷,۳۲۵,۳۷۱	۱۶/۱۳٪
خرداد ۱۴۰۴	۱۱۰,۵۸۸,۰۰۰	۱۶,۴۱۶,۸۴۸	۱۴/۸۵٪

در خرداد ۱۴۰۴ ارزش تراکنش‌های شاپرک ۱۴/۸۵ درصد از کل نقدینگی بوده است که این شاخص نسبت به ماه اردیبهشت ۱۴۰۴، کاهش ۱/۲۹- درصدی داشته است.

^۱ آمارهای نقدینگی و اسکناس و مسکوک در دست اشخاص از سایت بانک مرکزی ج.ا.ا. از بخش پولی و بانکی در گزارش‌های گزیده آمارهای اقتصادی استخراج شده است.

در خرداد ۱۴۰۴، ارزش تراکنش‌های شاپراک کاهش ۵/۲۴ درصدی داشته است که در قیاس با رشد ۲/۹۸ درصدی نقدینگی نسبت به ماه گذشته، کاهش شاخص نسبت ارزش تراکنش‌های شاپراکی به نقدینگی نسبت به ماه اردیبهشت ۱۴۰۴ را در پی داشته است.

در زمان تولید گزارش حاضر، آمار میزان نقدینگی تا خرداد ۱۴۰۴ منتشر شده است، لذا نسبت ارزش تراکنش‌های شاپراک به نقدینگی به تفکیک هر سال در دوره‌ی زمانی سال ۱۴۰۱ لغایت خرداد ۱۴۰۴ در شکل ۱-۱ ترسیم شده است که بیانگر روند رو به رشد و نوسانی این شاخص در مدت مورد بررسی است.

شکل ۱-۱ مقایسه روند شاخص نسبت ارزش تراکنش‌های شاپراک به نقدینگی از ابتدای سال ۱۴۰۱ لغایت خرداد ۱۴۰۴

۱-۱-۱- نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی

درصدی از نقدینگی که به صورت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص جامعه وجود دارد و پرداخت نقدی را ممکن ساخته، در جدول ۲-۱ ارائه شده است.

جدول ۱-۲ مقایسه ماهانه نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی در ۱۲ ماه منتهی به خرداد ۱۴۰۴

دوره	نقدینگی (میلیارد ریال)	اسکناس و مسکوک در دست اشخاص (میلیارد ریال)	نسبت اسکناس و مسکوکات به نقدینگی
تیر ۱۴۰۳	۸۵,۴۹۱,۵۰۰	۱,۴۴۳,۰۰۰	۱/۶۹٪
مرداد ۱۴۰۳	۸۷,۹۷۸,۹۰۰	۱,۴۳۴,۶۰۰	۱/۶۳٪
شهریور ۱۴۰۳	۹۰,۷۰۵,۱۰۰	۱,۴۴۲,۲۰۰	۱/۵۹٪
مهر ۱۴۰۳	۹۲,۳۳۴,۵۰۰	۱,۴۵۹,۸۰۰	۱/۵۸٪
آبان ۱۴۰۳	۹۳,۹۲۲,۱۰۰	۱,۴۸۰,۲۰۰	۱/۵۸٪
آذر ۱۴۰۳	۹۶,۰۳۶,۱۰۰	۱,۴۹۱,۴۰۰	۱/۵۵٪
دی ۱۴۰۳	۹۷,۲۳۳,۳۰۰	۱,۵۰۵,۷۰۰	۱/۵۵٪
بهمن ۱۴۰۳	۹۹,۴۲۰,۱۰۰	۱,۵۲۳,۰۰۰	۱/۵۳٪
اسفند ۱۴۰۳	۱۰۱,۶۵۹,۵۰۰	۱,۷۹۱,۳۰۰	۱/۷۶٪
فروردین ۱۴۰۴	۱۰۵,۲۸۸,۶۰۰	۱,۸۲۲,۲۰۰	۱/۷۳٪
اردیبهشت ۱۴۰۴	۱۰۷,۳۹۲,۶۰۰	۱,۸۱۸,۶۰۰	۱/۶۹٪
خرداد ۱۴۰۴	۱۱۰,۵۸۸,۰۰۰	۱,۹۱۴,۷۰۰	۱/۷۳٪

در خرداد ۱۴۰۴، ۱/۷۳ درصد از کل نقدینگی، متعلق به اسکناس و مسکوک در دست اشخاص بوده است که نسبت به مقدار مشابه در اردیبهشت ۱۴۰۴ افزایش ۰/۰۴ درصدی را تجربه نموده است. در خرداد ۱۴۰۴ میزان نقدینگی با افزایش ۲/۹۸ درصدی همراه بوده و میزان اسکناس و مسکوک در دست اشخاص نیز با افزایش ۵/۲۸ درصدی همراه بوده است.

۱-۱-۲- مقایسه نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرکی و اسکناس و

مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی

شکل زیر روند دو شاخص نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی و نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی را نشان داده و امکان مقایسه تغییرات ارزش تراکنش‌های پرداخت الکترونیک و حجم اسکناس و مسکوک در دست اشخاص را به کل نقدینگی در طول زمان، ممکن می‌سازد.

سال	نسبت ارزش تراکنش های شایرکی به نقدینگی (%)	نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی (%)
۱۴۰۱/۱	۱۱.۵	۱.۵
۱۴۰۱/۲	۱۳.۵	۱.۵
۱۴۰۱/۳	۱۴.۵	۱.۵
۱۴۰۱/۴	۱۳.۵	۱.۵
۱۴۰۱/۵	۱۲.۵	۱.۵
۱۴۰۱/۶	۱۳.۵	۱.۵
۱۴۰۱/۷	۱۲.۵	۱.۵
۱۴۰۱/۸	۱۳.۵	۱.۵
۱۴۰۱/۹	۱۴.۵	۱.۵
۱۴۰۱/۱۰	۱۴.۵	۱.۵
۱۴۰۱/۱۱	۱۵.۵	۱.۵
۱۴۰۱/۱۲	۱۸.۵	۱.۵
۱۴۰۲/۱	۱۳.۵	۱.۵
۱۴۰۲/۲	۱۵.۵	۱.۵
۱۴۰۲/۳	۱۵.۵	۱.۵
۱۴۰۲/۴	۱۴.۵	۱.۵
۱۴۰۲/۵	۱۴.۵	۱.۵
۱۴۰۲/۶	۱۴.۵	۱.۵
۱۴۰۲/۷	۱۴.۵	۱.۵
۱۴۰۲/۸	۱۴.۵	۱.۵
۱۴۰۲/۹	۱۴.۵	۱.۵
۱۴۰۲/۱۰	۱۴.۵	۱.۵
۱۴۰۲/۱۱	۱۴.۵	۱.۵
۱۴۰۲/۱۲	۱۷.۵	۱.۵
۱۴۰۳/۱	۱۲.۵	۱.۵
۱۴۰۳/۲	۱۵.۵	۱.۵
۱۴۰۳/۳	۱۴.۵	۱.۵
۱۴۰۳/۴	۱۴.۵	۱.۵
۱۴۰۳/۵	۱۵.۵	۱.۵
۱۴۰۳/۶	۱۵.۵	۱.۵
۱۴۰۳/۷	۱۵.۵	۱.۵
۱۴۰۳/۸	۱۵.۵	۱.۵
۱۴۰۳/۹	۱۵.۵	۱.۵
۱۴۰۳/۱۰	۱۶.۵	۱.۵
۱۴۰۳/۱۱	۱۷.۵	۱.۵
۱۴۰۳/۱۲	۲۰.۵	۱.۵
۱۴۰۴/۱	۱۴.۵	۱.۵
۱۴۰۴/۲	۱۶.۵	۱.۵
۱۴۰۴/۳	۱۵.۵	۱.۵

۲-۱- بررسی ارزش تراکنش‌های شاپرک و GDP در طول زمان

بر اساس انتظارات و در حالت عمومی، رابطه مستقیمی بین تقاضا در دوره مشخص و مبلغ پرداخت‌های صورت گرفته در آن دوره وجود دارد؛ چرا که بهای کالای مورد تقاضا به صورت الکترونیکی و یا نقدی پرداخت می‌شود. از سوی دیگر عواملی از قبیل تورم، نرخ بهره، رکود و رونق اقتصادی، اوضاع سیاسی و سایر عوامل، بر تقاضا، عادات و رفتار مصرفی آحاد جامعه اثرگذار است. به عنوان مثال در یک اقتصاد رکودی، با کاهش تقاضا و خرید کالاها و خدمات، انتظار بر آن است که پرداخت وجوه چه به صورت نقدی و چه به صورت الکترونیکی در مجموع کاهش یابد.

به عبارت دیگر روند ارزش پرداخت‌های الکترونیک کارت، به تنهایی عملکرد شرکت شاپرک و یا اعتماد افراد جامعه به صنعت پرداخت الکترونیک کارت را نشان نداده و لازم است بررسی ارزش تراکنش‌های کارت را با توجه به وضعیت سیکل‌های تجاری^۲ و دوره‌های رکود و رونق اقتصادی کشور و نسبت به تولید ناخالص داخلی مورد تحلیل قرار داد.

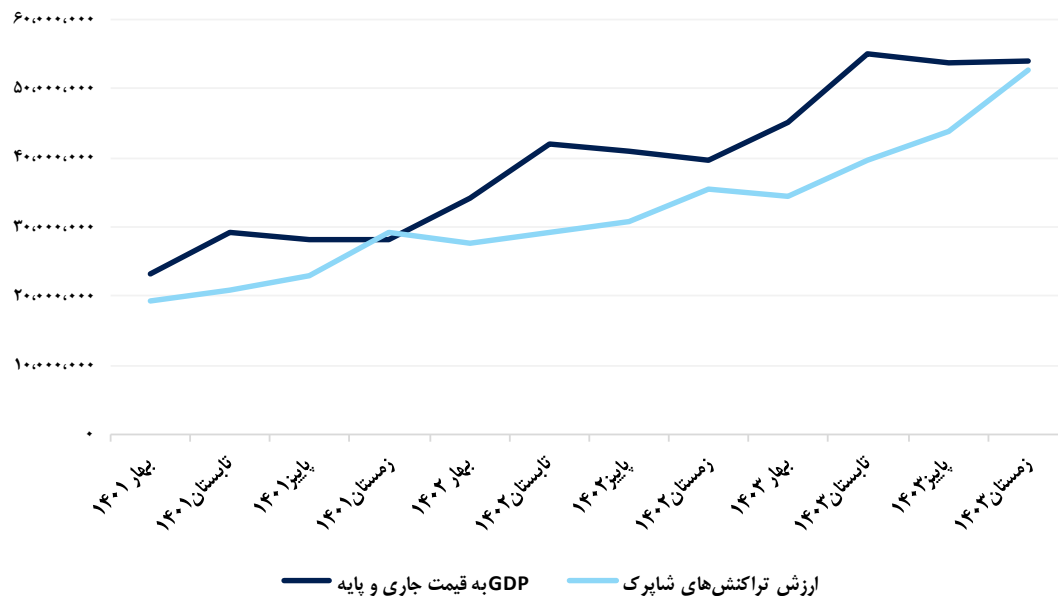
در شکل ۱-۳ روند تولید ناخالص داخلی^۳ به قیمت پایه بر حسب قیمت‌های جاری و ارزش تراکنش‌های شبکه شاپرک در ۱۲ فصل منتهی به زمستان ۱۴۰۳ به صورت فصلی ترسیم شده است^۴.

^۲ بررسی روند تاریخی تولید ناخالص داخلی هر کشوری به عنوان معیاری از سطح فعالیت اقتصادی آن کشور نمایان‌گر آن است که این متغیر در طول سال‌ها، حول یک روند رشد بلندمدت نوسان کرده است. این نوسانات در ادبیات اقتصادی به سیکل‌های تجاری معروفند.

^۳ به واژه نامه رجوع شود.

^۴ آمار تولید ناخالص داخلی از سایت بانک مرکزی ج.ا.ا. و از گزارش سه ماهه نماگرهای اقتصادی اخذ شده است. در گزارش‌های منتشره بانک مرکزی ج.ا.ا. آخرین اطلاعات موجود برای تولید ناخالص داخلی به صورت فصلی، مربوط به زمستان ۱۴۰۳ می‌باشد.

۱-۲-۱- قیاس روند فصلی ارزش تراکنش‌های شاپرک و تولید ناخالص داخلی

شکل ۳-۱ مقایسه روند GDP و ارزش تراکنش‌های شاپرک در فصل منتهی به زمستان ۱۴۰۳

در محاسبات تولید ناخالص داخلی برای جلوگیری از محاسبه چند باره ارزش کالای تولید شده، صرفاً ارزش کالاهای نهایی و نه واسط محاسبه می‌شود. اما از آنجا که ارزش تراکنش‌های شبکه پرداخت الکترونیک، شامل بهای همه انواع کالا، چه نهایی و چه واسط است، امکان بالاتر رفتن ارزش تراکنش‌ها از ارزش تولید ناخالص داخلی وجود داشته که به این دلیل ارزش تراکنش‌های شاپرک از میزان تولید ناخالص داخلی در برخی بازه‌های زمانی بیشتر است.

۱-۲-۲- ارزش تراکنش‌های شاپرک و GDP

ارزش تراکنش‌های شبکه پرداخت الکترونیک کارتی در کنار GDP، معیاری جهت نشان دادن گستره فعالیت شبکه شاپرک با توجه به اندازه اقتصاد ملی است. این آمار در طول زمان^۵ در جدول ۱-۳ ارائه شده است.

جدول ۱-۳ ارزش پرداخت‌های الکترونیک کارتی و GDP در ۱۲ فصل منتهی به زمستان ۱۴۰۳

ارزش تراکنش‌های شاپرک (میلیارد ریال)	GDP (میلیارد ریال)	دوره
۱۹,۳۶۷,۲۳۳	۲۳,۱۱۹,۷۹۳	بهار ۱۴۰۱
۲۰,۸۲۵,۶۹۶	۲۹,۱۶۴,۶۹۷	تابستان ۱۴۰۱
۲۳,۰۹۴,۰۲۹	۲۸,۲۲۱,۳۴۱	پاییز ۱۴۰۱
۲۹,۳۶۹,۱۹۶	۲۸,۲۶۲,۱۵۴	زمستان ۱۴۰۱
۲۷,۶۷۰,۸۲۳	۳۴,۱۶۳,۹۳۴	بهار ۱۴۰۲
۲۹,۱۶۲,۶۷۰	۴۲,۰۸۹,۶۸۰	تابستان ۱۴۰۲
۳۰,۹۳۹,۰۱۰	۴۱,۱۱۱,۲۱۲	پاییز ۱۴۰۲
۳۵,۴۵۵,۲۰۷	۳۹,۷۶۹,۹۴۷	زمستان ۱۴۰۲
۳۴,۳۹۵,۵۶۶	۴۵,۱۸۱,۲۲۳	بهار ۱۴۰۳
۳۹,۶۰۶,۲۸۰	۵۵,۰۸۶,۱۵۶	تابستان ۱۴۰۳
۴۳,۷۶۵,۶۲۴	۵۳,۸۰۳,۷۲۵	پاییز ۱۴۰۳
۵۲,۶۷۱,۱۳۱	۵۳,۹۶۰,۱۶۲	زمستان ۱۴۰۳

*در محاسبات GDP صرفاً ارزش مبادلات کالاها و محصولات نهایی لحاظ می‌شود و به دلیل جلوگیری از محاسبات چند باره ارزش کالاها، ارزش مبادلات کالاهای واسطه‌ای لحاظ نمی‌شود. لذا ارزش مبادلات الکترونیکی ممکن است به دلیل محاسبات ارزش مبادلات کالاهای واسطه‌ای، بیش از ارزش GDP شود.

^۵ در گزارش‌های منتشره بانک مرکزی ج.ا.ا. آخرین اطلاعات موجود برای تولید ناخالص داخلی به صورت فصلی، مربوط به زمستان ۱۴۰۳ می‌باشد.

فصل ۲

شاخص‌های عملکردی شاپرک

بررسی کلان عملکرد شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی، شاپرک در این بخش از گزارش مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

۲- شاخص‌های عملکردی شاپرک

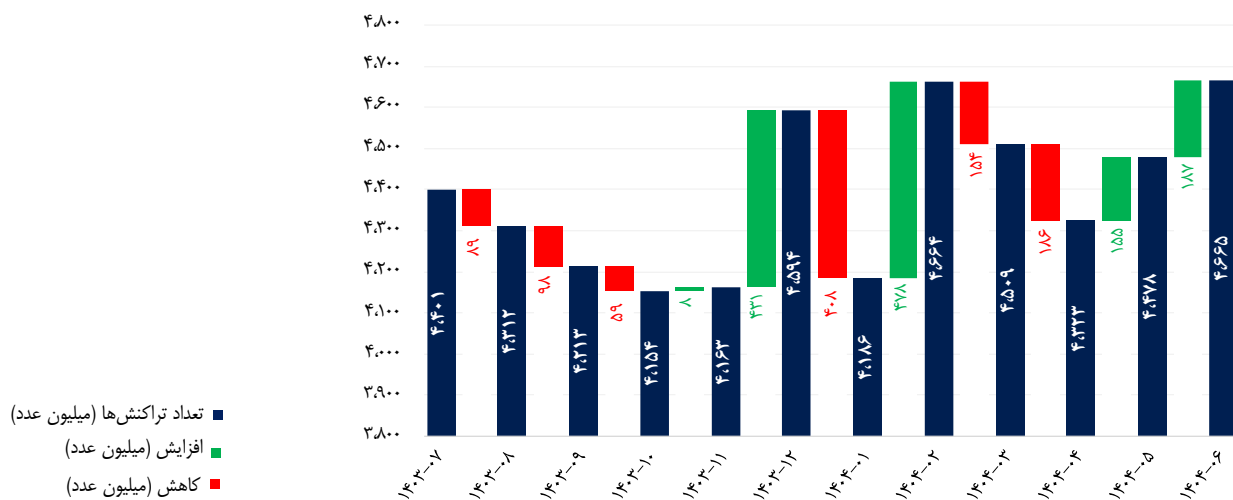
فعالیت و عملکرد پذیرندگی در کل شبکه پرداخت الکترونیک کارت در این بخش بررسی شده است. این بخش خود به سه زیر بخش "آمار عملکردی شاپرک"، "نفوذ منطقه‌ای" و نیز "شاخص‌های پراکندگی مبلغی تراکنش‌ها" تقسیم شده که در هر زیر بخش شاخص‌های مختلفی ارائه شده است.

۲-۱- آمار عملکردی شاپرک

در این بخش، عملکرد شاپرک به لحاظ تعدادی و ارزشی و نیز رشد اسمی و حقیقی آن، نسبت تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش و سهم هر یک از انواع خدمات پرداخت الکترونیک کارت (خرید کالا و خدمات، پرداخت قبض و خرید شارژ و مانده‌گیری) با ارائه شاخص‌هایی بررسی می‌شود.

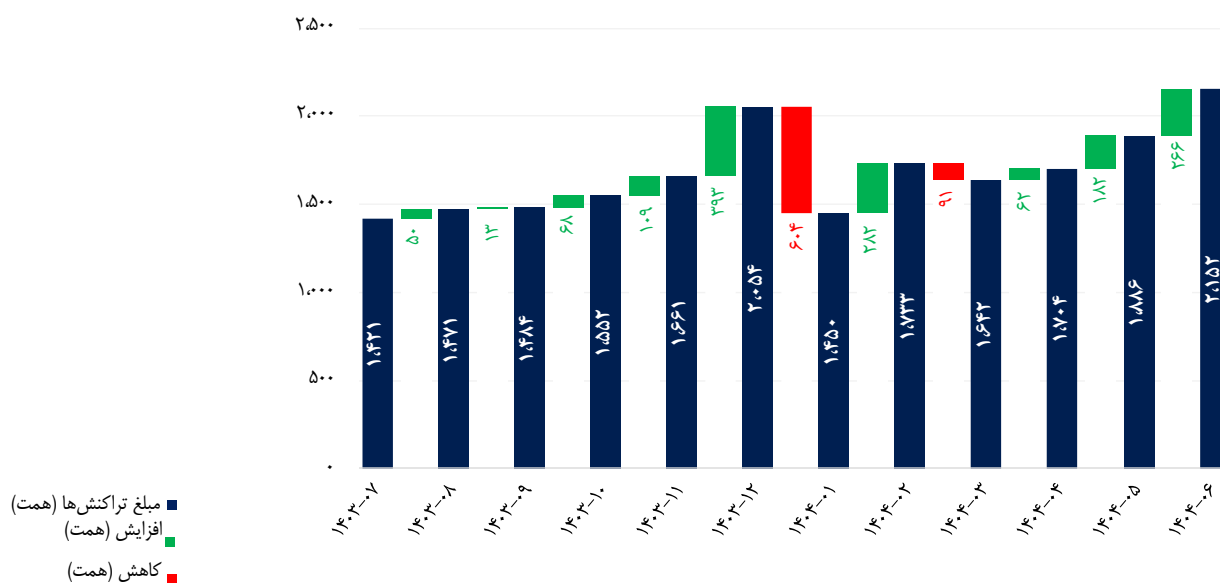
۲-۱-۱- آمار تعداد و ارزش تراکنش‌های شاپرک

در شکل ۲-۱، به بررسی تعداد تراکنش‌ها در ۱۲ ماه منتهی به شهریور ماه ۱۴۰۴ پرداخته شده است. همچنین میزان کاهش و افزایش هر ماه نسبت به ماه گذشته در نمودار قابل مشاهده است. با توجه به این نمودار بیشترین میزان افزایش و کاهش تعداد تراکنش نسبت به ماه گذشته به ترتیب در ماه‌های اردیبهشت و فروردین ۱۴۰۴ رخ داده است.

شکل ۲-۱- مقایسه میزان رشد تعداد تراکنش‌ها (میلیون عدد) در ۱۲ ماه منتهی به شهریور ۱۴۰۴

در شکل ۲-۲، به بررسی مبلغ تراکنش‌ها در ۱۲ ماه منتهی به شهریور ماه ۱۴۰۴ پرداخته شده است. با توجه به این نمودار بیشترین میزان افزایش و کاهش مبلغ تراکنش نسبت به ماه گذشته به ترتیب در ماه‌های اسفند ۱۴۰۳ و فروردین ۱۴۰۴ رخ داده است.

شکل ۲-۲- مقایسه میزان رشد مبلغ تراکنش‌ها (همت) در ۱۲ ماه منتهی به شهریور ۱۴۰۴

در شهریور ماه ۱۴۰۴ بالغ بر ۴,۶۶۵ میلیون تراکنش با ارزش ۲۱,۵۱۸ هزار میلیارد ریال در شبکه الکترونیک پرداخت کارت پردازش شده که نسبت به مرداد ماه رشد ۴/۱۷ درصدی در تعداد و ۱۴/۰۸ درصدی در ارزش ریالی داشته است. در جدول ۱-۲ آمار تعداد و ارزش تراکنش‌های شاپرک در شهریور ماه ۱۴۰۴ و نرخ رشد آن نسبت به ماه گذشته درج شده است.

جدول ۱-۲- مقایسه آمار ماهانه تراکنش‌های شاپرک

نوع	مرداد ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	نرخ رشد
تعداد تراکنش	۴,۴۷۸,۴۳۰,۷۳۰	۴,۶۶۵,۳۴۳,۲۲۷	۴/۱۷٪
مبلغ تراکنش (میلیون ریال)	۱۸,۸۶۲,۶۴۲,۸۴۰	۲۱,۵۱۷,۷۳۷,۷۴۵	۱۴/۰۸٪

همچنین جدول ۲-۲ حاوی آمار تعداد و ارزش تراکنش‌های شاپرک در شهریور ۱۴۰۴ و ماه مشابه سال گذشته به همراه نرخ رشد آن می‌باشد.

جدول ۲-۲- مقایسه آمار تراکنش‌های شاپرک نسبت ماه مشابه سال ۱۴۰۳

نوع	شهریور ۱۴۰۳	شهریور ۱۴۰۴	نرخ رشد
تعداد تراکنش	۴,۴۸۷,۲۱۲,۰۰۱	۴,۶۶۵,۳۴۳,۲۲۷	۳/۹۷٪
مبلغ تراکنش (میلیون ریال)	۱۳,۸۷۶,۷۶۱,۹۳۷	۲۱,۵۱۷,۷۳۷,۷۴۵	۵۵/۰۶٪

بر اساس مندرجات جدول ۲-۲ تراکنش‌های شهریور ۱۴۰۴ به نسبت ماه مشابه سال ۱۴۰۳ از نظر تعدادی ۳/۹۷ و از نظر ریالی ۵۵/۰۶ درصد رشد داشته است.

۲-۱-۲- رشد حقیقی ارزش تراکنش‌های شاپرک

در اقتصاد به منظور ارائه تحلیل‌های قابل اتکا، متغیرهای ارزشی و مبلغی را به صورت حقیقی بررسی می‌کنند. به این مفهوم که متغیر ارزشی اسمی^۱ را تورمزدایی نموده تا اثر عامل تورم موجب برداشت‌های اشتباه و انحراف در تصمیم‌گیری نشود. لذا شاخص مناسب‌تر برای بیان رشد ارزش تراکنش‌ها، بیان آن به صورت رشد حقیقی^۲ و تورمزدایی شده می‌باشد.

جدول ۳-۲ مقایسه رشد اسمی و حقیقی ارزش ماهانه تراکنش‌های شبکه شاپرک

ارزش تراکنش‌ها (میلیون ریال)	مرداد ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	نرخ رشد
ارزش اسمی تراکنش‌ها	۱۸,۸۶۲,۶۴۲,۸۳۹/۶۲	۲۱,۵۱۷,۷۳۷,۷۴۵/۳۹	۱۴/۰۸٪
ارزش حقیقی تراکنش‌ها	۵,۰۹۱,۱۳۱,۶۷۰/۶۱	۵,۵۹۴,۸۳۵,۶۰۷/۲۲	۹/۸۹٪
شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی (CPI)*	۳۷۰/۵	۳۸۴/۶	۳/۸۱٪

*نرخ تورم ماهانه: نرخ رشد شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در دو ماه متوالی بیانگر نرخ تورم ماهانه می‌باشد. (مرجع آمار CPI از سایت مرکز آمار کشور می‌باشد.)

همان‌گونه که جدول ۳-۲ نشان می‌دهد ارزش اسمی تراکنش‌های شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته با رشد ۱۴/۰۸ درصدی همراه بوده و این در حالی است که ارزش حقیقی تراکنش‌ها رشد ۹/۸۹ درصدی را تجربه نموده است. ارزش حقیقی تراکنش‌ها در واقع ارزش تراکنش‌های شاپرک بدون در نظر گرفتن اثرات تورم می‌باشد. در ادامه طی جدول ۴-۲ مقایسه‌ای بین رشد حقیقی و اسمی نقطه به نقطه ارزش تراکنش‌های شبکه شاپرک آورده شده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

^۲ ارزش تراکنش‌های شاپرک بدون اثرات تورم، برای محاسبه ارزش حقیقی، شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی (CPI) به قیمت سال پایه ۱۴۰۰ به صورت ماهانه از سایت مرکز آمار کشور اخذ شده است.

جدول ۲-۴ مقایسه رشد حقیقی و اسمی نقطه به نقطه ارزش تراکنش‌های شبکه شاپرک

ارزش تراکنش‌ها (میلیون ریال)	شهریور ۱۴۰۳	شهریور ۱۴۰۴	نرخ رشد
ارزش اسمی تراکنش‌ها	۱۳,۸۷۶,۷۶۱,۹۳۶/۶۷	۲۱,۵۱۷,۷۳۷,۷۴۵/۳۹	۵۵/۰۶٪
ارزش حقیقی تراکنش‌ها	۵,۲۴۲,۴۴۸,۷۸۶/۰۵	۵,۵۹۴,۸۳۵,۶۰۷/۲۲	۶/۷۲٪
شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی (CPI)*	۲۶۴/۷۰	۳۸۴/۶۰	۴۵/۳۰٪

* تورم نقطه به نقطه: رشد شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در ماه مشخص نسبت به ماه مشابه سال قبل را در نظر می‌گیرد. (مرجع آمار CPI: سایت مرکز آمار کشور می‌باشد.)

همانگونه که مشاهده می‌گردد، مندرجات جدول ۲-۴ رشد ۵۵/۰۶ درصدی در ارزش اسمی تراکنش‌ها در قیاس نقطه به نقطه بوده که می‌توان آن را شاهی برای افزایش استقبال عمومی از پرداخت الکترونیکی تفسیر کرد. همچنین ملاحظه می‌شود رشد حقیقی ارزش تراکنش‌ها بدون در نظر گرفتن اثرات تورم محاسبه شده ۶/۷۲ درصد می‌باشد.

۲-۱-۳- عملکرد شبکه شاپرک در توزیع ابزار پذیرش

سوئیچ شرکت شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) سه نوع "ابزار پذیرش اینترنتی"، "ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)" و "ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاهی" را پشتیبانی می‌نماید که در این بخش تعداد هر یک از این ابزارها، در کنار سایر عوامل نظیر تعداد تراکنش، دسترسی و توسعه شبکه پرداخت الکترونیک کارتی مورد بررسی قرار می‌گیرد. در این راستا تعداد هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی^۱ در شهریور ۱۴۰۴ در قیاس با ماه گذشته در جدول ۲-۵ ارائه شده است.

جدول ۲-۵ مقایسه تعداد هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته

ابزار پذیرش	تعداد ابزار فعال سیستمی		
	مرداد ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	نرخ رشد
ابزار پذیرش اینترنتی	۱,۳۸۶,۴۳۰	۶۲۵,۱۴۱	-۵۴/۹۱٪
ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	۵,۶۹۴	۵,۵۴۷	-۲/۵۸٪
کارتخوان فروشگاهی	۱۰,۶۸۳,۲۴۳	۱۰,۶۹۲,۶۱۷	۰/۰۹٪
مجموع ابزارها	۱۲,۰۷۵,۳۶۷	۱۱,۳۲۳,۳۰۵	-۶/۲۳٪

^۱ ابزارهایی که به لحاظ فنی امکان انجام تراکنش بر روی آن‌ها مهیا می‌باشد و در پایگاه داده شاپرک با وضعیت "Y" ثبت شده است.

بر اساس جدول ۲-۵ اعداد ابزارهای شاپرکی در مجموع نسبت به مرداد ماه رشد ۶/۲۳- درصدی را تجربه نموده‌اند که به نظر می‌رسد سبب این تغییر، افزایش ۰/۰۹ درصدی تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌های می‌باشد. ابزارهای پذیرش اینترنتی در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به خرداد رشد قابل توجه ۵۴/۹۱- درصدی را تجربه نموده‌اند. در ادامه آمار سهم بازار هر یک از ابزارها در جدول ۲-۶ ارائه شده است.

جدول ۲-۶ مقایسه سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی از کل ابزارهای بازار- شهریور ۱۴۰۴

ابزار پذیرش	مرداد ۱۴۰۴		شهریور ۱۴۰۴	
	تعداد ابزار فعال سیستمی	سهم از بازار	تعداد ابزار فعال سیستمی	سهم از بازار
ابزار پذیرش اینترنتی	۱,۳۸۶,۴۳۰	۱۱/۴۸٪	۶۲۵,۱۴۱	۵/۵۲٪
ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	۵,۶۹۴	۰/۰۵٪	۵,۵۴۷	۰/۰۵٪
کارتخوان فروشگاه‌های	۱۰,۶۸۳,۲۴۳	۸۸/۴۷٪	۱۰,۶۹۲,۶۱۷	۹۴/۴۳٪
مجموع ابزارها	۱۲,۰۷۵,۳۶۷	۱۰۰/۰۰٪	۱۱,۳۲۳,۳۰۵	۱۰۰/۰۰٪

۲-۱-۴- عملکرد هر ابزار پذیرش به لحاظ تعداد و مبلغ تراکنش‌ها

سهم تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش نیز شاخص دیگری است که در شکل ۲-۳ نشان داده شده است. همانطور که مشخص است کارتخوان فروشگاه‌های با سهم ۹۱/۴۴ درصدی، بیشترین تعداد تراکنش را در بین سایر ابزارهای پذیرش داشته است و ابزار پذیرش اینترنتی و ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به ترتیب در جایگاه‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

شکل ۲-۳ سهم هریک از ابزارهای پذیرش از تعداد تراکنش‌ها- شهریور ۱۴۰۴

بیشترین سهم بازار تراکنش‌های شاپرکی در اختیار ابزار کارتخوان فروشگاه‌های می‌باشد. این در حالی است که عواملی مانند وجود محدودیت انجام تراکنش بر روی ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)، تعداد بالای ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها، فراگیر بودن این ابزار، عدم نیاز این ابزار به تجهیزات مکمل دیگر نظیر کامپیوتر یا گوشی موبایل و عواملی از این دست را می‌توان از جمله عوامل تاثیر گذار بر تعداد تراکنش‌های ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌های دانست. همچنین به منظور استفاده از ابزار پذیرش اینترنتی، به بستر اینترنتی امن و در استفاده از ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به وجود دستگاه گوشی تلفن همراه نیاز می‌باشد که ممکن است هنگام خرید در دسترس همگان قرار نداشته باشد. متوسط تعداد تراکنش به ازای هر یک از ابزارها در جدول ۷-۲ به خوبی قابل ملاحظه می‌باشد.

جدول ۷-۲ شاخص تعداد متوسط تراکنش‌ها به ازای هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - شهریور ۱۴۰۴

ابزار پذیرش	تعداد ابزار فعال سیستمی	تعداد تراکنش‌ها	تعداد تراکنش به ازای هر ابزار
ابزار پذیرش اینترنتی	۶۲۵,۱۴۱	۳۱۱,۰۳۶,۹۷۸	۴۹۸
ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	۵,۵۴۷	۸۸,۴۷۵,۲۲۰	۱۵,۹۵۰
کارتخوان فروشگاه‌ها	۱۰,۶۹۲,۶۱۷	۴,۲۶۵,۸۳۱,۰۲۶	۳۹۹
مجموع ابزارها	۱۱,۳۲۳,۳۰۵	۴,۶۶۵,۳۴۳,۲۲۴	۴۱۲

متوسط تراکنش هر ابزار پذیرش شاپرکی در شهریور ۱۴۰۴، ۴۱۲ تراکنش می‌باشد که این تعداد نسبت به مقدار مشابه در ماه گذشته افزایش ۴۱/۱۴ واحدی (۱۱/۰۹ درصدی) را تجربه نموده است. بیشترین تغییر متوسط تعداد تراکنش مربوط به ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) می‌باشد. در شهریور ماه متوسط تعداد تراکنش‌های اینترنتی با افزایش ۱۲۸/۳۹ درصدی از ۲۱۸ تراکنش در مرداد ۱۴۰۴ به ۴۹۸ تراکنش رسیده است. متوسط تعداد تراکنش هر ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) ۱۵,۹۵۰ تراکنش است که این مقدار نسبت به ماه گذشته با افزایش ۳۴۳/۲۴ واحدی همراه بوده است. متوسط تعداد تراکنش هر ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها نیز با ۱۶/۳۴ واحد افزایش نسبت به مرداد ۱۴۰۴ به ۳۹۹ عدد در شهریور ماه رسیده است. در ادامه طی جدول ۸-۲ به بررسی شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزار پذیرش فعال سیستمی پرداخته شده است.

جدول ۸-۲ شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - شهریور ۱۴۰۴

ابزار پذیرش	تعداد ابزار فعال سیستمی	مجموع مبلغ تراکنش‌ها (میلیون ریال)	متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزار پذیرش (میلیون ریال)
ابزار پذیرش اینترنتی	۶۲۵,۱۴۱	۵,۰۳۰,۸۱۰,۱۶۶	۸,۰۴۷/۴۸
ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	۵,۵۴۷	۲۳,۵۷۶,۹۶۹	۴,۲۵۰/۴۰
کارتخوان فروشگاه‌ها	۱۰,۶۹۲,۶۱۷	۱۶,۴۶۳,۳۵۰,۶۱۰	۱,۵۳۹/۶۹
مجموع ابزارها	۱۱,۳۲۳,۳۰۵	۲۱,۵۱۷,۷۳۷,۷۴۵	۱,۹۰۰/۳۱

متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش اینترنتی در شهریور ۱۴۰۴ ماه با افزایش ۴,۸۲۲/۴۷ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۸,۰۴۷/۴۸ میلیون ریال رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) با افزایش ۱۴۴/۳۹ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۴,۲۵۰/۴۰ میلیون ریال به ازای هر ابزار در شهریور ماه رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها نیز با توجه به جدول ۸-۲ برابر با ۱,۵۳۹/۶۹ میلیون ریال می‌باشد که این میزان نیز نسبت به ماه گذشته ۱۹۴/۷۸ میلیون ریال افزایش را تجربه نموده است.

در جدول ۹-۲ به بررسی شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزار پذیرش تراکنش‌دار^۱ پرداخته شده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود

جدول ۲-۹ شاخص متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزارهای پذیرش تراکنش‌دار - شهریور ۱۴۰۴

ابزار پذیرش	تعداد ابزار تراکنش‌دار	مجموع مبلغ تراکنش‌ها (میلیون ریال)	متوسط مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر ابزار پذیرش (میلیون ریال)
ابزار پذیرش اینترنتی	۱۶۲,۰۶۳	۵,۰۳۰,۸۱۰,۱۶۶	۳۱,۰۴۲/۳
ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	۱۷۷	۲۳,۵۷۶,۹۶۹	۱۳۳,۲۰۳/۲
کارتخوان فروشگاهی	۸,۸۶۰,۸۳۹	۱۶,۴۶۳,۳۵۰,۶۱۰	۱,۸۵۸/۰
مجموع ابزارها	۹,۰۲۳,۰۷۹	۲۱,۵۱۷,۷۳۷,۷۴۵	۲,۳۸۴/۷۴

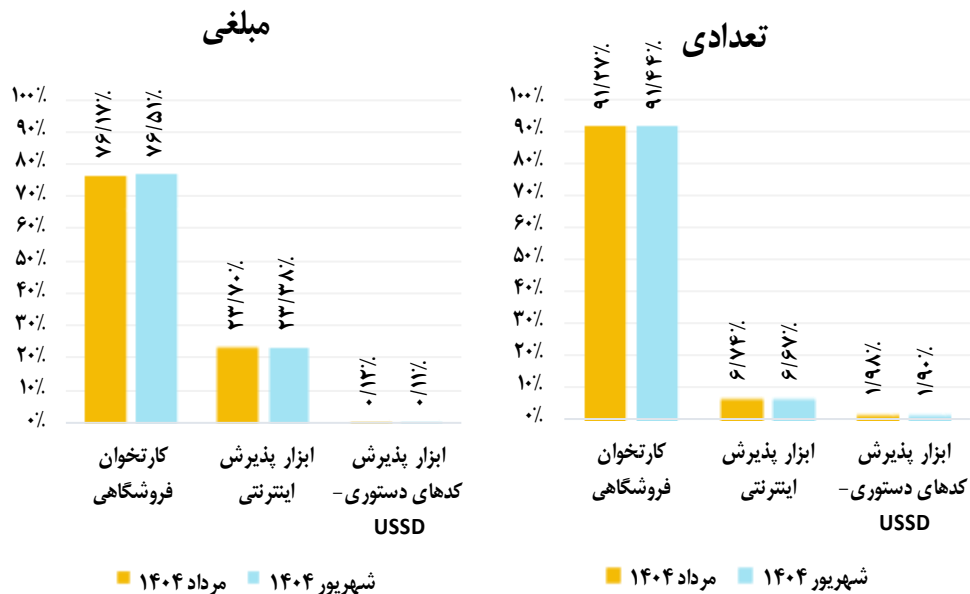
متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش اینترنتی تراکنش‌دار در شهریور ماه ۱۴۰۴ با افزایش ۹,۴۹۳/۴۰ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۳۱,۰۴۲/۳ میلیون ریال رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) تراکنش‌دار با افزایش ۷,۵۰۶/۲۹ میلیون ریالی نسبت به ماه گذشته به ۱۳۳,۲۰۳/۲ میلیون ریال به ازای هر ابزار در شهریور ماه رسیده است. متوسط مبلغ کارکرد هر ابزار کارتخوان فروشگاهی تراکنش‌دار نیز با توجه به جدول ۲-۹ برابر با ۱,۸۵۸/۰ میلیون ریال می‌باشد که این میزان نیز نسبت به ماه گذشته ۲۴۳/۲۵ میلیون ریال افزایش را تجربه نموده است.

همانگونه که مشاهده می‌گردد، جدول ۲-۱۰ حاوی اطلاعات متوسط مبلغ هر تراکنش در هر یک از ابزارهای پذیرش است. با توجه به اینکه تراکنش‌های سرویس "مانده‌گیری" فاقد مبلغ هستند، تعداد تراکنش‌ها شامل سرویس "خرید" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" می‌باشد. بر اساس این جدول تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به طور متوسط کمترین ارزش ریالی را داشته و ابزار پذیرش اینترنتی از این منظر رتبه نخست را دارد.

جدول ۲-۱۰ شاخص متوسط مبلغ هر تراکنش ابزارهای پذیرش در سرویس‌های "خرید" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" - شهریور ۱۴۰۴

ابزار پذیرش	تعداد تراکنش‌ها (تعداد)	مجموع مبلغ تراکنش‌ها (میلیون ریال)	متوسط مبلغ هر تراکنش در هر ابزار (میلیون ریال)
ابزار پذیرش اینترنتی	۲۹۰,۳۶۵,۵۹۵	۵,۰۳۰,۸۱۰,۱۶۶	۱۷/۳۳
ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	۸۸,۴۷۵,۲۲۰	۲۳,۵۷۶,۹۶۹	۰/۲۷
کارتخوان فروشگاهی	۴,۰۸۳,۹۴۷,۵۶۳	۱۶,۴۶۳,۳۵۰,۶۱۰	۴/۰۳
مجموع ابزارها	۴,۴۶۲,۷۸۸,۳۷۸	۲۱,۵۱۷,۷۳۷,۷۴۵	۴/۸۲

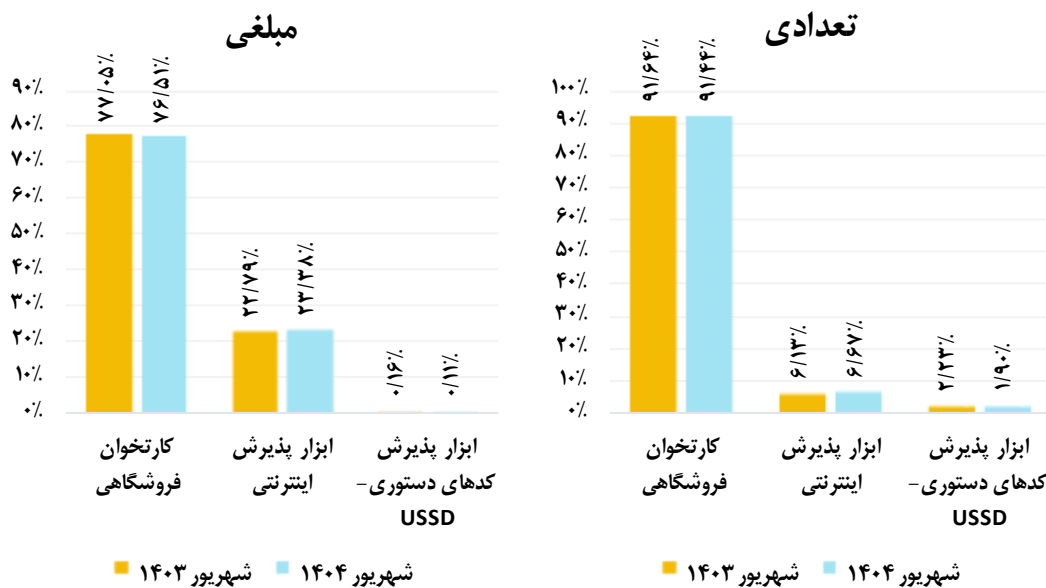
اطلاعات مربوط به تغییرات سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های هر ابزار پذیرش، در ماه شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته در شکل ۲-۴ ترسیم شده است.

شکل ۲-۴ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

همانگونه که در شکل ۲-۴ ملاحظه می‌شود، سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته به ترتیب افزایش ۰/۱۷ و ۰/۳۴ درصدی داشته است. تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته به ترتیب کاهش ۰/۰۸ و ۰/۳۲ درصدی را تجربه نموده‌اند. در بررسی تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) نیز به ترتیب کاهش ۰/۰۹ و ۰/۱۴ درصدی مشهود می‌باشد.

شکل ۲-۵ تغییرات سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها به ازای هر نوع ابزار پذیرش برای شهریور ۱۴۰۴ و مقایسه آن با شهریور ۱۴۰۳ را نشان می‌دهند.

شکل ۵-۲ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - شهریور ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴

همانگونه که در شکل ۵-۲ مشاهده می‌گردد، تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های در شهریور ماه ۱۴۰۴ نسبت به ماه مشابه سال گذشته به ترتیب با کاهش ۰/۲۱ و ۰/۵۴ درصدی همراه بوده است. تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی به ترتیب افزایش ۰/۵۴ و ۰/۵۹ درصدی را تجربه نموده است. همچنین در زمان مشابه تعداد و مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به ترتیب با کاهش ۰/۳۳ و ۰/۴۷ درصدی همراه بوده است.

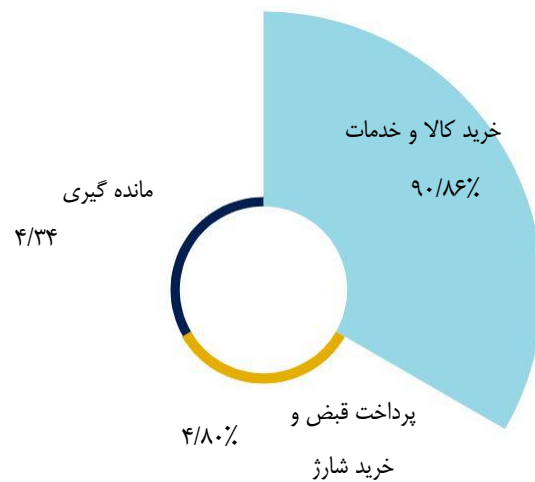
۲-۱-۵- عملکرد شاپرک به ازای نوع خدمت

شبکه پرداخت الکترونیک کارتی سه خدمت "خرید کالا و خدمات"، "پرداخت قبض و خرید شارژ" و "مانده‌گیری" را به جامعه ارائه می‌نماید.

در این راستا شکل ۶-۲ و شکل ۷-۲ به ترتیب سهم تعدادی و مبلغی هر یک از انواع خدمات ارائه شده را در کل شبکه پرداخت نشان می‌دهد.

شکل ۶-۲ مبین آن است که در شهریور ۱۴۰۴، ۹۰/۸۶ درصد خدمات ارائه شده توسط شبکه شاپرک از نوع خدمت "خرید کالا و خدمات" بوده که با توجه به شکل ۸-۲ نسبت به ماه گذشته این سهم افزایش ۰/۱۰۰

درصدی داشته است. همانگونه که مشاهده می‌گردد، خدمت "مانده گیری" با ۴/۳۴ درصد سهم، کمترین سهم از کل خدمات در بین خدمات ارائه شده داشته است.

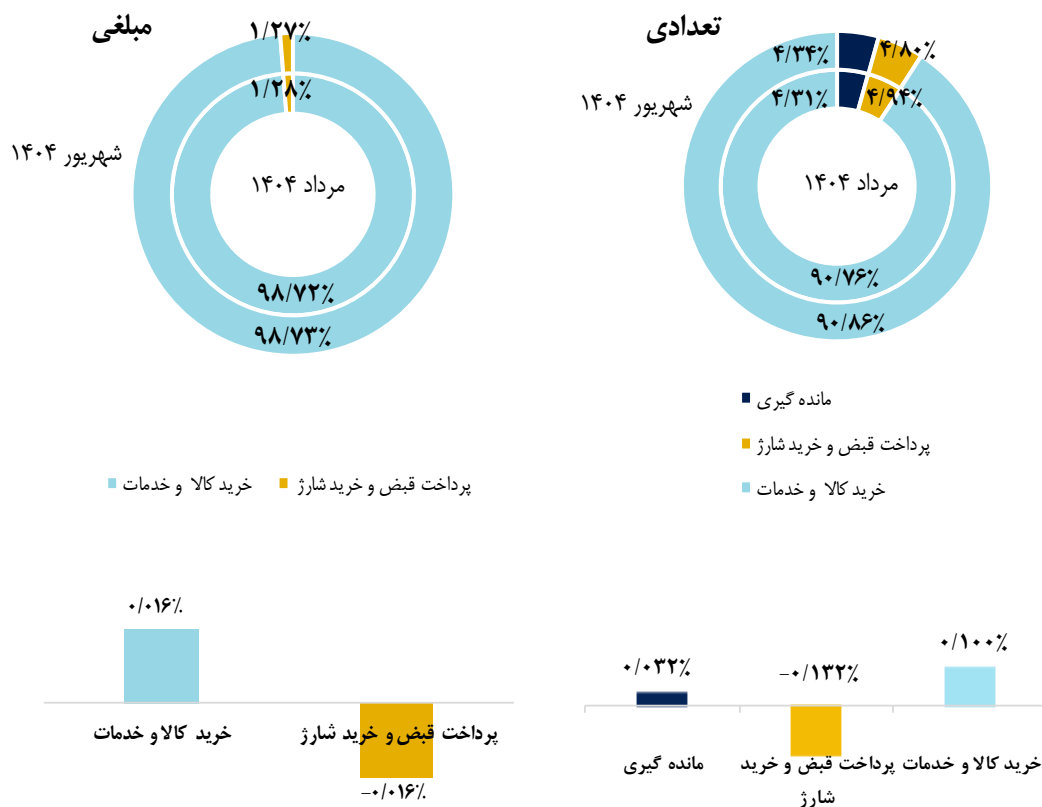
شکل ۶-۲ سهم تعدادی انواع خدمات ارائه شده شاپرک - شهریور ۱۴۰۴

شکل ۷-۲ نشان می‌دهد که ۹۸/۷۳ درصد مبلغ خدمات ارائه شده در ماه شهریور ۱۴۰۴ مربوط به خدمت "خرید کالا و خدمات" بوده است و خدمت "مانده گیری" نیز به دلیل عدم اثر مالی بر مبلغ تراکنش‌های شبکه پرداخت، سهم مبلغی صفر را دارا بوده است.

شکل ۷-۲ سهم انواع خدمات از مبلغ تراکنش‌ها - شهریور ۱۴۰۴

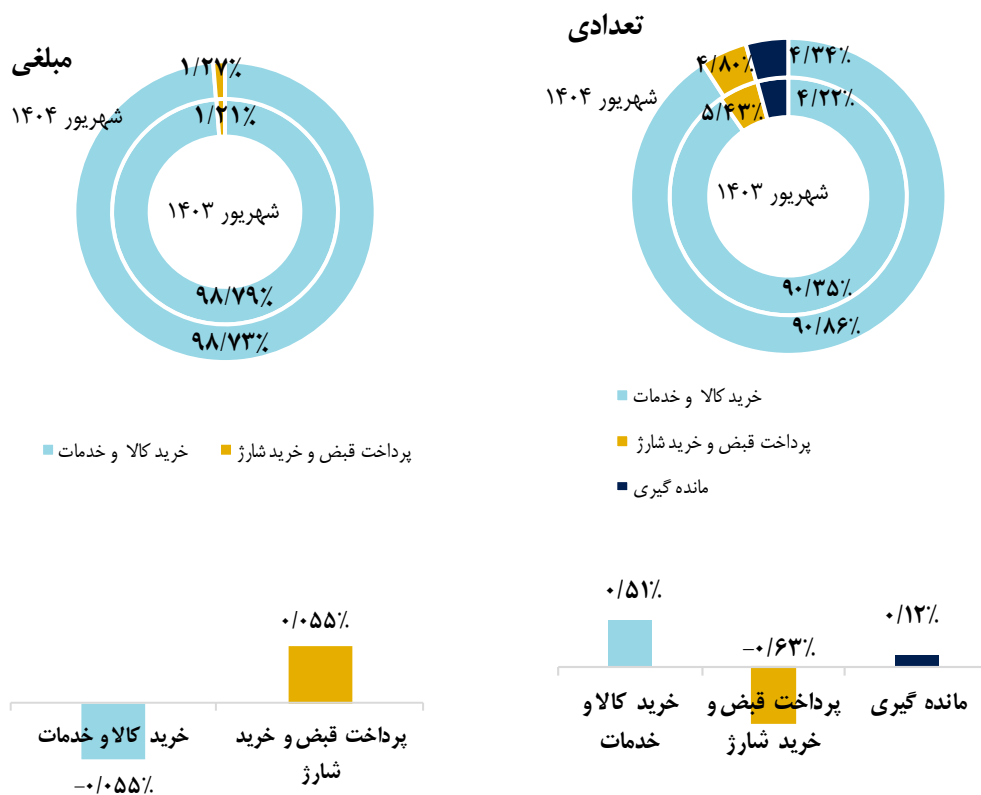
برای بررسی تغییرات تعدادی و مبلغی در انواع خدمات به صورت ماهانه، شکل ۲-۸ ترسیم شده است. دو شکل دایره‌ای سهم هر یک از خدمات از کل و شکل‌های میله‌ای اختلاف سهم خدمات در این دوره یک ماهه را نشان می‌دهد.

شکل ۲-۸ مقایسه سهم مبلغی و تعدادی انواع خدمات - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

در شکل ۲-۸ ملاحظه می‌شود که نسبت به ماه گذشته، سهم تعدادی خدمت "خرید کالا و خدمات" از کل تراکنش‌ها با افزایش همراه بوده، همچنین خدمات "پرداخت قبض و خرید شارژ" و "مانده‌گیری" به ترتیب کاهش و افزایش یافته است. سهم تعدادی تراکنش‌های "خرید کالا و خدمات" نسبت به ماه گذشته افزایش ۰/۱۰۰ درصدی، "پرداخت قبض و خرید شارژ" کاهش ۰/۱۳۲ درصدی و سهم تعدادی تراکنش‌های "مانده‌گیری" با افزایش ۰/۰۳۲ درصدی مواجه بوده است. سهم مبلغی تراکنش‌های "خرید کالا و خدمات" نیز در شهریور ماه با افزایش ۰/۰۱۶ درصدی همراه بوده است که میزان افزایش یافته از سهم مبلغی تراکنش‌های "پرداخت قبض و خرید شارژ" کاسته شده است.

در شکل ۹-۲ این موضوع در مقایسه با ماه مشابه سال گذشته یعنی شهریور ۱۴۰۳ بررسی شده است.

شکل ۹-۲ مقایسه نسبت مبلغی و تعدادی انواع خدمات - شهریور ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴

بر اساس شکل ۹-۲ ملاحظه می شود همزمان با افزایش ۰/۵۱ درصدی سهم تعداد تراکنش های "خرید کالا و خدمات" در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به شهریور ماه ۱۴۰۳، سهم مبلغی آن نیز به میزان ۰/۵۵- درصد کاهش داشته است. تعداد تراکنش های "پرداخت قبض و خرید شارژ" در قیاس نقطه به نقطه با کاهش ۰/۶۳ درصدی همراه بوده است. همچنین تعداد تراکنش های مانده گیری نیز افزایش ۰/۱۲ درصدی را تجربه نموده است.

۲-۲- نفوذ منطقه ای

شاخص نفوذ منطقه ای بیانگر سرانه ابزارهای پذیرش و تعداد تراکنش های هر ابزار در کل کشور و در هر استان است. این شاخص معیاری برای سنجش فراگیر شدن خدمات پرداخت الکترونیک کارتی در مناطق مختلف کشور است.

۲-۲-۱- ضریب نفوذ ابزار پذیرش فعال سیستمی

آمار تعداد کل هر یک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی شبکه شاپرک و سرانه آن به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال^۱ مصرف‌کننده خدمات کارت در کل کشور (ضریب نفوذ ابزار پذیرش) در جدول ۲-۱۱ ارائه شده است.

همانطور که ملاحظه می‌شود ضریب نفوذ مجموع ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در شهریور ماه، ۱,۸۳۱/۶۰ ابزار به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال در کشور بوده است. بیشترین میزان نفوذ این ابزارها متعلق به کارتهای فروشگاهی با تعداد ۱,۷۲۹/۵۹ به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال در کشور می‌باشد و کمترین آن به ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) اختصاص دارد که به ازای هر ۱۰,۰۰۰ نفر صرفاً ۰/۹۰ ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) در کشور وجود دارد. به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال کشور نیز ۱۰۱/۱۲ ابزار پذیرش اینترنتی نیز در کشور وجود دارد. شایان توجه است که بر خلاف کارتهای فروشگاهی، امکان دسترسی از نقاط مختلف کشور به ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) برای انجام پرداخت‌ها میسر بوده است. این در حالی است که ماهیت پرداخت وجوه با استفاده از ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) به نسبت ابزار پذیرش کارتهای فروشگاهی که نیازمند حضور فیزیکی کارت در محل می‌باشد، متفاوت است.

^۱ آمار جمعیت افراد بالای ۱۸ سال در هر استان، از بخش نتایج سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۱۳۹۵ از شبکه ملی آمار استخراج شده است.

جدول ۱۱-۲ ضریب نفوذ ابزارهای پذیرش فعال سیستمی در کشور به ازای هر ۱۰,۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال - شهریور ۱۴۰۴

ابزار پذیرش	تعداد ابزار	جمعیت بالای ۱۸ سال در کشور	ضریب نفوذ هر ابزار به ازای هر ۱۰,۰۰۰ نفر
ابزار پذیرش اینترنتی	۶۲۵,۱۴۱	۶۱,۸۲۱,۸۵۴	۱۰۱/۱۲
ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	۵,۵۴۷		۰/۹۰
کارتخوان فروشگاهی	۱۰,۶۹۲,۶۱۷		۱,۷۲۹/۵۹
کل ابزارها	۱۱,۳۲۳,۳۰۵		۱,۸۳۱/۶۰

۲-۲-۲- سرانه تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش در کشور

آمار تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش و نیز سرانه تراکنش‌های هر یک از این ابزارها به ازای افراد بالای ۱۸ سال را در شهریور ماه سال جاری در جدول ۱۲-۲ ارائه گردیده است.

جدول ۱۲-۲ سرانه تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش به ازای جمعیت بالای ۱۸ سال کل کشور - شهریور ۱۴۰۴

ابزار پذیرش	تعداد تراکنش‌ها	جمعیت بالای ۱۸ سال در کشور	سرانه تراکنش‌های هر ابزار
ابزار پذیرش اینترنتی	۳۱۱,۰۳۶,۹۷۸	۶۱,۸۲۱,۸۵۴	۵/۰۳
ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	۸۸,۴۷۵,۲۲۰		۱/۴۳
کارتخوان فروشگاهی	۴,۲۶۵,۸۳۱,۰۲۶		۶۹/۰۰
کل ابزارها	۴,۶۶۵,۳۴۳,۲۲۴		۷۵/۴۶

همانطور که در جدول ۱۲-۲ ملاحظه می‌شود به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال، در شهریور ماه سال جاری ۷۵/۴۶ عدد تراکنش پرداخت الکترونیکی صورت گرفته است و بیشترین سرانه تعداد تراکنش متعلق به کارتخوان فروشگاهی با ۶۹/۰۰ تراکنش برای هر فرد بالای ۱۸ سال بوده است.

۲-۲-۳- تعداد و سرانه کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی در هر

استان

در این بخش به منظور بررسی نحوه توزیع و میزان نفوذ ابزارهای پذیرش، تعداد و سرانه هر یک از ابزارهای فعال سیستمی در استان‌های مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد. شایان توجه است که برخلاف کارتخوان فروشگاهی، خدمات ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) لزوماً به منطقه و یا استان خاصی تعلق نداشته و از سایر نقاط کشور نیز امکان استفاده از خدمات این ابزارها فراهم است. بنابراین سرانه ابزارهای

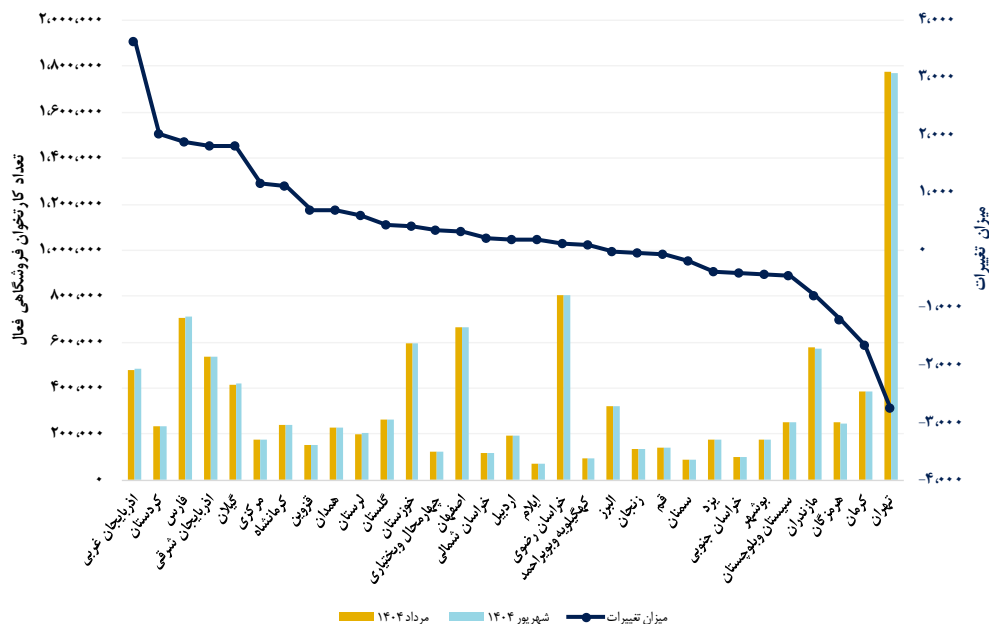
پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) برای هر استان معنای دقیقی نداشته و صرفاً تعداد توزیع شده این دو ابزار پذیرش در بخش بعدی مورد توجه قرار می‌گیرد. اطلاعات مربوط به تعداد توزیع شده کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی در ۵ استان دارای بیشترین تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال و تغییرات آن در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته در جدول ۲-۱۳ ارائه شده است.

جدول ۲-۱۳ پنج استان دارای بیشترین تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

نام استان	مرداد ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	تغییر	نرخ رشد
تهران	۱,۷۷۳,۷۱۶	۱,۷۷۰,۹۵۹	-۲,۷۵۷	-۰/۱۶%
خراسان رضوی	۸۰۳,۴۹۳	۸۰۳,۶۱۶	۱۲۳	۰/۰۲%
فارس	۷۰۷,۱۰۱	۷۰۸,۹۹۴	۱,۸۹۳	۰/۲۷%
اصفهان	۶۶۲,۵۹۴	۶۶۲,۹۰۸	۳۱۴	۰/۰۵%
خوزستان	۵۹۷,۴۶۸	۵۹۷,۸۹۷	۴۲۹	۰/۰۷%

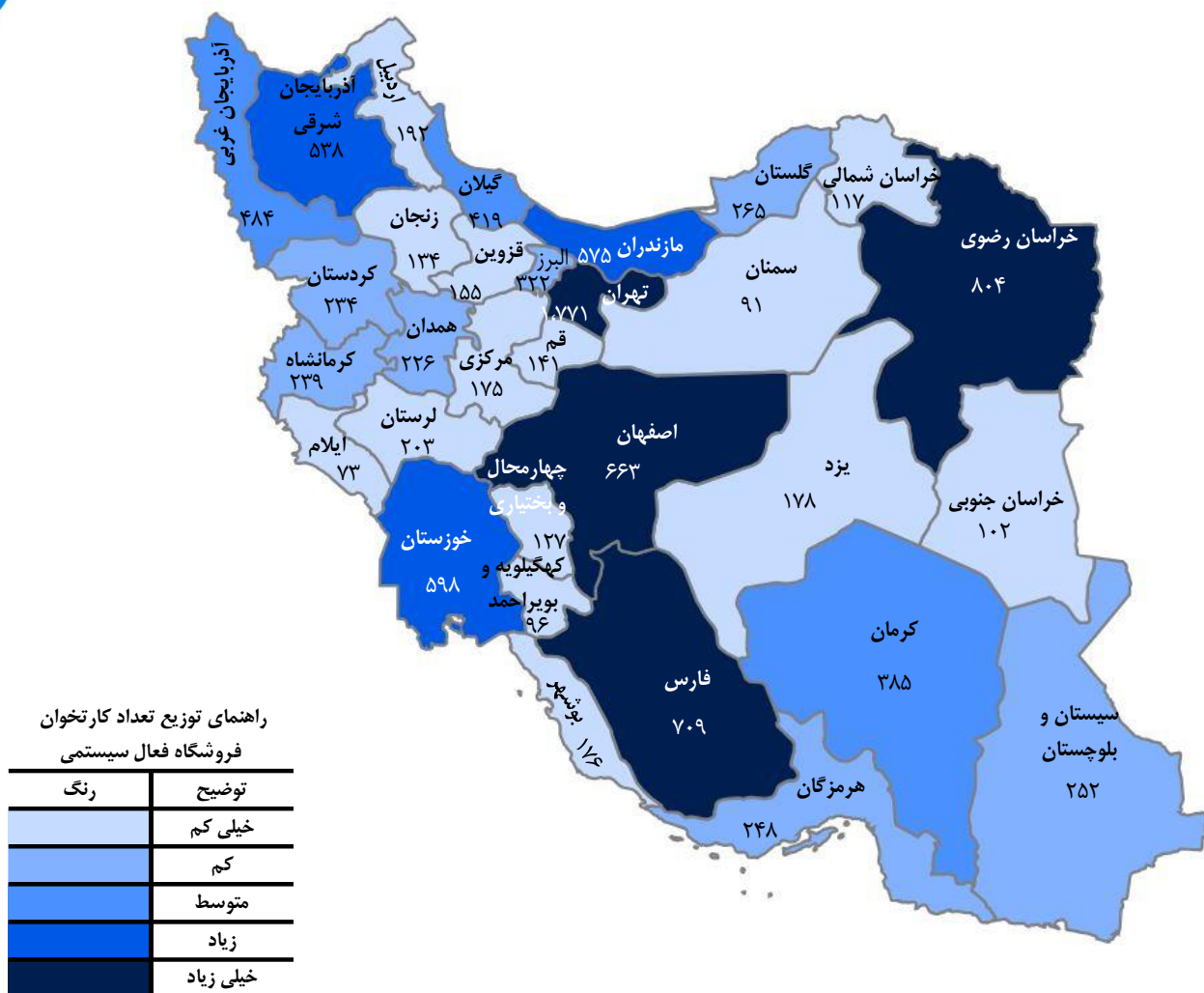
همانگونه که در جدول ۲-۱۳ مشاهده می‌شود، استان‌های تهران، خراسان رضوی، فارس، اصفهان و خوزستان به ترتیب دارای بیشترین تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال در شهریور ۱۴۰۴ بوده‌اند.

بر اساس اطلاعات جدول ۲-۱۳، شکل ۲-۱۰ تغییرات تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی در هر یک از استان‌ها را در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به مرداد ماه نشان می‌دهد.

شکل ۲-۱۰ تغییر در تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی در هر استان - شهریور نسبت به مرداد ۱۴۰۴

در شهریور ۱۴۰۴ بیشترین افزایش در تعداد کارتخوان فروشگاههای فعال با ۳۶۲۶ افزایش متعلق به استان اذربایجان غربی می باشد. شکل ۲-۱۱ پراکندگی تعداد کارتخوان فروشگاههای فعال سیستمی در استانهای کشور را نشان می دهد و مبین آن است که همچنان بیشترین تعداد این ابزار با اختلاف زیادی نسبت به سایر استانها، در استان تهران توزیع شده است.

شکل ۲-۱۱ تعداد کارتخوان فروشگاههای فعال سیستمی در هر استان - شهریور ۱۴۰۴

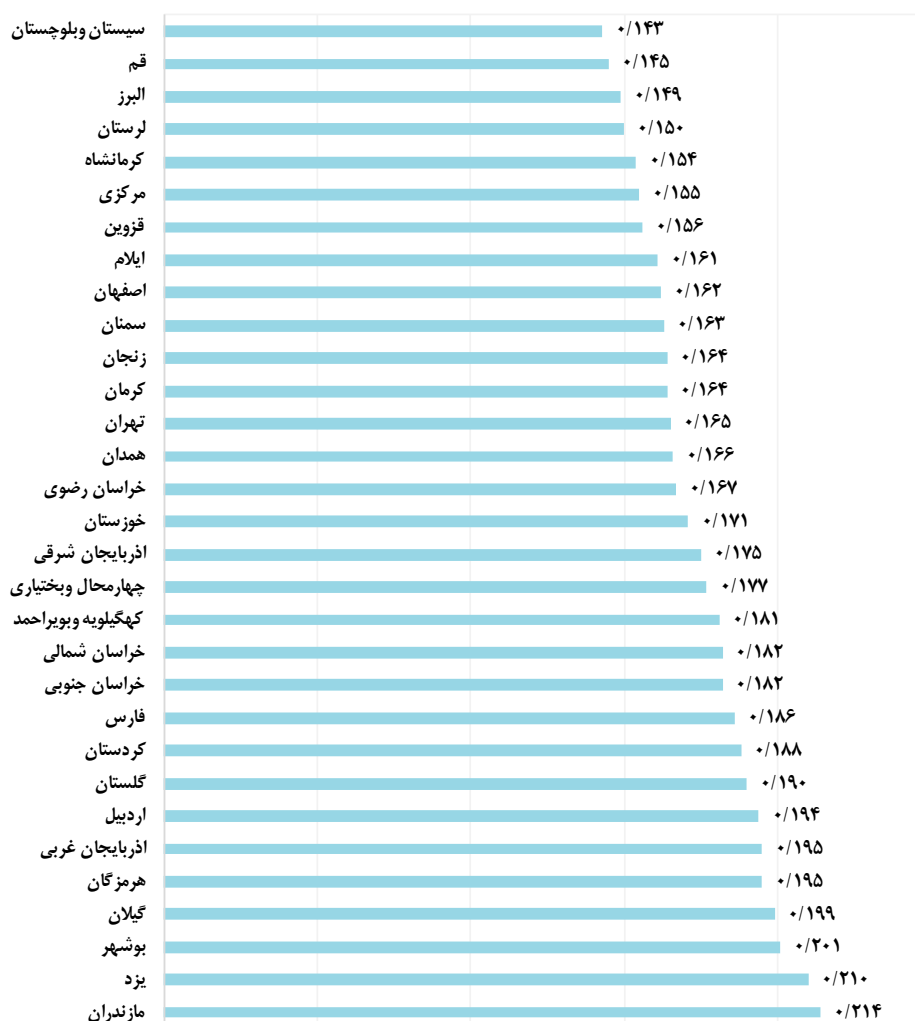
در ادامه توزیع کارتخوان فروشگاههای به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال که متقاضی استفاده از خدمات پرداخت الکترونیک هستند، در هر استان مورد بررسی قرار گرفته است. اطلاعات مربوط به تعداد سرانه این ابزار پذیرش به ازای افراد بالای ۱۸ سال در هر یک از استانهای کشور، در جدول ۲-۱۴ ارائه شده است.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۲-۱۴ سرانه استانی کارتخوان‌های فروشگاهی فعال سیستمی به ازای افراد بالای ۱۸ سال - مرداد و شهریور ماه ۱۴۰۴

تعداد سرانه ابزار کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی			
استان	مرداد ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	نرخ رشد
کردستان	۰/۱۸۷	۰/۱۸۸	۰/۸۸٪
آذربایجان غربی	۰/۱۹۴	۰/۱۹۵	۰/۷۶٪
مرکزی	۰/۱۵۴	۰/۱۵۵	۰/۶۶٪
کرمانشاه	۰/۱۵۳	۰/۱۵۴	۰/۴۷٪
قزوین	۰/۱۵۵	۰/۱۵۶	۰/۴۵٪
گیلان	۰/۱۹۸	۰/۱۹۹	۰/۴۳٪
آذربایجان شرقی	۰/۱۷۵	۰/۱۷۵	۰/۳۴٪
همدان	۰/۱۶۵	۰/۱۶۶	۰/۳۱٪
لرستان	۰/۱۵۰	۰/۱۵۰	۰/۲۹٪
چهارمحال	۰/۱۷۷	۰/۱۷۷	۰/۲۷٪
فارس	۰/۱۸۶	۰/۱۸۶	۰/۲۷٪
ایلام	۰/۱۶۱	۰/۱۶۱	۰/۲۴٪
خراسان شمالی	۰/۱۸۲	۰/۱۸۲	۰/۱۸٪
گلستان	۰/۱۹۰	۰/۱۹۰	۰/۱۷٪
اردبیل	۰/۱۹۴	۰/۱۹۴	۰/۰۹٪
کهگیلویه	۰/۱۸۱	۰/۱۸۱	۰/۰۹٪
خوزستان	۰/۱۷۱	۰/۱۷۱	۰/۰۷٪
اصفهان	۰/۱۶۲	۰/۱۶۲	۰/۰۵٪
خراسان رضوی	۰/۱۶۷	۰/۱۶۷	۰/۰۲٪
البرز	۰/۱۴۹	۰/۱۴۹	-۰/۰۱٪
زنجان	۰/۱۶۴	۰/۱۶۴	-۰/۰۳٪
قم	۰/۱۴۵	۰/۱۴۵	-۰/۰۵٪
مازندران	۰/۲۱۴	۰/۲۱۴	-۰/۱۴٪
تهران	۰/۱۶۵	۰/۱۶۵	-۰/۱۶٪
سیستان	۰/۱۴۳	۰/۱۴۳	-۰/۱۸٪
سمنان	۰/۱۶۳	۰/۱۶۳	-۰/۲۰٪
یزد	۰/۲۱۱	۰/۲۱۰	-۰/۲۱٪
بوشهر	۰/۲۰۱	۰/۲۰۱	-۰/۲۳٪
خراسان جنوبی	۰/۱۸۲	۰/۱۸۲	-۰/۳۹٪
کرمان	۰/۱۶۴	۰/۱۶۴	-۰/۴۳٪
هرمزگان	۰/۱۹۶	۰/۱۹۵	-۰/۴۸٪

در شکل ۲-۱۲ سرانه تعداد کارتهخوان فروشگاهی فعال سیستمی هر استان قابل ملاحظه می باشد.

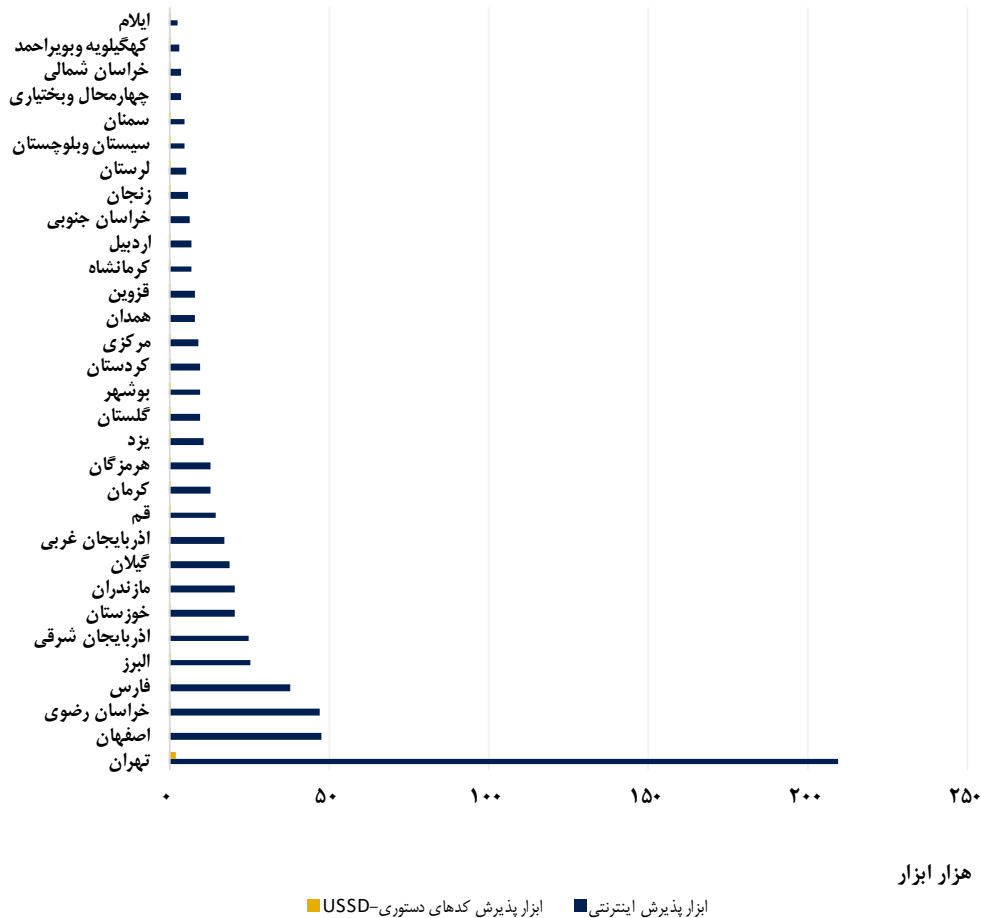
شکل ۲-۱۲ سرانه تعداد کارتهخوان فروشگاهی فعال سیستمی هر استان به ازای افراد بالای ۱۸ سال - شهریور ۱۴۰۴

همانگونه که مشاهده می گردد، بیشترین تعداد سرانه کارتهخوان فروشگاهی به ترتیب به استان های مازندران، یزد و بوشهر و کمترین آن به ترتیب به استان های سیستان و بلوچستان، قم و البرز تعلق گرفته است. لازم به ذکر است که به منظور انجام محاسبات سرانه ابزار کارتهخوان فروشگاهی هر استان از جمعیت بالای ۱۸ سال کشور بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۵ استفاده شده است. بر همین اساس در شهریور ۱۴۰۴، تعداد سرانه ابزار کارتهخوان فروشگاهی در کل کشور ۰/۱۷۳۰ عدد به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال (۱،۷۳۰ ابزار به ازای هر ۱۰،۰۰۰ فرد بالای ۱۸ سال) بوده است.

۲-۲-۴- تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی

همانطور که قبلاً ذکر شد، امکان استفاده از ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) برای انجام عملیات پرداخت الکترونیکی (بر خلاف کارتخوان فروشگاهی) به دلیل اینکه نیاز به حضور فیزیکی ابزار کارت ندارد، لزوماً به منطقه و یا استان خاصی تعلق نداشته و از سایر نقاط کشور نیز امکان استفاده از خدمات این ابزارهای پذیرش میسر می‌باشد. لذا محاسبه تعداد سرانه این ابزارها برای بررسی، معنای دقیقی نداشته و تنها تعداد این ابزارها در استان‌های کشور بررسی می‌شود. شایان ذکر است که این اطلاعات بر مبنای آدرس و استان ثبت شده در اطلاعات پذیرندگان ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) و ابزار پذیرش اینترنتی محاسبه شده است.

تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی به تفکیک استان‌های محل استقرار پذیرندگان ثبت شده در سوییچ شاپرک، در شکل ۲-۱۳ ترسیم شده است.

شکل ۲-۱۳ تعداد ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی در استان‌های کشور - شهریور ۱۴۰۴

شکل ۲-۱۳ مبین آن است بیشترین تعداد ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی به ترتیب در اختیار استان‌های تهران، اصفهان و خراسان رضوی می‌باشد.

۲-۲-۵- تعداد و مبلغ تراکنش‌ها به تفکیک استان‌های کشور

با توجه به جدول ۲-۱۵، عملکرد تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها به تفکیک هر استان در ماه مرداد و شهریور ۱۴۰۴ ذکر گردیده است. همچنین نرخ رشد برای هر استان نسبت به ماه گذشته محاسبه و قابل مشاهده است.

جدول ۲-۱۵ تعداد و مبلغ تراکنش‌ها به تفکیک استان‌های کشور- شهریور ۱۴۰۴

استان	تعداد تراکنش			مبلغ تراکنش (میلیون ریال)		
	مرداد ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	تغییر	مرداد ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	تغییر
اذربایجان شرقی	۱۹۴,۱۰۸,۴۵۱	۱۹۹,۷۹۳,۴۷۸	۲/۹۳٪	۶۶۵,۲۲۱,۸۹۴	۷۷۸,۸۰۰,۶۴۱	۱۷/۰۷٪
اذربایجان غربی	۱۶۴,۰۸۰,۰۳۱	۱۶۹,۵۹۷,۳۳۹	۳/۳۶٪	۵۳۰,۴۸۶,۱۸۶	۶۴۰,۱۰۹,۰۰۳	۲۰/۶۶٪
اردبیل	۷۵,۸۸۰,۸۶۷	۷۸,۶۹۳,۷۸۷	۳/۷۱٪	۲۲۷,۸۱۳,۰۷۸	۲۷۴,۹۱۸,۰۸۵	۲۰/۶۸٪
اصفهان	۲۳۸,۹۲۹,۴۹۵	۲۴۷,۵۰۸,۸۰۶	۳/۵۹٪	۹۱۸,۱۳۷,۶۶۵	۱,۰۱۶,۴۸۴,۲۸۰	۱۰/۷۱٪
البرز	۱۴۳,۶۷۷,۸۲۹	۱۴۴,۶۷۲,۰۸۰	۰/۶۹٪	۵۴۳,۱۱۶,۷۱۲	۶۱۹,۵۲۲,۴۲۲	۱۴/۰۷٪
ایلام	۲۷,۷۲۱,۱۶۱	۲۷,۲۳۱,۱۱۶	-۱/۷۷٪	۸۱,۴۴۱,۲۷۵	۸۳,۵۴۷,۸۰۲	۲/۵۹٪
بوشهر	۵۳,۳۰۷,۵۰۹	۵۵,۰۸۸,۳۵۴	۳/۳۴٪	۱۹۴,۶۱۴,۳۷۵	۲۱۴,۵۲۶,۱۳۳	۱۰/۲۳٪
تهران	۱,۰۵۰,۵۰۷,۱۴۶	۱,۰۶۷,۹۱۹,۷۶۲	۱/۶۶٪	۷,۵۷۵,۵۰۶,۰۶۱	۸,۳۲۵,۶۷۹,۴۱۲	۹/۹۰٪
چهارمحال و بختیاری	۴۱,۱۷۴,۷۱۵	۴۲,۶۱۹,۲۷۳	۳/۵۱٪	۱۲۵,۳۱۸,۶۴۶	۱۴۴,۲۹۷,۱۱۱	۱۵/۱۴٪
خراسان جنوبی	۲۹,۱۳۲,۲۲۶	۳۱,۰۴۷,۲۳۸	۶/۵۷٪	۸۲,۹۷۷,۴۰۵	۹۴,۰۷۹,۶۲۱	۱۳/۳۸٪
خراسان رضوی	۳۳۷,۳۰۲,۷۱۷	۳۶۳,۶۲۳,۱۵۵	۷/۸۰٪	۱,۱۲۵,۲۷۸,۳۷۲	۱,۳۳۱,۳۸۴,۶۳۷	۱۸/۳۲٪
خراسان شمالی	۴۰,۱۸۶,۴۸۶	۴۳,۳۲۲,۵۹۸	۷/۸۰٪	۹۹,۹۱۶,۴۷۲	۱۲۰,۵۲۰,۷۲۸	۲۰/۶۳٪
خوزستان	۲۲۱,۸۰۰,۲۵۱	۲۳۴,۶۰۶,۱۵۴	۵/۷۷٪	۷۳۸,۱۲۷,۷۱۵	۸۱۷,۸۷۴,۹۵۹	۱۰/۸۰٪
زنجان	۱۰۷,۰۶۸,۷۴۷	۱۱۰,۳۷۴,۶۵۵	۳/۰۹٪	۱۷۳,۵۹۶,۷۷۵	۲۱۱,۶۰۲,۴۳۰	۲۱/۸۹٪
سمنان	۳۳,۲۹۳,۵۰۱	۳۵,۹۲۰,۹۹۹	۷/۸۹٪	۱۰۱,۱۷۶,۵۲۵	۱۱۶,۲۱۷,۵۸۵	۱۴/۸۷٪
سیستان و بلوچستان	۱۲۲,۲۲۱,۶۲۰	۱۲۶,۹۶۸,۶۲۳	۳/۸۸٪	۳۲۸,۴۷۴,۲۶۱	۳۶۴,۳۰۳,۹۹۵	۱۰/۹۱٪
فارس	۲۸۸,۲۶۶,۴۳۷	۳۰۰,۳۸۸,۴۵۹	۴/۲۱٪	۱,۰۰۱,۶۲۵,۰۷۱	۱,۱۴۲,۷۵۸,۶۳۳	۱۴/۰۹٪
قزوین	۶۴,۶۲۹,۷۱۳	۶۷,۳۵۸,۹۱۱	۴/۲۲٪	۱۹۴,۴۵۴,۵۳۳	۲۳۰,۵۸۶,۷۶۲	۱۸/۵۸٪
قم	۶۶,۱۸۱,۶۵۵	۷۲,۲۲۹,۴۳۸	۹/۱۴٪	۲۱۹,۰۰۵,۵۸۲	۲۶۰,۱۰۴,۳۴۵	۱۸/۷۷٪
کردستان	۸۰,۴۲۳,۵۱۳	۸۳,۸۸۹,۳۸۰	۴/۳۱٪	۲۳۰,۴۲۶,۳۸۹	۲۸۸,۷۰۶,۸۴۸	۲۵/۲۹٪
کرمان	۱۳۶,۸۷۷,۹۳۲	۱۴۵,۲۳۴,۸۲۵	۶/۱۱٪	۴۶۵,۹۲۸,۶۰۲	۵۶۰,۷۷۶,۷۲۷	۲۰/۳۶٪
کرمانشاه	۹۲,۰۸۶,۸۰۹	۹۳,۱۹۵,۸۳۲	۱/۲۰٪	۳۰۱,۲۸۵,۱۴۲	۳۳۵,۲۳۰,۷۸۱	۱۱/۲۷٪
کهگیلویه و بویراحمد	۳۶,۶۹۳,۲۶۵	۳۸,۰۱۲,۳۰۵	۳/۵۹٪	۹۱,۶۲۶,۱۱۱	۱۰۴,۵۲۱,۸۰۰	۱۴/۰۷٪
گلستان	۹۰,۳۷۴,۳۵۷	۹۶,۲۵۹,۸۳۲	۶/۵۱٪	۲۸۴,۱۳۰,۵۵۴	۳۳۲,۸۴۴,۵۰۱	۱۷/۱۴٪
گیلان	۱۴۸,۷۷۹,۰۳۵	۱۶۴,۸۸۵,۲۷۱	۱۰/۸۳٪	۵۱۱,۶۱۵,۲۰۹	۶۶۰,۸۹۰,۳۱۸	۲۹/۱۸٪
لرستان	۷۷,۹۶۵,۶۶۷	۸۲,۴۲۷,۹۴۹	۵/۷۳٪	۲۱۶,۴۷۸,۸۱۸	۲۵۹,۳۵۸,۱۸۸	۱۹/۸۱٪
مازندران	۱۸۲,۹۱۸,۹۸۸	۱۹۷,۶۳۰,۶۱۱	۸/۰۴٪	۷۶۷,۵۰۴,۵۸۰	۹۴۶,۵۱۹,۰۰۱	۲۳/۳۲٪
مرکزی	۶۴,۴۴۳,۱۷۳	۶۶,۴۹۶,۲۲۷	۳/۱۹٪	۱۹۴,۹۷۴,۸۹۶	۲۲۷,۰۰۰,۲۱۲	۱۶/۴۳٪
هرمزگان	۱۲۸,۱۲۸,۷۳۴	۱۳۱,۸۶۲,۵۰۰	۲/۹۱٪	۳۹۶,۴۰۹,۹۴۸	۴۴۹,۷۶۳,۱۰۲	۱۳/۴۶٪
همدان	۸۴,۳۸۷,۹۱۴	۸۸,۵۶۳,۶۸۲	۴/۹۵٪	۲۴۴,۷۸۶,۰۳۶	۳۰۳,۷۵۵,۴۵۴	۲۴/۰۹٪
یزد	۵۵,۸۵۱,۱۹۰	۵۷,۸۷۸,۸۱۶	۳/۶۳٪	۲۳۱,۱۸۷,۹۵۰	۲۶۱,۰۵۲,۲۳۴	۱۲/۹۲٪

۲-۲-۶- تعداد سرانه تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های در استان‌های کشور

استفاده از ابزارهای پذیرشی که در انجام عملیات پرداخت الکترونیکی نیازی به ارائه فیزیک کارت بانکی ندارد (یعنی ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD)) بر خلاف کارتخوان فروشگاه‌های لزوماً به منطقه و یا استان خاصی تعلق نداشته و انجام تراکنش به وسیله این ابزارها (که هر یک از پذیرندگان آن به یک

استان خاص تعلق دارند) از نقاط مختلف کشور امکان پذیر است. به همین دلیل شکل زیر به منظور نمایش تعداد سرانه تراکنش‌ها صرفاً برای ابزار کارتخوان فروشگاه‌های (که موقعیت محلی برای آن معنی دار بوده) در استان‌های مختلف برای شهریور ۱۴۰۴ ترسیم شده است.

شکل ۲-۱۴ تعداد سرانه تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های به ازای افراد بالای ۱۸ سال در هر استان - شهریور ۱۴۰۴

همانطور در شکل ۲-۱۴ ملاحظه می‌شود استان‌های اردبیل، فارس و گیلان در سه جایگاه برتر تعداد سرانه تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های به ازای افراد بالای ۱۸ سال در هر استان، قرار گرفته‌اند و خراسان جنوبی، مرکزی و چهارمحال و بختیاری کمترین تعداد سرانه تراکنش‌های این ابزار را در شهریور ۱۴۰۴ داشته‌اند.

۳-۲- شاخص‌های پراکندگی مبلغی تراکنش‌ها

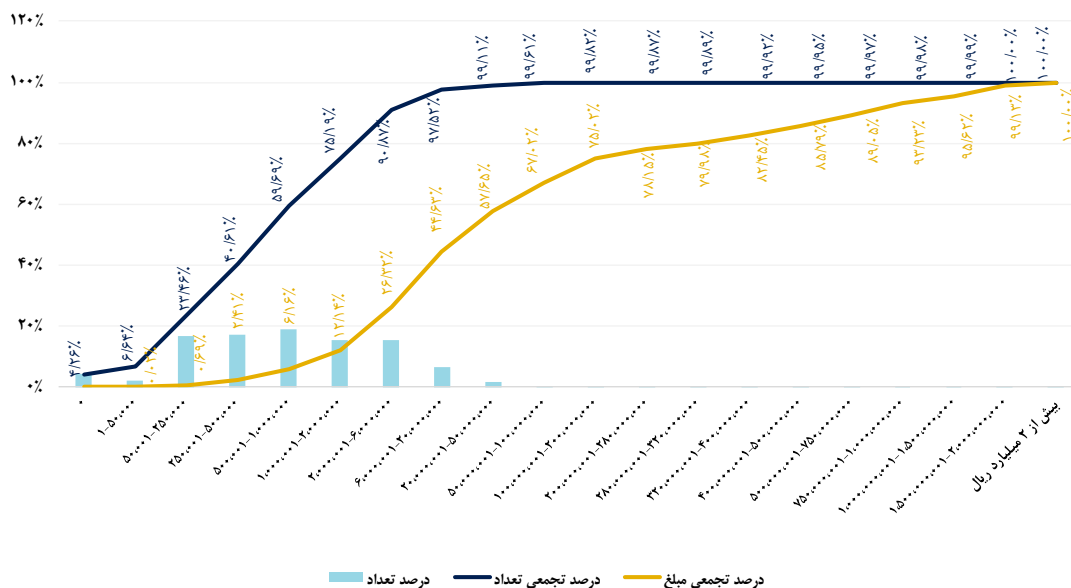
در این قسمت به بررسی دقیق‌تر مبالغ تراکنش‌ها پرداخته می‌شود. بدین منظور ابتدا دامنه مبلغی تراکنش‌های هر سه ابزار پذیرش به تفکیک ارائه شده و سپس نسبت دهکی برای کل ابزارهای پذیرش و نیز دهک‌های قیمتی به تفکیک هر خدمت و به طور هم‌زمان به تفکیک نوع ابزار ارائه می‌شود.

۲-۳-۱- دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزارهای پذیرش شبکه

در این بخش از گزارش شکل دامنه مبلغی تراکنش‌های هر سه ابزارهای پذیرش یعنی "کارتخوان فروشگاه‌های"، "ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)" و "ابزار پذیرش اینترنتی" در شهریور ۱۴۰۴ ترسیم شده و مورد بررسی قرار می‌گیرد.

بر اساس شکل ۲-۱۵ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های ترسیم شده است. این دامنه‌ها با توجه دامنه مبلغی کارمزد تراکنش‌ها به شرح زیر می‌باشد:

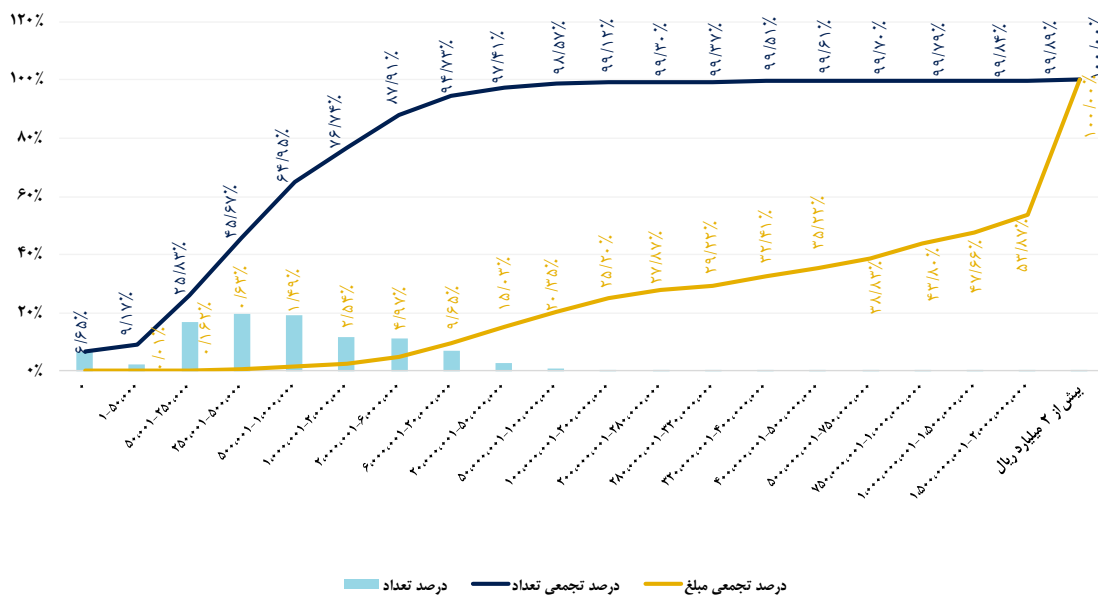
- زیر ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال
 - بین ۶,۰۰۰,۰۰۱ ریال تا ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
 - بین ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۱ ریال تا ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
 - بیش از ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
- سهم تراکنش‌های مانده‌گیری از کل تعداد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های ۴/۲۶ درصد می‌باشد. همانگونه که از اطلاعات موجود در شکل ۲-۱۵ مشخص است در شهریور ۱۴۰۴:
- ۸۶/۶۰ درصد تعداد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های مبلغ کمتر از ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال داشته‌اند.
 - ۹/۰۰ درصد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های، در بازه مبلغی ۶,۰۰۰,۰۰۱ ریال تا ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده‌اند.
 - ۰/۰۵ درصد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های، در بازه مبلغی ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۱ ریال تا ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده‌اند.
 - ۰/۰۸ درصد تراکنش‌ها با مبلغ بالای ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال انجام گرفته‌اند.

شکل ۲-۱۵ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشنده (بر حسب ریال) - شهریور ۱۴۰۴

در شهریور ماه ۱۴۰۴، تعداد تراکنش‌های با مبلغ کمتر از ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال در ابزار کارتخوان فروشنده برابر با ۳,۶۹۴,۳۳۱,۲۵۴ عدد تراکنش بوده است. همچنین تعداد تراکنش‌های با مبلغ بین ۶,۰۰۰,۰۰۱ ریال تا ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و تراکنش‌های با مبلغ بین ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۱ ریال تا ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به ترتیب برابر با ۳۸۴,۰۷۶,۲۲۸ و ۲,۱۰۸,۰۶۶ عدد تراکنش بوده و کل تعداد تراکنش‌های با مبلغ بالای ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال برابر با ۳,۴۳۲,۰۱۵ عدد تراکنش می‌باشد.

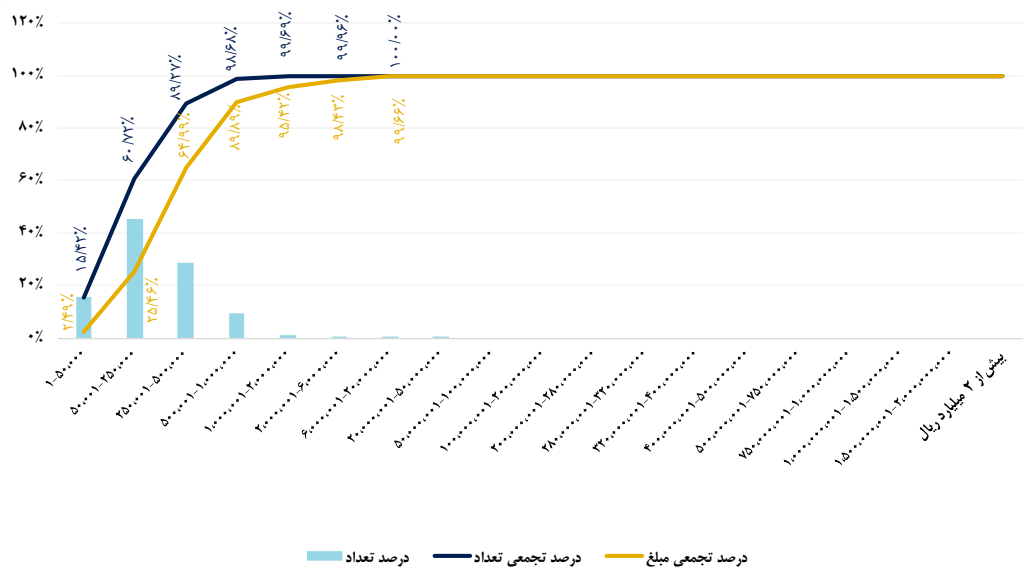
شکل ۲-۱۶ ترسیم کننده دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی است. سهم تراکنش‌های مانده‌گیری از کل تعداد تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی ۶/۶۵ درصد می‌باشد.

شکل ۲-۱۶ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی (بر حسب ریال) - شهریور ۱۴۰۴

دامنه مبلغی تراکنش‌های انجام شده توسط ابزار پذیرش اینترنتی، مبین آن است بیشترین تعداد تراکنش‌ها در بازه کمتر از ۶,۰۰۰,۰۰۰ ریال قرار گرفته‌اند و این بازه ۸۱/۲۷ درصد از کل تراکنش‌ها را در بر می‌گیرد. در این ابزار پذیرش حدود ۱۱/۳۸، ۰/۲۱ و ۰/۴۹ درصد کل تراکنش‌ها به ترتیب در بازه مبلغی‌های ۶,۰۰۰,۰۰۰ تا ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال، ۲۸۰,۰۰۰,۰۰۰ تا ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال و بیش از ۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال هستند.

شکل ۲-۱۷ نیز دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) را نمایش می‌دهد.

شکل ۲-۱۷ دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) (بر حسب ریال) - شهریور ۱۴۰۴

در بررسی شکل ۲-۱۷ که مربوط به دامنه مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) می‌باشد، شرایط کاملاً متفاوت با ابزار پذیرش اینترنتی و کارتخوان فروشنده است، به نحوی که ۱۵/۴۲ درصد مجموع تراکنش‌ها دارای مبلغ بین ۱ تا ۵۰,۰۰۰ ریال و ۷۳/۸۵ درصد تراکنش‌ها دارای مبلغ بین ۵۰,۰۰۱ تا ۵۰۰,۰۰۰ ریال بوده‌اند. با توجه به استفاده عموم جامعه از کارت‌های شارژ با مبلغ ۵۰، ۱۰۰، ۲۰۰، ۲۵۰ و ۵۰۰ هزار ریالی و همچنین استفاده فراوان ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به منظور تهیه کارت‌های شارژ اپراتورهای مختلف، می‌توان حضور حداکثری تراکنش‌های کدهای دستوری (USSD) در دامنه مبلغی بین ۱ تا ۵۰۰,۰۰۰ ریال را توجیه نمود. شایان ذکر است که با توجه به ممنوعیت ارائه خدمت خرید کالا و خدمات با استفاده از ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) در دی ماه ۱۳۹۴ از سوی بانک مرکزی ج.ا.ا.، شکل فوق صرفاً نمایشی از دامنه مبلغی خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ توسط ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) می‌باشد. نکته قابل توجه در خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ توسط ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)، اعمال محدودیت سقف مبلغی ۲ میلیون ریالی می‌باشد که شکل ۲-۱۷ به خوبی نمایانگر انجام تراکنش‌ها با مبلغ حداکثر تا این سقف می‌باشد.

۲-۳-۲- نسبت متوسط ارزش دهک دهم به دهک اول تراکنش‌ها

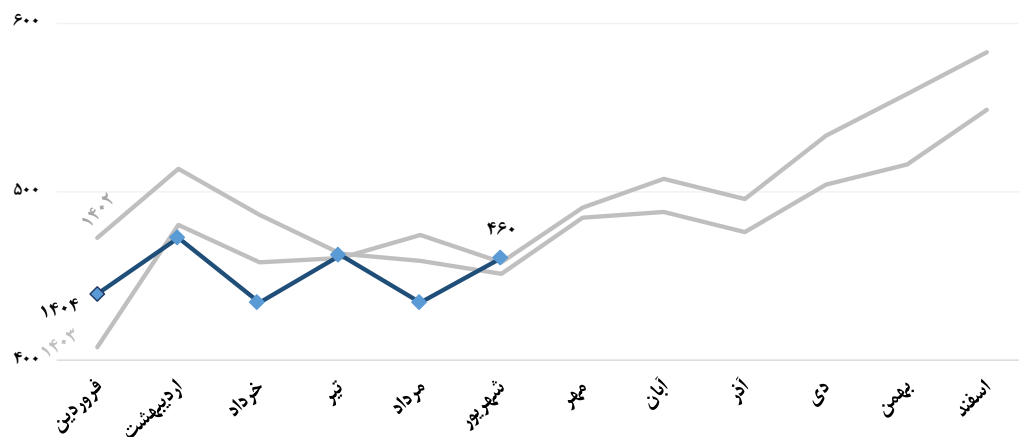
در این بخش شاخص نسبت دهکی^۱ به منظور اندازه‌گیری متوسط مبلغ تراکنش‌های دهک‌های تراکنشی شاپرک محاسبه می‌گردد. محاسبه این نسبت برای مبلغ تراکنش‌ها، بیانگر توزیع نابرابر مبلغی تراکنش‌های پرداخت الکترونیک کارتی می‌باشد که روند غیر متمرکز آن بیانگر تغییر ارزش تراکنش‌های این شبکه همراه با تغییرات اقتصادی جامعه می‌باشد. جدول ۲-۱۶ شاخص نسبت دهکی مبلغ تراکنش‌های شبکه شاپرک را در شهریور ماه ۱۴۰۴ در مقایسه با ماه گذشته و نیز ماه مشابه سال ۱۴۰۳ ارائه نموده است.

جدول ۲-۱۶ مقایسه تغییرات ماهانه و نقطه به نقطه شاخص نسبت دهکی

محاسبه نسبت دهکی	مقایسه ماهانه			مقایسه نقطه به نقطه		
	مرداد ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	نرخ رشد	شهریور ۱۴۰۳	شهریور ۱۴۰۴	نرخ رشد
میانگین مبالغ تراکنش دهک دهم (ریال)	۳۴,۵۶۲,۲۴۸	۳۷,۹۰۷,۶۳۰	۹/۶۸٪	۲۵,۲۱۰,۵۸۸	۳۷,۹۰۷,۶۳۰	۵۰/۳۶٪
میانگین مبالغ تراکنش دهک اول (ریال)	۷۹,۶۷۹	۸۲,۳۷۲	۳/۳۸٪	۵۵,۰۵۱	۸۲,۳۷۲	۴۹/۶۳٪
نسبت دهکی	۴۳۳/۷۷	۴۶۰/۲۰	۶/۰۹٪	۴۵۷/۹۵	۴۶۰/۲۰	۰/۴۹٪

ملاحظه می‌شود که نسبت دهکی در مقایسه نقطه به نقطه رشد ۰/۴۹ درصدی و در قیاس ماهانه نیز رشد ۶/۰۹ درصدی داشته است. در قیاس ماهانه، متوسط مبلغی تراکنش‌های دهک دهم رشد ۹/۶۸ درصدی و متوسط مبلغی دهک اول نیز رشد ۳/۳۸ درصدی را تجربه نموده است که در نهایت منجر به رشد ۶/۰۹ درصدی نسبت متوسط قیمت دهک دهم به دهک اول در قیاس ماهانه شده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

شکل ۱۸-۲ مقایسه روند نسبت متوسط مبالغ دهک دهم به دهک اول قیمتی از ابتدای سال ۱۴۰۲

با توجه به شکل ۱۸-۲، نسبت دهکی در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته روند افزایشی داشته است، به طوری که نسبت دهکی در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به مرداد رشد ۲۶/۴۳ واحدی را تجربه نموده و برابر با ۴۶۰ است.

۲-۳-۳- بررسی دهک‌های قیمتی هر خدمت به تفکیک ابزار پذیرش

در این بخش به منظور بررسی دقیق‌تر مبالغ تراکنش‌ها، دهک‌های قیمتی هر دو خدمت "خرید کالا و خدمات" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" به ازای هر یک از ابزارهای پذیرش ارائه شده است.

جدول ۱۷-۲ اطلاعات مربوط به متوسط مبالغ هر دهک قیمتی خدمت "خرید کالا و خدمات" را به تفکیک ابزارهای پذیرش ارائه نموده است.

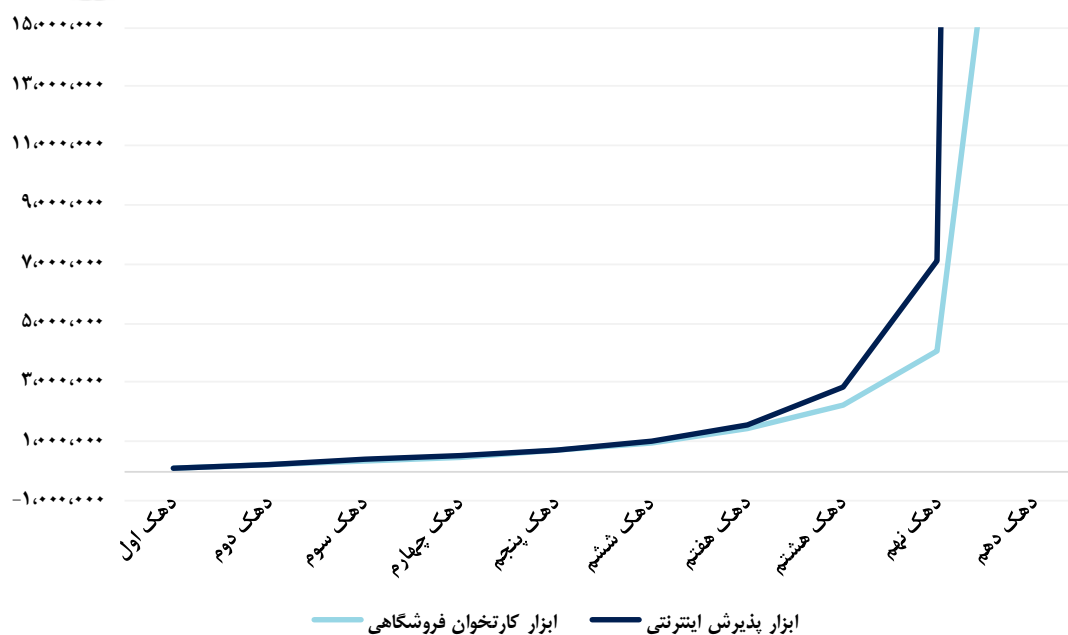
جدول ۱۷-۲ متوسط مبالغ هر دهک قیمتی خدمت "خرید کالا و خدمات" به ازای هر ابزار پذیرش

متوسط مبالغ هر دهک در هر یک از ابزارهای پذیرش		دهک قیمتی
(مبالغ بر حسب ریال)		
ابزار پذیرش اینترنتی	ابزار کارتخوان فروشگاهی	
۱۰۶,۱۷۱/۷۸	۸۲,۸۳۳/۳۰	دهک اول
۲۵۴,۰۷۱/۶۵	۲۰۲,۸۱۳/۰۷	دهک دوم
۳۸۴,۰۵۱/۹۹	۳۳۴,۱۲۱/۸۰	دهک سوم
۵۱۳,۷۶۵/۶۱	۴۸۷,۹۳۵/۷۹	دهک چهارم
۷۰۸,۱۴۵/۵۲	۶۸۷,۸۹۵/۸۸	دهک پنجم
۱,۰۱۱,۳۲۱/۳۶	۹۷۴,۸۹۰/۰۰	دهک ششم
۱,۵۸۵,۸۱۹/۲۱	۱,۴۳۳,۳۳۰/۶۰	دهک هفتم
۲,۸۷۴,۹۵۹/۶۷	۲,۲۴۱,۷۰۳/۴۰	دهک هشتم
۷,۰۹۲,۶۲۴/۱۳	۴,۰۵۷,۱۹۳/۶۹	دهک نهم
۲۰۴,۵۷۳,۷۹۳/۹۷	۳۰,۱۲۱,۵۶۳/۶۸	دهک دهم

* ارائه خدمت خرید کالا و خدمات از طریق ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) ممنوع و متوقف شده است.

با توجه به اطلاعات جدول فوق ملاحظه می‌شود که متوسط مبلغ تراکنش‌های "خرید کالا و خدمات" در دهک آخر قیمتی در ابزار پذیرش اینترنتی بالاتر از ابزار کارتخوان فروشگاهی است، این امر مؤید این موضوع است که ابزار پذیرش اینترنتی ابزار مطلوب انجام تراکنش‌های خرید در دهک دهم می‌باشد. در خدمت "خرید کالا و خدمات" اعداد جدول مبین آن است که به طور متوسط ۶۰ درصد تراکنش‌ها (۶ دهک) در ابزارهای کارتخوان فروشگاهی و اینترنتی مربوط به "خرید کالا و خدمات" با مبلغ کمتر از ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریالی بوده است.

اطلاعات جدول ۱۷-۲ در شکل ۱۹-۲ برای مقایسه بهتر ترسیم شده است.

شکل ۲-۱۹ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمت خرید کالا و خدمات - شهریور ۱۴۰۴

در شکل ۲-۱۹ به علت نمایش بهتر، متوسط مبلغ دهک دهم به ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال محدود شده است تا اختلاف متوسط قیمت ابزارها در دهک‌های دیگر قابل تشخیص باشد. در این ماه متوسط مبلغ دهک دهم تراکنش‌های خرید کالا و خدمات توسط ابزار پذیرش اینترنتی ۲۰۴,۵۷۳,۷۹۳/۹۷ ریال بوده است.

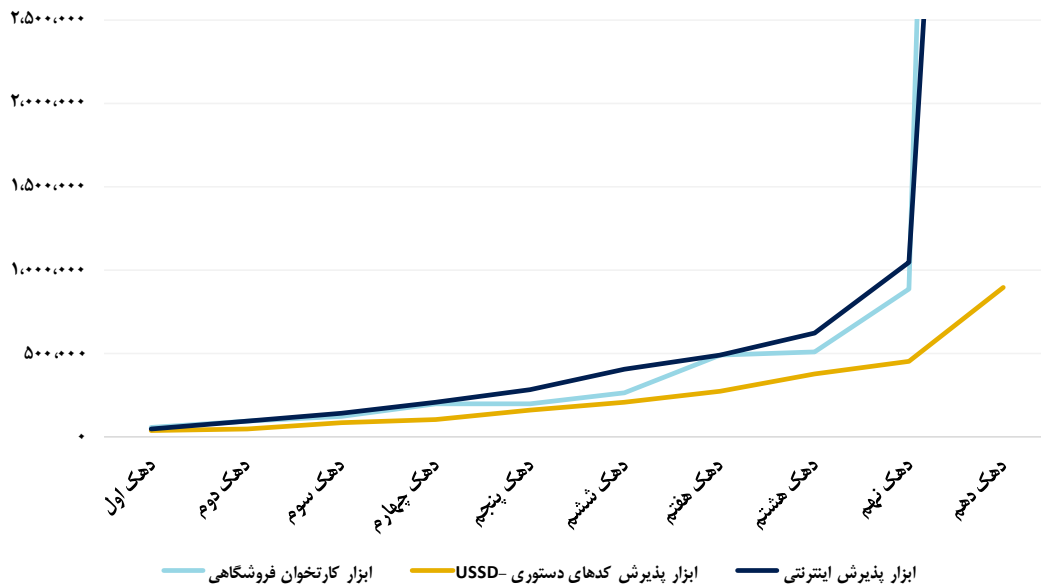
جدول ۲-۱۸ اطلاعات مربوط به متوسط مبالغ هر دهک قیمتی خدمت "پرداخت قبض و خرید شارژ" را به تفکیک ابزارهای پذیرش ارائه نموده است.

جدول ۱۸-۲ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی خدمت "پرداخت قبض و خرید شارژ" به ازای هر ابزار پذیرش

دهک قیمتی	متوسط مبالغ هر دهک در هر یک از ابزارهای پذیرش (مبالغ بر حسب ریال)		
	ابزار پذیرش کدهای دستوری - USSD	ابزار پذیرش کدهای دستوری - USSD	ابزار پذیرش اینترنتی
دهک اول	۶۰,۷۵۹/۸۷	۳۹,۳۷۸/۸۴	۵۳,۲۷۱/۴۹
دهک دوم	۱۰۰,۰۰۰/۰۰	۵۲,۲۱۹/۶۱	۱۰۱,۶۵۶/۲۹
دهک سوم	۱۲۹,۱۶۴/۸۶	۸۹,۶۷۷/۶۳	۱۴۵,۵۶۴/۹۸
دهک چهارم	۲۰۰,۰۰۰/۰۰	۱۰۵,۱۹۵/۵۶	۲۱۰,۳۶۷/۲۶
دهک پنجم	۲۰۰,۰۰۰/۰۰	۱۶۳,۷۰۹/۳۴	۲۸۷,۴۶۴/۲۹
دهک ششم	۲۶۷,۱۱۷/۷۶	۲۱۰,۹۳۲/۴۶	۴۰۷,۰۸۶/۳۸
دهک هفتم	۴۹۷,۹۱۸/۵۳	۲۷۳,۲۶۵/۹۹	۴۹۰,۹۷۶/۱۵
دهک هشتم	۵۱۱,۲۶۰/۶۵	۳۷۶,۴۰۰/۹۷	۶۳۹,۹۳۹/۰۹
دهک نهم	۸۸۸,۴۳۲/۳۳	۴۵۹,۴۴۱/۵۴	۱,۰۴۷,۴۱۲/۴۸
دهک دهم	۱۹,۷۸۲,۷۴۹/۴۵	۸۹۴,۵۸۸/۵۵	۱۰,۳۳۲,۹۷۴/۴۸

با توجه به اطلاعات جدول ۱۸-۲ به نظر می‌رسد که از ابزار کارتخوان فروشگاه و نیز ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به طور عمده برای خرید کارت‌های شارژ تلفن همراه اعتباری نیز استفاده می‌شود. به طوری که بیشترین تعداد تراکنش از نوع خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ صورت گرفته توسط کارتخوان فروشگاه، خرید کارت شارژ ۱۰۰,۰۰۰، ۲۰۰,۰۰۰ ریالی بوده است که به طور متوسط ۳۰ درصد تراکنش‌های این ابزار (سه دهک قیمتی) را در بر می‌گیرد. به عبارتی این طور به نظر می‌رسد که به طور متوسط حداقل ۳۰ درصد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه مربوط به خرید کارت شارژ تلفن همراه اعتباری بوده است.

شکل ۲-۲۰ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ را به تفکیک ابزارهای پذیرش نشان می‌دهد.

شکل ۲-۲۰ متوسط مبالغ دهک‌های قیمتی در خدمت پرداخت قبض و خرید شارژ - شهریور ۱۴۰۴

در شکل ۲-۲۰ به علت نمایش بهتر، دهک دهم به ۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال محدود شده است تا اختلاف متوسط قیمت ابزارها در دهک‌های دیگر قابل تشخیص باشد. متوسط مبلغ دهک دهم خدمت "پرداخت قبض و خرید شارژ" در ابزار پذیرش اینترنتی حدود ۱۰,۳۳۲,۹۷۴/۴۸ ریال و متوسط مبلغ دهک دهم تراکنش‌های این خدمت در ابزار کارتخوان فروشگاه در حدود ۱۹,۷۸۲,۷۴۹/۴۵ ریال بوده است. این در حالی است که در ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) متوسط مبلغ دهک دهم حدود ۸۹۴,۵۸۸/۵۵ ریال بوده است که نسبت به دو ابزار پذیرش دیگر، به طور قابل ملاحظه‌ای کمتر است.

فصل ۳

کیفیت ارائه خدمات پرداخت الکترونیک کارتی

کیفیت ارائه خدمات توسط شبکه پرداخت الکترونیک کشور و شرکت شاپرک و همچنین بررسی تعداد خطاهای هر گروه خطایی از موارد تحت بررسی در این بخش از گزارش می باشد.

۳- کیفیت انجام خدمات پرداخت الکترونیک کارت

ارتقای کیفیت خدمات ارائه شده اصلی ترین هدف شرکت های ارائه دهنده آن خدمات می باشد؛ چرا که ارتقای کیفیت خدمت ارائه شده افزایش مطلوبیت و رضایت مندی مصرف کننده را به دنبال خواهد داشت. شرکت شاپرک نیز در راستای وظایف نظارتی خود، به دنبال افزایش کیفیت انجام خدمات ارائه شده در شبکه و انجام صحیح پرداخت ها می باشد. کاهش خطاها و تراکنش های ناتمام از یک سو و افزایش کیفیت خدمات حس شده خدمات و کیفیت خدمات زمانی از سوی دیگر منجر به بهبود عملکرد شاپرک می گردد در ادامه شاخص هایی برای سنجش این هدف ارائه می گردد.

۳-۱- سهم تراکنش‌های موفق از کل تراکنش‌ها

یکی از اصلی‌ترین برنامه‌های شرکت شاپرک، تلاش برای کاهش وقوع خطاهای شبکه و افزایش نسبت تراکنش‌های موفق از کل تراکنش‌ها می‌باشد. در حال حاضر در شبکه پرداخت الکترونیک کارتی، خطاها در چهار گروه^۱ "خطای صادرکنندگی"، "خطای پذیرندگی"، "خطای شاپرکی" و "خطای کاربری" طبقه‌بندی می‌شوند. جدول ۳-۱ اطلاعات مربوط به تعداد تراکنش‌های موفق و ناموفق (خطا) کل شبکه شاپرک را نشان می‌دهد که این بررسی حکایت از سهم ۹۲/۶۶ درصدی تراکنش‌های موفق و ۷/۳۴ درصدی خطاهای رخ داده در شهریور ۱۴۰۴ دارد.

جدول ۳-۱ تعداد و سهم تراکنش‌های موفق و ناموفق از کل تراکنش‌ها - شهریور ۱۴۰۴

نوع تراکنش	تعداد	سهم
تراکنش‌های موفق	۴,۶۶۵,۳۴۳,۲۲۴	۹۲/۶۶٪
تراکنش‌های ناموفق و خطادار	۳۶۹,۲۹۸,۴۸۵	۷/۳۴٪
تعداد کل تراکنش‌ها	۵,۰۳۴,۶۴۱,۷۰۹	۱۰۰٪

۳-۲- آنالیز خطاهای تراکنش‌ها

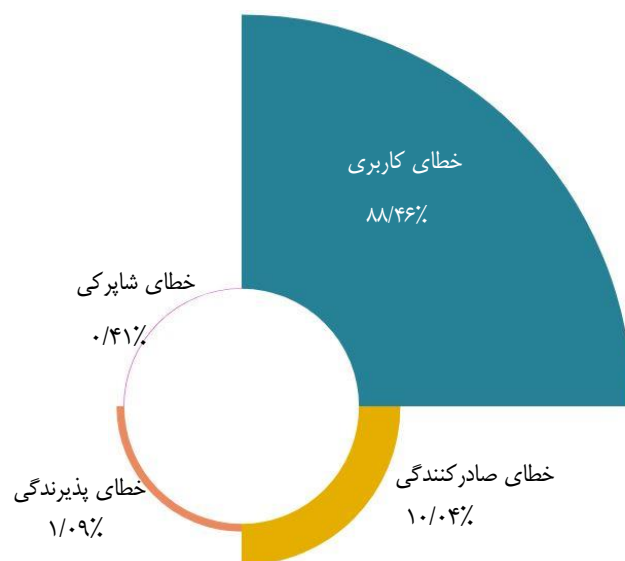
همانطور که ذکر گردید، خطاهای تراکنش‌ها انواع مختلفی دارند که اطلاعات مربوط به آمار تعدادی هر یک از انواع خطا در شهریور ۱۴۰۴ و ماه گذشته در جدول ۳-۲ ارائه شده است. اطلاعات مندرج در این جدول تغییرات مربوط به هر یک از انواع تراکنش‌های موفق و ناموفق را نشان می‌دهد.

^۱ برای تعاریف انواع خطا به واژه نامه رجوع شود.

جدول ۲-۳ مقایسه تعداد انواع تراکنش‌ها و خطاها - شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته

نوع تراکنش و انواع خطا	مرداد ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	نرخ رشد
خطای پذیرندگی	۵۰,۷۵,۳۸۲	۴۰,۳۷,۱۵۱	-۲۰/۴۶%
خطای کاربری	۳۱۶,۹۱۰,۸۹۱	۳۲۶,۶۸۰,۵۷۰	۳/۰۸%
خطای صادرکنندگی	۲۴,۶۹۴,۴۵۶	۳۷,۰۷۳,۹۰۱	۵۰/۱۳%
خطای شاپرکی	۹۹۶,۷۲۶	۱,۵۰۶,۸۶۳	۵۱/۱۸%
تعداد کل تراکنش‌های ناموفق	۳۴۷,۶۷۷,۴۵۵	۳۶۹,۰۲۹۸,۴۸۵	۶/۲۲%
تعداد کل تراکنش‌های موفق	۴,۴۷۸,۴۳۰,۷۲۷	۴,۶۶۵,۳۴۳,۲۲۴	۴/۱۷%
تعداد کل تراکنش‌ها	۴,۷۱۲,۵۳۲,۵۴۵	۴,۸۲۶,۱۰۸,۱۸۲	۲/۴۱%

نرخ رشد تعداد تراکنش‌های خطا در تمام گروه‌های خطایی در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته در جدول ۲-۳ قابل ملاحظه می‌باشد. با توجه به این جدول در مجموع تعداد تراکنش‌های ناموفق نسبت به ماه گذشته، ۶/۲۲ درصد افزایش یافته است. همچنین تعداد تراکنش تمامی گروه‌های خطایی به جز خطای پذیرندگی نسبت به ماه گذشته، افزایش یافته‌اند.

شکل ۳-۱ سهم هر یک از انواع خطا از مجموع تراکنش‌های ناموفق - شهریور ۱۴۰۴

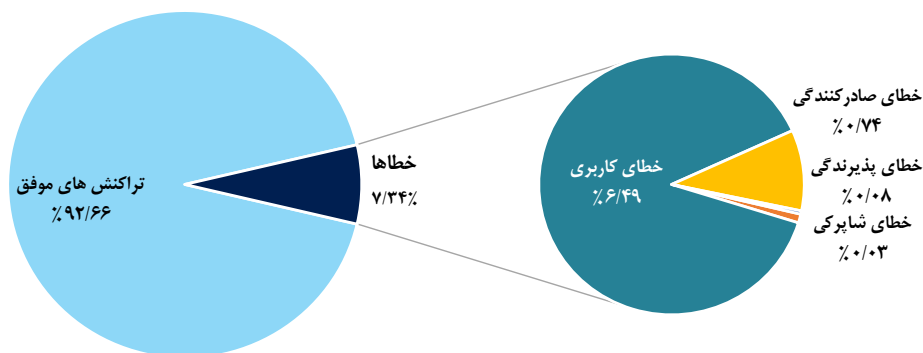
همچنین در راستای بررسی‌های انجام گرفته، اطلاعات شکل ۳-۱ حاکی از آن است که بروز خطای کاربری عمده‌ترین دلیل بروز خطاها بوده و ۸۸/۴۶ درصد از کل تراکنش‌های خطا را شامل می‌شود. این نوع خطا به

عملکرد شبکه پرداخت الکترونیک ارتباطی نداشته و ناشی از عملکرد دارنده کارت (نظیر کمبود موجودی یا فراموشی رمز) می باشد.

جدول ۳-۳ آنالیز خطاهای رخ داده در شبکه پرداخت الکترونیک کارتی - شهریور ۱۴۰۴

نوع تراکنش و انواع خطا	تعداد	سهم
موفق	۴,۶۶۵,۳۴۳,۲۲۴	۹۲/۶۶%
تراکنش های موفق		
خطای پذیرندگی	۴,۰۳۷,۱۵۱	۰/۰۸%
خطای کاربری	۳۲۶,۶۸۰,۵۷۰	۶/۴۹%
خطای صادرکنندگی	۳۷,۰۷۳,۹۰۱	۰/۷۴%
خطای شاپرکی	۱,۵۰۶,۸۶۳	۰/۰۳%
ناموفق		
تعداد کل تراکنش ها	۵,۰۳۴,۶۴۱,۷۰۹	۱۰۰/۰۰%

در ادامه اطلاعات جدول ۳-۳ در شکل زیر به تصویر کشیده شده و سهم هر یک از انواع تراکنش های موفق و ناموفق از کل تراکنش ها در شکل آمده است.

شکل ۳-۲ سهم هر یک از انواع تراکنش های ناموفق و تراکنش های موفق از کل تراکنش ها - شهریور ۱۴۰۴

همانگونه که در شکل ۳-۲ ملاحظه می شود، کمترین سهم در تراکنش های خطادار مربوط به خطای شاپرکی با سهم ۰/۰۳۰ درصدی از کل تراکنش ها بوده است. این نوع خطا سهم ۰/۴۱ درصدی را در بین تراکنش های خطادار داشته که در شکل ۳-۱ نشان داده شده است.

جهت بررسی تغییرات تراکنش‌های خطا در دو ماه متوالی بهتر است سهم انواع خطا نسبت به کل تراکنش‌های صورت گرفته در ماه مورد نظر، مورد قیاس قرار گیرد. لذا تغییر سهم تراکنش‌های خطا در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته در جدول ۳-۴ ارائه شده است.

جدول ۳-۴ قیاس سهم هر یک از انواع خطا - شهریور ۱۴۰۴ و ماه گذشته

نوع تراکنش و انواع خطا			سهم از کل تراکنش‌ها		
			مرداد ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	تغییر
ناموفق	خطای پذیرندگی		۰/۱۱٪	۰/۰۸٪	−۰/۰۲٪
	خطای کاربری		۶/۵۷٪	۶/۴۹٪	−۰/۰۸٪
	خطای صادرکنندگی		۰/۵۱٪	۰/۷۴٪	۰/۲۳٪
	خطای شاپرکی		۰/۰۲۱٪	۰/۰۳۰٪	۰/۰۰۹٪
	تعداد کل تراکنش‌های ناموفق		۷/۲۰٪	۷/۳۴٪	۰/۱۳٪
موفق	تعداد کل تراکنش‌های موفق		۹۲/۸۰٪	۹۲/۶۶٪	−۰/۱۳٪
تعداد کل تراکنش‌ها			۱۰۰/۰۰٪	۱۰۰/۰۰٪	−

اطلاعات جدول ۳-۴ مبین افزایش سهم گروه خطای‌های صادرکنندگی و شاپرکی و کاهش سهم گروه خطای پذیرندگی و کاربری شهریور ۱۴۰۴ نسبت به مرداد می‌باشد.

۳-۳- کیفیت خدمات شاپرک

یکی از دلایل وجودی شرکت شاپرک و از مهم‌ترین اهداف آن، بهبود امکان دسترسی به خدمات و انجام تراکنش موفق در هر زمانی می‌باشد. برای سنجش میزان تحقق این هدف، شاخص کیفیت خدمات تعریف شده که سهم تراکنش‌های موفق سیستمی کل شبکه یا تراکنش‌های موفق سیستمی سوئیچ شاپرک را از کل تراکنش‌ها محاسبه می‌کند. در ادامه اطلاعات مربوط به شاخص کیفیت خدمات در جدول ۳-۵ ارائه شده است.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۳-۵ کیفیت خدمات شاپرک و کل شبکه پرداخت الکترونیک کارت

تراکنش‌های موفق	شهریور ۱۴۰۳		مرداد ۱۴۰۴		شهریور ۱۴۰۴	
	تعداد تراکنش‌ها	کیفیت خدمات	تعداد تراکنش	کیفیت خدمات	تعداد تراکنش	کیفیت خدمات
تراکنش‌های موفق سیستمی کل شبکه پرداخت ^۱	۴,۷۹۵,۷۷۱,۹۲۰	۹۹/۵۱٪	۴,۷۹۵,۳۴۱,۶۱۸	۹۹/۳۶٪	۴,۹۹۲,۰۲۳,۷۹۴	۹۹/۱۵٪
تراکنش‌های موفق سیستمی شاپرکی ^۲	۴,۸۱۴,۳۲۷,۱۷۳	۹۹/۹۰٪	۴,۸۲۵,۱۱۱,۴۵۶	۹۹/۹۸٪	۵,۰۳۳,۱۳۴,۸۴۶	۹۹/۹۷٪
تعداد کل تراکنش	۴,۸۱۹,۳۱۷,۴۴۳	-	۴,۸۲۶,۱۰۸,۱۸۲	-	۵,۰۳۴,۶۴۱,۷۰۹	-

جدول ۳-۵ مبین در دسترس بودن ۹۹/۹۷ درصدی خدمات شرکت شاپرک در شهریور ۱۴۰۴ می‌باشد که نسبت به شهریور ۱۴۰۳ و مرداد ۱۴۰۴ به ترتیب رشد ۰/۰۷۴ و ۰/۰۰۹ درصدی داشته است.

در نمودارهای شکل ۳-۳ و شکل ۳-۴ به ترتیب روند کیفیت خدمات تراکنش‌های موفق سیستمی شاپرک و کل شبکه پرداخت در دوازده ماه منتهی به شهریور ۱۴۰۴ قابل مشاهده است.

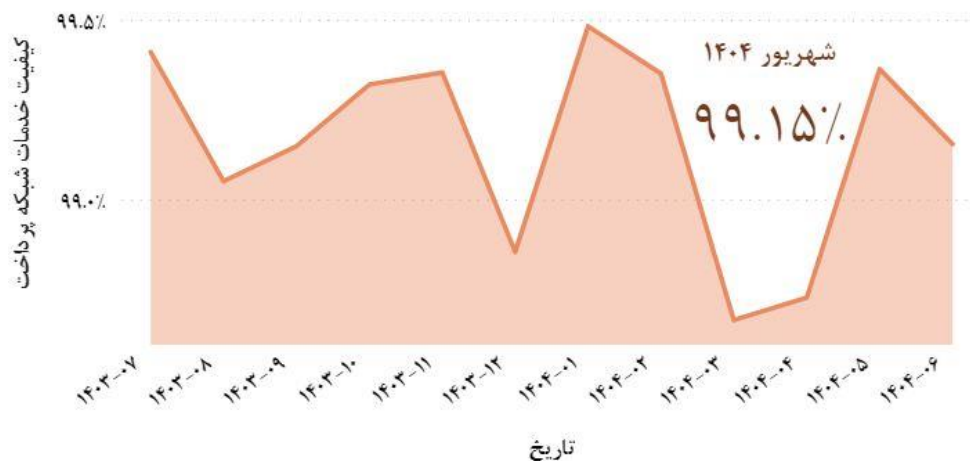

شکل ۳-۳ روند کیفیت خدمات شاپرک در ۱۲ ماه منتهی به شهریور ۱۴۰۴

^۱ به واژه نامه رجوع شود

^۲ به واژه نامه رجوع شود.

با توجه به شکل ۳-۳ کمترین و بیشترین درصد کیفیت خدمات شاپراک به ترتیب در ماه‌های آبان ۱۴۰۳ و اردیبهشت ۱۴۰۴ رخ داده است.

شکل ۳-۴ روند کیفیت خدمات شبکه پرداخت در ۱۲ ماه منتهی به شهریور ۱۴۰۴

همچنین با توجه به شکل ۳-۴ کمترین و بیشترین درصد کیفیت خدمات شبکه پرداخت به ترتیب در ماه‌های خرداد و فروردین ۱۴۰۴ مشاهده می‌شود.

۴-۳- آنالیز تراکنش‌ها ناتمام رخ داده در شبکه

شاخص میزان تراکنش‌های ناتمام^۱ رخ داده در شبکه الکترونیک پرداخت کارتی و روند آن در طول زمان، یکی از شاخص‌هایی است که بر کیفیت انجام عملیات و رضایت از شبکه پرداخت اثرگذار است. لذا می‌بایست نسبت تعداد تراکنش‌های ناتمام به کل تراکنش‌ها روندی کاهشی داشته باشد. جدول ۳-۶ مقادیر این شاخص را ارائه نموده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

جدول ۳-۶ درصد تراکنش‌های ناتمام رخ داده در شبکه پرداخت شاپرک - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

تغییر	شهریور ۱۴۰۴	مرداد ۱۴۰۴	وضعیت تراکنش
۳۵/۳۰٪	۴۸۶,۸۳۸	۳۵۹,۸۰۸	تعداد تراکنش‌های مغایرتی
۴/۱۷٪	۴,۶۶۵,۳۴۳,۲۲۴	۴,۴۷۸,۴۳۰,۷۲۷	تعداد کل تراکنش‌های موفق
۰/۰۰۲٪	۰/۰۱۰٪	۰/۰۰۸٪	نسبت تعداد تراکنش‌های مغایرتی به کل تراکنش‌های موفق

همانطور که در جدول ۳-۶ ملاحظه می‌شود تعداد تراکنش‌های ناتمام (مغایرتی) شهریور ماه نسبت به مرداد ماه با افزایش ۳۵/۳۰ درصدی همراه بوده است. همزمان با افزایش ۴/۱۷ درصدی تعداد کل تراکنش‌های موفق در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به مرداد، تعداد تراکنش‌های ناتمام نیز در این دوره با افزایش همراه بوده است. نسبت تراکنش‌های مغایرتی به کل تراکنش‌های موفق در این ماه نسبت به ماه گذشته افزایش ۰/۰۰۲ درصدی را تجربه نموده است.

فصل ۴

بررسی عملکرد کلی شرکت های ارائه دهنده خدمات پرداخت

در این بخش به بررسی عملکرد شرکت های ارائه کننده خدمات پرداخت در شبکه پرداخت کشور و بررسی شاخص های تدوین شده به ازای هر شرکت در سطح کلی پرداخته خواهد شد.

۴- بررسی عملکرد کلی شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت

شاخص‌های معرفی شده در این بخش، گستره فعالیت هر یک از شرکت‌های PSP را در صنعت پرداخت الکترونیکی نشان می‌دهند که آگاهی از آن برای نهاد نظارتی شاپرک جزو ملزومات به‌شمار می‌رود؛ چرا که این نهاد سیاستگذار و ناظر می‌بایست به خوبی از نقش و سطح فعالیت هر یک از شرکت‌های مزبور اطلاع داشته باشد تا با نظارت بر عملکرد آن‌ها بتواند در هدایت صنعت پرداخت الکترونیک ایفای نقش نماید. همچنین این شاخص‌ها کمک شایان توجهی به مطالعه‌ی بازار هریک از شرکت‌های ارائه‌دهنده‌ی خدمات پرداخت خواهد نمود.

در این بخش عملکرد شرکت‌های PSP در دو حوزه اصلی مورد بررسی قرار می‌گیرد که اولین حوزه عملکرد کلی شرکت‌ها در شبکه پرداخت را مورد بررسی قرار داده و در بخش دوم به‌طور ویژه عملکرد این شرکت‌ها در بازار کارتخوان فروشگاهی تحلیل می‌شود.

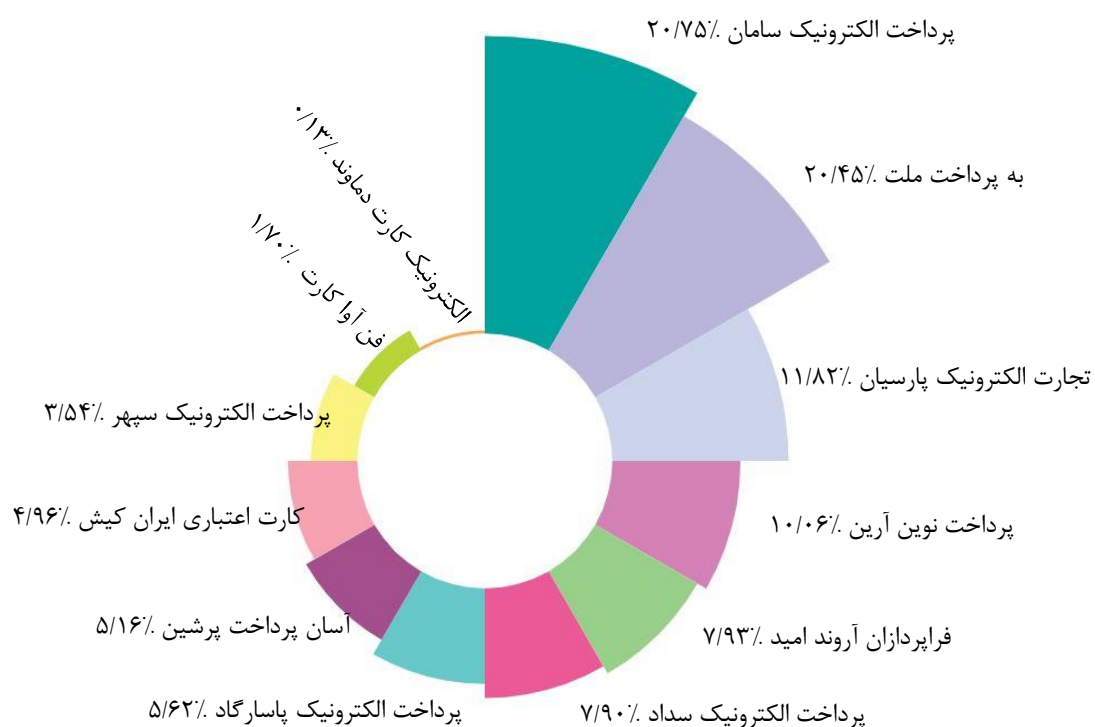
۱-۴- بررسی عملکرد کلی شرکت‌های PSP

به منظور رصد وضعیت کنونی صنعت پرداخت الکترونیکی کارت کشور و ترسیم مسیر حرکت آتی بازار آن و همچنین کمک به تعیین سیاست‌های توسعه‌ی بازار و نظارت بر آن، می‌بایست شاخص‌هایی تعریف و روند تغییرات آن بررسی گردد. در این بخش از گزارش سعی گردیده است تا با مطالعه‌ی شاخص‌های عملکرد تعدادی و مبلغی شرکت‌ها در کل و همچنین به تفکیک هریک از ابزار پذیرش و نوع سرویس، تصویری کلی از وضعیت آن‌ها در صنعت پرداخت الکترونیکی کارت ترسیم شود. در پایان نیز عملکرد هریک از شرکت‌های PSP در رخداد تراکنش‌های خطا مورد بررسی قرار می‌گیرد.

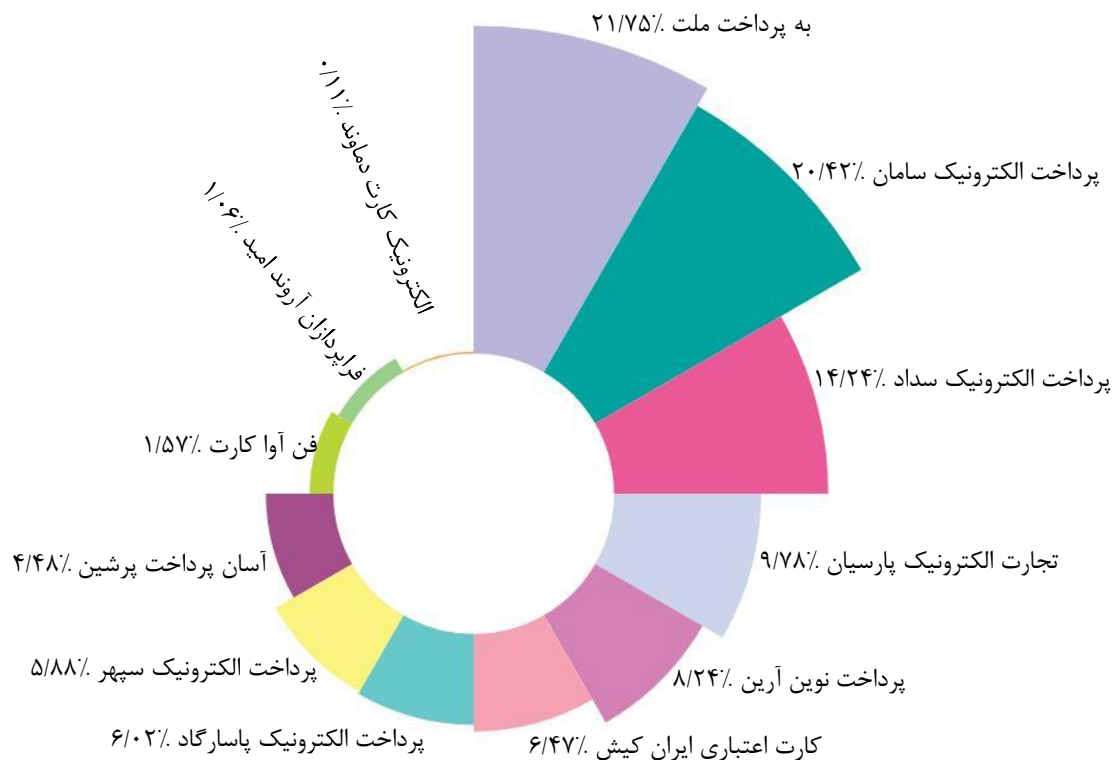
۱-۱-۴- سهم تعدادی و مبلغی هر یک از شرکت‌های PSP از بازار

تراکنش‌های حوزه پرداخت الکترونیک کارت

سهم تعدادی و مبلغی هر یک از شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت از کل تراکنش‌های بازار خدمات پرداخت الکترونیک کاردی، در دو شکل ۱-۴ و ۲-۴ ترسیم شده است.

شکل ۱-۴ سهم بازار هر شرکت PSP از نظر تعداد تراکنش‌ها - شهریور ۱۴۰۴

شکل ۲-۴ سهم بازار هر شرکت PSP از نظر مبلغ تراکنش‌ها - شهریور ۱۴۰۴

در شاخص سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها، به ترتیب شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با سهم ۲۰/۷۵ و شرکت "به پرداخت ملت" با سهم ۲۱/۷۵ درصدی جایگاه‌های اول را به خود اختصاص داده‌اند. در این ماه اختلاف سهم تعدادی شرکت "به پرداخت ملت" - دومین شرکت بازار از لحاظ تعداد تراکنش - و اختلاف مبلغی شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" - دومین شرکت بازار از لحاظ مبلغی - با شرکت‌های پرداخت الکترونیک سامان و به پرداخت ملت به ترتیب حدود ۰/۳۰ و ۱/۳۳ درصد است.

مقایسه دو شکل بالا با شکل‌های مشابه در گزارش مرداد ماه سال ۱۴۰۴ حکایت از آن دارد که در مولفه سهم تعدادی، شرکت فراپردازان آروند امید با "یک" پله صعود در جایگاه "پنجم" قرار گرفت. شرکت پرداخت الکترونیک سداد با "یک" پله نزول در جایگاه "ششم" قرار گرفت. در سهم مبلغ تراکنش‌ها جایجایی بین شرکت‌ها رخ نداده است.

۴-۱-۲ سهم شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش

این شاخص، سبب شناخت حوزه فعالیت و نحوه‌ی سرمایه‌گذاری هر یک از شرکت‌های PSP در ابزارهای پذیرش می‌شود. در این بخش تعداد و مبلغ تراکنش‌های هر شرکت به تفکیک ابزار پذیرش مورد بررسی قرار

می‌گیرد. سهم تعدادی تراکنش‌های هر یک از شرکت‌های PSP از بازار ابزارهای پذیرش برای دو ماه متوالی مرداد و شهریور ۱۴۰۴ در جدول ۴-۱ ارائه شده است.

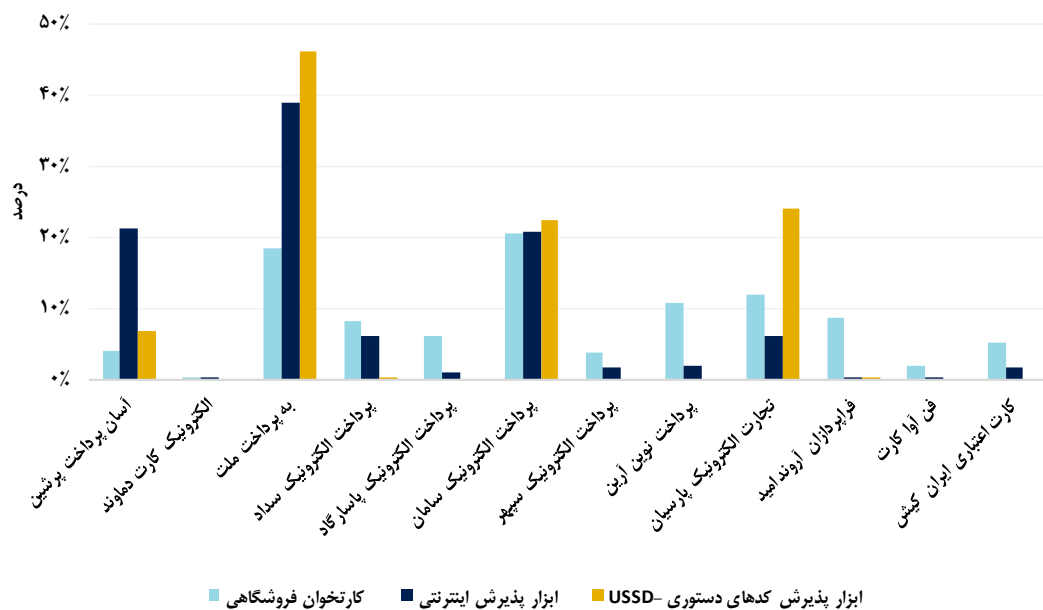
شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در شهریور ماه با پوشش ۲۰/۷۰ درصد از بازار تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها، همانند ماه گذشته بالاترین سهم را در اختیار خود دارد. شرکت "به پرداخت ملت" نیز در هر دو ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) به ترتیب با کسب ۳۸/۹۲ و ۴۶/۱۸ درصد از سهم بازار، دارنده‌ی بالاترین سهم در بازار می‌باشد.

جدول ۴-۱ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	سهم از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها			سهم از تعداد تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی			سهم از تعداد تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری - USSD		
	مرداد	شهریور	تغییر	مرداد	شهریور	تغییر	مرداد	شهریور	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۳/۹۹٪	۳/۹۵٪	-۰/۰۴٪	۲۲/۵۰٪	۲۱/۳۵٪	-۱/۱۵٪	۶/۹۸٪	۶/۸۷٪	-۰/۱۱٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۱۴٪	۰/۱۴٪	۰/۰۰٪	۰/۰۱٪	۰/۱۱٪	۰/۱۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	۱۸/۴۱٪	۱۸/۵۷٪	۰/۱۶٪	۴۰/۸۹٪	۳۸/۹۲٪	-۱/۹۷٪	۴۶/۱۸٪	۴۶/۱۸٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سداد	۸/۲۳٪	۸/۱۸٪	-۰/۰۴٪	۶/۸۳٪	۶/۱۱٪	-۰/۷۲٪	۰/۳۶٪	۰/۳۶٪	-۰/۰٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۶/۲۱٪	۶/۰۸٪	-۰/۱۳٪	۰/۹۱٪	۰/۹۱٪	۰/۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سامان	۲۰/۸۲٪	۲۰/۷۰٪	-۰/۱۳٪	۱۷/۱۳٪	۲۰/۹۱٪	۳/۷۷٪	۲۳/۶۸٪	۲۲/۵۴٪	-۱/۱۴٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۳/۷۳٪	۳/۷۴٪	۰/۰۱٪	۱/۹۵٪	۱/۷۷٪	-۰/۱۸٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت نوین آراین	۱۰/۶۰٪	۱۰/۸۵٪	+۰/۲۵٪	۱/۹۱٪	۲/۰۰٪	۰/۰۹٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۱۲/۱۲٪	۱۱/۹۸٪	-۰/۱۳٪	۵/۹۰٪	۶/۰۷٪	۰/۱۷٪	۲۲/۷۹٪	۲۴/۰۵٪	۱/۲۶٪
فرایردان آروند امید	۸/۷۲٪	۸/۶۷٪	-۰/۰۵٪	۰/۰۳٪	۰/۰۳٪	۰/۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
فن آوا کارت	۱/۸۱٪	۱/۸۶٪	۰/۰۵٪	۰/۰۳٪	۰/۰۶٪	۰/۰۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
کارت اعتباری ایران کیش	۵/۲۳٪	۵/۳۰٪	۰/۰۷٪	۱/۹۲٪	۱/۷۷٪	-۰/۱۴٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪

بیشترین اختلاف بین سهم تعدادی تراکنش‌های ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌ها با ۰/۲۵ درصد افزایش به شرکت "پرداخت نوین آراین" تعلق دارد. بیشترین اختلاف بین سهم تعدادی تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی با رقم ۳/۷۷ درصد افزایش به شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" تعلق دارد. شرکت "تجارت الکترونیک پارسیان" با رقم ۱/۲۶ درصد افزایش دارای بالاترین اختلاف در بین سهم تعدادی تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) نیز می‌باشد.

سهم شرکت‌های مختلف ارائه دهنده خدمات پرداخت از تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش در شکل ۴-۳ نمایش داده شده است.

شکل ۳-۴ سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - شهریور ۱۴۰۴

نتایج بررسی‌های این بخش حاکی از آن است که در ماه جاری مجموع تعداد تراکنش‌ها، الکترونیک کارت دماوند در ابزار پذیرش کارت خوان فروشگاهی و کدهای دستوری (USSD) و شرکت "فراپردازان آروند امید" در ابزار پذیرش اینترنتی کمترین سهم از کل تعداد و شرکت "به پرداخت ملت" در ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) و شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در ابزار پذیرش کارت خوان فروشگاهی بیشترین سهم را به خود اختصاص داده اند.

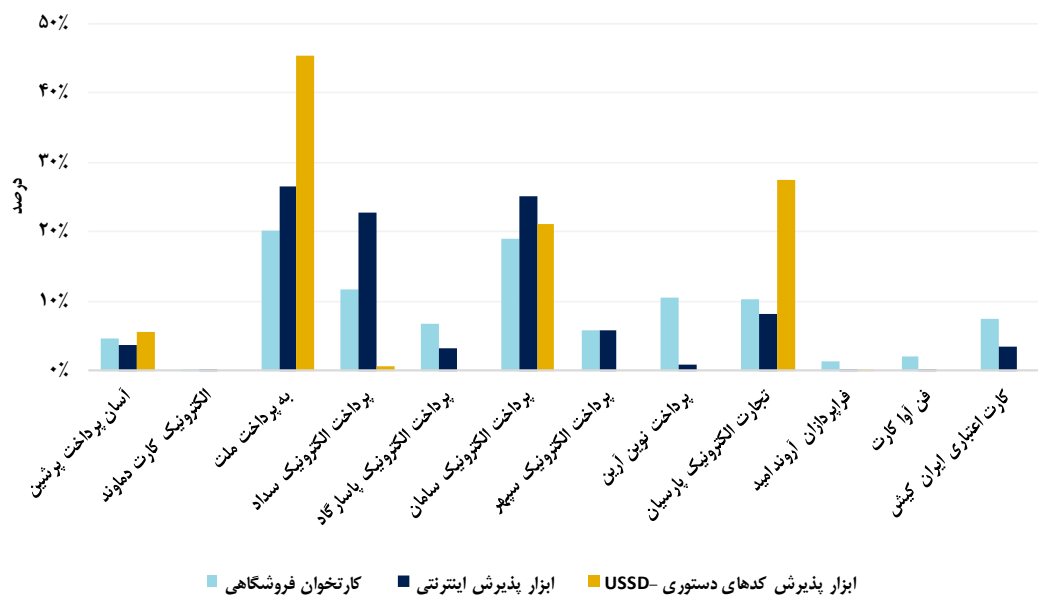
سهم مبلغی تراکنش‌های هر یک از شرکت‌های PSP از بازار ابزارهای پذیرش برای دو ماه متوالی مرداد و شهریور ۱۴۰۴ در جدول ۲-۴ نمایش داده شده است. در این ماه شرکت "به پرداخت ملت" با پوشش ۲۰/۲۳ درصدی از مبالغ بازار کارتخوان فروشگاهی، بالاترین سهم را در اختیار خود دارد. شرکت "به پرداخت ملت" در شهریور ماه، از مبالغ ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) با پوشش ۴۵/۳۸ درصدی دارای بالاترین سهم می‌باشد. در ابزار پذیرش اینترنتی نیز این شرکت با پوشش ۲۶/۵۹ درصدی دارای بالاترین سهم در این ابزار می‌باشد.

جدول ۴-۲ مقایسه سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌های هریک از ابزارهای پذیرش - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	سهم از مبلغ تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های			سهم از مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی			سهم از مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری - USSD		
	مرداد	شهریور	تغییر	مرداد	شهریور	تغییر	مرداد	شهریور	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۴/۷۴٪	۴/۷۲٪	-۰/۰۲٪	۴/۱۷٪	۳/۷۳٪	-۰/۴۵٪	۵/۶۳٪	۵/۴۸٪	-۰/۱۵٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۱۳٪	۰/۱۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۲٪	۰/۰۲٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	۲۰/۴۴٪	۲۰/۲۳٪	-۰/۲۱٪	۲۹/۹۰٪	۲۶/۵۹٪	-۳/۳۱٪	۴۵/۷۹٪	۴۵/۳۸٪	-۰/۴۰٪
پرداخت الکترونیک سداد	۱۱/۳۸٪	۱۱/۶۶٪	۰/۲۸٪	۲۰/۵۶٪	۲۲/۷۴٪	۲/۱۷٪	۰/۷۳٪	۰/۵۴٪	-۰/۱۹٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۶/۹۴٪	۶/۸۸٪	-۰/۰۶٪	۳/۱۴٪	۳/۲۵٪	۰/۱۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سامان	۱۹/۳۸٪	۱۸/۹۶٪	-۰/۴۲٪	۲۵/۴۷٪	۲۵/۱۸٪	-۰/۲۸٪	۲۱/۷۶٪	۲۱/۰۹٪	-۰/۶۷٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۵/۸۸٪	۵/۹۲٪	۰/۰۴٪	۴/۰۳٪	۵/۷۷٪	۱/۷۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت نوین آراین	۱۰/۰۳٪	۱۰/۴۹٪	+۰/۴۷٪	۰/۹۱٪	۰/۹۰٪	-۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۱۰/۴۳٪	۱۰/۲۳٪	-۰/۲۱٪	۷/۸۰٪	۸/۲۵٪	۰/۴۵٪	۲۶/۰۹٪	۲۷/۵۰٪	۱/۴۱٪
فراپردازان آرون‌د امید	۱/۳۰٪	۱/۳۴٪	۰/۰۳٪	۰/۳۸٪	۰/۱۴٪	-۰/۲۴٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
فن آوا کارت	۱/۹۴٪	۲/۰۴٪	۰/۰۹٪	۰/۰۴٪	۰/۰۷٪	۰/۰۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
کارت اعتباری ایران کیش	۷/۴۲٪	۷/۴۳٪	۰/۰۱٪	۳/۶۰٪	۳/۳۷٪	-۰/۲۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪

بیشترین اختلاف بین سهم مبلغی تراکنش‌های ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌های نسبت به ماه گذشته با افزایش ۰/۴۷ درصدی به شرکت "پرداخت نوین آراین" تعلق دارد. همچنین شرکت "به پرداخت ملت" در ابزار پذیرش اینترنتی با کاهش ۳/۳۱ درصدی، بالاترین تفاضل را نشان می‌دهد. شرکت "تجارت الکترونیک پارسیان" با ۱/۴۱ درصد افزایش نیز دارای بیشترین اختلاف سهم در مبلغ تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) می‌باشد.

شکل ۴-۴ سهم شرکت‌های PSP از مبلغ تراکنش‌های ابزارهای پذیرش مختلف را در شهریور ۱۴۰۴ نمایش می‌دهد.

شکل ۴-۴ سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - شهریور ۱۴۰۴

نتایج بررسی‌های این بخش حاکی از آن است که در ماه جاری مجموع مبلغ تراکنش‌ها، شرکت "الکترونیک کارت دماوند" در هر سه ابزار پذیرش کمترین سهم از کل مبلغ و شرکت شرکت "به پرداخت ملت" در هر سه ابزار پذیرش بیشترین سهم از کل مبلغ را به خود اختصاص داده‌اند.

۴-۱-۳ - سهم شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر سرویس

این شاخص، سبب شناخت حوزه فعالیت و نحوه سرمایه‌گذاری هر شرکت PSP در سرویس‌های خدمات پرداخت می‌شود. در این بخش تعداد و مبلغ تراکنش‌های هر یک از شرکت‌ها به تفکیک نوع سرویس مورد بررسی قرار می‌گیرد. سهم تعدادی تراکنش‌های هر یک از شرکت‌های PSP از بازار تراکنش‌های هر سرویس برای دو ماه متوالی مرداد و شهریور ۱۴۰۴ در جدول ۴-۳ ارائه شده است.

شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با پوشش ۲۱/۱۳ درصد از بازار تراکنش‌های خرید، در این ماه نیز بالاترین سهم را به خود اختصاص داده است. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" همچنین در حوزه تراکنش‌های مانده‌گیری با در اختیار داشتن ۱۷/۸۶ درصد از بازار تراکنش‌های فوق، بیشترین سهم را دارد. در این ماه شرکت "به پرداخت ملت" با کسب ۲۶/۴۱ درصد از سهم بازار تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ، به بالاترین حجم از این گونه تراکنش‌ها خدمت ارائه می‌دهد.

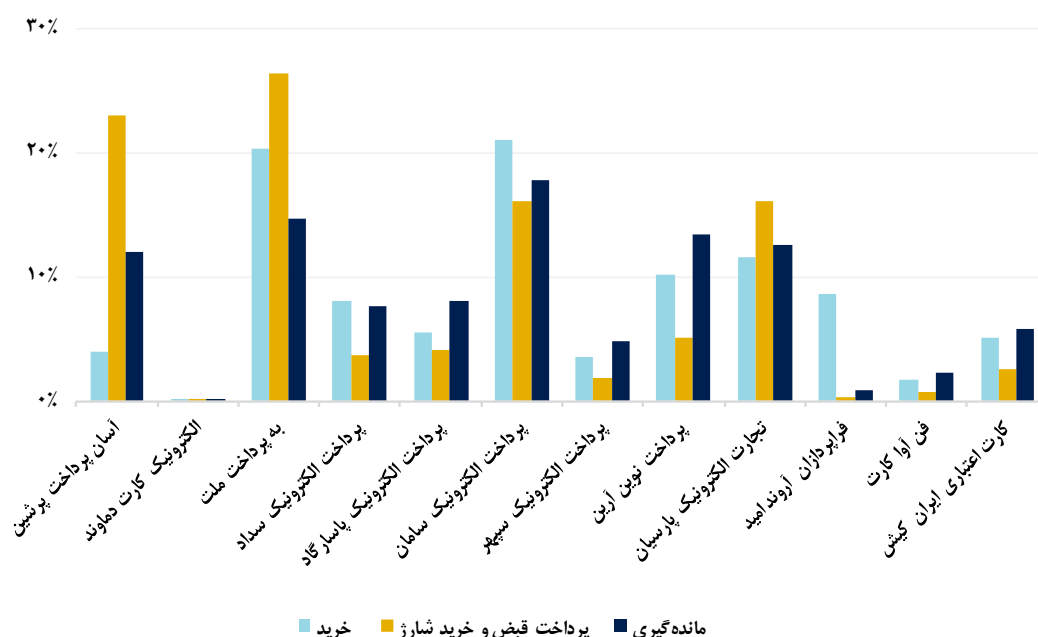
جدول ۳-۴ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

نام شرکت ارائه‌کننده خدمات پرداخت	سهم از تعداد تراکنش‌های خرید			سهم از تعداد تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ			سهم از تعداد تراکنش‌های مانده‌گیری		
	مرداد	شهریور	تغییر	مرداد	شهریور	تغییر	مرداد	شهریور	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۴/۰۲٪	۳/۸۹٪	-۰/۱۳٪	۲۲/۸۹٪	۲۳/۰۴٪	-۰/۱۴٪	۱۲/۰۵٪	۱۱/۹۷٪	-۰/۰۸٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۱۳٪	۰/۱۴٪	-۰/۰۰٪	۰/۰۵٪	۰/۰۵٪	-۰/۰۰٪	۰/۱۷٪	۰/۱۶٪	-۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	۲۰/۴۵٪	۲۰/۴۱٪	-۰/۰۴٪	۲۶/۲۴٪	۲۶/۴۱٪	-۰/۱۷٪	۱۴/۴۲٪	۱۴/۶۷٪	+۰/۲۴٪
پرداخت الکترونیک سداد	۸/۲۲٪	۸/۱۳٪	-۰/۰۹٪	۳/۷۰٪	۳/۷۲٪	-۰/۰۲٪	۷/۷۱٪	۷/۶۶٪	-۰/۰۶٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۵/۶۹٪	۵/۵۸٪	-۰/۱۱٪	۴/۱۰٪	۴/۰۷٪	-۰/۰۳٪	۸/۳۰٪	۸/۰۶٪	-۰/۲۴٪
پرداخت الکترونیک سامان	۲۰/۹۸٪	۲۱/۱۳٪	-۰/۱۵٪	۱۶/۶۸٪	۱۶/۱۴٪	-۰/۵۳٪	۱۷/۸۳٪	۱۷/۸۶٪	-۰/۰۳٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۳/۵۷٪	۳/۵۷٪	-۰/۰۰٪	۱/۸۶٪	۱/۷۹٪	-۰/۰۷٪	۴/۸۵٪	۴/۸۰٪	-۰/۰۵٪
پرداخت نوین آریا	۹/۹۰٪	۱۰/۱۵٪	+۰/۲۵٪	۵/۰۰٪	۵/۱۶٪	-۰/۱۶٪	۱۳/۲۴٪	۱۳/۴۶٪	-۰/۲۳٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۱۱/۶۶٪	۱۱/۵۶٪	-۰/۱۰٪	۱۵/۶۸٪	۱۶/۰۶٪	-۰/۳۸٪	۱۲/۸۱٪	۱۲/۵۶٪	-۰/۲۴٪
فراپردازان آروند امید	۸/۷۲٪	۸/۶۷٪	-۰/۰۴٪	۰/۲۸٪	۰/۲۹٪	-۰/۰۱٪	۰/۷۸٪	۰/۸۰٪	-۰/۰۲٪
فن آوا کارت	۱/۶۸٪	۱/۷۳٪	-۰/۰۵٪	۰/۷۲٪	۰/۷۴٪	-۰/۰۲٪	۲/۱۷٪	۲/۲۳٪	-۰/۰۶٪
کارت اعتباری ایران کیش	۴/۹۸٪	۵/۰۵٪	-۰/۰۷٪	۲/۷۹٪	۲/۵۲٪	-۰/۲۷٪	۵/۶۷٪	۵/۷۷٪	-۰/۱۰٪

بیشترین اختلاف بین سهم تعدادی در تراکنش‌های خرید در ماه شهریور نسبت به مرداد با افزایش ۰/۲۵ درصدی به شرکت "پرداخت نوین آریا" تعلق دارد. در تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ، شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با کاهش ۰/۵۳ درصدی دارای بیشترین اختلاف سهم تعدادی می‌باشد. بیشترین اختلاف سهم تعدادی در تراکنش‌های مانده‌گیری به طور مشترک به ترتیب با افزایش و کاهش ۰/۲۴ درصدی به دو شرکت "به پرداخت ملت" و "پرداخت الکترونیک پاسارگاد" تعلق دارد.

سهم شرکت‌های مختلف ارائه دهنده خدمات پرداخت از تعداد تراکنش‌های هر یک از سرویس‌های شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت در شکل ۴-۵ نمایش داده شده است.

همچنین علاوه بر این سه سرویس، در این ماه ۳۳،۹۲۵ عدد تراکنش "درخواست تایید رمز کارت" و ۷،۶۴۷ عدد تراکنش "درخواست چکیده صورتحساب" در شرکت‌های "فراپردازان آروند امید"، "فن آوا کارت"، "پرداخت الکترونیک سپهر"، "پرداخت الکترونیک پاسارگاد" و "الکترونیک کارت دماوند" ثبت شده است.

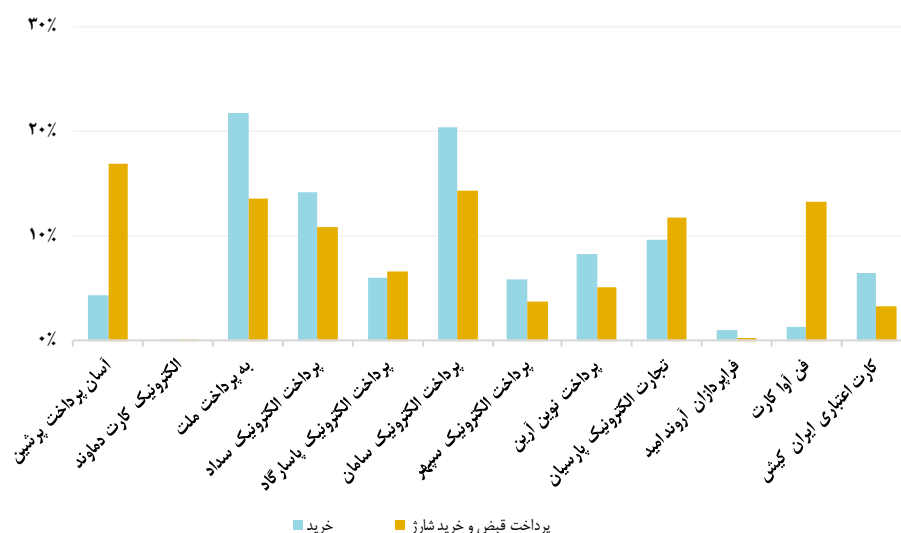
شکل ۴-۵ سهم هر شرکت PSP از تعداد تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - شهریور ۱۴۰۴

سهم مبلغی تراکنش‌های هر یک از شرکت‌های PSP از بازار سرویس‌های شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت برای دو ماه متوالی مرداد و شهریور ۱۴۰۴ در جدول ۴-۴ ارائه شده است. اطلاعات این جدول مبین آن است که در شهریور ماه شرکت "به پرداخت ملت" با پوشش ۲۱/۸۵ درصد از بازار تراکنش‌های خرید، بالاترین دارنده‌ی سهم مبلغی تراکنش‌های مذکور محسوب می‌گردد. همچنین شرکت "آسان پرداخت پرشین" در تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ شهریور ماه با سهم مبلغی ۱۶/۸۸ درصدی بیشترین سهم مبلغی این نوع از تراکنش‌ها را به خود اختصاص داده است.

جدول ۴-۴ مقایسه سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

نام شرکت ارائه‌کننده خدمات پرداخت	سهم از مبلغ تراکنش‌های خرید			سهم از مبلغ تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ		
	مرداد	شهریور	تغییر	مرداد	شهریور	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۴/۴۴٪	۴/۳۲٪	-۰/۱۱٪	۱۷/۲۵٪	۱۶/۸۸٪	-۰/۳۸٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۱۰٪	۰/۱۱٪	۰/۰۱٪	۰/۰۱٪	۰/۰۱٪	۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	۲۲/۸۳٪	۲۱/۸۵٪	-۰/۹۸٪	۱۳/۹۱٪	۱۳/۵۶٪	-۰/۳۵٪
پرداخت الکترونیک سداد	۱۳/۵۸٪	۱۴/۲۸٪	۰/۷۰٪	۱۰/۵۲٪	۱۰/۸۴٪	۰/۳۲٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۶/۰۱٪	۶/۰۱٪	۰/۰۰٪	۷/۳۱٪	۶/۶۸٪	-۰/۶۳٪
پرداخت الکترونیک سامان	۲۰/۹۲٪	۲۰/۵۰٪	-۰/۴۲٪	۱۳/۵۹٪	۱۴/۳۲٪	۰/۷۳٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۵/۴۵٪	۵/۹۰٪	۰/۴۶٪	۴/۴۹٪	۳/۷۵٪	-۰/۷۴٪
پرداخت نوین آراین	۷/۸۸٪	۸/۲۷٪	۰/۳۹٪	۴/۸۶٪	۵/۱۷٪	۰/۳۱٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۹/۷۹٪	۹/۷۵٪	-۰/۰۴٪	۱۲/۴۶٪	۱۱/۸۷٪	-۰/۵۹٪
فراپدازان آروند امید	۱/۰۹٪	۱/۰۷٪	-۰/۰۳٪	۰/۲۴٪	۰/۲۵٪	۰/۰۰٪
فن آوا کارت	۱/۳۶٪	۱/۴۲٪	۰/۰۷٪	۱۱/۸۸٪	۱۳/۳۸٪	۱/۵۰٪
کارت اعتباری ایران کیش	۶/۵۵٪	۶/۵۱٪	-۰/۰۳٪	۳/۴۷٪	۳/۲۸٪	-۰/۱۹٪

بیشترین اختلاف بین سهم مبلغی تراکنش‌های خرید در ماه جاری و مرداد ماه با ۰/۹۸ درصد کاهش در شرکت "به پرداخت ملت" گزارش شده است. این شاخص در تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ نیز با افزایش ۱/۵۰ درصدی، در شرکت "فن آوا کارت" مشاهده می‌شود.

شکل ۴-۶ سهم هر شرکت PSP از مبلغ تراکنش‌ها به ازای هر سرویس - شهریور ۱۴۰۴

نتایج بررسی‌های این بخش حاکی از آن است که شرکت "الکترونیک کارت دماوند" کمترین سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها را در بین شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت داشته و سهم آن از بازار کلیه سرویس‌های خدمات پرداخت کارت ناچیز است

۴-۱-۴- بررسی عملکرد شرکت‌های PSP در تعداد خطاهای تراکنش‌ها

در این بخش عملکرد شرکت‌های ارائه دهنده خدمات پرداخت از منظر تراکنش‌های ناموفق حوزه پذیرندگی مورد بررسی قرار می‌گیرد. هدف آن، انجام مقایسه‌ای بین شرکت‌ها در پشتیبانی از تراکنش‌های صحیح و دقت در عملکرد می‌باشد. بدین منظور سهم خطای پذیرندگی از تعداد کل تراکنش‌های هر شرکت PSP محاسبه گردیده تا بررسی شود که کدام شرکت عملکرد بهتری از این منظر داشته است. جدول ۴-۵ نتایج این بررسی در دو ماه متوالی مرداد و شهریور ۱۴۰۴ را منعکس نموده است

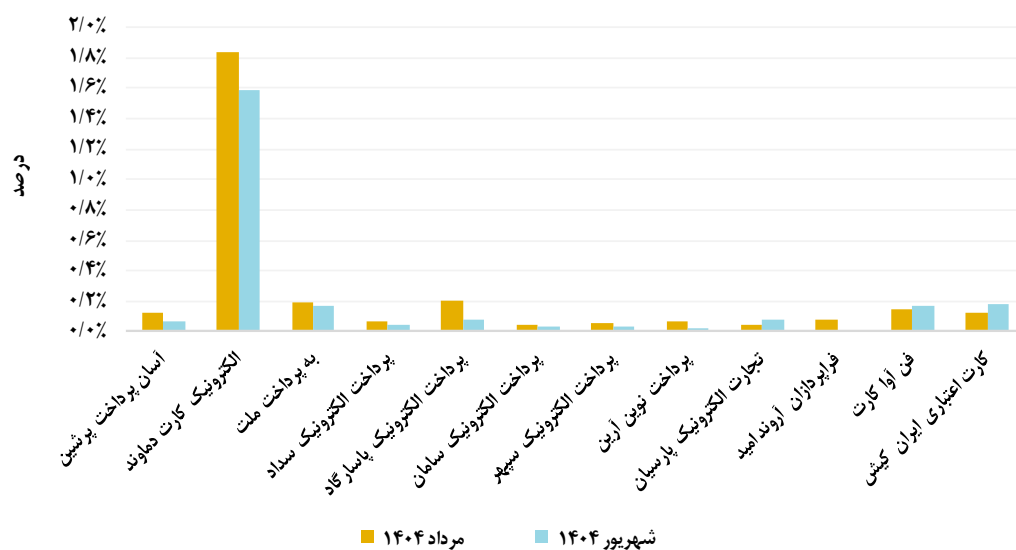
جدول ۴-۵ مقایسه نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌های هر شرکت PSP - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	نسبت تعداد خطای پذیرندگی به تعداد کل تراکنش‌ها		
	مرداد	شهریور	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۰/۱۱۹٪	۰/۰۷۰٪	-۰/۰۴۸٪
الکترونیک کارت دماوند	۱/۸۴۱٪	۱/۵۸۸٪	-۰/۲۵۳٪
به پرداخت ملت	۰/۱۹۳٪	۰/۱۶۴٪	-۰/۰۲۹٪
پرداخت الکترونیک سداد	۰/۰۷۰٪	۰/۰۴۸٪	-۰/۰۲۱٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۰/۲۰۸٪	۰/۰۸۱٪	-۰/۱۲۸٪
پرداخت الکترونیک سامان	۰/۰۵۰٪	۰/۰۳۴٪	-۰/۰۱۶٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۰/۰۵۸٪	۰/۰۳۴٪	-۰/۰۲۴٪
پرداخت نوین آرین	۰/۰۶۶٪	۰/۰۱۹٪	-۰/۰۴۷٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۰/۰۴۴٪	۰/۰۷۵٪	۰/۰۳۱٪
فراپردازان آروند امید	۰/۰۸۳٪	۰/۰۱۴٪	-۰/۰۶۸٪
فن آوا کارت	۰/۱۴۵٪	۰/۱۷۴٪	۰/۰۳۰٪
کارت اعتباری ایران کیش	۰/۱۲۴٪	۰/۱۷۷٪	۰/۰۵۳٪

* هر چه این شاخص کمتر باشد، نشان دهنده آن است که شرکت عملکرد بهتری به نسبت سایر شرکت‌ها داشته است. لذا در این جدول بر خلاف سایر جدول‌ها، کمترین میزان شاخص به صورت **Bold** نمایش داده شده است.

در ماه شهریور شرکت "فراپردازان آروند امید"، با رقمی برابر با ۰/۰۱۴ درصد، بهترین عملکرد از منظر نسبت خطای پذیرندگی به مجموع تراکنش‌ها را در میان سایر شرکت‌ها داشته‌است. در مقابل شرکت "الکترونیک کارت دماوند" با کسب رقم ۱/۵۸۸ درصد بالاترین عدد شاخص مذکور را به خود اختصاص داده است.

در ماه جاری عملکرد بیشتر شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت به‌ویژه شرکت "پرداخت الکترونیک پاسارگاد" به‌گونه‌ای بوده که سبب کاهش ۲۰/۶۴ درصدی در خطای پذیرندگی شبکه شده است. اطلاعات این جدول در شکل ۴-۷ به تصویر کشیده شده است.

شکل ۴-۷ مقایسه شرکت‌های PSP در شاخص نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌ها - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

در مقایسه ماهانه عملکرد این شرکت‌ها ملاحظه می‌شود که بیشترین کاهش در نسبت خطای پذیرندگی به کل تراکنش‌ها (عملکرد مثبت)، با رقمی برابر با ۰/۲۵۳ درصد در شرکت "الکترونیک کارت دماوند" رخ داده است. همچنین شرکت "کارت اعتباری ایران کیش" با رقم ۰/۰۵۳ درصد افزایش، بیشترین رشد را نسبت به سایر شرکت‌ها در این شاخص تجربه کرده است.

۴-۱-۵- اندازه گیری تمرکز بازار با استفاده از شاخص هرفیندال -

هیرشمن^۱ به ازای ابزارهای پذیرش

در این بخش وضعیت تمرکز و قدرت رقابتی شرکت‌های فعال در بازار با استفاده از شاخص هرفیندال-هیرشمن سنجیده و بررسی می‌شود.^۲ شاخص هرفیندال-هیرشمن یکی از شاخص‌های مهم و کاربردی برای بیان مفهوم تمرکز است که از اطلاعات همه‌ی شرکت‌ها برای اندازه گیری تمرکز و قدرت رقابتی در صنعت استفاده می‌کند؛ به طوری که هرچه میزان شاخص تمرکز کمتر باشد، بازار رقابتی‌تر است و هرچه میزان شاخص تمرکز بیشتر باشد، نشان‌دهنده آن است که رقابت کمتری در صنعت وجود دارد و بازار به انحصار نزدیک‌تر می‌باشد. بر اساس مقادیر مختلف شاخص هرفیندال - هیرشمن، می‌توان در خصوص تمرکز بازار قضاوت نمود که دامنه مقادیر شاخص و وضعیت تمرکز بازار در جدول ۴-۶ ارائه شده است.

جدول ۴-۶ وضعیت تمرکز بازار با توجه به مقادیر شاخص هرفیندال-هیرشمن

وضعیت تمرکز	اندازه HHI
رقابتی	کمتر از ۱۰۰۰
تمرکز ملایم	بین ۱۰۰۰ تا ۱۸۰۰
تمرکز بالا	بالای ۱۸۰۰

برای محاسبه شاخص هرفیندال - هیرشمن در شبکه پرداخت الکترونیک کشور، نیاز به دانستن سهم بازاری هر یک از شرکت‌های PSP می‌باشد. به این منظور می‌توان سهم هر یک از شرکت‌ها از تعداد تراکنش‌ها را به ازای ابزارهای مختلف و همچنین نوع خدمات پرداخت مورد ارائه آن‌ها به کار گرفت.

در جدول ۴-۷ این شاخص برای صنعت پرداخت الکترونیک که متشکل از ۱۲ شرکت PSP می‌باشد به ازای هر سه ابزار پذیرش برای شهریور ماه محاسبه شده است. بدین منظور ابتدا درصد سهم از تعداد تراکنش‌های

^۱ Herfindahl-Hirshman Index

^۲ به واژه نامه رجوع شود.

بازار هر ابزار پذیرش محاسبه و در ستون بعدی، مجذور هر سهم احصاء گردیده است. مجموع مجذور سهم تمام شرکت‌ها، شاخص هرفیندال-هیرشمن را به دست داده که در ردیف آخر جدول مشخص شده است.

جدول ۴-۷ محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP به ازای ابزارهای پذیرش - شهریور ۱۴۰۴

شاخص H-H و شرکت PSP		کارتخوان فروشگاهی		ابزار پذیرش اینترنتی		ابزار پذیرش کدهای دستوری - USSD	
		S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i
آسان پرداخت پرشین		۱۶	۴	۲۱	۷	۴۷	۷
الکترونیک کارت دماوند		۰	۰	۰	۰	۰	۰
به پرداخت ملت		۳۴۵	۱۹	۳۹	۴۶	۲,۱۳۳	۴۶
پرداخت الکترونیک سداد		۶۷	۸	۶	۰	۰	۰
پرداخت الکترونیک پاسارگاد		۳۷	۶	۱	۰	۰	۰
پرداخت الکترونیک سامان		۴۲۸	۲۱	۲۱	۲۳	۵۰۸	۲۳
پرداخت الکترونیک سپهر		۱۴	۴	۲	۰	۰	۰
پرداخت نوین آراین		۱۱۸	۱۱	۲	۰	۰	۰
تجارت الکترونیک پارسیان		۱۴۴	۱۲	۶	۲۴	۵۷۸	۲۴
فراپردازان آروند امید		۷۵	۹	۰	۰	۰	۰
فن آوا کارت		۳	۲	۰	۰	۰	۰
کارت اعتباری ایران کیش		۲۸	۵	۲	۰	۰	۰
جمع		۱,۲۷۴	-	۲,۴۹۳	-	۳,۲۶۷	-

در شهریور ماه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار کارتخوان فروشگاهی عددی حدود ۱,۲۷۴ به دست آمده است (بین ۱,۰۰۰ تا ۱,۸۰۰) که نشان دهنده تمرکز ملایم در بازار این ابزار است؛ به این معنا که پشتیبانی از تراکنش‌های کارتخوان فروشگاهی در بین شرکت‌ها توزیع شده و نمی‌توان گفت که در انحصار شرکت و یا شرکت‌های خاصی می‌باشد. برای این شاخص در بازار ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) به ترتیب ارقامی در حدود ۲,۴۹۳ و ۳,۲۶۷ حاصل شده است (بیشتر از ۱,۸۰۰) که مبین وجود تمرکز بالا در بازار این ابزارهاست. به این معنا که تعداد کمی از شرکت‌ها سهم قابل توجهی از بازار را در اختیار دارند. شرکت‌های "به پرداخت ملت" و "پس از آن با اختلاف زیاد شرکت‌های "آسان پرداخت پرشین" و "پرداخت الکترونیک سامان" در بازار تراکنش‌های اینترنتی و شرکت‌های "به پرداخت ملت" و "پس از آن با اختلاف، شرکت‌های "تجارت الکترونیک پارسیان"، "پرداخت الکترونیک سامان" و "آسان پرداخت پرشین" در بازار تراکنش‌های کدهای دستوری (USSD) تاثیرگذار هستند. اختلاف میزان شاخص هرفیندال-هیرشمن در شهریور ماه نسبت به ماه گذشته‌ی آن در جدول ۴-۸ ارائه شده است.

جدول ۴-۸ مقایسه اختلاف شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت های PSP - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

ابزار پذیرش کدهای دستوری - USDD			ابزار پذیرش اینترنتی			کارتخوان فروشگاهی			HHI
تغییر	شهریور	مرداد	تغییر	شهریور	مرداد	تغییر	شهریور	مرداد	
۵	۳,۲۶۷	۳,۲۶۲	-۷۲	۲,۴۹۳	۲,۵۶۵	۰	۱,۲۷۴	۱,۲۷۴	شاخص H-H

در ماه شهریور شاخص هرفیندال-هیرشمن نسبت به ماه گذشته در ابزار پذیرش کدهای دستوری افزایش و در ابزار پذیرش اینترنتی کاهش و همچنین در ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاهی بدون تغییر بوده است. البته این تغییرات در آن ها حائز اهمیت نمی باشد چرا که وضعیت تمرکز بازار هیچ یک را تغییر نداده است. بالا رفتن این شاخص بیانگر بیشتر شدن تمرکز بازار بین شرکت های ارائه دهنده خدمات پرداخت با سهم بالا و کاهش قدرت بازاری دیگر شرکت ها است. کاهش این شاخص نیز بیانگر کاهش تمرکز در شرکت های ارائه دهنده خدمات پرداخت دارای سهم بالا و افزایش سهم سایر شرکت های بازار است.

۴-۱-۶- اندازه گیری تمرکز بازار با استفاده از شاخص هرفیندال -

هیرشمن به ازای نوع سرویس

در این بخش وضعیت تمرکز و قدرت رقابتی شرکت های فعال در بازار با استفاده از شاخص هرفیندال-هیرشمن به ازای هریک از انواع سرویس در شبکه ی پرداخت کشور سنجیده و بررسی می شود.

در جدول ۴-۹ این شاخص برای صنعت پرداخت الکترونیک که متشکل از ۱۲ شرکت PSP می باشد، به ازای هر سه نوع خدمت برای شهریور ۱۴۰۴ محاسبه شده است. بدین منظور ابتدا درصد سهم از تعداد تراکنش های بازار هر نوع سرویس محاسبه و در ستون بعدی، مجذور هر سهم احصاء گردیده است. مجموع مجذور سهم تمام شرکت ها، شاخص هرفیندال - هیرشمن را به دست داده که در ردیف آخر جدول مشخص شده است.

جدول ۴-۹ محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP به ازای نوع سرویس- شهریور ۱۴۰۴

شاخص H-H و شرکت PSP		خرید		پرداخت قبض و خرید		مانده‌گیری	
		S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i
آسان پرداخت پرشین		۱۵	۴	۵۳۱	۲۳	۱۲	۱۴۳
الکترونیک کارت دماوند		۰	۰	۰	۰	۰	۰
به پرداخت ملت		۴۱۶	۲۰	۶۹۷	۲۶	۱۵	۲۱۵
پرداخت الکترونیک سداد		۶۶	۸	۱۴	۴	۸	۵۹
پرداخت الکترونیک پاسارگاد		۳۱	۶	۱۷	۴	۸	۶۵
پرداخت الکترونیک سامان		۴۴۶	۲۱	۲۶۱	۱۶	۱۸	۳۱۹
پرداخت الکترونیک سپهر		۱۳	۴	۳	۲	۵	۲۳
پرداخت نوین آراین		۱۰۳	۱۰	۲۷	۵	۱۳	۱۸۱
تجارت الکترونیک پارسیان		۱۳۴	۱۲	۲۵۸	۱۶	۱۳	۱۵۸
فرپردازان آروند امید		۷۵	۹	۰	۰	۱	۱
فن آوا کارت		۳	۲	۱	۱	۲	۵
کارت اعتباری ایران کیش		۲۶	۵	۶	۳	۶	۳۳
جمع		۱,۳۲۸	-	۱,۸۱۴	-	-	۱,۲۰۲

در شهریور ماه شاخص هرفیندال-هیرشمن در تراکنش‌های خرید، پرداخت قبض و خرید شارژ و مانده‌گیری به ترتیب ۱,۳۲۸، ۱,۸۱۴ و ۱,۲۰۲ به دست آمده است (بین ۱,۰۰۰ تا ۱,۸۰۰) که نشان‌دهنده تمرکز ملایم در بازار این سرویس‌هاست. به این معنا که پشتیبانی از تراکنش‌های سرویس‌های مذکور در بین شرکت‌ها توزیع شده و نمی‌توان گفت که در انحصار شرکت و یا شرکت‌های خاصی می‌باشد. اختلاف میزان شاخص هرفیندال-هیرشمن در ماه شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته‌ی آن در جدول ۴-۱۰ ارائه شده است.

جدول ۴-۱۰ مقایسه اختلاف شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار شرکت‌های PSP در مرداد و شهریور ۱۴۰۴

H-H		خرید		پرداخت قبض و خرید شارژ		مانده‌گیری	
		مرداد	شهریور	تغییر	شهریور	مرداد	شهریور
شاخص H-H		۱,۳۲۵	۱,۳۲۸	۳	۱,۸۱۴	۱۰	۱,۲۰۲
							۲

در ماه شهریور شاخص هرفیندال-هیرشمن در هر سه سرویس "خرید" و "پرداخت قبض و خرید شارژ" و "مانده‌گیری" افزایش داشته است. این تغییرات در هیچ‌یک از سرویس‌ها حائز اهمیت نیست چرا که وضعیت تمرکز بازار هیچ یک را نسبت به ماه پیشین تغییر نداده است.

۴-۲- بررسی عملکرد شرکت های PSP در ابزارهای پذیرش

یکی از مهمترین شاخص های حوزه ی پرداخت الکترونیک کارت، بررسی عملکرد شرکت های PSP در مدیریت، پشتیبانی و توسعه ابزارهای پذیرش می باشد. با توجه به آینده ی صنعت پرداخت در حوزه ی پرداخت- های کدهای دستوری (USSD) و اینترنتی، در گزارش اقتصادی شاپرک سعی شده است که علاوه بر ارائه ی اطلاعات در خصوص کارتهای فروشگاهی، به ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) نیز پرداخته شود. از این رو در این بخش ابتدا عملکرد شرکت ها در هریک از ابزارهای پذیرش به تفکیک ابزارهای فعال سیستمی و تراکنش دار مورد بررسی قرار گرفته است.

این شاخص، سبب شناخت حوزه فعالیت و نحوه ی سرمایه گذاری هر یک از شرکت های PSP در ابزارهای پذیرش می شود. در این بخش تعداد هر یک از انواع ابزار پذیرش فعال سیستمی و تراکنش دار به ازای هر شرکت مورد بررسی قرار می گیرد. سهم هر یک از شرکت های PSP از تعداد کارتهای فروشگاهی، ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی در دو ماه مرداد و شهریور ۱۴۰۴ در جدول ۴-۱۱، ذکر شده است. در این ماه شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با کسب سهم بازار ۱۴/۰۶ درصدی همانند ماه قبل به عنوان دارنده ی بالاترین تعداد کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی محسوب می گردد. شرکت "آسان پرداخت پرشین" نیز با سهم بازار ۳۰/۳۹ درصد از بیشترین تعداد ابزار پذیرش اینترنتی فعال پشتیبانی می کند. لازم به توضیح است که برخی شرکت ها با بازتعریف بعضی از کارتهای فروشگاهی خود به عنوان ابزار پذیرش اینترنتی، سعی در تسهیل انجام خدمات پرداخت کارت از طریق نرم افزار کدهای دستوری (USSD) خود و بر بستر اینترنت می نمایند. ابزارهای پذیرش فوق این امکان را برای مشتریان فراهم می کند تا با استفاده از نرم افزار این شرکت ها بر روی موبایل، اقدام به دریافت QRCode پذیرنده نموده و به آسانی پرداخت بدون کارت خود را با وارد کردن اطلاعات رمز دوم و CVV۲ انجام دهند. در بازار ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) شرکت "آسان پرداخت پرشین" نیز همانند ماه قبل بخش قابل توجهی از سهم بازار ابزارهای کدهای دستوری (USSD) فعال سیستمی را با رقمی معادل ۵۷/۷۱ درصد در اختیار دارد.

جدول ۴-۱۱ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد هریک از ابزارهای پذیرش فعال سیستمی - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	سهم از تعداد کارتخوان فروشگاه			سهم از تعداد ابزار پذیرش اینترنتی			سهم از تعداد ابزار پذیرش کدهای دستوری - USSD		
	مرداد	شهریور	تغییر	مرداد	شهریور	تغییر	مرداد	شهریور	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۴/۹۵٪	۴/۹۶٪	۰/۰۱٪	۲۸/۷۸٪	۳۰/۳۹٪	۱/۶۱٪	۵۶/۲۰٪	۵۷/۷۱٪	۱/۵۱٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۵۴٪	۰/۵۰٪	-۰/۰۴٪	۰/۰۱٪	۰/۰۱٪	۰/۰۱٪	۰/۰۲٪	۰/۰۲٪	۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	۱۲/۷۳٪	۱۳/۰۸٪	۰/۳۵٪	۴/۴۸٪	۱۰/۷۴٪	۶/۲۶٪	۲۵/۴۳٪	۲۶/۶۸٪	۱/۲۵٪
پرداخت الکترونیک سداد	۷/۱۹٪	۷/۲۲٪	۰/۰۲٪	۱/۲۲٪	۲/۲۷٪	۱/۰۵٪	۰/۶۰٪	۰/۵۴٪	-۰/۰۶٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۱۴/۱۴٪	۱۳/۶۴٪	-۰/۵۰٪	۲/۵۰٪	۵/۵۴٪	۳/۰۴٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سامان	۱۴/۲۶٪	۱۴/۰۶٪	-۰/۲۰٪	۸/۶۴٪	۱۹/۹۰٪	۱۱/۲۶٪	۱۰/۹۱٪	۸/۲۲٪	-۲/۶۹٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۶/۹۳٪	۶/۹۹٪	۰/۰۶٪	۸/۲۸٪	۱۸/۹۷٪	۱۰/۶۹٪	۰/۲۵٪	۰/۱۱٪	-۰/۱۴٪
پرداخت نوین آراین	۱۳/۳۱٪	۱۳/۳۲٪	۰/۰۱٪	۰/۱۲٪	۰/۲۶٪	۰/۱۴٪	۰/۳۰٪	۰/۳۱٪	۰/۰۱٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۹/۸۴٪	۹/۷۷٪	-۰/۰۷٪	۴۱/۲۶٪	۱/۵۱٪	-۳۹/۷۶٪	۴/۵۷٪	۴/۶۲٪	۰/۰۵٪
فرایردازان آروند امید	۳/۰۲٪	۳/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۱۸٪	۰/۴۰٪	۰/۲۲٪	۰/۱۴٪	۰/۱۶٪	۰/۰۲٪
فن آوا کارت	۴/۸۵٪	۵/۱۰٪	۰/۲۵٪	۰/۰۶٪	۰/۰۵٪	-۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
کارت اعتباری ایران کیش	۸/۲۳٪	۸/۳۶٪	۰/۱۳٪	۴/۴۸٪	۹/۹۷٪	۵/۴۹٪	۱/۶۰٪	۱/۶۴٪	۰/۰۴٪

در سهم تعدادی کارتخوانهای فروشگاه، در شرکت "پرداخت الکترونیک پاسارگاد" با ۰/۵۰ درصد کاهش نسبت به ماه پیشین، بیشترین اختلاف رخ داده است. در ابزار پذیرش اینترنتی بالاترین تغییر سهم در شرکت "تجارت الکترونیک پارسیان" با کاهش ۳۹/۷۶ درصدی مشاهده می‌شود. در سهم ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با کاهش ۲/۶۹ درصدی دارای بیشترین اختلاف نسبت به ماه گذشته است. سهم هریک از شرکت‌های PSP از تعداد کارتخوانهای فروشگاه، ابزار پذیرش اینترنتی کدهای دستوری (USSD) تراکنش‌دار^۱ در دو ماه متوالی مرداد و شهریور ۱۴۰۴ در جدول ۴-۱۲ ارائه شده است. همانگونه که ملاحظه می‌گردد، شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در ابزار کارتخوان فروشگاه تراکنش‌دار با کسب ۱۵/۰۸ درصد بالاترین سهم را در اختیار دارد. در این ماه شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" با کسب سهم ۳۲/۰۷ درصدی بیشترین سهم در ابزارهای تراکنش‌دار اینترنتی را به خود اختصاص داده است. همچنین شرکت "به پرداخت ملت" با ۳۸/۹۸ درصد بیشترین سهم بازار ابزارهای پذیرش تراکنش‌دار کدهای دستوری (USSD) را نیز در دست دارد.

^۱ به واژه نامه رجوع شود

جدول ۴-۱۲ مقایسه سهم هر شرکت PSP از تعداد هریک از ابزارهای پذیرش تراکنش دار -مرداد و شهریور ۱۴۰۴

نام شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت	سهم از تعداد کارتخوان فروشگاه			سهم از تعداد ابزار پذیرش اینترنتی			سهم از تعداد ابزار پذیرش کدهای دستوری -USSD		
	مرداد	شهریور	تغییر	مرداد	شهریور	تغییر	مرداد	شهریور	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۴/۳۳٪	۴/۲۸٪	-۰/۰۵٪	۱۲/۵۱٪	۱۱/۸۱٪	-۰/۷۰٪	۵/۹۱٪	۹/۶۰٪	۳/۶۹٪
الکترونیک کارت دماوند	۰/۳۹٪	۰/۳۷٪	-۰/۰۲٪	۰/۰۱٪	۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
به پرداخت ملت	۱۳/۶۸٪	۱۴/۱۴٪	۰/۴۷٪	۱۲/۷۴٪	۱۸/۸۴٪	۶/۰۹٪	۴۳/۵۵٪	۳۸/۹۸٪	-۴/۵۷٪
پرداخت الکترونیک سداد	۷/۳۹٪	۷/۴۶٪	۰/۰۶٪	۲/۴۳٪	۳/۲۴٪	۰/۸۰٪	۵/۳۸٪	۲/۲۶٪	-۳/۱۲٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۱۳/۶۳٪	۱۳/۱۵٪	-۰/۴۸٪	۲/۵۸٪	۳/۲۵٪	۰/۶۶٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت الکترونیک سامان	۱۵/۲۰٪	۱۵/۰۸٪	-۰/۱۲٪	۲۳/۷۶٪	۳۲/۰۷٪	۸/۳۱٪	۳۳/۸۷٪	۳۶/۷۲٪	۲/۸۵٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۶/۳۸٪	۶/۳۷٪	-۰/۰۱٪	۱۴/۲۴٪	۲۰/۳۳٪	۶/۰۸٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
پرداخت نوین آریا	۱۴/۶۹٪	۱۴/۹۱٪	۰/۲۳٪	۰/۲۷٪	۰/۳۶٪	۰/۰۹٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۹/۵۵٪	۹/۴۱٪	-۰/۱۴٪	۲۸/۶۲٪	۲۰/۷۶٪	-۲۵/۸۶٪	۱۰/۲۳٪	۱۰/۷۳٪	۰/۵۲٪
فرپردازان آروند امید	۲/۵۸٪	۲/۵۰٪	-۰/۰۸٪	۰/۱۴٪	۰/۱۵٪	۰/۰۱٪	۰/۵۴٪	۱/۱۳٪	۰/۵۹٪
فن آوا کارت	۴/۲۹٪	۴/۳۷٪	۰/۰۸٪	۰/۱۰٪	۰/۱۳٪	۰/۰۳٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
کارت اعتباری ایران کیش	۷/۹۰٪	۷/۹۶٪	۰/۰۶٪	۲/۶۰٪	۷/۰۸٪	۴/۴۸٪	۰/۵۴٪	۰/۵۶٪	۰/۰۳٪

سهم بازار کارتخوان فروشگاهی شرکت "پرداخت الکترونیک پاسارگاد" با کاهش ۰/۴۸ درصدی، بیشترین اختلاف را داشته است. در سهم بازار ابزار پذیرش اینترنتی تراکنش دار شرکت "تجارت الکترونیک پارسیان" با کاهش ۲۵/۸۶ بالاترین تفاضل را داشته است. سهم بازار ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) تراکنش دار شرکت "به پرداخت ملت" نیز با کاهش ۴/۵۷ درصدی بالاترین تفاضل را نشان می دهد.

۴-۳- بررسی عملکرد شرکت های PSP در ابزار کارتخوان های فروشگاه

کارتخوان فروشگاه به سبب تعدد ابزار و نیز تعداد و مبلغ^۱ تراکنش ها اهمیت ویژه ای نسبت به سایر ابزارهای پذیرش در شبکه پرداخت الکترونیک کارتی دارد. به همین علت به طور ویژه عملکرد کارتخوان فروشگاه شرکت های ارائه دهنده خدمات پرداخت بررسی می شود.

با توجه به اهمیت کارتخوان های فروشگاه در صنعت پرداخت کشور به دلیل سهم بالای تعدادی و مبلغی آن ها در تراکنش ها، مطالعه ای در عملکرد شرکت ها در این ابزار انجام شده و با محاسبه شاخص اثربخشی

^۱ سهم تعداد تراکنش های کارتخوان فروشگاه از کل تراکنش های شبکه پرداخت در شهریور ماه نزدیک به ۹۱ درصد بوده که حدود ۷۷ درصد مبالغ تراکنش های این شبکه را جابجا می نماید.

آن‌ها، نحوه‌ی توزیع این ابزارها توسط شرکت‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد. برای این منظور ابتدا سهم هر شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت از کل تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ی و سهم هر شرکت PSP از کل تعداد ابزار کارتخوان‌های فروشگاه‌ی در هر استان مورد بررسی و محاسبه قرار گرفته و اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌ی فعال سیستمی و کارتخوان فروشگاه‌ی تراکنش‌دار برای هر یک از آن‌ها در بعد کشوری و نیز در بعد استانی اندازه‌گیری و تحلیل شده است. در پایان با بهره‌جویی از آمار کارتخوان‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش مالی شرکت‌های PSP، عملکرد هر شرکت در خصوص این نوع کارتخوان‌ها بررسی خواهد شد.

۴-۳-۱- سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ی در استان‌های کشور

سهم هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد تراکنش‌های کارتخوان‌های فروشگاه‌ی به تفکیک استان‌های کشور در شهریور ماه در جدول ۴-۱۳ ارائه شده است. در مجموع شرکت‌های "پرداخت الکترونیک سامان"، "به پرداخت ملت" و "تجارت الکترونیک پارسیان" بیشترین سهم از تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ی را در اکثر استان‌های کشور داشته‌اند. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" و "به پرداخت ملت" تقریباً در اکثر استان‌ها، با اختلاف نسبت به سایر شرکت‌ها از تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ی پشتیبانی می‌نمایند.

گزارش اقتصادی شاپرک

جدول ۴-۱۳ سهم بازار هر شرکت PSP از تعداد تراکنش های کارتخوان فروشگاه های به تفکیک استان - شهریور ۱۴۰۴

استان	آسان پرداخت برپیش	الکترونیک کارت دماوند	به پرداخت ملت	پرداخت الکترونیک سداد	پرداخت الکترونیک پاسارگاد	پرداخت الکترونیک سامان	پرداخت الکترونیک سپهر	پرداخت نوین آریا	تجارت الکترونیک پارسین	فراپداژان آروند امید	فن آوا کارت	کارت اعتباری ایران کیش
آذربایجان شرقی	۳/۳۹٪	۰/۰۷٪	۱۷/۵۷٪	۷/۵۳٪	۸/۱۳٪	۱۷/۴۳٪	۳/۸۴٪	۱۰/۶۸٪	۱۲/۴۱٪	۱۱/۶۸٪	۱/۹۸٪	۵/۲۸٪
آذربایجان غربی	۴/۳۱٪	۰/۰۶٪	۱۹/۵۵٪	۷/۰۱٪	۷/۴۰٪	۱۷/۷۹٪	۵/۷۶٪	۱۲/۹۱٪	۷/۹۹٪	۱۰/۰۹٪	۱/۷۸٪	۵/۳۴٪
اردبیل	۳/۹۱٪	۰/۱۴٪	۲۰/۰۱٪	۶/۷۵٪	۴/۲۹٪	۱۹/۸۳٪	۳/۲۱٪	۱۳/۳۶٪	۶/۷۹٪	۱۴/۵۹٪	۲/۰۳٪	۵/۱۱٪
اصفهان	۶/۵۵٪	۰/۰۸٪	۲۲/۹۴٪	۹/۱۱٪	۵/۱۷٪	۱۴/۲۰٪	۳/۲۴٪	۱۱/۱۲٪	۱۶/۴۳٪	۶/۰۸٪	۰/۸۴٪	۴/۲۴٪
البرز	۲/۲۶٪	۰/۱۲٪	۱۸/۱۲٪	۷/۷۳٪	۵/۲۷٪	۲۱/۴۴٪	۲/۷۱٪	۹/۸۰٪	۱۶/۱۰٪	۹/۱۹٪	۲/۸۰٪	۴/۴۸٪
ایلام	۵/۹۹٪	۰/۰۴٪	۲۸/۰۳٪	۱۰/۸۵٪	۲/۹۹٪	۱۷/۶۸٪	۴/۸۵٪	۱/۸۵٪	۹/۵۵٪	۱۱/۸۹٪	۱/۷۹٪	۴/۴۸٪
بوشهر	۴/۷۱٪	۰/۵۹٪	۱۶/۸۵٪	۸/۰۵٪	۴/۲۲٪	۲۰/۰۳٪	۶/۱۹٪	۱۰/۷۷٪	۱۳/۳۱٪	۸/۷۰٪	۱/۱۵٪	۵/۴۵٪
تهران	۲/۷۱٪	۰/۱۱٪	۱۹/۸۳٪	۷/۳۰٪	۶/۲۲٪	۲۵/۶۱٪	۲/۰۰٪	۶/۸۶٪	۱۳/۴۳٪	۸/۰۱٪	۳/۰۷٪	۴/۸۵٪
چهارمحال و بختیاری	۴/۸۳٪	۰/۰۸٪	۱۸/۵۵٪	۱۰/۰۱٪	۷/۲۳٪	۲۶/۹۰٪	۵/۰۹٪	۶/۲۵٪	۹/۲۳٪	۵/۰۴٪	۱/۸۹٪	۴/۹۲٪
خراسان جنوبی	۶/۰۴٪	۰/۰۸٪	۲۵/۳۰٪	۷/۵۴٪	۳/۴۷٪	۲۷/۵۳٪	۲/۶۵٪	۲/۸۳٪	۱۰/۰۵٪	۸/۱۶٪	۱/۳۴٪	۵/۱۱٪
خراسان رضوی	۴/۲۴٪	۰/۱۹٪	۱۴/۸۲٪	۸/۱۱٪	۶/۰۴٪	۲۰/۷۶٪	۳/۰۷٪	۱۶/۳۸٪	۱۱/۴۳٪	۸/۶۸٪	۱/۲۰٪	۵/۰۸٪
خراسان شمالی	۲/۶۰٪	۰/۱۸٪	۱۷/۹۵٪	۸/۴۶٪	۴/۷۰٪	۲۳/۴۹٪	۶/۴۸٪	۷/۰۰٪	۹/۸۴٪	۱۲/۰۹٪	۱/۹۲٪	۵/۳۳٪
خوزستان	۳/۴۹٪	۰/۴۳٪	۱۵/۹۲٪	۹/۴۰٪	۸/۳۶٪	۱۶/۵۵٪	۳/۴۵٪	۱۵/۷۵٪	۱۰/۷۳٪	۷/۰۲٪	۲/۲۷٪	۶/۶۴٪
زنجان	۲/۷۶٪	۰/۴۳٪	۲۵/۴۲٪	۶/۹۳٪	۵/۱۳٪	۱۶/۶۰٪	۴/۸۳٪	۷/۲۴٪	۱۱/۰۰٪	۱۱/۶۸٪	۱/۰۱٪	۶/۹۵٪
سمنان	۵/۰۵٪	۰/۰۳٪	۱۹/۰۷٪	۸/۷۰٪	۲/۵۲٪	۲۷/۱۷٪	۲/۵۸٪	۶/۲۵٪	۱۲/۴۵٪	۸/۸۲٪	۱/۱۰٪	۶/۳۷٪
سیستان و بلوچستان	۲/۱۳٪	۰/۰۴٪	۱۶/۷۴٪	۱۳/۶۷٪	۴/۲۰٪	۳۱/۵۹٪	۵/۷۸٪	۸/۷۱٪	۱۵/۰۵٪	۷/۲۹٪	۰/۳۵٪	۴/۴۶٪
فارس	۵/۶۳٪	۰/۰۸٪	۱۹/۸۹٪	۶/۹۱٪	۵/۱۵٪	۲۰/۸۰٪	۲/۸۴٪	۱۵/۵۰٪	۱۰/۳۵٪	۶/۳۶٪	۱/۹۶٪	۴/۵۳٪
قزوین	۲/۸۰٪	۰/۲۵٪	۲۰/۲۴٪	۸/۸۳٪	۴/۹۷٪	۱۵/۶۴٪	۳/۴۵٪	۱۱/۲۰٪	۱۳/۰۴٪	۱۰/۶۰٪	۲/۴۳٪	۶/۵۵٪
قم	۶/۳۵٪	۰/۰۳٪	۳۰/۳۶٪	۶/۸۵٪	۴/۳۷٪	۲۳/۹۷٪	۲/۳۹٪	۶/۹۴٪	۱۲/۳۰٪	۹/۱۴٪	۱/۹۵٪	۵/۳۶٪
کردستان	۴/۱۸٪	۰/۰۴٪	۱۶/۲۵٪	۷/۷۳٪	۴/۹۶٪	۲۷/۰۰٪	۶/۵۰٪	۱۰/۱۹٪	۷/۸۲٪	۱۰/۰۲٪	۱/۰۱٪	۴/۳۰٪
کرمان	۶/۴۲٪	۰/۰۳٪	۱۷/۸۲٪	۱۱/۶۶٪	۵/۳۲٪	۲۳/۶۷٪	۳/۱۳٪	۱۰/۵۸٪	۱۱/۱۸٪	۵/۳۹٪	۱/۰۹٪	۳/۷۲٪
کرمانشاه	۲/۷۸٪	۰/۰۲٪	۱۷/۳۰٪	۶/۵۵٪	۷/۳۳٪	۱۶/۳۸٪	۴/۷۱٪	۱۰/۸۷٪	۱۰/۲۰٪	۱۰/۳۴٪	۱/۳۷٪	۱۲/۱۴٪
کهگیلویه و بویراحمد	۵/۳۳٪	۰/۰۷٪	۱۷/۱۷٪	۶/۴۵٪	۴/۸۵٪	۲۷/۲۳٪	۵/۳۳٪	۴/۰۶٪	۱۴/۲۷٪	۸/۲۸٪	۲/۶۶٪	۴/۴۱٪
گلستان	۱/۷۵٪	۰/۱۵٪	۱۵/۹۶٪	۹/۹۶٪	۵/۳۱٪	۱۷/۹۷٪	۸/۵۹٪	۱۲/۶۴٪	۱۱/۴۵٪	۱۰/۰۲٪	۲/۱۴٪	۴/۰۷٪
گیلان	۳/۶۰٪	۰/۱۰٪	۱۴/۹۳٪	۹/۸۷٪	۱۰/۰۵٪	۱۸/۴۷٪	۶/۲۶٪	۹/۸۳٪	۹/۰۵٪	۱۱/۳۳٪	۱/۲۰٪	۵/۳۳٪
لرستان	۴/۷۰٪	۰/۱۰٪	۱۹/۶۶٪	۷/۱۵٪	۵/۶۱٪	۱۸/۹۴٪	۴/۰۴٪	۹/۶۳٪	۹/۴۳٪	۱۱/۱۴٪	۲/۵۱٪	۷/۱۹٪
مازندران	۲/۶۸٪	۰/۳۱٪	۱۸/۳۳٪	۸/۳۴٪	۷/۵۵٪	۱۸/۴۲٪	۵/۱۰٪	۱۰/۳۲٪	۱۲/۴۷٪	۹/۶۹٪	۱/۱۳٪	۵/۶۶٪
مرکزی	۷/۳۹٪	۰/۰۳٪	۱۷/۰۰٪	۶/۸۱٪	۶/۱۲٪	۲۴/۲۱٪	۲/۸۳٪	۷/۸۵٪	۹/۱۴٪	۱۰/۳۴٪	۱/۳۴٪	۷/۰۵٪
هرمزگان	۳/۷۵٪	۰/۱۴٪	۲۲/۴۶٪	۷/۳۱٪	۵/۰۰٪	۱۵/۷۳٪	۳/۶۲٪	۱۴/۴۴٪	۱۲/۵۶٪	۶/۲۱٪	۲/۱۷٪	۶/۶۲٪
همدان	۵/۰۲٪	۰/۳۴٪	۱۵/۱۰٪	۶/۵۹٪	۵/۶۹٪	۱۶/۳۴٪	۴/۰۰٪	۱۵/۲۰٪	۱۵/۵۱٪	۹/۲۵٪	۱/۵۳٪	۵/۴۲٪
یزد	۳/۲۹٪	۰/۰۶٪	۲۰/۰۲٪	۸/۶۳٪	۲/۸۵٪	۲۶/۷۲٪	۳/۸۰٪	۹/۴۱٪	۱۱/۷۱٪	۷/۷۶٪	۰/۵۱٪	۵/۲۳٪

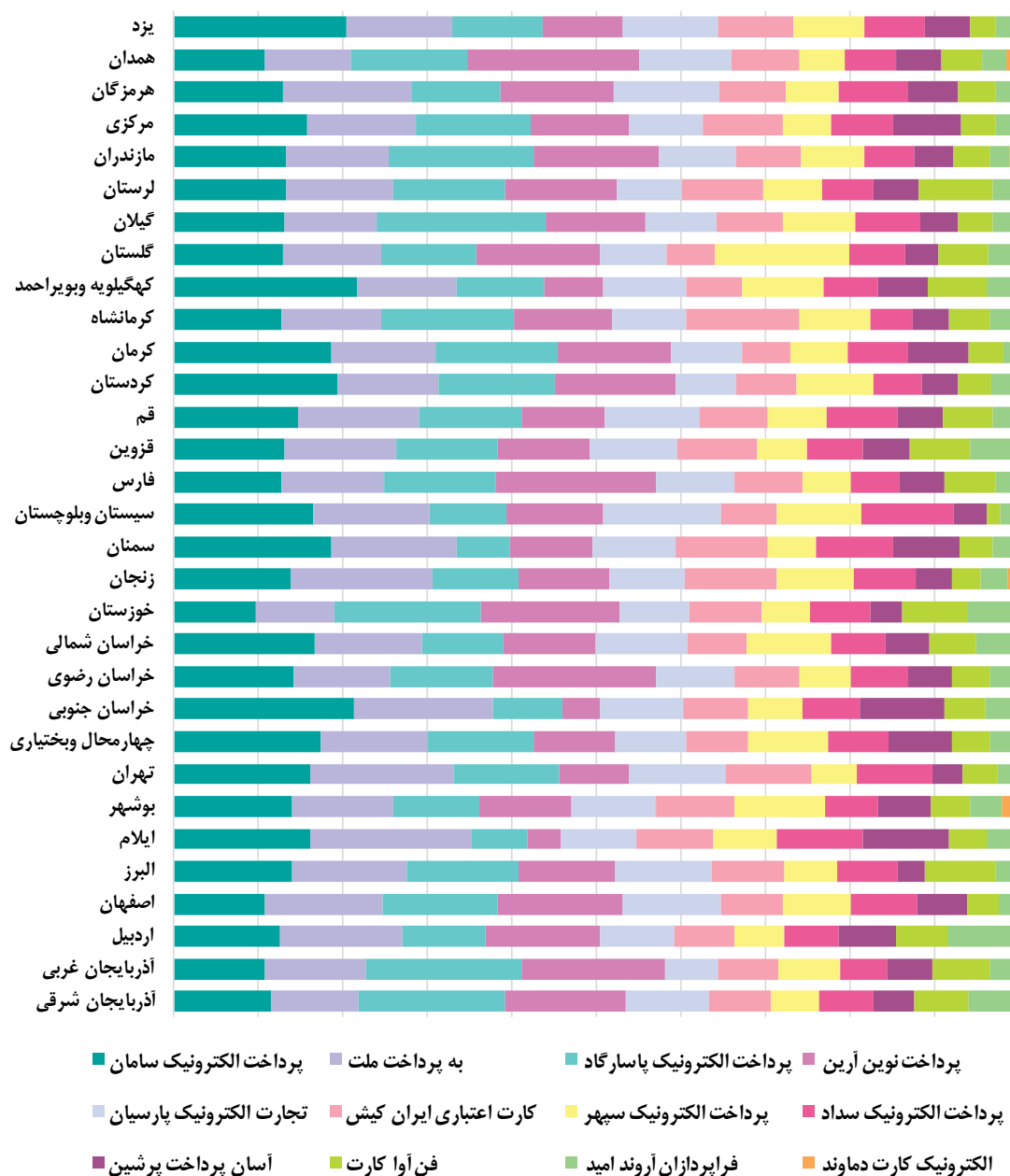
سهم بازار هر یک از شرکت های PSP از تعداد تراکنش های کارتخوان فروشگاه های به تفکیک استان های کشور برای شهریور ماه ۱۴۰۴ در شکل ۴-۸ به تصویر کشیده شده است.

از تعداد کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی هر استان را برای آبان ماه نشان می‌دهد. شرکت‌های "پرداخت الکترونیک سامان"، "به پرداخت ملت" و "پرداخت الکترونیک پاسارگاد" بیشترین سهم از بازار را از این منظر در اکثر استان‌های کشور داشته‌اند.

جدول ۴-۱۴ سهم بازار هر شرکت PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی به تفکیک استان- شهریور ۱۴۰۴

استان	اسان پرداخت پرسپین	الکترونیک کارت دماوند	به پرداخت ملت	پرداخت الکترونیک سداد	پرداخت الکترونیک پاسارگاد	پرداخت الکترونیک سامان	پرداخت الکترونیک سپهر	پرداخت نوین آریا	تجارت الکترونیک پارسبان	فراپروازان آروند امید	فن کارت	کارت اعتباری ایران کیش
آذربایجان شرقی	۴/۸۵٪	۰/۲۴٪	۱۰/۴۸٪	۶/۳۶٪	۱۷/۲۴٪	۱۱/۴۳٪	۵/۷۸٪	۱۴/۳۶٪	۹/۷۹٪	۵/۷۴٪	۶/۴۷٪	۷/۳۷٪
آذربایجان غربی	۵/۳۳٪	۰/۱۹٪	۱۱/۹۴٪	۵/۶۰٪	۱۸/۴۰٪	۱۰/۷۷٪	۷/۲۹٪	۱۶/۹۵٪	۶/۳۲٪	۳/۲۰٪	۶/۸۷٪	۷/۱۳٪
اردبیل	۶/۸۲٪	۰/۴۸٪	۱۴/۴۹٪	۶/۴۶٪	۹/۸۵٪	۱۲/۵۲٪	۵/۹۴٪	۱۳/۶۶٪	۸/۷۶٪	۸/۰۴٪	۵/۹۵٪	۷/۰۴٪
اصفهان	۵/۷۴٪	۰/۲۹٪	۱۳/۹۶٪	۷/۸۹٪	۱۳/۵۰٪	۱۰/۸۱٪	۸/۰۳٪	۱۴/۸۰٪	۱۱/۷۵٪	۲/۰۸٪	۳/۸۶٪	۷/۲۸٪
البرز	۲/۲۷٪	۰/۳۸٪	۱۳/۶۷٪	۷/۲۴٪	۱۳/۰۸٪	۱۳/۹۹٪	۶/۱۶٪	۱۱/۵۲٪	۱۱/۴۱٪	۲/۴۱٪	۸/۳۰٪	۸/۵۸٪
ایلام	۱۰/۱۴٪	۰/۱۱٪	۱۹/۱۶٪	۱۰/۱۸٪	۶/۶۵٪	۱۶/۱۵٪	۷/۵۴٪	۳/۹۳٪	۸/۸۰٪	۳/۶۶٪	۴/۵۲٪	۹/۱۷٪
بوشهر	۶/۳۳٪	۲/۰۳٪	۱۱/۹۹٪	۶/۳۴٪	۱۰/۰۷٪	۱۴/۰۳٪	۱۰/۷۹٪	۱۰/۹۶٪	۹/۹۳٪	۳/۸۶٪	۴/۵۰٪	۹/۲۸٪
تهران	۳/۴۲٪	۰/۳۴٪	۱۷/۰۲٪	۹/۰۸٪	۱۲/۴۸٪	۱۶/۱۲٪	۵/۲۶٪	۸/۱۴٪	۱۱/۴۲٪	۲/۲۱٪	۴/۲۱٪	۱۰/۳۰٪
چهارمحال وبختیاری	۷/۳۹٪	۰/۳۷٪	۱۲/۶۹٪	۷/۱۷٪	۱۲/۵۶٪	۱۷/۳۸٪	۹/۴۳٪	۹/۳۳٪	۸/۳۳٪	۳/۱۴٪	۴/۴۸٪	۷/۴۱٪
خراسان جنوبی	۹/۸۹٪	۰/۵۳٪	۱۶/۴۸٪	۶/۸۶٪	۸/۱۷٪	۲۱/۳۰٪	۶/۴۷٪	۴/۴۶٪	۹/۹۳٪	۳/۹۴٪	۴/۸۸٪	۷/۵۸٪
خراسان رضوی	۵/۲۳٪	۰/۴۹٪	۱۱/۴۶٪	۶/۷۱٪	۱۲/۱۲٪	۱۴/۲۱٪	۶/۰۵٪	۱۹/۱۸٪	۹/۴۰٪	۲/۹۴٪	۴/۴۹٪	۷/۱۷٪
خراسان شمالی	۵/۲۴٪	۰/۴۴٪	۱۲/۶۷٪	۶/۴۳٪	۹/۶۹٪	۱۶/۷۰٪	۹/۹۰٪	۱۰/۹۲٪	۱۰/۸۱٪	۴/۵۸٪	۵/۶۱٪	۶/۹۹٪
خوزستان	۳/۶۶٪	۰/۹۵٪	۹/۲۰٪	۷/۲۱٪	۱۷/۳۴٪	۹/۷۳٪	۵/۶۹٪	۱۶/۵۲٪	۸/۱۲٪	۵/۱۷٪	۷/۷۳٪	۸/۶۷٪
زنجان	۴/۳۳٪	۱/۳۳٪	۱۶/۸۰٪	۷/۳۴٪	۱۰/۱۹٪	۱۳/۸۳٪	۹/۰۸٪	۱۰/۶۲٪	۹/۰۳٪	۳/۱۵٪	۳/۴۸٪	۱۰/۹۱٪
سمنان	۷/۸۰٪	۰/۱۲٪	۱۴/۸۱٪	۹/۱۱٪	۶/۴۲٪	۱۸/۵۸٪	۵/۶۸٪	۹/۶۹٪	۹/۸۴٪	۲/۹۵٪	۴/۰۵٪	۱۰/۹۷٪
سیستان وبلوچستان	۳/۹۷٪	۰/۱۱٪	۱۳/۷۴٪	۱۰/۹۶٪	۹/۱۸٪	۱۶/۵۳٪	۹/۸۵٪	۱۱/۴۰٪	۱۳/۹۵٪	۲/۰۸٪	۱/۶۲٪	۶/۶۱٪
فارس	۵/۳۸٪	۰/۶۴٪	۱۲/۰۸٪	۵/۶۷٪	۱۳/۲۳٪	۱۲/۷۷٪	۵/۷۱٪	۱۹/۰۱٪	۹/۱۷٪	۲/۰۴٪	۶/۱۱٪	۸/۲۰٪
قزوین	۵/۴۷٪	۰/۸۰٪	۱۳/۲۱٪	۶/۷۴٪	۱۲/۰۲٪	۱۳/۱۲٪	۵/۸۲٪	۱۰/۸۲٪	۱۰/۳۳٪	۵/۰۴٪	۷/۱۲٪	۹/۵۱٪
قم	۵/۴۷٪	۰/۰۶٪	۱۴/۴۳٪	۸/۳۴٪	۱۲/۰۴٪	۱۴/۶۶٪	۶/۹۵٪	۹/۷۹٪	۱۱/۳۹٪	۳/۰۲٪	۵/۸۸٪	۷/۹۶٪
کردستان	۴/۴۰٪	۰/۳۲٪	۱۲/۰۴٪	۵/۵۸٪	۱۳/۶۹٪	۱۹/۳۳٪	۹/۱۷٪	۱۴/۳۶٪	۷/۰۹٪	۳/۰۲٪	۳/۸۶٪	۷/۱۴٪
کرمان	۷/۲۱٪	۰/۱۴٪	۱۳/۳۶٪	۷/۳۳٪	۱۴/۴۱٪	۱۸/۶۵٪	۶/۷۰٪	۱۳/۴۴٪	۸/۳۹٪	۱/۷۸٪	۳/۹۸٪	۵/۸۰٪
کرمانشاه	۴/۲۰٪	۰/۱۲٪	۱۱/۸۰٪	۵/۱۲٪	۱۵/۷۷٪	۱۲/۶۷٪	۸/۳۶٪	۱۱/۶۴٪	۸/۷۵٪	۳/۳۵٪	۴/۸۷٪	۱۳/۳۵٪
کهگیلویه وبویراحمد	۵/۹۰٪	۰/۰۹٪	۱۱/۸۸٪	۶/۴۵٪	۱۰/۳۳٪	۲۱/۶۴٪	۹/۶۵٪	۷/۰۰٪	۹/۷۳٪	۳/۶۷٪	۷/۰۴٪	۶/۶۲٪
گلستان	۴/۰۹٪	۰/۵۰٪	۱۱/۵۲٪	۶/۶۰٪	۱۱/۳۴٪	۱۲/۹۸٪	۱۵/۷۶٪	۱۴/۷۳٪	۷/۷۵٪	۳/۱۱٪	۵/۸۶٪	۵/۸۵٪
گیلان	۴/۴۷٪	۰/۳۸٪	۱۰/۷۳٪	۷/۵۵٪	۲۰/۰۸٪	۱۳/۲۰٪	۸/۶۰٪	۱۱/۷۵٪	۸/۳۹٪	۲/۸۰٪	۴/۱۰٪	۷/۹۶٪
لرستان	۵/۲۹٪	۰/۰۳٪	۱۲/۶۸٪	۶/۱۸٪	۱۳/۲۷٪	۱۳/۳۳٪	۶/۸۳٪	۱۳/۲۳٪	۷/۶۶٪	۳/۰۴٪	۸/۸۵٪	۹/۷۰٪
مازندران	۴/۵۵٪	۱/۳۴٪	۱۲/۱۴٪	۵/۹۳٪	۱۷/۰۷٪	۱۳/۳۳٪	۷/۵۸٪	۱۴/۸۹٪	۹/۰۳٪	۲/۲۴٪	۴/۳۱٪	۷/۷۰٪
مرکزی	۸/۰۵٪	۰/۱۵٪	۱۲/۹۱٪	۷/۱۵٪	۱۳/۴۸٪	۱۵/۸۰٪	۵/۷۲٪	۱۱/۶۸٪	۸/۶۹٪	۲/۶۴٪	۴/۱۶٪	۹/۵۶٪
هرمزگان	۵/۸۵٪	۰/۸۳٪	۱۵/۱۳٪	۸/۳۷٪	۱۰/۶۲٪	۱۲/۹۶٪	۶/۱۸٪	۱۳/۳۶٪	۱۲/۴۵٪	۱/۸۶٪	۴/۶۳٪	۷/۸۷٪
همدان	۵/۳۷٪	۱/۵۵٪	۱۰/۱۵٪	۵/۹۹٪	۱۳/۶۲٪	۱۰/۸۷٪	۵/۵۰٪	۲۰/۵۲٪	۱۰/۷۴٪	۲/۸۰٪	۴/۸۷٪	۸/۰۴٪
یزد	۵/۳۷٪	۰/۴۲٪	۱۲/۴۵٪	۷/۱۸٪	۱۰/۷۵٪	۲۰/۴۶٪	۸/۳۴٪	۹/۴۳٪	۱۱/۳۳٪	۲/۳۹٪	۲/۹۷٪	۸/۹۲٪

شکل ۴-۹ سهم بازار هر یک از شرکت‌های PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاهی فعال سیستمی در هر یک از استان‌های کشور را برای دوره شهریور ۱۴۰۴ به تصویر می‌کشد.

شکل ۴-۹ سهم بازاری هر شرکت PSP از تعداد ابزار کارتخوان فروشگاههای فعال سیستمی در هر استان - شهریور ۱۴۰۴

۴-۳-۳ شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاههای در بعد کشوری

دو شاخص تعداد کارتخوانهای فروشگاههای و تعداد تراکنشهای آن در کنار یکدیگر می توانند تعیین کننده عملکرد شرکت و توزیع مناسب این ابزارها توسط شرکتها باشند که برای این منظور می توان شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاههای را تعریف نمود.

این شاخص بیانگر نسبت سهم هر شرکت از تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌ها به سهم آن شرکت از ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها است.^۱ عدد حاصل میزان اثربخشی کارتخوان‌های یک شرکت در شبکه پرداخت الکترونیک را نشان می‌دهد و مقدار آن بیانگر میزان توانایی یک شرکت در جذب تراکنش‌ها است. در واقع چنانچه مقدار این شاخص برای شرکتی برابر یک باشد، بدین معنی است که آن شرکت توانسته است دقیقاً به اندازه سهمی که در ابزارها دارد، از بازار تراکنش‌ها به دست آورد و چنانچه مقدار شاخص بالاتر از یک باشد یعنی شرکت بیشتر از سهمی که از ابزارها دارد، موفق به جذب تراکنش شده است. بنابراین می‌توان چنین گفت که شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌ها، کارایی توزیع کارتخوان‌های شرکت‌های PSP را بررسی نموده و از این رو شرکت‌ها به سبب کارا تر بودن توزیع، می‌بایست با جایی مناسب کارتخوان‌ها برای جذب تراکنش‌های بیشتر، شاخص اثربخشی این ابزار پذیرش را بهبود بخشند.

در جدول ۴-۱۵ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی برای هر یک از شرکت‌های PSP در شهریور ماه محاسبه شده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

جدول ۴-۱۵ شاخص اثربخشی کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی هر شرکت - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

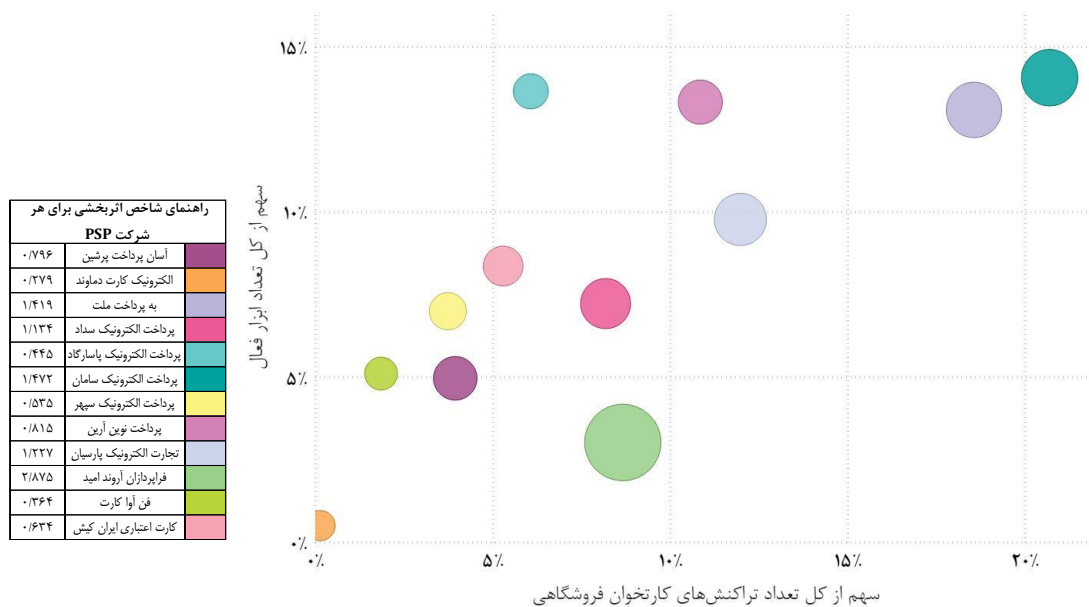
شرکت	کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی		اثربخشی کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی	
	سهم از کل تعداد تراکنشها	سهم از کل تعداد ابزار	مرداد	شهریور
آسان پرداخت پرشین	۳/۹۵٪	۴/۹۶٪	۰/۸۰۶	۰/۷۹۶
الکترونیک کارت دماوند	۰/۱۴٪	۰/۵۰٪	۰/۲۶۷	۰/۲۷۹
به پرداخت ملت	۱۸/۵۷٪	۱۳/۰۸٪	۱/۴۴۶	۱/۴۱۹
پرداخت الکترونیک سداد	۸/۱۸٪	۷/۲۲٪	۱/۱۴۳	۱/۱۳۴
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۶/۰۸٪	۱۳/۶۴٪	۰/۴۳۹	۰/۴۴۵
پرداخت الکترونیک سامان	۲۰/۷۰٪	۱۴/۰۶٪	۱/۴۶۰	۱/۴۷۲
پرداخت الکترونیک سپهر	۳/۷۴٪	۶/۹۹٪	۰/۵۳۸	۰/۵۳۵
پرداخت نوین آراین	۱۰/۸۵٪	۱۳/۳۲٪	۰/۷۹۷	۰/۸۱۵
تجارت الکترونیک پارسین	۱۱/۹۸٪	۹/۷۷٪	۱/۲۳۲	۱/۲۲۷
فراپردازان آروند امید	۸/۶۷٪	۳/۰۱٪	۲/۸۸۷	۲/۸۷۵
فن آوا کارت	۱/۸۶٪	۵/۱۰٪	۰/۳۷۲	۰/۳۶۴
کارت اعتباری ایران کیش	۵/۳۰٪	۸/۳۶٪	۰/۶۳۵	۰/۶۳۴

در شهریور ماه شرکت های "فراپردازان آروند امید"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "به پرداخت ملت"، "تجارت الکترونیک پارسین" و "پرداخت الکترونیک سداد" به رقمی بالاتر از یک در شاخص اثربخشی دست یافته اند. دارا بودن عدد بالاتر از یک در شاخص اثربخشی به این معناست که جذب تراکنش های این شرکت ها بر روی کارتهای آنها بیشتر از سهم تعداد کارتهای آنها از کل کارتهای کشور بوده است. به عبارت دیگر نحوه توزیع کارتهای فروشگاهی این شرکت ها به گونه ای بوده که در جذب بیشتر تراکنش ها به نسبت سایر شرکت ها موفق تر عمل نموده اند.

بیشترین تغییر در میزان شاخص اثربخشی کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی در شهریور ماه ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته در شرکت "به پرداخت ملت" با ۰/۰۲۶ واحد کاهش گزارش می شود. این امر به دلیل افزایش سهم تعداد تراکنش ها و افزایش تعداد ابزار کارتهای فروشگاهی آن ارزیابی می شود. با توجه به متغیر بودن روند و مقدار رشد سهم تعدادی تراکنش های کارتهای فروشگاهی شرکت ها نسبت به سهم ابزار کارتهای فروشگاهی آنها، شاخص مذکور در هریک از شرکت های PSP ممکن است دچار کاهش و یا افزایش شده باشد.

شکل ۴-۱۰، نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتهخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت PSP را برای دوره شهریور ۱۴۰۴ به تصویر می‌کشد. با توجه به این نمودار قطر هر دایره میزان شاخص اثربخشی هر شرکت را نشان می‌دهد.

همانگونه که ذکر شد دو شاخص تعداد کارتهخوان‌های فروشگاه‌های و تعداد تراکنش‌های آن در کنار یکدیگر می‌توانند تصویر خوبی از توزیع مناسب این ابزارها توسط هر یک از شرکت‌های PSP را ارائه دهند. نکته حائز اهمیت این است که در شبکه‌ی شاپرک کارتهخوان‌های فروشگاه‌های فعالی وجود دارند که فاقد تراکنش هستند. به این معنا که وضعیت آن‌ها در شبکه فعال است ولیکن تراکنشی از سوی آن‌ها وارد شبکه‌ی پرداخت نشده‌است.

شکل ۴-۱۰ نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتهخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت PSP- شهریور ۱۴۰۴

اثربخشی هریک از شرکت‌ها در کل کارتهخوان‌های فروشگاه‌های در بالا به تفصیل بررسی گردید. در این بخش به منظور مشاهده‌ی نحوه‌ی جایابی کارتهخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار^۱ در کشور و همچنین بررسی میزان توانایی یک شرکت در جذب تراکنش‌ها، شاخص اثربخشی به ازای سهم تراکنش‌های کارتهخوان فروشگاه‌های

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

هر شرکت به سهم آن‌ها از تعداد کارتهای فروشگاهی تراکنش‌دار بازتعریف شده و به‌عنوان شاخص اثربخشی کارتهای فروشگاهی تراکنش‌دار ارائه می‌گردد.

در واقع چنانچه مقدار این شاخص برای شرکتی برابر یک باشد، بدین معنی است که آن شرکت توانسته است دقیقاً به اندازه سهمی که در ابزارهای تراکنش‌دار دارد، از بازار تراکنش‌ها به‌دست آورد و چنانچه مقدار شاخص بالاتر از یک باشد یعنی شرکت بیشتر از سهمی که از ابزارهای مزبور دارد، موفق به جذب تراکنش شده است. جدول زیر همچنین، شاخص اثربخشی کارتهای فروشگاهی را بر حسب ابزارهای کارتهای فروشگاهی تراکنش‌دار در شهریور ماه محاسبه و ارائه می‌نماید.

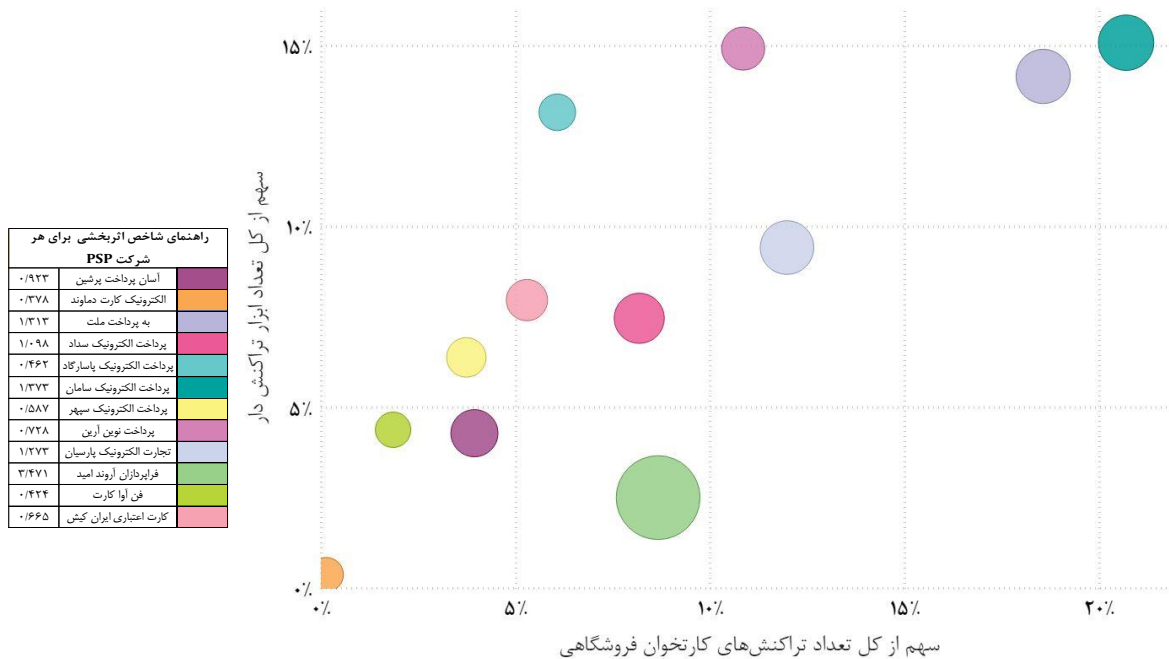
جدول ۴-۱۶ شاخص اثربخشی کارتهای فروشگاهی تراکنش‌دار هر شرکت - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

شرکت	کارتهای فروشگاهی تراکنش‌دار		اثربخشی کارتهای فروشگاهی تراکنش‌دار	
	سهم از کل تعداد تراکنش‌ها	سهم از کل تعداد ابزار	مرداد	شهریور
آسان پرداخت پرشین	۳/۹۵٪	۴/۲۸٪	۰/۹۲۱	۰/۹۲۳
الکترونیک کارت دماوند	۰/۱۴٪	۰/۳۷٪	۰/۳۷۱	۰/۳۷۸
به پرداخت ملت	۱۸/۵۷٪	۱۴/۱۴٪	۱/۳۴۶	۱/۳۱۳
پرداخت الکترونیک سداد	۸/۱۸٪	۷/۴۶٪	۱/۱۱۳	۱/۰۹۸
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۶/۰۸٪	۱۳/۱۵٪	۰/۴۵۶	۰/۴۶۲
پرداخت الکترونیک سامان	۲۰/۷۰٪	۱۵/۰۸٪	۱/۳۷۰	۱/۳۷۳
پرداخت الکترونیک سپهر	۳/۷۴٪	۶/۳۷٪	۰/۵۸۵	۰/۵۸۷
پرداخت نوین آراین	۱۰/۸۵٪	۱۴/۹۱٪	۰/۷۲۲	۰/۷۲۸
تجارت الکترونیک پارسیان	۱۱/۹۸٪	۹/۴۱٪	۱/۲۶۸	۱/۲۷۳
فراپردازان آروند امید	۸/۶۷٪	۲/۵۰٪	۳/۳۷۶	۳/۴۷۱
فن آوا کارت	۱/۸۶٪	۴/۳۷٪	۰/۴۲۱	۰/۴۲۴
کارت اعتباری ایران کیش	۵/۳۰٪	۷/۹۶٪	۰/۶۶۲	۰/۶۶۵

در شاخص اثربخشی کارتهای فروشگاهی تراکنش‌دار همانند ماه گذشته شرکت‌های "فراپردازان آروند امید"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "به پرداخت ملت"، "تجارت الکترونیک پارسیان" و "پرداخت الکترونیک سداد" به عددی بالاتر از یک دست یافته‌اند. بالاترین تغییر در شاخص اثربخشی کارتهای فروشگاهی تراکنش‌دار نیز در شرکت "فراپردازان آروند امید" با افزایش ۰/۰۹۵ واحدی مشاهده می‌شود. چرا که سهم تعداد تراکنش‌های کارتهای فروشگاهی کاهش و سهم تعداد ابزار کاهش داشته است.

دستیابی به عدد بالاتر از یک در شاخص اثربخشی کارتهای فروشگاهی تراکنش‌دار، بدین معناست که جذب تراکنش‌های این شرکت‌ها بر روی کارتهای تراکنش‌دار بیشتر از سهم تعداد کارتهای تراکنش‌دار از

کل کارتهای تراکنش دار کشور بوده است. به عبارت دیگر نحوه توزیع کارتهای فروشگاهی این شرکتها به گونه ای بوده که در جذب بیشتر تراکنشها به نسبت سایر شرکتها موفق تر عمل نموده اند. عملکرد مختلف هر یک از شرکتهای PSP در کسب سهم بازار تراکنشها و کارتهای تراکنش دار سبب گردیده تا میزان شاخص مذکور بعضا با افزایش و یا کاهش مواجه شود.

شکل ۴-۱۱ نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتهای تراکنش دار هر شرکت PSP - شهریور ۱۴۰۴

شکل ۴-۱۱ ، نمودار پراکندگی شاخص اثربخشی کارتهای تراکنش دار هر شرکت PSP را بر اساس نام اختصاری برای دوره شهریور ۱۴۰۴ به تصویر می کشد. با توجه به این نمودار قطر هر دایره میزان شاخص اثربخشی هر شرکت را نشان می دهد.

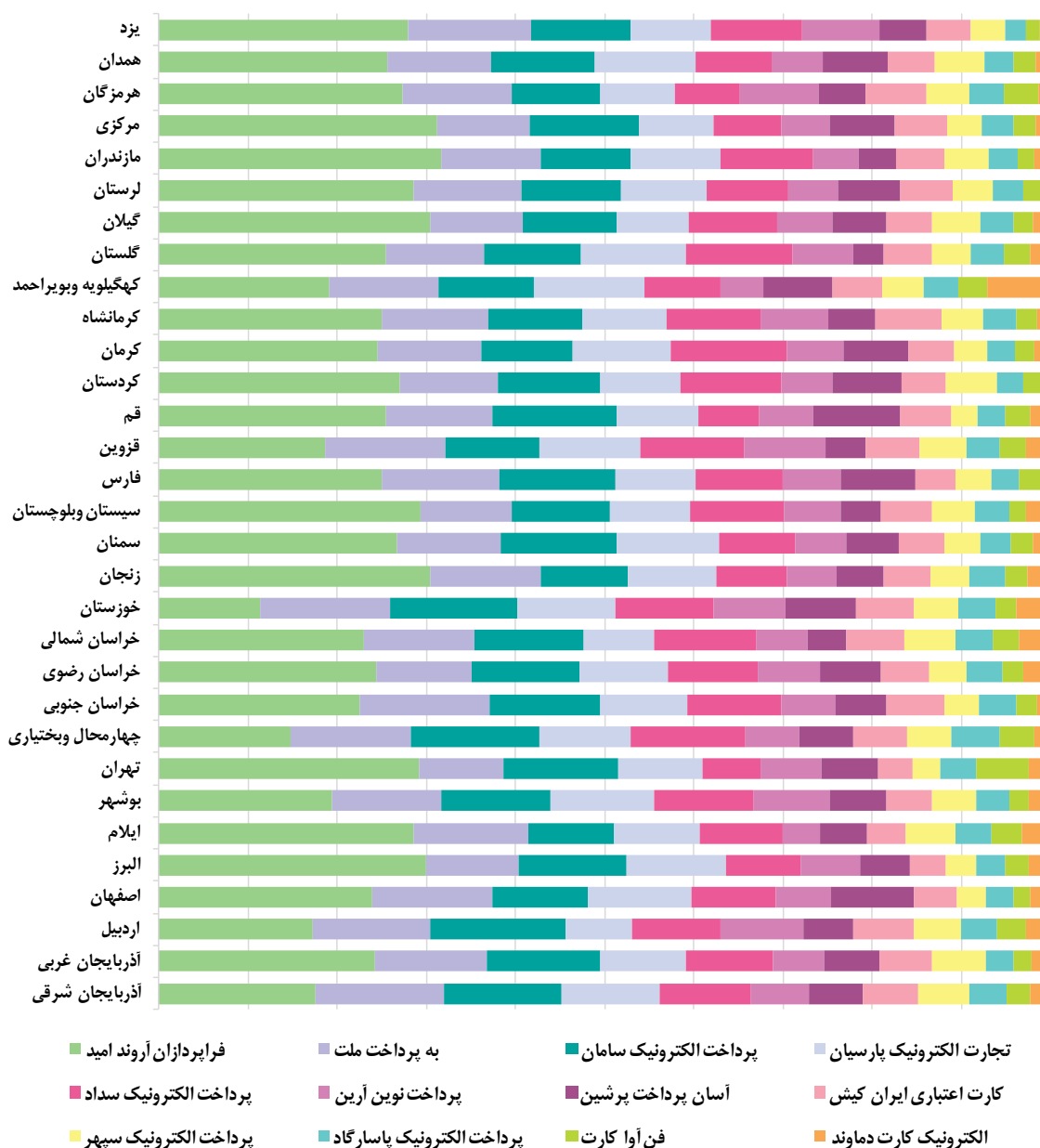
۴-۳-۴ شاخص اثربخشی کارتهای تراکنش فعال سیستمی در هر یک از استان های کشور

در این قسمت شاخص اثربخشی کارتهای تراکنش فعال سیستمی برای هر شرکت در هر یک از ۳۱ استان کشور مورد بررسی قرار می گیرد. شرکتهای "به پرداخت ملت"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "فرایرداران آروند امید" در تمام استانها و شرکت "تجارت الکترونیک پارسیان" در غالب استانها، دارای شاخص اثربخشی کارتهای تراکنش بالتر از یک هستند. در جدول ۴-۱۷ این شاخص در شهریور ماه برای هر یک از شرکتهای PSP به ازای استانهای کشور مورد محاسبه قرار گرفته است.

جدول ۴-۱۷ شاخص اثربخشی کارتهخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت PSP در هر استان - شهریور ۱۴۰۴

استان	آسان پرداخت پرشین	الکترونیک کارت دماوند	به پرداخت ملت	پرداخت الکترونیک سداد	پرداخت الکترونیک پاسارگاد	پرداخت الکترونیک سامان	پرداخت الکترونیک سپهر	پرداخت نوین آراین	تجارت الکترونیک پارسین	فراپردازان آروند امید	فن آوا کارت	کارت اعتباری ایران کیش
آذربایجان شرقی	۰/۷۰۰	۰/۲۷۵	۱/۶۷۷	۱/۱۸۴	۰/۴۷۲	۱/۵۲۴	۰/۶۶۵	۰/۷۴۴	۱/۲۶۹	۲/۰۳۴	۰/۳۰۶	۰/۷۲۶
آذربایجان غربی	۰/۸۰۸	۰/۲۹۳	۱/۶۳۷	۱/۲۵۲	۰/۴۰۲	۱/۶۵۱	۰/۷۹۰	۰/۷۶۲	۱/۲۶۵	۳/۱۵۰	۰/۲۶۰	۰/۷۴۹
اردبیل	۰/۵۷۴	۰/۲۸۷	۱/۳۸۱	۱/۰۴۶	۰/۴۳۵	۱/۵۸۳	۰/۵۴۱	۰/۹۷۸	۰/۷۷۵	۱/۸۱۵	۰/۳۴۱	۰/۷۲۶
اصفهان	۱/۱۴۱	۰/۲۸۵	۱/۶۴۳	۱/۱۵۴	۰/۳۸۳	۱/۳۱۴	۰/۴۰۳	۰/۷۵۱	۱/۳۹۹	۲/۹۱۶	۰/۲۱۸	۰/۵۸۲
البرز	۰/۶۹۲	۰/۳۱۵	۱/۳۲۵	۱/۰۶۸	۰/۴۰۳	۱/۵۳۳	۰/۴۴۰	۰/۸۵۰	۱/۴۱۱	۳/۸۱۱	۰/۳۳۷	۰/۵۲۲
ایلام	۰/۵۹۱	۰/۳۶۷	۱/۴۶۳	۱/۰۶۶	۰/۴۵۰	۱/۰۹۴	۰/۶۴۴	۰/۴۷۲	۱/۰۸۶	۳/۲۴۴	۰/۲۹۷	۰/۴۸۸
بوشهر	۰/۷۴۴	۰/۲۹۱	۱/۴۰۶	۱/۲۹۰	۰/۴۱۹	۱/۴۲۷	۰/۵۷۴	۰/۹۸۲	۱/۳۴۱	۲/۲۵۱	۰/۲۵۵	۰/۵۸۷
تهران	۰/۷۹۲	۰/۳۱۶	۱/۱۶۵	۰/۸۰۴	۰/۴۹۸	۱/۵۸۹	۰/۳۸۰	۰/۸۴۳	۱/۱۷۶	۳/۶۲۸	۰/۷۳۰	۰/۴۷۱
چهارمحال و بختیاری	۰/۶۵۲	۰/۲۰۳	۱/۴۶۲	۱/۳۹۵	۰/۵۷۵	۱/۵۴۸	۰/۵۳۹	۰/۶۴۹	۱/۱۰۸	۱/۶۰۴	۰/۴۲۲	۰/۶۶۳
خراسان جنوبی	۰/۶۱۱	۰/۱۵۸	۱/۵۳۵	۱/۰۹۹	۰/۴۲۵	۱/۲۹۳	۰/۴۱۰	۰/۶۳۳	۱/۰۱۲	۲/۳۵۰	۰/۲۵۵	۰/۶۷۴
خراسان رضوی	۰/۸۱۱	۰/۳۸۵	۱/۲۹۳	۱/۲۰۹	۰/۴۹۸	۱/۴۶۱	۰/۵۰۷	۰/۸۵۴	۱/۲۱۵	۲/۹۵۴	۰/۲۶۸	۰/۶۵۸
خراسان شمالی	۰/۴۹۵	۰/۴۰۶	۱/۴۱۶	۱/۳۱۶	۰/۴۸۴	۱/۴۰۶	۰/۶۵۵	۰/۶۴۸	۰/۹۱۰	۲/۶۳۹	۰/۳۴۳	۰/۷۴۸
خوزستان	۰/۹۵۳	۰/۴۵۳	۱/۷۳۰	۱/۳۰۳	۰/۴۸۲	۱/۷۰۲	۰/۶۰۵	۰/۹۵۳	۱/۳۲۱	۱/۳۵۸	۰/۲۹۳	۰/۷۶۶
زنجان	۰/۶۳۹	۰/۳۲۵	۱/۵۱۳	۰/۹۵۷	۰/۵۰۳	۱/۲۰۰	۰/۵۳۲	۰/۶۸۲	۱/۲۱۸	۳/۷۰۶	۰/۲۹۲	۰/۶۳۷
سمنان	۰/۶۴۸	۰/۲۲۱	۱/۲۸۷	۰/۹۵۵	۰/۳۹۲	۱/۴۶۳	۰/۴۵۴	۰/۶۴۵	۱/۲۶۴	۲/۹۹۴	۰/۲۷۳	۰/۵۷۲
سیستان و بلوچستان	۰/۵۳۳	۰/۳۳۷	۱/۲۱۹	۱/۳۴۷	۰/۴۵۸	۱/۳۰۶	۰/۵۸۶	۰/۷۶۴	۱/۰۷۹	۳/۵۰۸	۰/۲۱۷	۰/۶۷۵
فارس	۱/۰۴۵	۰/۱۳۰	۱/۶۴۷	۱/۲۱۹	۰/۳۹۰	۱/۶۲۹	۰/۴۹۷	۰/۸۱۵	۱/۱۲۹	۳/۱۲۰	۰/۳۲۱	۰/۵۵۲
قزوین	۰/۵۱۱	۰/۳۱۰	۱/۵۳۲	۱/۳۱۱	۰/۴۱۴	۱/۱۹۲	۰/۵۹۱	۱/۰۳۶	۱/۲۶۲	۲/۱۰۴	۰/۳۴۱	۰/۶۸۹
قم	۱/۱۶۰	۰/۲۷۶	۱/۴۱۲	۰/۸۲۲	۰/۳۶۳	۱/۶۳۵	۰/۳۴۴	۰/۷۰۹	۱/۰۷۹	۳/۰۲۱	۰/۳۳۲	۰/۶۷۳
کردستان	۰/۹۵۱	۰/۱۱۷	۱/۳۴۹	۱/۳۸۵	۰/۳۶۳	۱/۳۹۷	۰/۷۰۹	۰/۷۰۹	۱/۰۳	۳/۳۱۷	۰/۲۶۳	۰/۶۰۳
کرمان	۰/۸۹۱	۰/۲۳۰	۱/۴۴۱	۱/۶۱۱	۰/۳۶۹	۱/۲۶۹	۰/۴۶۸	۰/۷۸۷	۱/۳۴۹	۳/۰۲۸	۰/۲۷۳	۰/۶۴۲
کرمانشاه	۰/۶۶۲	۰/۱۹۶	۱/۴۶۶	۱/۲۸۱	۰/۴۶۵	۱/۲۹۳	۰/۵۶۴	۰/۹۳۳	۱/۱۶۶	۳/۰۸۹	۰/۲۸۱	۰/۹۱۰
کهگیلویه و بویراحمد	۰/۹۰۲	۰/۸۴۰	۱/۴۴۵	۱/۰۰۰	۰/۴۶۹	۱/۲۵۸	۰/۵۴۲	۰/۵۸۰	۱/۴۶۷	۲/۲۵۴	۰/۳۷۷	۰/۶۶۶
گلستان	۰/۴۲۸	۰/۳۰۱	۱/۳۸۵	۱/۵۱۰	۰/۴۷۲	۱/۳۸۵	۰/۵۴۵	۰/۸۵۸	۱/۴۷۶	۳/۲۲۰	۰/۳۶۵	۰/۶۹۵
گیلان	۰/۸۰۵	۰/۲۵۹	۱/۳۹۲	۱/۳۰۷	۰/۵۰۰	۱/۳۹۹	۰/۷۳۹	۰/۸۳۶	۱/۰۷۸	۴/۰۵۰	۰/۲۹۳	۰/۶۷۰
لرستان	۰/۸۸۹	۰/۱۲۱	۱/۵۵۱	۱/۱۵۷	۰/۴۲۳	۱/۴۳۱	۰/۵۹۱	۰/۷۲۸	۱/۲۳۰	۳/۶۶۲	۰/۲۸۳	۰/۷۴۱
مازندران	۰/۵۹۰	۰/۲۴۷	۱/۵۱۰	۱/۴۰۹	۰/۴۴۲	۱/۳۸۲	۰/۶۷۲	۰/۶۹۳	۱/۳۸۱	۴/۳۳۲	۰/۲۶۲	۰/۷۳۶
مرکزی	۰/۹۱۸	۰/۲۲۲	۱/۳۱۶	۰/۹۵۳	۰/۴۵۴	۱/۵۳۲	۰/۴۹۳	۰/۶۷۲	۱/۰۵۱	۳/۹۱۷	۰/۲۹۸	۰/۷۳۷
هرمزگان	۰/۶۴۲	۰/۱۶۷	۱/۴۸۵	۰/۸۸۴	۰/۴۷۱	۱/۲۱۴	۰/۵۸۵	۱/۰۸۱	۱/۰۰۹	۳/۳۴۰	۰/۴۶۸	۰/۸۴۱
همدان	۰/۹۳۵	۰/۲۱۹	۱/۴۸۸	۱/۱۰۰	۰/۴۱۸	۱/۵۰۳	۰/۷۳۸	۰/۷۴۱	۱/۴۴۵	۳/۳۰۵	۰/۳۱۴	۰/۶۷۵
یزد	۰/۶۱۳	۰/۱۵۲	۱/۶۰۸	۱/۲۰۲	۰/۲۶۵	۱/۳۰۶	۰/۴۵۵	۱/۰۰۰	۱/۰۳۴	۳/۲۵۲	۰/۱۷۳	۰/۵۸۶

همچنین شکل شاخص اثربخشی کارتهخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت PSP برای هر یک از استان‌های کشور در شکل ۴-۱۲ آمده است.

شکل ۴-۱۲ شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های شرکت‌های PSP به تفکیک هر استان - شهریور ۱۴۰۴

۴-۳-۵- عملکرد شرکت‌های PSP در ابزار کارتخوان‌های فروشگاه‌های

کم‌تراکنش و فاقد تراکنش

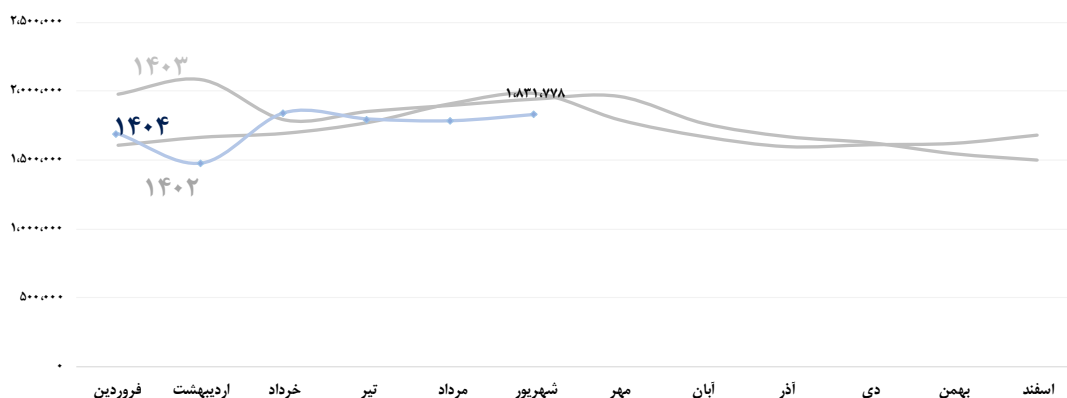
بر اساس روش معمول در سایر کشورها، پذیرندگان برای استفاده از ابزار کارتخوان فروشگاه‌های، ناچار به خرید یا اجاره دستگاه کارتخوان بوده و به‌علاوه موظف به پرداخت هزینه‌های نصب، نگهداری و نیز پرداخت بهای

کاغذ رول مورد استفاده در آن هستند. در نتیجه در این کشورها، توجه به بهره‌وری در به‌کارگیری این ابزار بسیار بیشتر است. اما در ایران به واسطه مداخله بانک‌ها در این امر، نه تنها کارتهایخوان به صورت رایگان در اختیار پذیرندگان قرار می‌گیرد، بلکه همه هزینه‌های مربوطه حتی رول کاغذ رسید نیز به رایگان در اختیار پذیرندگان قرار می‌گیرد. به تبع این رویکرد، تعدد دستگاه‌های کارتهایخوان در فروشگاه‌ها و در نتیجه فراوانی کارتهایخوان‌های فروشگاه‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش مشاهده می‌شود. متأسفانه بی‌تفاوتی فروشندگان و یا حتی استقبال از افزایش کارتهایخوان‌های فروشگاه‌های کم‌تراکنش به دلیل ارزش نمایشی آن از یک سو و الزام شرکت PSP به نصب کارتهایخوان بدون توجه به کارایی آن که از قراردادهای این شرکت‌ها با بانک‌ها ناشی می‌شود از سوی دیگر، موجب تشدید پدیده‌هایی نظیر تعدد کارتهایخوان نصب شده در هر فروشگاه‌ها و وجود کارتهایخوان‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش شده است.

در این قسمت به منظور بررسی نمایش میزان کارایی و بهره‌وری کارتهایخوان‌های فروشگاه‌ها، آمار کارتهایخوان‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش مالی هر شرکت PSP بررسی خواهد شد. از تیرماه ۱۴۰۴، مفهوم این نوع کارتهایخوان‌ها بهینه شده و بر اساس تعریف جدید، کارتهایخوان کم‌تراکنش و فاقد تراکنش پایانه‌ای است که بیش از سه ماه از تاریخ ثبت و فعال‌سازی آن گذشته و در یک دوره سه‌ماهه متوالی، در هر ماه کمتر از ۶۰ تراکنش مالی و کمتر از ۲۰ میلیون ریال مجموع مبلغ تراکنش داشته باشد^۱.

برای مقایسه روند تغییر تعداد کارتهایخوان‌های فروشگاه‌های کم‌تراکنش و فاقد تراکنش مالی، شکل ۴-۱۳ از ابتدای سال ۱۴۰۲ تا شهریور ۱۴۰۴ رسم شده است.

^۱ مدت زمان تعریف کارتهایخوان کم‌تراکنش در گذشته، دو ماه متوالی بوده است.

شکل ۴-۱۳ مقایسه روند تغییر تعداد کارتهای فروشگاهی کم تراکنش و فاقد تراکنش مالی از ابتدای سال ۱۴۰۲ تاکنون

تعداد کارتهای فروشگاهی کم تراکنش و فاقد تراکنش در شهریور ماه با تعداد ۱,۸۳۱,۷۷۸ عدد با افزایش ۲/۶۱ درصدی روبهرو بوده است. در این ماه سهم کارتهای کم تراکنش و فاقد تراکنش مالی، ۱۷/۱۳ درصد از کل کارتهای فروشگاهی فعال سیستمی شبکه شاپرک را شامل شده است. عدد فوق نسبت به رقم مشابه در مرداد ماه تنها ۰/۴۲ درصد افزایش یافته است. جدول زیر سهم تعداد کارتهای فروشگاهی کم تراکنش و فاقد تراکنش مالی از کارتهای فعال سیستمی هر شرکت را ارائه می دهد.

جدول ۴-۱۸ سهم تعداد کارتخوان‌های کم تراکنش و فاقد تراکنش‌های فعال سیستمی آن - شهریور ۱۴۰۴

نام شرکت	سهم مجموع تعداد کارتخوان‌های کم تراکنش و فاقد تراکنش مالی از کل کارتخوان‌های فعال سیستمی هر شرکت		
	مرداد ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	تغییر
آسان پرداخت پرشین	۲۷/۱۸٪	۲۸/۴۹٪	۱/۳۳٪
الکترونیک کارت دماوند	۴۰/۱۰٪	۳۸/۹۹٪	-۱/۱۱٪
به پرداخت ملت	۱۰/۵۴٪	۱۰/۴۰٪	-۰/۱۴٪
پرداخت الکترونیک سداد	۱۴/۴۰٪	۱۴/۴۲٪	۰/۰۲٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۱۹/۷۴٪	۲۰/۱۱٪	۰/۳۷٪
پرداخت الکترونیک سامان	۱۱/۲۵٪	۱۱/۱۲٪	-۰/۱۳٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۲۳/۳۶٪	۲۴/۴۲٪	۱/۰۶٪
پرداخت نوین آراین	۸/۱۰٪	۷/۲۰٪	-۰/۹۰٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۱۹/۱۲٪	۲۰/۱۳٪	۱/۰۱٪
فراپردازان آروند امید	۲۸/۷۸٪	۳۱/۳۶٪	۲/۵۸٪
فن آوا کارت	۲۶/۳۳٪	۲۸/۹۶٪	۲/۶۳٪
کارت اعتباری ایران کیش	۲۰/۰۳٪	۲۱/۰۷٪	۱/۰۴٪
مجموع	۱۶/۷۱٪	۱۷/۱۳٪	۰/۴۲٪

* هر چه این شاخص کمتر باشد، نشان‌دهنده آن است که شرکت عملکرد بهتری به نسبت سایر شرکت‌ها داشته است. لذا در این جدول بر خلاف غالب جدول‌ها، کمترین میزان شاخص به صورت **Bold** نمایش داده شده است.

بسته به جهت و میزان سرعت تغییرات هر یک از دو مولفه‌ی تعداد کارتخوان‌های کم تراکنش و فاقد تراکنش و تعداد کارتخوان‌های فعال سیستمی در هر شرکت PSP، عدد شاخص مذکور تحت تاثیر قرار گرفته است. بیشترین تغییر مربوط به سهم تعداد کارتخوان‌های کم تراکنش و فاقد تراکنش از کارتخوان‌های فعال سیستمی با افزایش ۲/۶۳ درصد، در شرکت "فن آوا کارت" رخ داده است. شرکت "الکترونیک کارت دماوند" با عددی برابر با ۳۸/۹۹ درصد بالاترین رقم شاخص را نشان می‌دهد. در مقابل آن، تنها ۷/۲۰ درصد از کل کارتخوان‌های فعال سیستمی شرکت "پرداخت نوین آراین" را کارتخوان‌های کم تراکنش و فاقد تراکنش مالی آن شامل می‌شوند.

۴-۴- نسبت ترمینال‌های تراکنش‌دار به فعال سیستمی شرکت‌های PSP

در این بخش از گزارش نسبت تعداد ترمینال‌های تراکنش‌دار هر یک از شرکت‌های PSP از ترمینال‌های فعال آن شرکت محاسبه شده و قابل مشاهده می‌باشد.

جدول ۴-۱۹ نسبت ترمینال‌های تراکنش‌دار به ترمینال‌های فعال سیستمی - شهریور ۱۴۰۴

نام شرکت	کارتخوان فروشگاه	ابزار پذیرش اینترنتی	ابزار پذیرش کدهای دستوری - USSD	مجموع
پرداخت نوین آراین	۹۲/۸۰٪	۳۴/۹۵٪	۰/۰۰٪	۹۲/۷۳٪
به پرداخت ملت	۸۹/۶۰٪	۴۵/۴۷٪	۴/۶۶٪	۸۷/۴۹٪
پرداخت الکترونیک سامان	۸۸/۸۸٪	۴۱/۷۸٪	۱۴/۲۵٪	۸۵/۲۵٪
پرداخت الکترونیک سداد	۸۵/۵۸٪	۳۶/۹۹٪	۱۳/۳۳٪	۸۴/۷۱٪
تجارت الکترونیک پارسیان	۷۹/۸۷٪	۴۷/۴۲٪	۷/۴۲٪	۷۹/۵۶٪
پرداخت الکترونیک پاسارگاد	۷۹/۸۹٪	۱۵/۱۹٪	۰/۰۰٪	۷۸/۳۹٪
کارت اعتباری ایران کیش	۷۸/۹۳٪	۱۸/۴۱٪	۱/۱۰٪	۷۴/۹۸٪
فن آوا کارت	۷۱/۰۴٪	۷۳/۰۵٪	۰/۰۰٪	۷۱/۰۴٪
پرداخت الکترونیک سپهر	۷۵/۵۸٪	۲۷/۷۷٪	۰/۰۰٪	۶۹/۰۴٪
فراپردازان آروند امید	۶۸/۶۴٪	۹/۴۵٪	۲۲/۲۲٪	۶۸/۱۸٪
الکترونیک کارت دماوند	۶۱/۰۱٪	۲۶/۸۷٪	۰/۰۰٪	۶۰/۹۷٪
آسان پرداخت پرشین	۷۱/۵۱٪	۱۰/۰۸٪	۰/۵۳٪	۵۵/۰۶٪
شبکه پرداخت	۸۲/۸۷٪	۲۵/۹۲٪	۳/۱۹٪	۷۹/۶۹٪

شرکت "پرداخت نوین آراین" دارای بیشترین تعداد ترمینال تراکنش‌دار به ترمینال فعال در شهریور ماه ۱۴۰۴ بوده است و در بررسی نسبت کارتخوان فروشگاه تراکنش‌دار نیز شرکت "پرداخت نوین آراین" در صدر جدول قرار گرفته است. در این بین کمترین نسبت تعداد ترمینال تراکنش‌دار به ترمینال‌های فعال سیستمی متعلق به شرکت "آسان پرداخت پرشین" بوده است.

فصل ۵

بررسی عملکرد بانک‌های صادرکننده و پذیرنده

در این بخش به بررسی عملکرد بانک‌ها در شبکه پرداخت کشور در دو حوزه صادرکنندگی و پذیرندگی پرداخت خواهد شد.

۵- بررسی وضعیت بانک‌های صادرکننده و پذیرنده

در این بخش از گزارش برای داشتن درک بهتری از روند کاری بانک‌های کشور، به بررسی سهم بازار پذیرندگی و صادرکنندگی در بانک‌های^۱ پذیرنده^۲ و صادرکننده^۳ در شبکه پرداخت الکترونیک کارتی پرداخته می‌شود.^۴

۵-۱- سهم بازار پذیرندگی

در این بخش، سهم بازار هریک از بانک‌های پذیرنده از لحاظ تعداد و مبلغ تراکنش‌های کارتی شبکه‌ی شاپرک مورد بررسی قرار گرفته و همچنین سهم هر یک از آن‌ها نیز به تفکیک ابزارهای پذیرش محاسبه شده است.

^۱ به واژه نامه رجوع شود.

^۲ به واژه نامه رجوع شود.

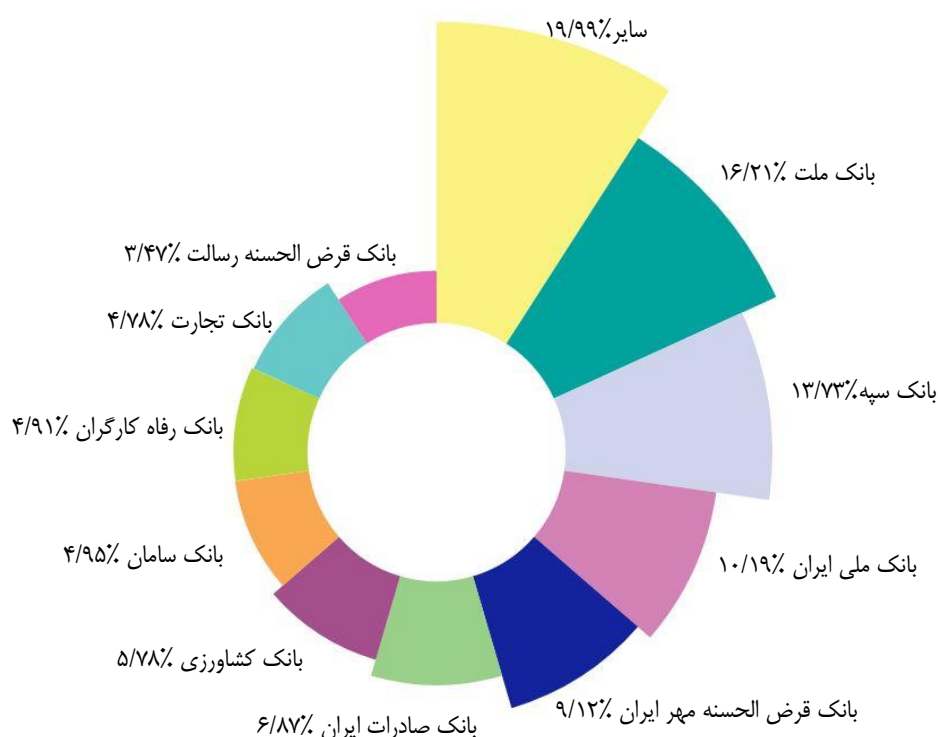
^۳ به واژه نامه رجوع شود.

^۴ پیرو نامه‌های ابلاغی بانک مرکزی، مبنی بر ادغام ۵ بانک (حکمت، قوامین، مهراقتصاد، کوثر و انصار) با بانک سپه، از بهمن ماه ۹۹ این ۶ بانک با یکدیگر ادغام گردیده و در جداول و شکل‌های فصل پنجم در قالب بانک "سپه" آورده شده است.

پیرو نامه ابلاغی بانک مرکزی، مبنی بر ادغام "موسسه اعتباری نور" با "بانک ملی ایران"، از بهمن ماه ۱۴۰۲ این ۲ بانک با یکدیگر ادغام گردیده و در جداول و شکل‌های فصل پنجم در قالب "بانک ملی ایران" آورده شده است.

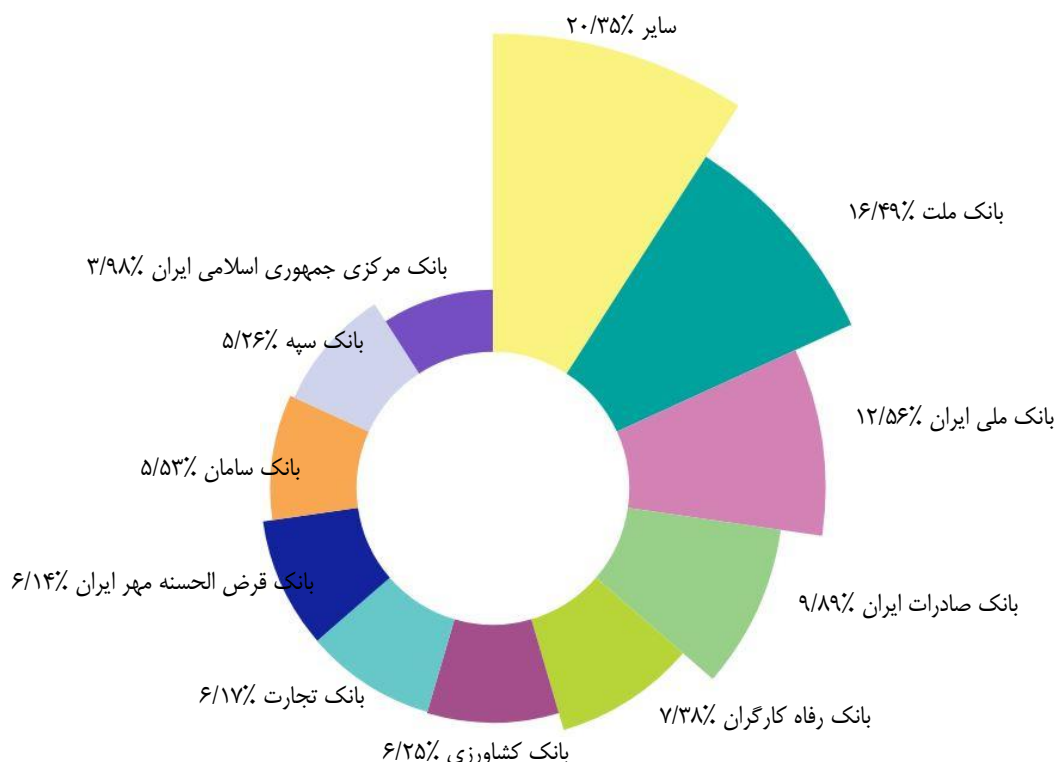
۵-۱-۱- سهم بازار هر یک از بانک‌های پذیرنده از تعداد و مبلغ تراکنش‌های شبکه پرداخت

این شاخص گستره فعالیت هر یک از بانک‌ها در پذیرش تعداد و مبلغ تراکنش‌های پشتیبانی شده در شبکه شاپرک را نشان می‌دهد. در نمودارهای مربوطه ده بانک نخست با بالاترین سهم تعدادی و مبلغی در شبکه پرداخت آورده شده و بقیه بانک‌ها در نمودار تحت عنوان سایر آمده‌اند.

شکل ۵-۱ سهم بازار هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های شبکه پرداخت - شهریور ۱۴۰۴

همچنین شکل ۵-۱ سهم مبلغی هر یک از بانک‌های پذیرنده از کل جمع مبلغ تراکنش‌های صنعت پرداخت در شهریور ۱۴۰۴ را نشان می‌دهد.

شکل ۲-۵ سهم بازار هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های شبکه پرداخت - شهریور ۱۴۰۴

از دو شکل بالا ملاحظه می‌شود که "بانک ملت" به ترتیب با سهم ۱۶/۲۱ و ۱۶/۴۹ درصدی از تعداد و مبلغ تراکنش‌ها، بالاترین سهم از پذیرش تراکنش‌های بازار را به خود اختصاص داده و در جایگاه نخست در بین تمام بانک‌های پذیرنده قرار گرفته است.

۵-۱-۲ سهم تعدادی و مبلغی بانک‌های پذیرنده از کل بازار تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش

این شاخص، منجر به شناخت حوزه فعالیت و نحوه‌ی بازاریابی هر یک از بانک‌ها به منظور پذیرش وجوه مربوط به داد و ستدهای کارت‌های بانکی در هر یک از ابزارهای پذیرش می‌شود. ذکر این نکته ضروری است که در محاسبه شاخص فوق، آمار تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها به ازای تمامی بانک‌های پذیرنده در کارت‌خوان‌های چندشبای^۱ نیز در نظر گرفته می‌شود.

^۱ منظور از لفظ چندشبایی، تعریف و اتصال بیش از یک شماره شبا به ابزار پذیرش است.

سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های هر یک از بانک‌های پذیرنده از بازار ابزارهای پذیرش برای شهریور ۱۴۰۴ در جدول ۵-۱ ارائه شده است.

جدول ۵-۱ سهم هر بانک پذیرنده از کل تعداد و مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش - شهریور ۱۴۰۴

ردیف	بانک پذیرنده	سهم هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش			سهم هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش		
		کارتخوان فروشگاهی	ابزار پذیرش اینترنتی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	کارتخوان فروشگاهی	ابزار پذیرش اینترنتی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)
۱	بانک اقتصاد نوین	۱/۱۴٪	۱/۱۹٪	۰/۰۴٪	۱/۱۵٪	۰/۷۹٪	۰/۰۵٪
۲	بانک ایران زمین	۰/۴۸٪	۰/۰۲٪	۰/۰۰٪	۰/۵۴٪	۰/۰۷٪	۰/۰۰٪
۳	بانک آینده	۱/۲۹٪	۲/۱۵٪	۲/۶۶٪	۱/۰۳٪	۱/۹۷٪	۲/۵۰٪
۴	بانک پارسیان	۳/۳۳٪	۴/۵۷٪	۱/۴۰٪	۲/۸۶٪	۲/۸۳٪	۵/۱۱٪
۵	بانک پاسارگاد	۲/۸۲٪	۱/۲۲٪	۰/۰۲٪	۲/۶۶٪	۳/۴۵٪	۰/۰۵٪
۶	بانک تجارت	۵/۱۶٪	۱/۰۷٪	۰/۰۰٪	۶/۵۷٪	۴/۹۲٪	۰/۰۰٪
۷	بانک توسعه تعاون	۰/۹۱٪	۰/۱۳٪	۰/۰۰٪	۱/۰۲٪	۰/۲۷٪	۰/۰۰٪
۸	بانک توسعه صادرات ایران	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
۹	بانک خاورمیانه	۰/۰۹٪	۶/۶۳٪	۰/۰۰٪	۰/۱۷٪	۴/۰۹٪	۰/۰۰٪
۱۰	بانک دی	۰/۲۸٪	۲/۹۰٪	۰/۱۴٪	۰/۴۵٪	۰/۵۳٪	۰/۲۵٪
۱۱	بانک رفاه کارگران	۵/۱۱٪	۲/۰۸٪	۵/۴۳٪	۵/۵۱٪	۱۳/۵۱٪	۵/۰۲٪
۱۲	بانک سامان	۴/۵۲٪	۱۱/۹۴٪	۰/۷۱٪	۴/۵۸٪	۸/۶۴٪	۱/۹۴٪
۱۳	بانک سپه	۱۴/۹۹٪	۰/۵۶٪	۰/۴۹٪	۶/۷۵٪	۰/۴۲٪	۰/۲۲٪
۱۴	بانک سرمایه	۰/۲۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۲۶٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪
۱۵	بانک سینا	۰/۷۸٪	۰/۲۶٪	۰/۰۰٪	۱/۰۷٪	۰/۲۴٪	۰/۰۰٪
۱۶	بانک شهر	۱/۷۹٪	۱۲/۲۲٪	۶/۶۱٪	۱/۶۹٪	۳/۳۷٪	۵/۰۸٪
۱۷	بانک صادرات ایران	۷/۴۰٪	۱/۷۰٪	۰/۰۰٪	۱۰/۲۰٪	۸/۹۲٪	۰/۰۰٪
۱۸	بانک صنعت و معدن	۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۳٪	۰/۰۵٪	۰/۰۰٪
۱۹	بانک قرض الحسنه رسالت	۳/۰۵٪	۱/۹۱٪	۲۸/۲۵٪	۲/۴۶٪	۱/۰۹٪	۲۶/۵۲٪
۲۰	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۹/۷۳٪	۱/۴۹٪	۶/۹۹٪	۷/۷۷٪	۰/۸۱٪	۷/۲۱٪
۲۱	بانک کارآفرین	۰/۱۴٪	۰/۴۹٪	۰/۰۰٪	۰/۲۴٪	۰/۴۱٪	۰/۰۰٪
۲۲	بانک کشاورزی	۶/۲۶٪	۰/۹۴٪	۰/۰۰٪	۷/۸۵٪	۱/۰۶٪	۰/۰۱٪
۲۳	بانک گردشگری	۰/۵۱٪	۰/۲۸٪	۰/۰۱٪	۰/۵۶٪	۱/۱۶٪	۰/۰۱٪
۲۴	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۱/۰۲٪	۳/۶۴٪	۰/۰۰٪	۲/۰۱٪	۱۰/۴۵٪	۰/۰۰٪
۲۵	بانک مسکن	۰/۹۸٪	۰/۰۲٪	۰/۰۴٪	۱/۰۵٪	۰/۰۲٪	۰/۰۲٪
۲۶	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰/۰۰٪	۰/۰۲٪	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۱٪	۰/۰۰٪
۲۷	بانک ملت	۱۴/۴۲٪	۳۱/۵۸٪	۴۶/۸۲٪	۱۶/۶۸٪	۱۵/۷۳٪	۴۵/۴۳٪
۲۸	بانک ملی ایران	۱۰/۳۶٪	۱۰/۷۲٪	۰/۳۸٪	۱۱/۸۲٪	۱۵/۰۳٪	۰/۵۷٪
۲۹	شرکت دولتی پست بانک	۲/۸۲٪	۰/۲۱٪	۰/۰۰٪	۲/۶۰٪	۰/۱۲٪	۰/۰۰٪

ردیف	بانک پذیرنده	سهام هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش			سهام هر بانک پذیرنده از کل مبلغ تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش		
		کارتخوان	ابزار پذیرش اینترنتی	ابزار پذیرش کدهای (USSD)	کارتخوان	ابزار پذیرش اینترنتی	ابزار پذیرش کدهای (USSD)
۳۰	موسسه اعتباری ملل	۰/۴۴٪	۰/۰۳٪	۰/۰۰٪	۰/۴۳٪	۰/۰۴٪	۰/۰۰٪

همانگونه که در جدول ۵-۱ مشاهده می‌گردد در بررسی این شاخص به ترتیب:

- بالاترین سهم تعدادی از تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های به "بانک سپه"، "بانک ملت"، "بانک ملی ایران" و "بانک قرض الحسنه مهر ایران"
- بالاترین سهم تعدادی از تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی به "بانک ملت"، "بانک شهر"، "بانک سامان" و "بانک ملی ایران"
- بالاترین سهم تعدادی از تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای (USSD) به "بانک ملت"، "بانک قرض الحسنه رسالت"، "بانک قرض الحسنه مهر ایران" و "بانک شهر"
- بالاترین سهم مبلغی از تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های به "بانک ملت"، "بانک ملی ایران"، "بانک صادرات ایران" و "بانک کشاورزی"
- بالاترین سهم مبلغی از تراکنش‌های ابزار پذیرش اینترنتی به "بانک ملت"، "بانک ملی ایران"، "بانک رفاه کارگران" و "بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران"
- بالاترین سهم مبلغی از تراکنش‌های ابزار پذیرش کدهای (USSD) به "بانک ملت"، "بانک قرض الحسنه رسالت"، "بانک قرض الحسنه مهر ایران" و "بانک پارسیان" می‌باشد.

۵-۱-۳- سهم تعدادی و مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از

تراکنش‌های هر بانک پذیرنده

در این بخش از گزارش، طی شاخصی سهم تعدادی و مبلغی هر بانک پذیرنده از کل تعداد تراکنش‌های همان بانک برای هر یک از ابزارهای پذیرش مورد بررسی و محاسبه قرار گرفته است. این شاخص می‌تواند دید وسیعی از سهم و کارایی هر ابزار از تعداد کل تراکنش‌های صورت گرفته برای هر بانک پذیرنده را فراهم و زمینه تحلیل و برنامه‌ریزی را برای آن بانک ایجاد نماید.

جدول ۵-۲ سهم تعدادی و مبلغی هر ابزار پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده را به تفکیک بانک‌ها در شبکه پرداخت کشور نشان می‌دهد.

جدول ۵-۲ سهم تعدادی و مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده - شهریور ۱۴۰۴

ردیف	بانک پذیرنده	سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده			سهم مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده		
		کارت‌خوان	ابزار پذیرش اینترنتی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	کارت‌خوان	ابزار پذیرش اینترنتی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)
۱	بانک اقتصاد نوین	۹۲/۷۳٪	۷/۲۰٪	۰/۰۷٪	۸۲/۶۸٪	۱۷/۳۲٪	۰/۰۰٪
۲	بانک ایران زمین	۹۹/۶۵٪	۰/۳۵٪	۰/۰۰٪	۹۶/۱۹٪	۳/۸۱٪	۰/۰۰٪
۳	بانک آینده	۸۵/۶۶٪	۱۰/۵۶٪	۳/۷۸٪	۶۳/۰۳٪	۳۶/۷۵٪	۰/۲۲٪
۴	بانک پارسیان	۹۰/۰۰٪	۹/۱۸٪	۰/۸۱٪	۷۶/۶۶٪	۲۳/۱۵٪	۰/۲۰٪
۵	بانک پاسارگاد	۹۶/۸۷٪	۳/۱۲٪	۰/۰۲٪	۷۱/۶۱٪	۲۸/۳۹٪	۰/۰۰٪
۶	بانک تجارت	۹۸/۴۸٪	۱/۵۲٪	۰/۰۰٪	۸۱/۳۹٪	۱۸/۶۱٪	۰/۰۰٪
۷	بانک توسعه تعاون	۹۸/۹۵٪	۱/۰۴٪	۰/۰۰٪	۹۲/۴۶٪	۷/۵۴٪	۰/۰۰٪
۸	بانک توسعه صادرات ایران	۹۹/۹۹٪	۰/۰۱٪	۰/۰۰٪	۹۹/۹۷٪	۰/۰۳٪	۰/۰۰٪
۹	بانک خاورمیانه	۱۴/۸۱٪	۸۵/۱۹٪	۰/۰۰٪	۱۱/۸۲٪	۸۸/۱۸٪	۰/۰۰٪
۱۰	بانک دی	۵۶/۲۰٪	۴۳/۱۹٪	۰/۶۱٪	۷۳/۴۸٪	۲۶/۴۷٪	۰/۰۶٪
۱۱	بانک رفاه کارگران	۹۴/۹۹٪	۲/۸۶٪	۲/۱۶٪	۵۷/۱۱٪	۴۲/۸۱٪	۰/۰۷٪
۱۲	بانک سامان	۸۳/۴۱٪	۱۶/۳۱٪	۰/۲۸٪	۶۳/۴۲٪	۳۶/۵۴٪	۰/۰۴٪
۱۳	بانک سپه	۹۹/۶۶٪	۰/۲۷٪	۰/۰۷٪	۹۸/۱۴٪	۱/۸۶٪	۰/۰۰٪
۱۴	بانک سرمایه	۹۹/۸۸٪	۰/۱۲٪	۰/۰۰٪	۹۹/۴۳٪	۰/۵۷٪	۰/۰۰٪
۱۵	بانک سینا	۹۷/۵۵٪	۲/۴۵٪	۰/۰۰٪	۹۳/۶۵٪	۶/۳۵٪	۰/۰۰٪
۱۶	بانک شهر	۶۳/۰۷٪	۳۱/۹۴٪	۴/۹۹٪	۶۲/۰۴٪	۳۷/۶۹٪	۰/۲۷٪
۱۷	بانک صادرات ایران	۹۸/۳۲٪	۱/۶۸٪	۰/۰۰٪	۷۸/۹۲٪	۲۱/۰۸٪	۰/۰۰٪
۱۸	بانک صنعت و معدن	۹۹/۵۷٪	۰/۴۳٪	۰/۰۰٪	۶۸/۴۱٪	۳۱/۵۹٪	۰/۰۰٪
۱۹	بانک قرض الحسنه رسالت	۸۰/۳۹٪	۳/۷۱٪	۱۵/۹۰٪	۸۶/۹۱٪	۱۱/۷۵٪	۱/۳۴٪
۲۰	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۹۷/۴۰٪	۱/۱۱٪	۱/۵۰٪	۹۶/۷۹٪	۳/۰۸٪	۰/۱۳٪
۲۱	بانک کارآفرین	۷۹/۱۲٪	۲۰/۸۷٪	۰/۰۱٪	۶۵/۹۹٪	۳۴/۰۱٪	۰/۰۰٪
۲۲	بانک کشاورزی	۹۸/۹۰٪	۱/۱۰٪	۰/۰۰٪	۹۶/۰۳٪	۳/۹۷٪	۰/۰۰٪

ردیف	بانک پذیرنده	سهم تعدادی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده			سهم مبلغی هر یک از ابزارهای پذیرش از تراکنش‌های هر بانک پذیرنده		
		کارتخوان فروشگاهی	ابزار پذیرش اینترنتی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	کارتخوان فروشگاهی	ابزار پذیرش اینترنتی	ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)
۲۳	بانک گردشگری	۹۶/۰۴٪	۳/۹۲٪	۰/۰۳٪	۶۱/۱۲٪	۳۸/۸۸٪	۰/۰۰٪
۲۴	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۷۹/۱۴٪	۲۰/۸۶٪	۰/۰۰٪	۳۸/۶۱٪	۶۱/۳۹٪	۰/۰۰٪
۲۵	بانک مسکن	۹۹/۷۵٪	۰/۱۶٪	۰/۰۹٪	۹۹/۴۸٪	۰/۵۲٪	۰/۰۰٪
۲۶	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۱۱/۴۰٪	۸۸/۶۰٪	۰/۰۰٪	۳۰/۱۷٪	۶۹/۸۳٪	۰/۰۰٪
۲۷	بانک ملت	۸۱/۱۹٪	۱۳/۱۷٪	۵/۶۴٪	۷۷/۴۰٪	۲۲/۳۰٪	۰/۳۰٪
۲۸	بانک ملی ایران	۹۲/۸۱٪	۷/۱۱٪	۰/۰۷٪	۷۲/۰۲٪	۲۷/۹۷٪	۰/۰۰٪
۲۹	شرکت دولتی پست بانک	۹۹/۴۴٪	۰/۵۶٪	۰/۰۰٪	۹۸/۵۸٪	۱/۴۲٪	۰/۰۰٪
۳۰	موسسه اعتباری ملل	۹۹/۴۲٪	۰/۵۸٪	۰/۰۰٪	۹۷/۲۶٪	۲/۷۴٪	۰/۰۰٪

همانگونه که مشاهده می‌گردد:

- بالاترین سهم تعدادی از پذیرش تراکنش‌های هر بانک پذیرنده در خصوص ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) در شهریور ۱۴۰۴ در تراکنش‌های بانک‌های کشور به "بانک قرض الحسنه رسالت" تعلق گرفته است. پس از آن "بانک ملت"، "بانک شهر" و "بانک آینده" در مکان‌های دوم تا چهارم قرار گرفته‌اند.

- بالاترین سهم تعدادی از پذیرش تراکنش‌های بانک‌های پذیرنده در خصوص ابزار پذیرش اینترنتی در شهریور ۱۴۰۴ در تراکنش‌های بانک‌ها، به "بانک مشترک ایران - ونزوئلا" تعلق گرفته است. بعد از آن، بانک‌های "بانک خاورمیانه"، "بانک دی" و "بانک شهر" به ترتیب در مکان‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

کلیه این موارد در حالی است که در سایر بانک‌های کشور بیشترین پذیرش تراکنش از طریق ابزار کارتخوان فروشگاه‌های بوده و نیز بیشترین سهم از مبالغ تراکنش‌ها توسط ابزارهای کارتخوان فروشگاه‌های جذب هر بانک شده است.

۵-۱-۴- اندازه‌گیری تمرکز در بازار بانک‌های پذیرنده هر یک از انواع ابزار پذیرش

با اندازه‌گیری میزان تمرکز در بازار بانک‌های پذیرنده تراکنش‌ها در انواع ابزار پذیرش، می‌توان میزان رقابت و انحصار در آن بازار را بررسی نمود. هرچه میزان شاخص تمرکز، عدد کمتری باشد، بازار رقابتی‌تر و هر چه شاخص تمرکز عدد بیشتری باشد، بازار به انحصار نزدیک‌تر خواهد بود. در این قسمت نیز وضعیت تمرکز و قدرت رقابتی بانک‌ها در نقش پذیرندگی تراکنش‌ها در انواع ابزار با استفاده از شاخص هرفیندال-هیرشمن سنجیده و بررسی می‌شود.

در جدول ۵-۳ این شاخص برای صنعت پرداخت الکترونیک، به ازای هر سه ابزار پذیرش محاسبه شده است.

جدول ۵-۳ محاسبه شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده به ازای انواع ابزار پذیرش - شهریور ۱۴۰۴

ردیف	نام بانک پذیرنده	کارتخوان فروشگاهی		ابزار پذیرش اینترنتی		ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	
		S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i
۱	بانک اقتصاد نوین	۱	۱	۱	۱	۰	۰
۲	بانک ایران زمین	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۳	بانک آینده	۱	۲	۲	۵	۳	۷
۴	بانک پارسیان	۳	۱۱	۵	۲۱	۱	۲
۵	بانک پاسارگاد	۳	۸	۱	۱	۰	۰
۶	بانک تجارت	۵	۲۷	۱	۱	۰	۰
۷	بانک توسعه تعاون	۱	۱	۰	۰	۰	۰
۸	بانک توسعه صادرات ایران	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۹	بانک خاورمیانه	۰	۰	۷	۴۴	۰	۰
۱۰	بانک دی	۰	۰	۳	۸	۰	۰
۱۱	بانک رفاه کارگران	۵	۲۶	۲	۴	۵	۲۹
۱۲	بانک سامان	۵	۲۰	۱۲	۱۴۲	۱	۰
۱۳	بانک سپه	۱۵	۲۲۵	۱	۰	۰	۰
۱۴	بانک سرمایه	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۵	بانک سینا	۱	۱	۰	۰	۰	۰
۱۶	بانک شهر	۲	۳	۱۲	۱۴۹	۷	۴۴
۱۷	بانک صادرات ایران	۷	۵۵	۲	۳	۰	۰
۱۸	بانک صنعت و معدن	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹	بانک قرض الحسنه رسالت	۳	۹	۲	۴	۲۸	۷۹۸
۲۰	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۱۰	۹۵	۱	۲	۷	۴۹

ردیف	نام بانک پذیرنده	کارتخوان فروشگاهی		ابزار پذیرش اینترنتی		ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)	
		S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2
۲۱	بانک کارآفرین	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲۲	بانک کشاورزی	۶	۳۹	۱	۱	۰	۰
۲۳	بانک گردشگری	۱	۰	۰	۰	۰	۰
۲۴	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۱	۱	۴	۱۳	۰	۰
۲۵	بانک مسکن	۱	۱	۰	۰	۰	۰
۲۶	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲۷	بانک ملت	۱۴	۲۰۸	۳۲	۹۹۷	۴۷	۲،۱۹۲
۲۸	بانک ملی ایران	۱۰	۱۰۷	۱۱	۱۱۵	۰	۰
۲۹	شرکت دولتی پست بانک	۳	۸	۰	۰	۰	۰
۳۰	موسسه اعتباری ملل	۰	۰	۰	۰	۰	۰
	شاخص هرفیندال - هیرشمن	-	۸۴۸	-	۱،۵۱۴	-	۳،۱۲۲

ملاحظه می شود در شهریور ۱۴۰۴ شاخص هرفیندال - هیرشمن در بازار بانک های پذیرنده تراکنش ها برای ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) عدد ۳،۱۲۲ (بالاتر از ۱۸۰۰) که با توجه به جدول ۵-۳ همچنان نشان دهنده تمرکز بالا در بازار ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) است؛ به این معنا که در بازار ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) تعداد بسیار کمی از بانک ها سهم قابل توجهی از پذیرش تراکنش های بازار را در اختیار گرفته اند. مقدار این شاخص در بازار ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاهی و اینترنتی به ترتیب ۸۴۸ و ۱،۵۱۴ به دست آمده است که با توجه به اطلاعات جدول ۵-۳، این رقم مبین وجود رقابت در بازار ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاهی و همچنین تمرکز ملایم در ابزار پذیرش اینترنتی بین بانک های پذیرنده شده است.

میزان نرخ رشد شاخص هرفیندال - هیرشمن برای بازار بانک های پذیرنده در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به مرداد ۱۴۰۴ در جدول زیر محاسبه و ارائه گردیده است.

جدول ۵-۴ مقایسه تغییر شاخص هرفیندال - هیرشمن در بازار بانک های پذیرنده به ازای انواع ابزار پذیرش - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

کارتخوان فروشگاهی			ابزار پذیرش اینترنتی			ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)			HHI
تغییر	شهریور ۱۴۰۴	مرداد ۱۴۰۴	تغییر	شهریور ۱۴۰۴	مرداد ۱۴۰۴	تغییر	شهریور ۱۴۰۴	مرداد ۱۴۰۴	
۰/۱	۸۴۸	۸۴۸	-۷۴	۱،۵۱۴	۱،۵۸۸	۴۴	۳،۱۲۲	۳،۰۷۸	شاخص H-H

با توجه به اطلاعات جدول فوق ملاحظه می‌شود که میزان شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده برای دو ابزار پذیرش کارتهایان فروشگاه‌های و کدهای دستوری (USSD) نسبت به ماه گذشته افزایش و اینترنتی کاهش داشته است.

۵-۲- سهم بازار صادرکنندگی

در این قسمت به بررسی سهم بازار صادرکنندگی بانک‌ها پرداخته می‌شود. برای این منظور ابتدا آماری از تعداد هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه شاپراک^۱ ارائه شده و سپس سهم بازار هر یک از بانک‌های صادرکننده کارت تراکنش‌دار از مجموع کارت‌ها و نیز به تفکیک انواع کارت‌های بانکی محاسبه می‌گردد.

۵-۲-۱- تعداد کل هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در سوئیچ شاپراک

کارت‌های بانکی دارای تراکنش در سوئیچ شاپراک به لحاظ کاربری در سه دسته کارت برداشت (بدهی)^۲، کارت اعتباری^۳ و کارت پیش‌پرداخته^۴ یا بی‌نام (کارت هدیه و بن کارت) طبقه‌بندی می‌شوند.

در شهریور ۱۴۰۴، تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در سوئیچ شاپراک مجموعاً ۱۶۱،۳۳۰،۲۷۴ بوده است که بیشترین تعداد آن با ۱۵۳،۵۳۰،۲۲۵ عدد و سهم تعدادی ۹۵/۱۷ درصدی متعلق به کارت برداشت و کمترین تعداد آن با ۲،۰۹۶،۶۵۵ عدد و سهم ۱/۳۰ درصدی متعلق به کارت اعتباری بوده است. این اطلاعات در جدول ۵-۵ ارائه شده است.

۱ کارت‌هایی که در دوره مورد بررسی حداقل یک تراکنش در سوئیچ شاپراک داشته باشند. در این تعریف تعداد تراکنش‌های کارت‌ها اهمیتی نداشته و هر کارتی با تراکنش بیش از یک عدد، تنها یک مرتبه در آمار لحاظ می‌گردد.

۲ Debit card

۳ Credit card

۴ Prepaid

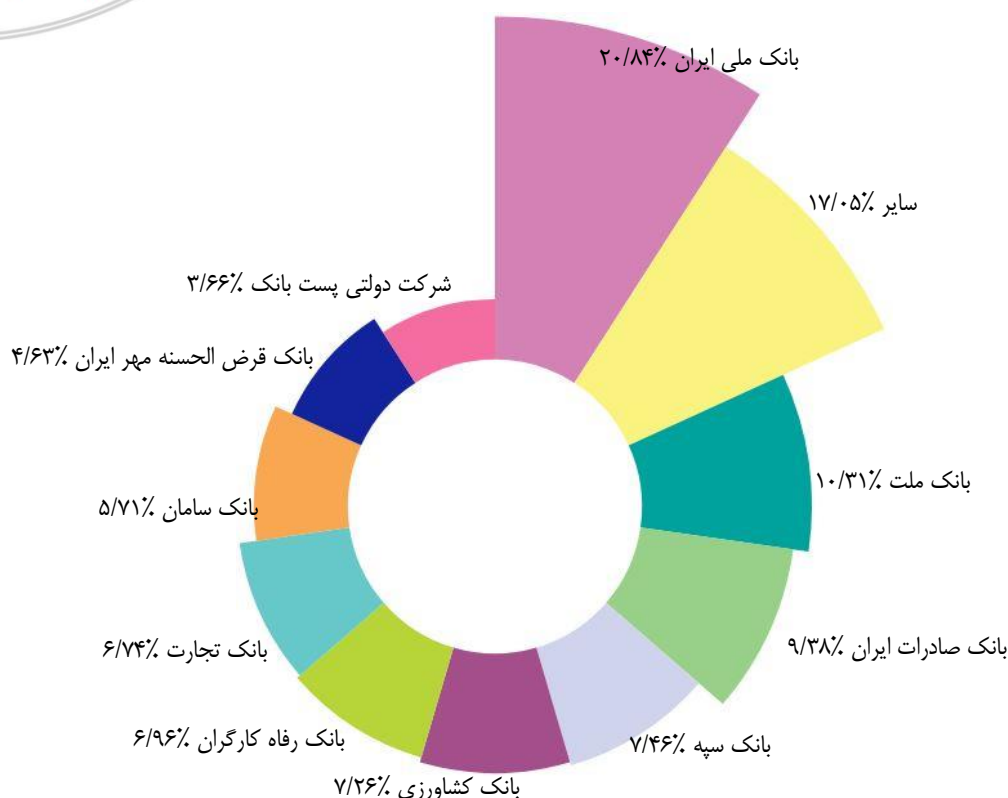
جدول ۵-۵ مقایسه تعداد و سهم هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - شهریور ۱۴۰۴

ماه	شاخص	تعداد کارت هدیه و بن کارت	تعداد کارت اعتباری	تعداد کارت برداشت	مجموع
مرداد ۱۴۰۴	تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار	۵,۰۷۱,۸۴۸	۲,۰۲۱,۶۰۰	۱۵۱,۵۲۱,۳۵۹	۱۵۸,۶۱۴,۸۰۷
	سهم هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار از کل کارت‌های تراکنش‌دار	۳/۲۰٪	۱/۲۷٪	۹۵/۵۳٪	-
شهریور ۱۴۰۴	تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار	۵,۷۰۳,۳۹۴	۲,۰۹۶,۶۵۵	۱۵۳,۵۳۰,۲۲۵	۱۶۱,۳۳۰,۲۷۴
	سهم هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار از کل کارت‌های تراکنش‌دار	۳/۵۴٪	۱/۳۰٪	۹۵/۱۷٪	-
رشد تعداد کارت بانکی تراکنش‌دار					
		۱۲/۴۵٪	۳/۷۱٪	۱/۳۳٪	۱/۷۱٪

همانگونه که در جدول فوق ملاحظه می‌شود، تعداد کل کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته، ۱/۷۱ درصد افزایش داشته و نرخ رشد در هر سه نوع کارت افزایشی بوده است.

۵-۲-۲- سهم بانک‌های صادرکننده از کل کارت‌های بانکی تراکنش‌دار

طی شهریور ۱۴۰۴ تعداد کارت‌های دارای حداقل یک تراکنش، متعلق به تعداد ۳۰ بانک صادرکننده بوده که سهم تعدادی کارت‌های این بانک‌ها از تعداد کل کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شکل ۳-۵ ترسیم شده است.

شکل ۵-۳ سهم بانک‌های صادرکننده از تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه شاپرک - شهریور ۱۴۰۴

ملاحظه می‌شود که در شهریور ۱۴۰۴ "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک سپه" دارای بیشترین سهم از تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه پرداخت بوده‌اند. همانگونه که مشاهده می‌گردد در نمودار بالا تنها ده بانک با سهم تعدادی بالاتر از کل تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار آورده شده‌اند و بقیه بانک‌ها در نمودار تحت عنوان سایر آمده‌اند.

۵-۲-۳- سهم بانک‌های صادرکننده از تعداد هر یک از انواع

کارت‌های بانکی تراکنش‌دار

سهم بانک‌های صادرکننده از تعداد هر یک از انواع کارت بانکی تراکنش‌دار برای شهریور ۱۴۰۴ در جدول زیر ارائه شده است. اطلاعات این جدول مبین آن است که در این ماه بیشترین کارت اعتباری تراکنش‌دار متعلق به "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران"، "بانک ملی ایران" و "بانک رفاه کارگران"؛ و بیشترین کارت برداشت تراکنش‌دار به ترتیب متعلق به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک

سپه" و بیشترین کارت هدیه و بن کارت تراکنش دار متعلق به "بانک شهر"، "بانک ملی ایران"، "بانک پارسیان" و "بانک ملت" بوده است.

جدول ۵-۶ سهم هر بانک صادرکننده از تعداد هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش دار - شهریور ۱۴۰۴

ردیف	نام بانک صادرکننده	سهم از کل کارت اعتباری	سهم از کل کارت برداشت	سهم از کل کارت هدیه و بن کارت
۱	بانک اقتصاد نوین	۱/۱۰٪	۰/۷۰٪	۱/۲۴٪
۲	بانک ایران زمین	۰/۷۱٪	۰/۴۶٪	۰/۷۸٪
۳	بانک آینده	۱/۰۶٪	۱/۰۶٪	۲/۰۷٪
۴	بانک پارسیان	۱/۷۸٪	۱/۳۰٪	۱۰/۴۹٪
۵	بانک پاسارگاد	۴/۷۶٪	۳/۱۷٪	۲/۴۷٪
۶	بانک تجارت	۴/۴۴٪	۶/۷۹٪	۶/۱۸٪
۷	بانک توسعه تعاون	۱/۱۸٪	۰/۸۸٪	۰/۷۸٪
۸	بانک توسعه صادرات ایران	۰/۰۰٪	۰/۰۱٪	۰/۰۱٪
۹	بانک خاورمیانه	۰/۰۳٪	۰/۱۴٪	۰/۰۷٪
۱۰	بانک دی	۰/۸۰٪	۰/۵۲٪	۰/۶۲٪
۱۱	بانک رفاه کارگران	۸/۵۱٪	۷/۰۱٪	۵/۰۸٪
۱۲	بانک سامان	۴/۰۵٪	۵/۸۱٪	۳/۸۰٪
۱۳	بانک سپه	۰/۲۸٪	۷/۵۹٪	۶/۵۱٪
۱۴	بانک سرمایه	۰/۵۷٪	۰/۱۹٪	۰/۲۵٪
۱۵	بانک سینا	۱/۸۱٪	۰/۶۶٪	۱/۱۷٪
۱۶	بانک شهر	۴/۰۳٪	۱/۴۹٪	۱۶/۱۷٪
۱۷	بانک صادرات ایران	۱۲/۳۵٪	۹/۴۵٪	۶/۴۳٪
۱۸	بانک صنعت و معدن	۰/۰۵٪	۰/۰۲٪	۰/۰۶٪
۱۹	بانک قرض الحسنه رسالت	۱/۷۳٪	۱/۸۱٪	۱/۰۴٪
۲۰	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۶/۳۹٪	۴/۵۲٪	۶/۸۹٪
۲۱	بانک کارآفرین	۰/۱۲٪	۰/۱۱٪	۰/۳۱٪
۲۲	بانک کشاورزی	۵/۱۸٪	۷/۴۳٪	۳/۴۵٪
۲۳	بانک گردشگری	۰/۳۴٪	۰/۲۶٪	۰/۵۸٪
۲۴	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۳٪

ردیف	نام بانک صادرکننده	سهم از کل کارت اعتباری	سهم از کل کارت برداشت	سهم از کل کارت هدیه و بن کارت
۲۵	بانک مسکن	۳/۵۹٪	۲/۹۳٪	۱/۰۷٪
۲۶	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰/۰۰٪	۰/۰۰٪	۰/۰۱٪
۲۷	بانک ملت	۱۷/۵۸٪	۱۰/۳۳٪	۷/۲۵٪
۲۸	بانک ملی ایران	۱۰/۷۵٪	۲۱/۲۴٪	۱۳/۷۹٪
۲۹	شرکت دولتی پست بانک	۵/۶۳٪	۳/۷۲٪	۱/۲۳٪
۳۰	موسسه اعتباری ملل	۱/۱۷٪	۰/۴۱٪	۰/۱۸٪

ملاحظه می‌شود در این ماه، بیشترین سهم از تعداد کارت‌های بانکی تراکنش‌دار، در نوع کارت اعتباری با ۱۷/۵۸ درصد متعلق به "بانک ملت" و در نوع کارت برداشت و کارت هدیه و بن کارت به ترتیب با ۲۱/۲۴ و ۱۶/۱۷ درصد متعلق به ترتیب به "بانک ملی ایران" و "بانک شهر" بوده است.

۵-۲-۴- سهم تراکنش‌های هر بانک صادرکننده از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در همان بانک

در این بخش از گزارش برای داشتن تصویری از سهم تراکنش‌های هر بانک صادرکننده از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در همان بانک برای شهریور ۱۴۰۴ اطلاعات مربوطه در جدول ۵-۷ ارائه شده است.

جدول ۵-۷ سهم هر دسته از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار از مجموع کارت‌های بانک صادرکننده - شهریور ۱۴۰۴

ردیف	نام بانک صادرکننده	سهم کارت اعتباری از تراکنش‌های بانک	سهم کارت برداشت از تراکنش‌های بانک	سهم کارت هدیه و بن کارت از تراکنش‌های بانک
۱	بانک اقتصاد نوین	۱/۹۸٪	۹۱/۹۴٪	۶/۰۷٪
۲	بانک ایران زمین	۱/۹۳٪	۹۲/۲۷٪	۵/۸۰٪
۳	بانک آینده	۱/۲۶٪	۹۲/۰۴٪	۶/۷۰٪
۴	بانک پارسیان	۱/۴۳٪	۷۵/۸۱٪	۲۲/۷۶٪
۵	بانک پاسارگاد	۱/۹۵٪	۹۵/۲۹٪	۲/۷۵٪
۶	بانک تجارت	۰/۸۶٪	۹۵/۹۰٪	۳/۲۴٪
۷	بانک توسعه تعاون	۱/۷۵٪	۹۵/۱۳٪	۳/۱۲٪

ردیف	نام بانک صادرکننده	سهم کارت اعتباری از تراکنش های بانک	سهم کارت برداشت از تراکنش های بانک	سهم کارت هدیه و بن کارت از تراکنش های بانک
۸	بانک توسعه صادرات ایران	۰/۶۹٪	۹۲/۱۷٪	۷/۱۴٪
۹	بانک خاورمیانه	۰/۲۹٪	۹۷/۹۶٪	۱/۷۳٪
۱۰	بانک دی	۱/۹۶٪	۹۳/۸۹٪	۴/۱۵٪
۱۱	بانک رفاه کارگران	۱/۵۹٪	۹۵/۸۳٪	۲/۵۸٪
۱۲	بانک سامان	۰/۹۲٪	۹۶/۷۳٪	۲/۳۵٪
۱۳	بانک سپه	۰/۰۵٪	۹۶/۸۷٪	۳/۰۹٪
۱۴	بانک سرمایه	۳/۷۶٪	۹۱/۸۳٪	۴/۴۱٪
۱۵	بانک سینا	۳/۴۱٪	۹۰/۶۰٪	۵/۹۹٪
۱۶	بانک شهر	۲/۵۷٪	۶۹/۴۲٪	۲۸/۰۱٪
۱۷	بانک صادرات ایران	۱/۷۱٪	۹۵/۸۶٪	۲/۴۳٪
۱۸	بانک صنعت و معدن	۳/۴۹٪	۸۵/۸۸٪	۱۰/۶۳٪
۱۹	بانک قرض الحسنه رسالت	۱/۲۶٪	۹۶/۶۷٪	۲/۰۶٪
۲۰	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۱/۸۰٪	۹۲/۹۴٪	۵/۲۷٪
۲۱	بانک کارآفرین	۱/۲۹٪	۸۹/۵۳٪	۹/۱۷٪
۲۲	بانک کشاورزی	۰/۹۳٪	۹۷/۳۹٪	۱/۶۸٪
۲۳	بانک گردشگری	۱/۶۳٪	۹۰/۹۰٪	۷/۴۷٪
۲۴	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۰/۰۰٪	۷۶/۸۰٪	۲۳/۲۰٪
۲۵	بانک مسکن	۱/۶۲٪	۹۷/۰۶٪	۱/۳۱٪
۲۶	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰/۸۰٪	۷۲/۴۱٪	۲۶/۷۹٪
۲۷	بانک ملت	۲/۲۲٪	۹۵/۳۰٪	۲/۴۸٪
۲۸	بانک ملی ایران	۰/۶۷٪	۹۶/۹۸٪	۲/۳۴٪
۲۹	شرکت دولتی پست بانک	۲/۰۰٪	۹۶/۸۱٪	۱/۱۹٪
۳۰	موسسه اعتباری ملل	۳/۶۸٪	۹۴/۷۷٪	۱/۵۶٪

همانگونه که ملاحظه می شود همچنان بیشترین سهم از تعداد کارت تراکنش دار در هر بانکی به کارت برداشت و سپس کارت هدیه و بن کارت اختصاص داشته و کارت اعتباری کمترین سهم را در این بین داشته است.

۵-۲-۵- اندازه‌گیری تمرکز در بازار صادرکنندگی هر یک از کارت‌های بانکی تراکنش‌دار

در این بخش از گزارش، شاخص هرفیندال - هیرشمن برای سنجش میزان تمرکز در بازار صادرکنندگی هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شبکه شاپرک اندازه‌گیری و بررسی می‌شود. در واقع هدف بررسی میزان رقابت بانک‌ها در صادر نمودن انواع کارت‌های بانکی است که به دلیل عدم دسترسی به اطلاعات دقیق کارت‌های صادر شده، از کارت‌های تراکنش‌دار شبکه شاپرک در محاسبه این شاخص استفاده شده است. در جدول ۵-۸ نتایج این بررسی ارائه شده است.

جدول ۵-۸ محاسبه شاخص هرفیندال - هیرشمن در بازار صادرکنندگی کارت‌های بانکی تراکنش‌دار - شهریور ۱۴۰۴

ردیف	نام بانک پذیرنده	کارت اعتباری		کارت برداشت		کارت هدیه و بن کارت	
		S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i
۱	بانک اقتصاد نوین	۱	۱	۰	۱	۱	۱
۲	بانک ایران زمین	۰	۱	۰	۰	۱	۱
۳	بانک آینده	۱	۱	۱	۱	۲	۲
۴	بانک پارسیان	۳	۲	۲	۱	۱۰	۱۱۰
۵	بانک پاسارگاد	۲۳	۵	۱۰	۳	۲	۶
۶	بانک تجارت	۲۰	۴	۴۶	۷	۶	۳۸
۷	بانک توسعه تعاون	۱	۱	۱	۱	۱	۱
۸	بانک توسعه صادرات ایران	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۹	بانک خاورمیانه	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۰	بانک دی	۱	۱	۰	۱	۱	۱
۱۱	بانک رفاه کارگران	۷۲	۹	۴۹	۷	۵	۲۶
۱۲	بانک سامان	۱۶	۴	۳۴	۶	۴	۱۴
۱۳	بانک سپه	۰	۰	۵۸	۸	۷	۴۲
۱۴	بانک سرمایه	۰	۱	۰	۰	۰	۰
۱۵	بانک سینا	۳	۲	۰	۱	۱	۱
۱۶	بانک شهر	۱۶	۴	۲	۱	۱۶	۲۶۲
۱۷	بانک صادرات ایران	۱۵۳	۱۲	۸۹	۹	۶	۴۱
۱۸	بانک صنعت و معدن	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۱۹	بانک قرض الحسنه رسالت	۳	۲	۳	۲	۱	۱
۲۰	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۴۱	۶	۲۰	۵	۷	۴۷
۲۱	بانک کارآفرین	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲۲	بانک کشاورزی	۲۷	۵	۵۵	۷	۳	۱۲
۲۳	بانک گردشگری	۰	۰	۰	۰	۱	۰
۲۴	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۰	۰	۰	۰	۰	۰

ردیف	نام بانک پذیرنده	کارت اعتباری		کارت برداشت		کارت هدیه و بن کارت	
		S_i^2	S_i	S_i^2	S_i	S_i^2	S_i
۲۵	بانک مسکن	۴	۱۳	۳	۹	۱	۱
۲۶	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰	۰	۰	۰	۰	۰
۲۷	بانک ملت	۱۸	۳۰۹	۱۰	۱۰۷	۷	۵۳
۲۸	بانک ملی ایران	۱۱	۱۱۶	۲۱	۴۵۱	۱۴	۱۹۰
۲۹	شرکت دولتی پست بانک	۶	۳۲	۴	۱۴	۱	۲
۳۰	موسسه اعتباری ملل	۱	۱	۰	۰	۰	۰
	شاخص هرفیندال - هیرشمن	-	۸۵۳	-	۹۵۲	-	۸۵۵

همانگونه که در جدول ۵-۸ نیز مشاهده می‌گردد، این شاخص برای هر سه دسته کارت در طبقه "رقابتی" قرار گرفته است. میزان نرخ رشد شاخص هرفیندال-هیرشمن برای بازار بانک‌های صادرکننده کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به ماه گذشته در جدول ۵-۹ ارائه شده است.

جدول ۵-۹ مقایسه تغییر شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بازار صادرکنندگی کارت‌های بانکی تراکنش دار - مرداد و شهریور ۱۴۰۴

HHI	کارت اعتباری			کارت برداشت			کارت هدیه و بن کارت		
	مرداد ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	تغییر	مرداد ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	تغییر	مرداد ۱۴۰۴	شهریور ۱۴۰۴	تغییر
شاخص H-H	۸۵۶	۸۵۳	-۳	۹۵۴	۹۵۲	-۱/۷	۸۲۵	۸۵۵	۳۰/۶

با توجه به اطلاعات جدول ۵-۹، ملاحظه می‌شود که میزان تغییرات شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار صادرکنندگی در شهریور ماه در دو دسته کارت "اعتباری" و "برداشت" کاهشی و "هدیه و بن کارت" افزایشی بوده است.

۵-۳- سهم تعداد و مبلغ تراکنش‌های بانک‌های کشور در نقش پذیرنده و صادرکننده

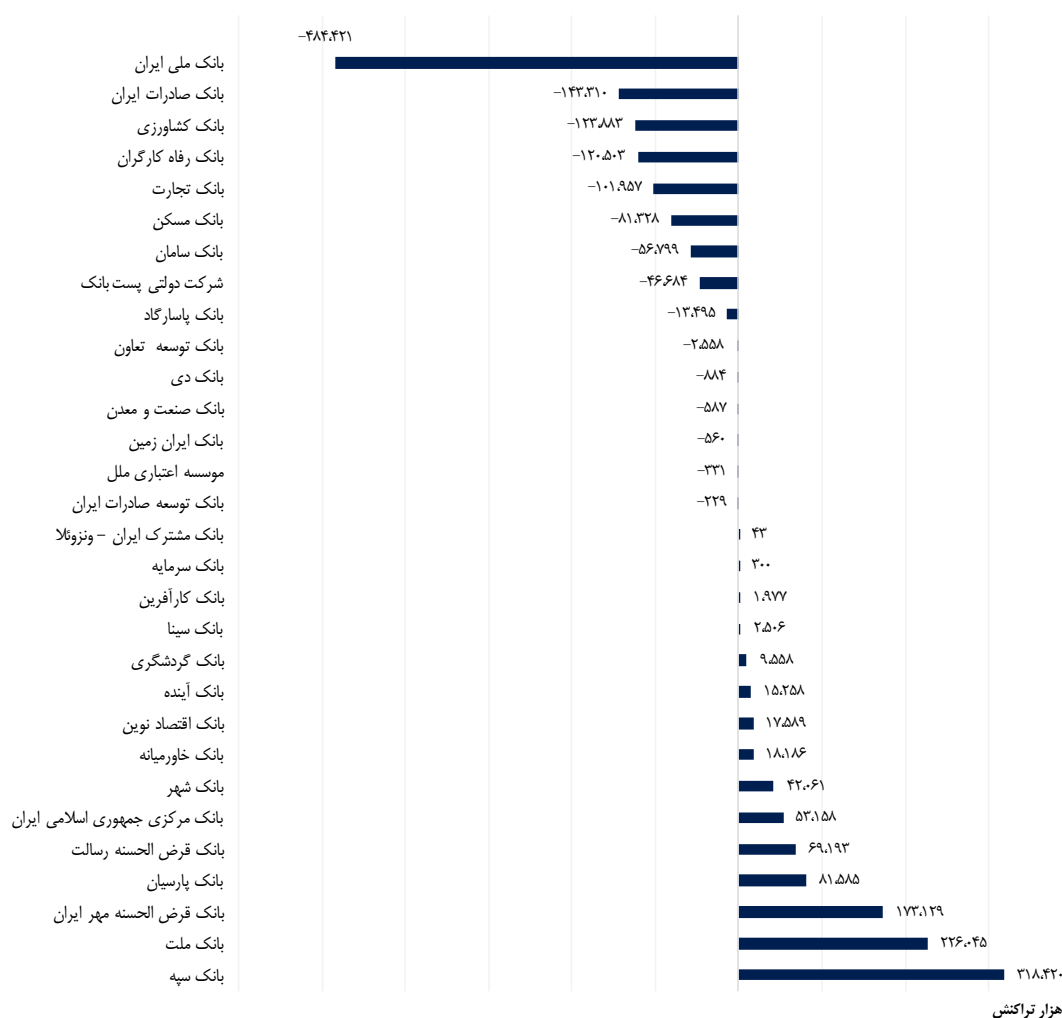
در این بخش تعداد و مبلغ تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده هر بانک آورده شده تا میزان فعالیت بانک‌ها در حوزه صدور و پذیرش تراکنش‌های شاپرکی مشخص گردد. سهم هر بانک از تعداد و مبلغ کل تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده را نشان می‌دهد.

جدول ۵-۱۰ سهم تعدادی و مبلغی هر بانک از کل تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده - شهریور ۱۴۰۴

ردیف	نام بانک	سهم تعدادی تراکنش‌ها		سهم مبلغی تراکنش‌ها	
		سهم تعداد تراکنش‌های صادر شده از کل	سهم تعداد تراکنش‌های پذیرش شده از کل	سهم مبلغ تراکنش‌های صادر شده از کل	سهم مبلغ تراکنش‌های پذیرش شده از کل
۱	بانک اقتصاد نوین	۰/۷۱٪	۱/۱۲٪	۰/۹۲٪	۱/۰۷٪
۲	بانک ایران زمین	۰/۴۴٪	۰/۴۴٪	۰/۶۲٪	۰/۴۳٪
۳	بانک آینده	۱/۰٪	۱/۳۸٪	۱/۳۲٪	۱/۲۵٪
۴	بانک پارسیان	۱/۵۱٪	۳/۳۷٪	۲/۰۵٪	۲/۸۶٪
۵	بانک پاسارگاد	۲/۸۶٪	۲/۶۵٪	۳/۳۶٪	۲/۸۴٪
۶	بانک تجارت	۶/۸۱٪	۴/۷۸٪	۶/۵۰٪	۶/۱۷٪
۷	بانک توسعه تعاون	۰/۸۷٪	۰/۸۴٪	۰/۸۸٪	۰/۸۴٪
۸	بانک توسعه صادرات ایران	۰/۰٪	۰/۰٪	۰/۰٪	۰/۰٪
۹	بانک خاورمیانه	۰/۱۲٪	۰/۵۳٪	۰/۱۴٪	۱/۰۸٪
۱۰	بانک دی	۰/۴۶٪	۰/۴۵٪	۰/۴۸٪	۰/۴۷٪
۱۱	بانک رفاه کارگران	۷/۳۴٪	۴/۹۱٪	۶/۱۹٪	۷/۳۸٪
۱۲	بانک سامان	۶/۰۱٪	۴/۹۵٪	۴/۹۴٪	۵/۵۳٪
۱۳	بانک سپه	۶/۴۷٪	۱۳/۷۳٪	۵/۸۰٪	۵/۲۶٪
۱۴	بانک سرمایه	۰/۱۷٪	۰/۱۸٪	۰/۲۱٪	۰/۲۰٪
۱۵	بانک سینا	۰/۶۵٪	۰/۷۳٪	۰/۷۷٪	۰/۸۷٪
۱۶	بانک شهر	۱/۶۰٪	۲/۵۹٪	۲/۰۰٪	۲/۰۹٪
۱۷	بانک صادرات ایران	۹/۷۳٪	۶/۸۷٪	۹/۳۲٪	۹/۸۹٪
۱۸	بانک صنعت و معدن	۰/۰۲٪	۰/۰۱٪	۰/۰۳٪	۰/۰۴٪
۱۹	بانک قرض الحسنه رسالت	۱/۸۸٪	۳/۴۷٪	۲/۷۹٪	۲/۱۶٪
۲۰	بانک قرض الحسنه مهر ایران	۵/۱۲٪	۹/۱۲٪	۶/۵۳٪	۶/۱۴٪
۲۱	بانک کارآفرین	۰/۱۱٪	۰/۱۶٪	۰/۲۱٪	۰/۲۸٪
۲۲	بانک کشاورزی	۸/۲۵٪	۵/۷۸٪	۷/۳۶٪	۶/۲۵٪
۲۳	بانک گردشگری	۰/۲۷٪	۰/۴۹٪	۰/۴۹٪	۰/۷۰٪
۲۴	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	۰/۰٪	۱/۱۸٪	۰/۰٪	۳/۹۸٪
۲۵	بانک مسکن	۲/۶۱٪	۰/۸۹٪	۲/۱۱٪	۰/۸۰٪
۲۶	بانک مشترک ایران - ونزوئلا	۰/۰٪	۰/۰٪	۰/۰٪	۰/۰٪
۲۷	بانک ملت	۱۰/۸۵٪	۱۶/۲۱٪	۱۲/۹۵٪	۱۶/۴۹٪
۲۸	بانک ملی ایران	۲۰/۲۵٪	۱۰/۱۹٪	۱۹/۰۴٪	۱۲/۵۶٪
۲۹	شرکت دولتی پست بانک	۳/۵۰٪	۲/۵۸٪	۲/۵۷٪	۲/۰۲٪
۳۰	موسسه اعتباری ملل	۰/۳۹٪	۰/۴۰٪	۰/۴۱٪	۰/۳۴٪

اطلاعات جدول ۵-۱۰ بیانگر آن است که در شهریور ۱۴۰۴ بیشترین سهم از تعداد تراکنش‌های صادر شده به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک کشاورزی" بیشترین سهم از مبلغ

تراکنش‌های صادر شده به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک کشاورزی" بیشترین سهم از تعداد تراکنش‌های پذیرش شده به "بانک ملت"، "بانک سپه"، "بانک ملی ایران" و "بانک قرض الحسنه مهر ایران" بیشترین سهم از مبلغ تراکنش‌های پذیرش شده به "بانک ملت"، "بانک ملی ایران"، "بانک صادرات ایران" و "بانک رفاه کارگران" تعلق داشته است. در ادامه شکل ۴-۵ نشان‌دهنده برتری عملکرد هر بانک از نظر پذیرش یا صدور تراکنش‌های شاپرکی است. برای محاسبه این ویژگی، تعداد تراکنش‌های صادره هر بانک از تعداد تراکنش‌های پذیرش شده همان بانک کسر و حاصل در نمودار زیر داده شده است.

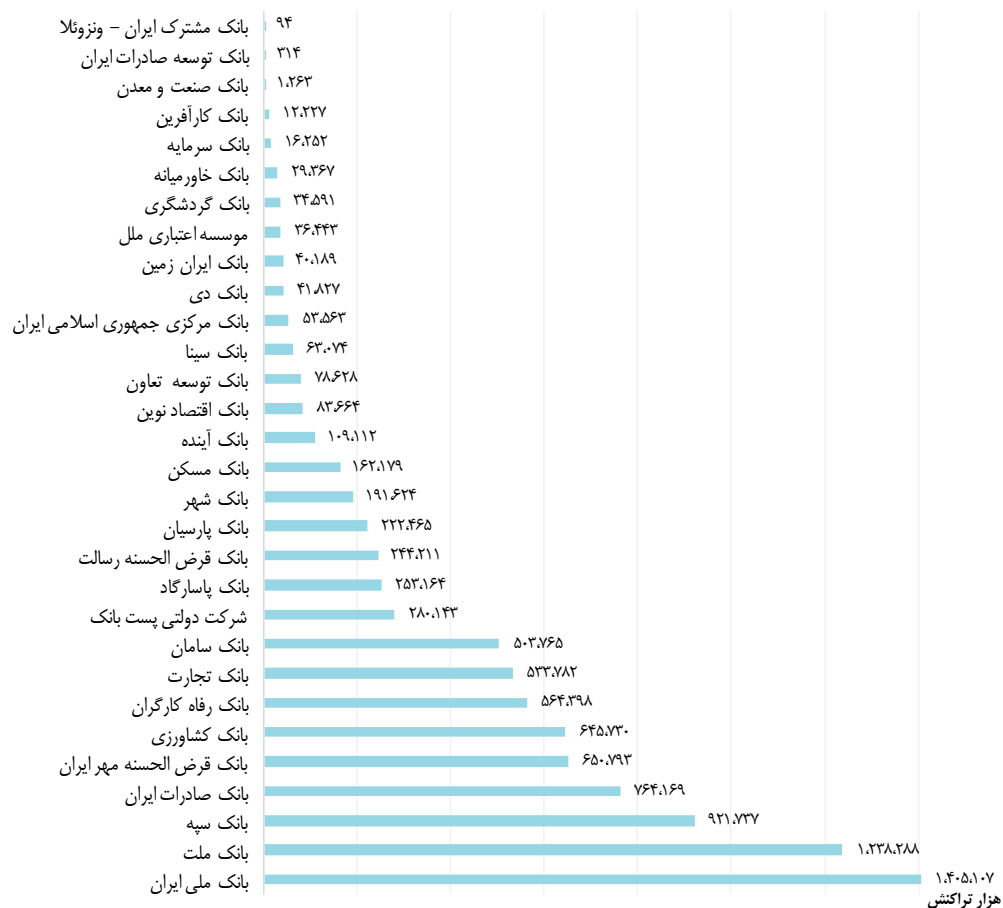

شکل ۴-۵ اختلاف در تعداد تراکنش‌های صادر شده از پذیرش شده هر بانک - شهریور ۱۴۰۴

براساس این شکل، "بانک سپه"، "بانک ملت" و "بانک قرض الحسنه مهر ایران" بیشترین اختلاف مثبت در تعداد تراکنش‌های پذیرش شده را دارا بوده و "بانک ملی ایران"، "بانک صادرات ایران" و "بانک

کشاورزی" بیشترین اختلاف منفی را در این خصوص دارند. شکل ۴-۵ شمای کلی از جریان منابع مالی از طریق ابزارهای کارتی را در هر یک از بانک‌ها نشان می‌دهد.

از سوی دیگر مجموع تعداد تراکنش‌های صادر شده با تراکنش‌های پذیرش شده در هر بانک، بیانگر سهم آن بانک از تعداد تراکنش‌ها می‌باشد. بدین ترتیب دید کاملی از عملکرد هر یک از بانک‌ها در هر دو نقش صادرکنندگی و پذیرندگی در نظام پرداخت الکترونیکی کشور بدست می‌آید. این شاخص که از مجموع تعداد تراکنش‌های صادره از هر بانک با تعداد تراکنش‌های پذیرش شده همان بانک بدست می‌آید در شکل ۵-۵ نشان داده شده است.

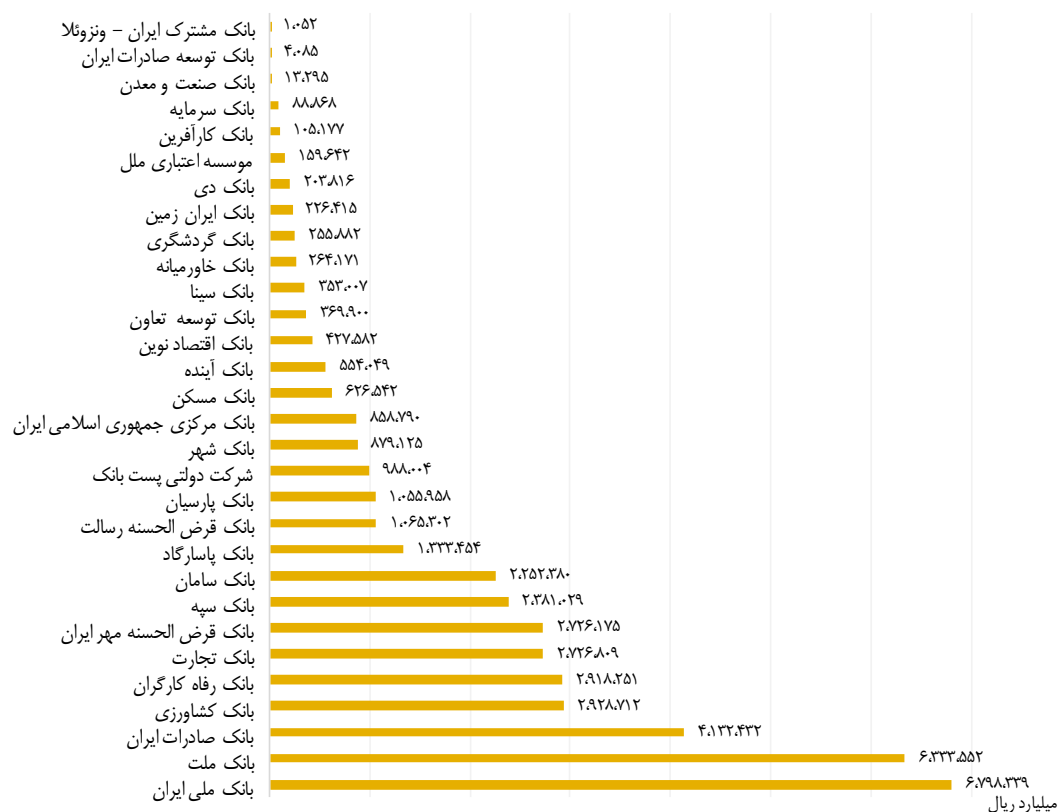

شکل ۵-۵ مجموع تعداد تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده هر بانک - شهریور ۱۴۰۴

همانگونه که در شکل ۵-۵ مشاهده می‌گردد "بانک ملی ایران"، "بانک ملت" و "بانک سپه" بیشترین سهم از کل تعداد تراکنش‌های صنعت پرداخت کارتی و "بانک مشترک ایران - ونزوئلا"، "بانک توسعه صادرات

ایران" و "بانک صنعت و معدن" به ترتیب کمترین سهم از کل تعداد تراکنش‌های صنعت پرداخت کارتی را در این ماه در اختیار داشته‌اند.

همانگونه که در بخش‌های قبل مشاهده گردید، قبل از این، سهم مبلغی هر بانک در حوزه‌های صادرکنندگی و پذیرندگی در شاپرک بررسی شد، با این حال در این بخش گردش مالی^۱ ناشی از حضور در شبکه الکترونیکی پرداخت بانک‌ها در نشان داده شده که در آن مجموع مبالغ تراکنش‌های انجام شده به وسیله کارت‌های هر بانک^۲ و مبالغ پذیرش شده توسط ابزارهایی که به شبای همان بانک متصل است^۳ آمده است.

شکل ۵-۶ گردش مالی شاپرکی هر بانک (بر حسب میلیارد ریال) - شهریور ۱۴۰۴

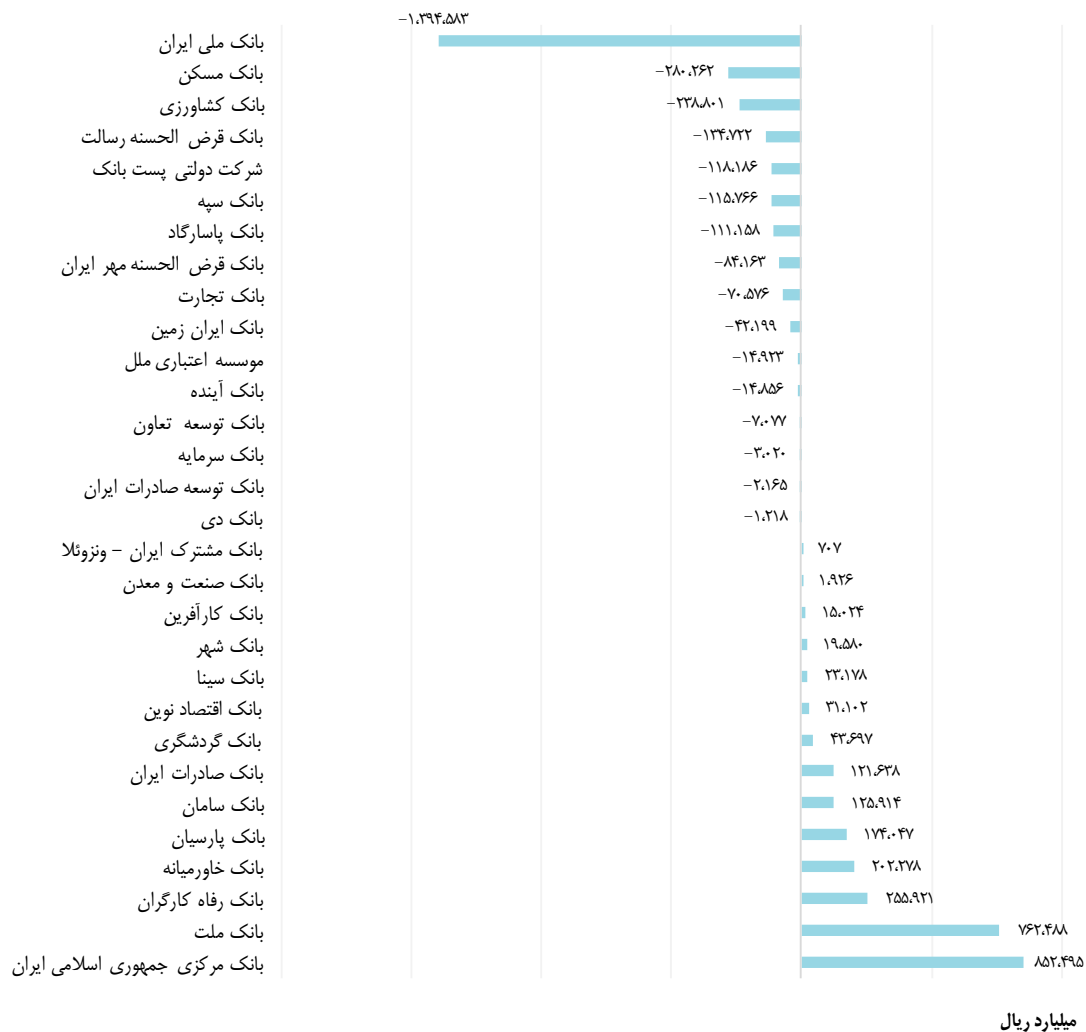
^۱ Turnover

^۲ در نقش بانک صادرکننده

^۳ در نقش بانک پذیرنده

نمودار شکل ۵-۶ نشان دهنده وجود بیشترین گردش مالی شهریور ۱۴۰۴ در "بانک ملی ایران"، "بانک ملت" و "بانک صادرات ایران" بوده و "بانک مشترک ایران - ونزوئلا" و "بانک توسعه صادرات ایران" و "بانک صنعت و معدن" کمترین گردش مالی شایرکی را در این بازه زمانی به خود اختصاص داده اند.

یکی دیگر از شاخص‌های مورد اهمیت در بانک‌ها، محاسبه‌ی تفاضل ارزش ریالی صادرکنندگی آن‌ها از مبلغ پذیرندگی آن‌هاست. این شاخص نشان می‌دهد که جریان مبلغی تراکنش‌های هر بانک در کدام جهت بوده و به دنبال آن می‌توان تعیین نمود که آیا نقش بانک به‌عنوان بانک پذیرنده برای وی مقرون به صرفه بوده یا نبوده است. در این راستا در شکل ۵-۷ اختلاف ارزش ریالی بین تراکنش‌های پذیرش شده و تراکنش‌های صادر شده هر بانک آورده شده است. در این بررسی ارزش ریالی تراکنش‌های صادر شده هر بانک از ارزش ریالی تراکنش‌های پذیرش شده توسط همان بانک کسر می‌گردد. در این شکل ارقام مثبت بیانگر عملکرد مطلوب بانک در جذب منابع مالی می‌باشد؛ چراکه بیشتر از آن که منابع مالی از حساب‌های آن خارج شود، پول به حساب‌های آن بانک وارد شده است.

شکل ۵-۷ اختلاف در مبلغ تراکنش‌های صادر شده از پذیرش شده هر بانک - شهریور ۱۴۰۴

بر اساس این شکل، "بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران"، "بانک ملت" و "بانک رفاه کارگران" بیشترین اختلاف مثبت در مبلغ تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده را دارا بوده و "بانک ملی ایران"، "بانک مسکن" و "بانک کشاورزی" بیشترین اختلاف منفی را در این خصوص دارند. این بدان معناست که وجوهای ذخیره شده در حساب‌های دارندگان کارت عمدتاً از طریق ابزار پرداخت الکترونیکی از "بانک ملی ایران"، "بانک مسکن" و "بانک کشاورزی" به سمت "بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران"، "بانک ملت" و "بانک رفاه کارگران" در حال انتقال است.

۶- جمع‌بندی

در راستای ایفای وظایف نظارتی شرکت شاپرک، شناخت موقعیت کنونی صنعت و اندازه‌گیری ابعاد مختلف فعالیت آن به وسیله شاخص‌های مرتبط، امری ضروری و اجتناب ناپذیر است. به همین منظور این گزارش بر اساس آخرین اطلاعات در دسترس، به ارائه شاخص‌هایی در چهار بخش "شاخص‌های عملکردی شاپرک"، "کیفیت انجام خدمات پرداخت الکترونیک کارت"، "بررسی عملکرد شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت" و "بررسی وضعیت بانک‌های صادرکننده و پذیرنده" در دوره زمانی مرداد ۱۴۰۴ پرداخته است.

بخش اول: در این بخش به منظور تبیین جایگاه شاپرک در اقتصاد ملی، شاخص نسبت تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی محاسبه شده و نتایج آن با نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص در طول زمان مورد مقایسه قرار گرفته است. نتایج حاکی از رشد نسبت تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی و شاخص نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی، در طول مدت مورد بررسی بوده است که مبین آن است که صنعت پرداخت الکترونیک با جذب اعتماد عمومی توانسته است بخش بیشتری از میزان نقدینگی را به خود اختصاص دهد. کاهش نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به نقدینگی و جبران بخشی از آن با افزایش دسترسی به خدمات پرداخت الکترونیک ناشی از نفوذ منطقه‌ای ابزارهای پذیرش، یکی از عوامل اصلی افزایش ضریب فزاینده و سالم‌سازی ترکیب نقدینگی بوده و باعث شده برای تامین نقدینگی، پول پر قدرت کمتری به اقتصاد کشور تزریق شود. رشد پرداخت‌های الکترونیک karti به دلایلی از جمله افزایش دسترسی به خدمات پرداخت الکترونیک ناشی از نفوذ منطقه‌ای ابزارهای پذیرش، فرهنگ‌سازی، مزایای امنیتی پرداخت‌های غیر نقدی و با مدنظر قراردادن دیگر مزایای این روش صورت گرفته است. شایان توجه است که آخرین اطلاعات منتشر شده در سایت بانک مرکزی ج.ا.ا. از اطلاعات پولی مورد نیاز که در این گزارش مورد استفاده قرار گرفته است، مربوط به خرداد ۱۴۰۴ می‌باشد.

همچنین در این بخش روند تراکنش‌های شاپرک با روند GDP مقایسه شد. آمار اعلام شده توسط وب سایت بانک مرکزی ج.ا.ا. تا پایان زمستان ۱۴۰۳ بوده و تمامی ارقام ارائه شده در گزارش اقتصادی تیر ماه شاپرک تحقق یافته می‌باشد.

بخش دوم: در این بخش فعالیت و عملکرد کل شبکه پرداخت الکترونیک کارتی از ابعاد مختلف مورد بررسی قرار گرفته شده است. شاخص‌های این بخش در سه بخش "آمار عملکردی شاپرک"، "میزان نفوذ منطقه‌ای" و "پراکندگی مبلغی تراکنش‌ها" طبقه‌بندی شده‌اند.

در بررسی تعداد و مبلغ تراکنش‌های شهریور ۱۴۰۴ مشخص گردید تعداد تراکنش به ازای مجموع ابزارهای پذیرش ۴،۶۶۵ میلیون تراکنش بوده که این تعداد تراکنش مبلغ ۲۱،۵۱۸ هزار میلیاردی را در پی داشته است. در این ماه سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌ها به ترتیب رشد ۴/۱۷ و ۱۴/۰۸ درصدی را نسبت به ماه گذشته تجربه نموده است.

مجموع ابزارهای پذیرش در شهریور ۱۴۰۴ با رشد ۶/۲۳- درصدی به نزدیک به ۱۱،۳۲۳ هزار ابزار رسیده است که از این تعداد ۹۴/۴۳ درصد سهم بازار ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها، ۵/۵۲ درصد سهم ابزار پذیرش اینترنتی و ۰/۰۵ درصد نیز سهم ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) می‌باشد. بیشترین سهم از مجموع تراکنش‌های شهریور ۱۴۰۴ با ۹۱/۴۴ درصد متعلق به ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها و به لحاظ سرویس نیز بیشترین سهم در اختیار خدمت خرید کالا و خدمات با ۹۰/۸۶ درصد مجموع تراکنش‌ها می‌باشد. متوسط تعداد تراکنش هر ابزار پذیرش اینترنتی ۴۹۸، هر ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) ۱۵،۹۵۰ و متوسط تعداد تراکنش هر ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها ۳۹۹ تراکنش می‌باشد و این در حالی است که متوسط مبلغی هر تراکنش ابزارهای پذیرش کدهای دستوری (USSD) و اینترنتی به ترتیب ۰/۲۷ و ۱۷/۳۳ میلیون ریال و در ابزار کارتخوان فروشگاه‌ها ۴/۰۳ میلیون ریال می‌باشد.

در بررسی نفوذ منطقه‌ای ابزارهای پذیرش شاخص‌ها در بعد کشوری و استانی نشان می‌دهد که تعداد سرانه هر یک از ابزارها به ازای افراد بالای ۱۸ سال که متقاضی خدمات پرداخت الکترونیکی کارت هستند، به ازای هر ۱۰،۰۰۰ نفر ۱،۸۳۲ ابزار پذیرش فعال سیستمی می‌باشد که بالاترین سرانه ابزار پذیرش به کارتخوان فروشگاه‌ها با ۱،۷۳۰ عدد به ازای هر ۱۰،۰۰۰ نفر تعلق دارد. همچنین در بعد کشوری حدود ۷۵/۴۶ عدد تراکنش به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال در طول شهریور ۱۴۰۴ انجام گرفته است و بیشترین سرانه تراکنش ابزارها نیز مجدداً به کارتخوان فروشگاه‌ها با ۶۹/۰۰ عدد تراکنش به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال در کشور تعلق داشته است. لذا بالاترین نفوذ منطقه‌ای در بعد کشوری به این ابزار پذیرش تعلق داشته است.

بیشترین سرانه تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌های شهریور ۱۴۰۴ به ترتیب در اختیار استان‌های مازندران، یزد و بوشهر می‌باشد. همچنین بیشترین سرانه تراکنش ابزار کارتخوان فروشگاه‌های نیز با ۷۹/۲۱ تراکنش به ازای هر فرد بالای ۱۸ سال متعلق به استان اردبیل می‌باشد.

بیشترین فراوانی تراکنشی در کارتخوان فروشگاه‌های و اینترنتی در بازه مبلغی کمتر از ۶ میلیون ریال و در ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) در دامنه مبلغی ۱ تا ۵۰۰ هزار ریال می‌باشد. ۸۶/۶۰ درصد تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های معادل ۳،۶۹۴،۳۳۱،۲۵۴ تراکنش در بازه مبلغی کمتر از ۶ میلیون ریال، ۹/۰۰ درصد تراکنش‌ها معادل ۳۸۴،۰۷۶،۲۲۸ تراکنش در بازه مبلغی ۶ میلیون ریال تا ۲۸۰ میلیون ریال، ۰/۰۵ درصد معادل ۲،۱۰۸،۰۶۶ تراکنش در بازه مبلغی ۲۸۰ میلیون ریال تا ۴۰۰ میلیون ریال و ۰/۰۸ درصد معادل ۳،۴۳۲،۰۱۵ در بازه مبلغی بیش از ۴۰۰ میلیون ریال می‌باشند.

شاخص دهکی شهریور ۱۴۰۴ در قیاس با مرداد، رشد ۶/۰۹ درصدی داشته است و در قیاس نقطه به نقطه نیز رشد ۰/۴۹ درصدی در شاخص دهکی را شاهد می‌باشیم. این میزان رشد شاخص دهکی شهریور ۱۴۰۴ نسبت به مرداد ماه به سبب رشد ۹/۶۸ درصدی متوسط مبلغ هر تراکنش در دهک دهم و ۳/۳۸ درصدی متوسط مبلغ هر تراکنش دهک اول، می‌باشد.

بخش سوم: شاخص‌های این بخش با هدف سنجش کیفیت و صحت خدمات ارائه شده شبکه شاپرک، تعریف و اندازه‌گیری شده‌اند. در همین راستا انواع خطاهای رخ داده در تراکنش‌ها، کیفیت خدمات حس شده و نیز تراکنش‌های ناتمام در این بخش تحلیل و مورد بررسی قرار گرفته است. تحلیل خطاهای تراکنش‌ها نشان می‌دهد که عمده‌ترین دلیل بروز خطاها، همچنان از نوع خطای کاربری است که این نوع خطا به عملکرد شبکه پرداخت الکترونیک ارتباطی نداشته و ناشی از عملکرد دارنده کارت است.

تعداد خطاهای گروه‌های پذیرندگی، کاربری، صادرکنندگی و شاپرکی به ترتیب با رشد ۲۰/۴۶-، ۳/۰۸، ۵۰/۱۳ و ۵۱/۱۸ درصدی در این ماه نسبت به ماه پیش همراه بوده است.

میزان کیفیت خدمات محاسبه شده شهریور ۱۴۰۴ به ازای شبکه شاپرک ۹۹/۹۷ درصد می‌باشد که این میزان نسبت به مقدار مشابه در ماه مرداد دارای رشد ۰/۰۹- درصدی و همچنین میزان کیفیت خدمات محاسبه

شده به ازای شبکه پرداخت در شهریور ۱۴۰۴، ۹۹/۱۵ درصد می‌باشد که این میزان نسبت به میزان مشابه در مرداد رشد ۲۰۹/۰- درصدی، و در قیاس نقطه به نقطه نیز رشد ۳۵۸/۰- درصدی را تجربه نموده است.

بخش چهارم: در این بخش ابتدا عملکرد کلی شرکت‌ها در شبکه پرداخت مورد بررسی قرار گرفته و سپس به طور ویژه عملکرد آن‌ها در بازار ابزار کارتخوان فروشگاه‌های تحلیل می‌شود. نتایج شاخص سهم از بازار شرکت‌های PSP حاکی از آن بوده که در شهریور ماه ۱۴۰۴ نسبت به مرداد در مولفه سهم مبلغی جابجایی بین شرکت‌ها رخ نداده است. در سهم تعداد تراکنش‌ها شرکت فراپردازان آروند امید با "یک" پله صعود در جایگاه "پنجم" قرار گرفت. شرکت پرداخت الکترونیک سداد با "یک" پله نزول در جایگاه "ششم" قرار گرفت.

در بررسی سهم از بازار تراکنش‌های هر یک از ابزارهای پذیرش در این ماه بیشترین سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های ابزار کارتخوان فروشگاه‌های به ترتیب به دو شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" و "به پرداخت ملت" تعلق داشته است. در شهریور ماه شرکت "به پرداخت ملت" بالاترین سهم را در حجم تراکنش‌های اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) کسب نموده است. بالاترین سهم مبلغی در ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) به شرکت "به پرداخت ملت" تعلق داشته است. همچنین در ابزار پذیرش اینترنتی شرکت "به پرداخت ملت" دارای بیشترین سهم مبلغی می‌باشد.

در بررسی سهم از بازار تراکنش‌های هر یک از سرویس‌های شبکه‌ی پرداخت کارت در این ماه شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" و "به پرداخت ملت" به ترتیب بیشترین سهم تعدادی و مبلغی تراکنش‌های خرید را به خود اختصاص داده‌اند. در ماه جاری به ترتیب دو شرکت "به پرداخت ملت" و "آسان پرداخت پرشین" بالاترین سهم را در حجم و مبلغ تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ کسب نموده‌اند. همچنین شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" از بیشترین سهم تعدادی تراکنش‌های مانده‌گیری برخوردار بوده است.

در ماه شهریور شرکت "فراپردازان آروند امید" جایگاه نخست در بهترین عملکرد از منظر نسبت خطای پذیرندگی به مجموع تراکنش‌ها را به دست آورده است. در این ماه شرکت "الکترونیک کارت دماوند" بالاترین عدد شاخص مذکور را در اختیار دارد.

نتایج اندازه‌گیری تمرکز بازار شرکت‌های PSP با شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار ابزارهای پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) نشان‌دهنده تمرکز بالا است؛ به این معنا که تعداد بسیار کمی از شرکت‌ها سهم قابل توجهی از بازار را در اختیار دارند. شرکت "به پرداخت ملت" و پس از آن با اختلاف زیاد شرکت‌های "آسان پرداخت پرشین" و "پرداخت الکترونیک سامان" در بازار تراکنش‌های اینترنتی و شرکت‌های "به

پرداخت ملت" و پس از آن، شرکت‌های "تجارت الکترونیک پارسیان"، "پرداخت الکترونیک سامان" و "آسان پرداخت پرشین" در بازار تراکنش‌های کدهای دستوری (USSD) تاثیرگذار هستند. این شاخص همچنین از وجود تمرکز ملایم در بازار کارتخوان فروشگاه‌های حکایت دارد. تغییرات شاخص در هیچ یک از ابزارها حائز اهمیت نیست چرا که وضعیت تمرکز بازار آن‌ها تغییری پیدا نکرده است.

نتایج اندازه‌گیری تمرکز بازار شرکت‌های PSP با شاخص هرفیندال - هیرشمن نشان‌دهنده تمرکز ملایم در بازار در هر سه خرید، پرداخت قبض و خرید شارژ و مانده‌گیری سرویس است؛ به این معنا که پشتیبانی از تراکنش‌های هر سه سرویس در بین شرکت‌ها توزیع شده و نمی‌توان گفت که در انحصار شرکت و یا شرکت‌های خاصی می‌باشد. تغییرات شاخص در هیچ یک از سرویس‌ها حائز اهمیت نیست چرا که وضعیت تمرکز بازار آن‌ها تغییری پیدا نکرده است.

در بررسی تعداد ابزارهای پذیرش فعال در شهریور ماه، شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در ابزار کارتخوان فروشگاه‌های بالاترین سهم را در بین سایر شرکت‌ها به خود اختصاص داده است. شرکت "آسان پرداخت پرشین" به ترتیب در دو ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) بیشترین سهم بازار را پوشش می‌دهد. در حوزه ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌های تراکنش‌دار نیز شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" بیشترین تعداد را به خود اختصاص داده است. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" و "به پرداخت ملت" به ترتیب به بالاترین رتبه در ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) دست یافته‌اند.

نتایج محاسبه شاخص اثر بخشی کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی در بعد کشوری مبین آن است که در این ماه شرکت‌های "فراپردازان آروند امید"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "به پرداخت ملت"، "تجارت الکترونیک پارسیان" و "پرداخت الکترونیک سداد" به رقمی بالاتر از یک در شاخص اثربخشی دست یافته‌اند. شرکت‌های "فراپردازان آروند امید"، "پرداخت الکترونیک سامان"، "به پرداخت ملت"، "تجارت الکترونیک پارسیان" و "پرداخت الکترونیک سداد" در شاخص اثربخشی کارتخوان‌های فروشگاه‌های تراکنش‌دار نیز عددی بالاتر از یک کسب نموده‌اند. این بدان معناست که اکثر شرکت‌های مذکور هم در بین کارتخوان‌های فعال سیستمی و هم در بین کارتخوان‌های تراکنش‌دار نسبت به سایر شرکت‌ها، تراکنش بیشتری جذب نموده و کارایی مناسبی را نشان می‌دهند.

در بعد استانی شرکت "فراپردازان آروند امید"، "به پرداخت ملت"، "پرداخت الکترونیک سامان" در تمام استان‌ها و شرکت "تجارت الکترونیک پارسیان" در غالب استان‌ها، دارای شاخص اثربخشی کارتخوان فروشگاه‌های بالاتر از یک هستند. به عبارت دیگر نحوه توزیع کارتخوان‌های فروشگاه‌های این شرکت‌ها به گونه‌ای بوده که در جذب بیشتر تراکنش‌ها به نسبت سایر شرکت‌ها موفق‌تر عمل نموده‌اند. شرکت "پرداخت الکترونیک سامان" در تعداد تراکنش‌های کارتخوان فروشگاه‌های و تعداد ابزار کارتخوان فروشگاه‌های فعال سیستمی بالاترین سهم از بازار را در اکثر استان‌های کشور داشته است.

در بررسی شرکت‌ها از منظر نسبت مجموع کارتخوان‌های کم تراکنش و فاقد تراکنش مالی به پایانه‌های فعال سیستمی آن شرکت، ملاحظه شد که در این ماه، کمترین رقم این شاخص به شرکت "پرداخت نوین آرین" تعلق دارد. بیشترین نسبت مذکور در شرکت "الکترونیک کارت دماوند" مشاهده می‌شود. به طور کلی در شهریور ماه سهم کارتخوان‌های کم تراکنش و فاقد تراکنش مالی، ۱۷/۱۳ درصد از کل کارتخوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی شبکه شاپرک را شامل شده است.

بخش پنجم: در این بخش از گزارش، بازار بانک‌های پذیرنده تراکنش‌های کارتی و بانک‌های صادرکننده کارت‌های بانکی تراکنش‌دار مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

نتایج شاخص بازار در بخش بانک‌های پذیرنده حاکی از آن است که در شهریور ۱۴۰۴ "بانک ملت" به لحاظ تعدادی و مبلغی بیشترین سهم از بازار تراکنش‌ها را به خود اختصاص داده و در جایگاه نخست در بین تمام بانک‌های پذیرنده قرار گرفته است. در بررسی بازار تعداد و مبلغی "بانک ملت" در دو ابزار پذیرش اینترنتی و کدهای دستوری (USSD) و همچنین مبلغ تراکنش ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌های بالاترین سهم را دارد. همچنین بانک "سپه" نیز بالاترین سهم تعدادی ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌های را به خود اختصاص داده است.

در بررسی سهم تعدادی و مبلغی هر ابزار پذیرش از تراکنش‌های هر بانک در شبکه پرداخت کشور مشاهده می‌گردد که در بانک‌های کشور همچنان بیشترین پذیرش تراکنش از طریق ابزار کارتخوان فروشگاه‌های انجام گرفته است.

شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده تراکنش‌های "ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)" و "ابزار پذیرش اینترنتی" به ترتیب نشان‌دهنده تمرکز بالا و ملایم میزان این شاخص می‌باشد. همچنین در

ابزار "کارتخوان فروشگاه‌های" مبین قرار گرفتن در طبقه رقابتی بوده که این نشان دهنده رقابت صحیح در بازار این ابزار در بین بانک‌های پذیرنده می‌باشد. میزان شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار بانک‌های پذیرنده تراکنش‌های کارت، در این ماه نسبت به ماه گذشته در دو ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاه‌های و کدهای دستوری (USSD) افزایشی و اینترنتی کاهش یافته است.

در بحث صادرکنندگی کارت‌های بانکی دارای تراکنش در سوییچ شاپرک تعداد کل کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شهریور ۱۴۰۴ نسبت به مرداد ماه افزایش ۱/۷۱ درصدی داشته و نرخ رشد در سه نوع کارت افزایشی بوده است.

در بررسی سهم بانک‌های صادرکننده کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در شهریور ۱۴۰۴، "بانک ملت" بیشترین سهم از تعداد کارت‌های اعتباری صادر شده تراکنش‌دار در شبکه شاپرک را داشته و بیشترین کارت "برداشت" و "هدیه و بن کارت" به ترتیب متعلق به "بانک ملی ایران" و "بانک شهر" بوده است.

در بررسی شاخص سهم هر یک از انواع کارت‌های بانکی تراکنش‌دار از مجموع کارت‌های بانک صادرکننده بیشترین سهم از تعداد کارت تراکنش‌دار در هر بانکی به "کارت برداشت" و پس از آن "کارت هدیه و بن کارت" اختصاص داشته و "کارت اعتباری" کمترین سهم را در این بین داشته است.

شاخص هرفیندال-هیرشمن در بازار صادرکنندگی کارت‌های بانکی تراکنش‌دار در این ماه در هر سه انواع کارت همانند ماه گذشته در طبقه "رقابتی" قرار گرفته‌اند.

در مقایسه‌ای آماری بین تعداد و مبلغ تراکنش‌های صادرکنندگی و پذیرندگی به تفکیک هر بانک، بیشترین سهم از تعداد تراکنش‌های صادر شده در شهریور ۱۴۰۴ به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک کشاورزی" و مبلغ تراکنش‌های صادر شده به "بانک ملی ایران"، "بانک ملت"، "بانک صادرات ایران" و "بانک کشاورزی" و تعداد تراکنش‌های پذیرش شده در شهریور ۱۴۰۴ به "بانک ملت"، "بانک سپه"، "بانک ملی ایران" و "بانک قرض الحسنه مهر ایران" و مبلغ تراکنش‌های پذیرش شده به "بانک ملت"، "بانک ملی ایران"، "بانک صادرات ایران" و "بانک رفاه کارگران" اختصاص یافته است.

در محاسبه شاخص اختلاف تعداد تراکنش‌های صادر شده و پذیرش شده هر بانک جهت نشان دادن برتری عملکرد هر بانک از نظر پذیرش یا صدور تراکنش‌های شاپرک، مشاهده می‌گردد که "بانک سپه"، "بانک

ملت" و "بانک قرض الحسنه مهر ایران" بیشترین اختلاف مثبت در تعداد تراکنش‌های پذیرش شده و "بانک ملی ایران"، "بانک صادرات ایران" و "بانک کشاورزی" بیشترین اختلاف منفی در این خصوص را داشته‌اند. این بدین معناست که در سه بانک نخست ورود منابع مالی بیشتر از میزان خروج آن از بانک و در سه بانک دیگر برعکس است.

در راستای بررسی سهم هر بانک از کل تعداد تراکنش‌ها برای رسیدن به دید کاملی از عملکرد هر یک از بانک‌ها در هر دو نقش صادرکنندگی و پذیرندگی در نظام پرداخت الکترونیکی کشور مجموع تعداد تراکنش‌های صادره هر بانک با تعداد تراکنش‌های پذیرش شده همان بانک محاسبه گردیده است. این شاخص نشان می‌دهد که به ترتیب "بانک ملی ایران"، "بانک ملت" و "بانک سپه" بیشترین تعدادی از کل تراکنش‌های شاپرکی در شبکه پرداخت را از آن خود کرده‌اند و کمترین سهم به "بانک مشترک ایران - ونزوئلا"، "بانک توسعه صادرات ایران" و "بانک صنعت و معدن" تعلق گرفته است.

در بررسی گردش مالی شاپرکی که مجموع مبالغ صادرکنندگی و پذیرندگی هر بانک است، "بانک ملی ایران"، "بانک ملت" و "بانک صادرات ایران" بیشترین گردش مالی شاپرکی و "بانک مشترک ایران - ونزوئلا"، "بانک توسعه صادرات ایران" و "بانک صنعت و معدن" کمترین گردش مالی شاپرکی را در اختیار دارند.

در بررسی اختلاف ارزش ریالی بین تراکنش‌های پذیرش شده هر بانک با تراکنش‌های صادر شده توسط آن بانک، "بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران"، "بانک ملت" و "بانک رفاه کارگران" بیشترین اختلاف مثبت در مبلغ تراکنش‌های صادرشده و پذیرش شده را دارا بوده و "بانک ملی ایران"، "بانک مسکن" و "بانک کشاورزی" بیشترین اختلاف منفی در این خصوص را دارند.

۷- واژه نامه

در این بخش انواع واژگان به کار برده شده در متن گزارش اقتصادی شاپرک مشتمل بر واژگان تخصصی شبکه الکترونیکی پرداخت کاردتی و اصطلاحات و شاخص های تخصصی اقتصادی و فرمول های نحوه محاسبه این شاخص ها بیان می شود.

شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک)

شبکه ای است که به منظور سامان دهی پایانه های پذیرش کارت های بانکی و فراهم آوردن امکان نظارت مؤثر در نظام پرداخت مبتنی بر کارت بانکی در کشور ایجاد شده و تراکنش های حاصل از «ابزارهای پذیرش» توسط این شبکه، پذیرش و پردازش می شود.

شرکت ارائه دهنده خدمات پرداخت^{۳۵}

شخص حقوقی ثبت شده وفق قوانین موضوعه جمهوری اسلامی ایران است که بر اساس مجوزی که از بانک مرکزی ج.ا.ا. مطابق با «ضوابط اجرایی تأسیس، فعالیت و نظارت بر شرکت های ارائه دهنده خدمات پرداخت» دریافت می نماید، وفق الزامات و دستورالعمل های ابلاغی «بانک مرکزی ج.ا.ا.» و «شاپرک» فعالیت می کند.

بانک ها و مؤسسات اعتباری صادرکننده^{۳۶}

بانک یا مؤسسه اعتباری عضو شبکه شتاب که کارت بانکی را طبق مقررات و ضوابط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای مشتریان خود صادر نموده و امکان اتصال، ایجاد و دریافت تراکنش بر بستر این شبکه را دارند.

بانک ها و مؤسسات اعتباری پذیرنده^{۳۷}

بانک یا مؤسسه اعتباری عضو شبکه شتاب که حساب پذیرنده، به منظور واریز وجوه مربوط به داد و ستدهای کارت های بانکی، نزد آن مفتوح است. شبکه پرداخت اطلاعات حساب پذیرنده را از طریق «شماره شبا»^{۳۸} می پذیرندگان دریافت می نماید.

انواع خدمات^{۳۹} شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک)

انواع خدمات شبکه پرداخت کاردتی عبارتند از «خرید کالا و خدمات»، «پرداخت قبض و خرید شارژ»، «مانده گیری»، «تراکنش تأیید رمز کارت» و «درخواست چکیده صورتحساب».

خرید کالا و خدمات^{۴۰}

خدمتی است که دارنده کارت، هزینه کالا و خدمات دریافتی را از طریق ابزارهای پذیرش موجود در شبکه الکترونیکی پرداخت کارت، می پردازد. این ابزارها شامل ابزار پذیرش کارتخوان فروشگاهی، ابزار پذیرش اینترنتی یا اصطلاحاً درگاه های پرداخت اینترنتی و ابزار پذیرش کدهای دستوری^{۴۱} (USSD) هستند. در حال حاضر به دلایل امنیتی

^{۴۱} USSD: Unstructured Supplementary Service Data

^{۳۵} PSP: Payment Service Provider

^{۳۶} Issuer Bank

^{۳۷} Acquirer Bank Acquirer

^{۳۸} IBAN: International Bank Account Number

^{۳۹} Service Type

^{۴۰} Purchasing Good/Services

پس از کنترل رمز و اطلاعات کارت دریافتی نتیجه را باز می‌گرداند

درخواست چکیده صورتحساب^{۴۷}

در این تراکنش، دارنده کارت درخواست مشاهده چکیده‌ای از عملکرد حساب پیش‌فرض متصل به کارت خود را به پایانه شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت می‌دهد. شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت درخواست مربوطه را به شاپرک ارسال نموده و بر اساس پاسخ دریافتی، نتیجه را به دارنده کارت نمایش می‌دهد.

وضعیت تراکنش‌ها^{۴۸}

منظور از وضعیت تراکنش‌ها، بررسی موفقیت یا عدم موفقیت تراکنش و در صورت عدم موفقیت دلیل آن می‌باشد. در حال حاضر ۵ گروه مختلف از خطاها شناسایی شده‌اند و تعداد ۱۲۹ کد پاسخ برای انواع خطاهای شناخته شده مطابق استاندارد ISO۸۵۸۳:۲۰۰۳ گزارش‌گیری می‌گردد.

تراکنش موفق کاربری

به تراکنشی اطلاق می‌شود که با موفقیت به پایان رسیده و تمامی مراحل پردازش مورد نظر به‌درستی انجام شده است. در این فرآیند، تأییدیه‌های لازم دریافت گردیده و نتیجه نهایی بدون هیچ‌گونه خطا به کاربر اطلاع داده شده است این‌گونه تراکنش‌ها در سامانه با کد پاسخ صفر مشخص می‌شوند.

تراکنش خطای صادرکنندگی و شتابی

چنانچه در تراکنشی علت بروز خطا، بانک صادرکننده کارت یا سامانه شتاب باشد و تراکنش از دید شبکه

صرفاً امکان پرداخت برای تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ از طریق ابزار پذیرش کدهای دستوری مجاز است.

پرداخت قبض^{۴۲} و خرید شارژ تلفن همراه^{۴۳}

پرداخت قبض خدمتی است که با استفاده از آن دارنده کارت هزینه پرداخت‌های شناسه دار (شامل شناسه پرداخت و شناسه قبض) خود را از طریق ابزارهای پذیرش موجود در شبکه الکترونیکی پرداخت کارت، می‌پردازد. پرداخت قبض بر روی همه ابزارهای پذیرش قابل اجراست.

خرید شارژ تلفن همراه خدمتی است که دارنده کارت با استفاده از آن اقدام به خرید شارژ تلفن همراه از طریق شبکه پرداخت می‌نماید. این خدمت در زمره خریدهای شناسه‌دار می‌باشد و می‌تواند به دو صورت خرید و شارژ هم‌زمان^{۴۴} و خرید و شارژ غیر هم‌زمان انجام شود.

مانده‌گیری^{۴۵}

خدمتی است که دارنده کارت جهت کسب اطلاع از میزان موجودی حساب متصل به ابزار پرداخت خود، از طریق ابزارهای پذیرش موجود در شبکه الکترونیکی پرداخت کارت دریافت می‌نماید.

تراکنش تأیید رمز کارت^{۴۶}

به منظور بهره‌برداری از خدمات برخی از کسب‌وکارها لازم است بدون انجام تراکنش‌های معمول، تعلق کارت به مشتری احراز شود. در حالت، تراکنش «تأیید رمز کارت» از طریق شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت به شاپرک ارسال می‌شود. شاپرک این تراکنش را از طریق «شتاب» به بانک صادرکننده کارت ارسال نموده و بانک صادرکننده

^{۴۶} C(P)V: Card (PIN) Verification Request

^{۴۷}MS: Mini Statement Request

^{۴۸}Transaction Status

^{۴۲} Bill Payment

^{۴۳} Reload

^{۴۴} Top-up

^{۴۵} Balance Inquiry

خطاهای کاربری، تراکنش موفق سیستمی محسوب می- شوند؛ چرا که نمایش دهنده‌ی نقصی در شبکه نیستند و به علت اشتباه کاربران یا انجام عملیات روزانه‌ی سیستم رخ داده‌اند.

تراکنش ناموفق سیستمی

تراکنشی است که از دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) ناموفق بوده است. این تراکنش‌ها شامل خطاهای صادرکنندگی و شتابی، خطاهای شاپرکی و خطاهای پذیرندگی می‌باشند.

تراکنش موفق سیستمی شاپرکی

تراکنشی است که از دید سوئیچ شاپرک موفق است و کل تراکنش‌های شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) به جز تراکنش‌های خطای شاپرکی را شامل می‌شود.

ابزار پذیرش تراکنش

عبارت است از سخت‌افزار و نرم‌افزاری که امکان تراکنش را برای دارنده کارت فراهم می‌سازد. انواع ابزارهای موجود در شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت شامل دستگاه‌های کارتخوان فروشگاهی، ابزار پذیرش اینترنتی و ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD) است.

کارتخوان فروشگاهی^{۴۹}

ابزاری است ثابت یا سیار که با پذیرش کارت بانکی می‌تواند امکانی را فراهم کند تا وجه به صورت الکترونیکی از حساب دارنده کارت به حساب پذیرنده منتقل شود. این ابزار هم به صورت مستقل و هم به صورت متصل به کامپیوتر^{۵۰} در ایران مورد استفاده قرار می‌گیرد. بیشتر کاربرد این ابزار در ایران مربوط به خرید کالا و خدمات است.

الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) ناموفق باشد، خطای صادرکنندگی و شتاب رخ داده است.

تراکنش خطای پذیرندگی

تراکنشی است که از دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) ناموفق است و علت بروز خطا، سوئیچ شرکت ارائه‌دهنده‌ی خدمات پرداخت می‌باشد. این خطاها در هر مرحله از چرخه عمر تراکنش ممکن است که رخ بدهد. در حال حاضر دسترسی پذیری شرکت ارائه‌دهنده‌ی خدمات پرداخت از طریق تراکنش‌های خطا محاسبه می‌گردد.

تراکنش خطای شاپرکی

تراکنشی است که از دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) ناموفق است و علت بروز خطا سوئیچ یکپارچه‌ساز شاپرک می‌باشد.

تراکنش خطای کاربری

خطاهای کاربری به دلیل مشکلات دارنده کارت نظیر کمبود موجودی و یا رمز اشتباه پدید می‌آیند. علت بروز این خطاها، اشتباهات کاربر (دارنده کارت) می‌باشد. گرچه این تراکنش از دید کاربر نهایی ناموفق است اما از منظر و دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) موفق بوده و شبکه پرداخت، خدمات خود را به این تراکنش به انجام رسانده است.

تراکنش موفق سیستمی

تراکنشی است که از دید شبکه‌ی الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) موفق بوده است. این تراکنش‌ها شامل خطاهای کاربری و تراکنش‌های موفق کاربری هستند.

^{۵۰} PC-POS / IPOS(Integrated POS)

^{۴۹} EFTPOS

کارتخوان فعال سیستمی

یک دوره سه‌ماهه متوالی، در هر ماه کمتر از ۶۰ تراکنش مالی و کمتر از ۲۰ میلیون ریال مجموع مبلغ تراکنش داشته باشد.

ابزار پذیرش تراکنش‌دار

ابزار پذیرش تراکنش‌دار، پایانه‌ای است که در یک دوره سه ماهه متوالی، حداقل در یکی از ماه‌ها بیش از ۶۰ تراکنش مالی یا مجموع مبالغ تراکنش‌های آن بیش از ۲۰ میلیون ریال باشد.

ابزار پذیرش اینترنتی

ابزاری است که امکان انجام هرگونه عملیات پرداخت را بدون حضور کارت از طریق اینترنت و درگاه پرداخت اینترنتی^{۵۱}، فراهم می‌نماید. ساختار تعامل وبسایت‌های فروشندگان با درگاه پرداخت اینترنتی که از طریق شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت ارائه می‌شود، از طریق اتصال امن اینترنتی بر مبنای پروتکل TCP/IP در لایه شبکه اتفاق می‌افتد.

ابزار پذیرش کدهای دستوری (USSD)

عبارت است از ابزارهای پذیرش مبتنی بر کدهای دستوری، که برای دارندگان کارت امکان پرداخت از طریق شماره‌گیری کدهای کوتاه * و # بر بستر اپراتورهای مخابراتی را فراهم می‌کند. در حال حاضر بهره‌برداری از این ابزار صرفاً برای تراکنش‌های پرداخت قبض و خرید شارژ مجاز است.

ابزار پذیرش موبایلی

عبارت است از ابزارهای پذیرش مبتنی بر برنامه‌های موبایلی (Application) که امکان پرداخت

کارتخوان فعال سیستمی، ابزار پذیرشی است که توسط شرکت ارائه‌دهنده خدمات پرداخت در پایگاه داده پذیرندگان ثبت شده و وضعیت فعالیت این ابزار در پایگاه اطلاعات "Y" ذکر شده است که به این معنی است که این ابزار آمادگی ارسال تراکنش به شبکه شاپرک را دارد.

کارتخوان غیر فعال سیستمی

کارتخوان غیر فعال سیستمی، ابزار پذیرشی است که توسط شرکت ارائه‌دهنده پرداخت در پایگاه داده پذیرندگان ثبت شده اما وضعیت فعالیت این ابزار در پایگاه اطلاعات "N" ذکر شده است که به این معنی است که این ابزار آمادگی ارسال تراکنش به شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) را ندارد و به هر دلیل فاقد تراکنش خواهد بود.

کارتخوان کم تراکنش

با توجه به تعریف شاپرک در سنجش کارایی ابزارهای پذیرش کارتخوان فروشگاهی، کارتخوان کم تراکنش، نوعی از کارتخوان فعال سیستمی است که در بازه زمانی دو ماه متوالی، کمتر از ۶۰ تراکنش مالی در هر ماه داشته باشد و مجموع مبالغ تراکنش‌های آن در دو ماه کمتر از ۲۰ میلیون ریال در ماه باشد. این سنج به جهت شناسایی ابزارهایی است که در شبکه پرداخت از کارایی مناسب برخوردار نیستند. سایر کارتخوان‌های فاقد شرط مذکور، از نظر شاپرک، کارتخوان تراکنش‌دار (فعال شاپرکی) است.

ابزار پذیرش کم تراکنش و فاقد تراکنش

ابزار پذیرش کم تراکنش و فاقد تراکنش، پایانه‌ای است که بیش از سه ماه از تاریخ ثبت و فعال‌سازی آن گذشته و در

^{۵۱}Internet Payment Gateway

کارت‌های بی‌نام فاقد سوابق هویتی در سامانه متمرکز کارت، که ماهیتاً قابل انتقال به غیر بوده و به دو دسته تقسیم می‌شوند:

○ کارت‌های بر خط^{۵۵} نظیر کارت هدیه که انجام تراکنش توسط آن‌ها مستلزم تایید توسط سامانه‌های متمرکز کارت است. کد محصول این کارت‌ها، ۲X، ۳X و ۴X می‌باشد.

○ کارتهای برون خط^{۵۶} نظیر کارت‌های کیف پول الکترونیکی (کارت هوشمند) که انجام تراکنش توسط آن‌ها می‌تواند بدون نیاز به تعامل با سامانه‌های متمرکز کارت صورت پذیرد. در این گونه کارت‌ها، ارزش پولی مستقلاً بر روی فیزیک کارت و در تراشه ذخیره می‌شود. کد محصول این نوع کارت ۵X می‌باشد.

کارت‌های بی‌نام فاقد سوابق هویتی، در حکم پول نقد بوده و با توجه به اینکه همانند اسکناس و مسکوک ردیابی تراکنش‌ها و تشخیص هویت دارنده آن میسر نیست، در صورت مفقود شدن یا سرقت این کارت‌ها، دارنده کارت و رمز مربوط به آن صاحب کارت شناخته می‌شود. با این وجود بانک‌ها مکلفند برای این قبیل کارت‌ها-نظیر سایر کارت‌های پرداخت-حداقل خدمات مانده‌گیری و تغییر رمز را تعریف کنند.

کارت اعتباری^{۵۷}

عبارت است از هر نوع کارت متصل به یک خط اعتباری با سقف معین تخصیص یافته از طرف بانک به دارنده کارت،

درون برنامه‌ای را برای کاربران (دارندگان کارت) فراهم می‌کند.

انواع کارت‌های رایج در شبکه^{۵۲} الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک)

انواع کارت‌های بانکی دارای تراکنش در سویچ شاپرک، از نظر کاربری شامل کارت برداشت، کارت پیش پرداخته و کارت اعتباری می‌باشد.

کارت برداشت (بدهی)^{۵۳}

عبارت است از هر نوع کارت متصل به یک یا چند حساب سپرده‌ای نزد بانک‌ها و جزء رایج‌ترین کارت‌های مورد استفاده می‌باشد که کد محصول ۱X دارد. مشتری می‌تواند با افتتاح یکی از سپرده‌های قرض‌الحسنه، جاری یا مدت دار، تا سقف وجهی که نزد بانک، سپرده‌گذاری کرده است برداشت وجه و خرید کالا و خدمات را از درگاه‌های بانکداری الکترونیک به عمل آورد.

کارت پیش پرداخته (بی‌نام)^{۵۴}

مشخصات دارنده این نوع کارت بر روی جسم کارت درج نمی‌شود، این کارت‌ها به انواع زیر تقسیم می‌شوند:

کارت‌های بی‌نام دارای سوابق هویتی در سامانه متمرکز کارت، نظیر کارت‌های خرید بی‌نام و برخی بن کارت‌ها که معمولاً به صورت گروهی صادر می‌شوند.

^{۵۷} Credit card

^{۵۲} بانک مرکزی (۱۳۸۶) اعلام مشخصات انواع ابزارهای پرداخت کارتی در نظام بانکی کشور.

^{۵۳} Debit Card

^{۵۴} Prepaid

^{۵۵} Online

^{۵۶} Offline

که او را قادر می‌سازد بدون داشتن سپرده نسبت به پرداخت وجه کالا و خدمات مبادرت کند. کد محصول این نوع کارت ۶X می‌باشد. این کارت‌ها در شبکه شاپرک پذیرفته شده و چارچوب کارمزدی مستقل خود را دارند. مسئولیت مدیریت ریسک اعتباری دارندگان این کارت بر عهده بانک صادرکننده می‌باشد.

تراکنش دارنده‌ی کارت

یکی از انواع تراکنش است و به تراکنش‌های ارسالی از طرف دارنده‌ی کارت که با شناسه ۲۲۰۰ و ۲۱۰۰ وارد شبکه شاپرک می‌شوند، گفته می‌شود (لازم به ذکر است با عملیاتی شدن بسته ۹۰۹۰ در تاریخ ۱۳۹۳/۰۴/۰۶ در سویچ شاپرک، تراکنش‌های با شناسه ۲۰۰ به ۲۲۰۰ و تراکنش‌های با شناسه ۱۰۰ به ۲۱۰۰ تبدیل شدند. این تغییرات مطابق با استاندارد ISO ۸۵۸۳ نسخه ۲۰۰۳ می‌باشد). در این تراکنش‌ها با شناسه ۲۲۰۰ عملیات برداشت از کارت انجام می‌شود ولی با شناسه ۲۱۰۰ عملیات مالی انجام نشده و تنها خدمت مانده‌گیری ارائه می‌شود.

تراکنش تأییدیه انجام تراکنش^{۵۸}

به تراکنش‌هایی گفته می‌شود که توسط شرکت ارائه‌دهنده‌ی خدمات پرداخت ارسال می‌شود. هدف از این تراکنش‌ها تأییدیه انجام تراکنش و درخواست برای واریز مبلغ برداشتی از کارت به حساب پذیرنده است. مطابق این درخواست‌ها عملیات واریز به حساب پذیرنده در سیکل‌های زمانی مشخص انجام می‌گیرد. شناسه‌ی این تراکنش‌ها ۲۲۲۰ است (معادل تراکنش‌های با شناسه‌ی ۲۲۰ قبل از اجرایی شدن بسته‌ی ۹۰۹۰). شرکت‌های ارائه‌دهنده‌ی خدمات پرداخت تا حداکثر ۴۸ ساعت فرصت دارند (معادل یک cut-off یا تغییر روز مالی) این تراکنش را به ازای هر تراکنش دارنده‌ی کارت ارسال کنند. برخی خطاهای پذیرندگی رخ داده در تراکنش‌ها، مربوط به عدم ارسال

تأییدیه تراکنش به شبکه الکترونیکی پرداخت کارت (شاپرک) است.

تراکنش اصلاحیه^{۵۹}

اگر تراکنش دارنده‌ی کارت دچار خطا شود ولی برداشت از کارت انجام شده باشد، یک تراکنش اصلاحیه در شبکه تولید می‌شود تا متعاقب آن، مبلغ برداشت شده به دارنده‌ی کارت بازگردد. شناسه‌ی این تراکنش‌ها ۲۴۲۰ است (معادل تراکنش‌های با شناسه‌ی ۴۰۰ و ۴۲۰ قبل از اجرایی شدن بسته‌ی ۹۰۹۰).

تراکنش ناتمام^{۶۰}

تراکنش دارنده‌ی کارت که از نظر کاربری موفق بوده است و به ازای آن تراکنش درخواست واریز تا ۴۸ ساعت به سویچ شاپرک ارسال نشده است را تراکنش ناتمام می‌گویند (معادل تراکنش موفق کاربری با شناسه‌ی ۲۲۰۰ که تراکنش ۲۲۲۰ آن در مدت مجاز ارسال نشده است). وجود تراکنش‌های ناتمام به نوعی مشکل کیفی قلمداد می‌گردد.

تراکنش مالی

تراکنشی است که نوع خدمت آن خرید کالا و خدمات یا پرداخت قبض می‌باشد. در این تراکنش‌ها پول از دارنده‌ی کارت کسر می‌شود و عملیات مالی انجام می‌پذیرد. طبیعتاً تراکنش مانده‌گیری از دسته تراکنش‌های غیر مالی است.

اثربخشی کارخوان فروشگاه‌ی

این شاخص یکی از روش‌های سنجش و مقایسه شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پرداخت در فرآیند بازاریابی و نصب ابزار در بازار است. این شاخص برابر با نسبت سهم تراکنش‌های کارخوان‌های فروشگاه‌ی فعال سیستمی هر

^{۶۰} Reconciliation Account (RA)

^{۵۸} Advice transaction

^{۵۹} Reversal Transaction

در اقتصاد، نقدینگی به مجموع حجم پول و شبه پول^{۶۱} اطلاق می‌شود. حجم پول، اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به اضافه‌ی مانده سپرده‌های دیداری بخش خصوصی نزد بانک‌ها^{۶۲} تعریف می‌شود. سپرده‌های دیداری، سپرده‌های جاری بدون بهره‌ی بخش خصوصی در بانک‌های تجاری است. منظور از شبه‌پول یا سپرده‌های غیر دیداری، انواع سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز و سپرده‌های مدت‌دار هستند که به نسبت پول سرعت نقدشوندگی کمتری دارند.

سهم اسکناس و مسکوک در دست اشخاص از نقدینگی

این شاخص، به عنوان یک شاخص هادی، نسبت فیما بین اسکناس و مسکوک و میزان نقدینگی را بررسی می‌کند. با توجه به رقابت ابزارهای پرداخت الکترونیک و اسکناس و مسکوک، بررسی این شاخص می‌تواند به عنوان راهنمایی در جهت شناخت میزان استقبال عمومی از شبکه پرداخت در نظر گرفته شود.

$$100 \times \frac{\text{اسکناس و مسکوک در دست اشخاص}}{\text{نقدینگی}}$$

تولید ناخالص داخلی

بنا به تعریف بانک مرکزی ج.ا.ا، کل ارزش ریالی محصولات نهایی تولیدشده توسط واحدهای اقتصادی مقیم کشور در دوره زمانی معین (سالانه یا فصلی) را تولید ناخالص داخلی یا GDP می‌نامند شایان توجه است که صرفاً مبادلات کالاهای نهایی در محاسبات GDP لحاظ می‌شوند.

تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری

شرکت از کل، به سهم تعداد کارت‌خوان‌های فعال سیستمی هر شرکت از کل است. به عبارت دیگر:

$$\frac{\text{تعداد تراکنش‌های کارت‌خوان فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت}}{\text{تعداد تراکنش‌های کل کارت‌خوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی}} = \frac{\text{تعداد کارت‌خوان فروشگاه‌های فعال سیستمی هر شرکت}}{\text{تعداد کل کارت‌خوان‌های فروشگاه‌های فعال سیستمی}}$$

عدد حاصل میزان اثربخشی کارت‌خوان‌های یک شرکت در شبکه‌ی شاپرک را نشان می‌دهد و مقدار آن بیانگر میزان توانایی یک شرکت در جذب تراکنش‌های کارت‌خوان‌های فروشگاه‌های شبکه‌ی شاپرک است. مثلاً اگر این شاخص برای شرکتی یک باشد، یعنی سهم آن شرکت از کل تراکنش‌های کارت‌خوان‌های شبکه‌ی شاپرک به اندازه سهم تعداد کارت‌خوان‌های آن شرکت از کل کارت‌خوان‌های کشور است. چنانچه این شاخص برای شرکتی بالاتر از یک باشد یعنی جذب تراکنش‌های آن بانک روی کارت‌خوان‌هایش بیش از سهم تعداد کارت‌خوان‌های آن شرکت از کل کارت‌خوان‌های کشور است. بالاتر بودن این شاخص، به معنی کم بازده‌تر بودن ابزارهای شرکت و طبیعتاً کاهش درآمد متصور از ابزارهای فروش است.

نسبت ارزش تراکنش‌های شاپرک به نقدینگی

منظور از این شاخص، محاسبه نسبت ارزش کل تراکنش‌های شاپرکی به نقدینگی کشور است و به شرح زیر محاسبه می‌شود:

$$100 \times \frac{\text{ارزش کل تراکنش‌های شاپرکی}}{\text{نقدینگی}}$$

این نسبت، به عنوان شاخصی در جهت نمایش اندازه اقتصادی شبکه پرداخت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

نقدینگی و حجم پول

^{۶۲} Demand deposits

^{۶۱} Quasi money

متوسط ارزش دهک تراکنش ها
= شاخص توزیع مبلغی دهکی
متوسط ارزش دهک اول تراکنش ها

شاخص هرفیندال-هیرشمن

شاخص هرفیندال - هیرشمن یکی از شاخص‌های مهم و کاربردی برای بیان مفهوم تمرکز است. این شاخص از اطلاعات همه بنگاه‌های صنعت برای اندازه‌گیری تمرکز و نیز قدرت رقابتی صنعت استفاده می‌کند. کاربرد اصلی این شاخص در نظارت و مراقبت از بازار انحصارات خصوصی، ادغام‌ها و تبنی بخش‌های خصوصی در بازار و نیز انجام روندهای اصلاحی رفع این مشکلات برای دستیابی به بازار رقابتی است. برای به دست آوردن این شاخص از مجموع مربع سهم در بازار صنایع مختلف، اندازه‌های تولید، فروش، نیروی کار و مانند آن برای همه بنگاه‌ها در صنعت یا بازار استفاده می‌شود. در واقع این شاخص به هر بنگاه به اندازه سهم آن در بازار وزن می‌دهد. شاخص هرفیندال - هیرشمن (HHI) به صورت زیر تعریف می‌شود.

$$HHI = \sum_{i=1}^N S_i^2$$

که S_i^2 مربع سهم بازار بنگاه (شرکت) i و N تعداد بنگاه‌های موجود در صنعت یا بازار است. بر اساس مقادیر مختلف شاخص هرفیندال - هیرشمن، می‌توان در خصوص تمرکز بازار به شرح زیر قضاوت نمود.

وضعیت تمرکز بازار با توجه به مقادیر شاخص هرفیندال - هیرشمن، از مقیاس کمتر از ۱۰۰۰ آغاز می‌گردد. در صورتی که عدد به دست آمده کمتر از ۱۰۰۰ باشد نشانه رقابتی بودن محیط و در صورتی که بالاتر از ۱۰۰۰ باشد یعنی محیط رقابت به سوی تمرکز حرکت کرده است. تمرکز می‌تواند به صورت ملایم یعنی تا اندازه ۱۸۰۰ و حتی به صورت تمرکز شدید و بالا، نمود کند که بالاتر از ۱۸۰۰ است.

اگر در دوره ای تولید ناخالص داخلی با قیمت‌های همان سال مورد نظر بررسی و اندازه‌گیری شود به آن تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری گویند.

تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت

در بررسی روند تولید ناخالص ملی، یکی از سال‌هایی که کشور در آن از لحاظ بیکاری، تورم و تولید در وضعیت خوبی قرار دارد، را به عنوان سال پایه انتخاب می‌کنند. اگر تولید ناخالص داخلی بر حسب قیمت‌ها در سال پایه اندازه‌گیری شود، به آن تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت (حقیقی) گویند.

ارزش اسمی تراکنش‌ها^{۶۳}

منظور از ارزش اسمی تراکنش‌ها، همان مبالغ معمول گزارش شده تراکنش‌هاست که هیچ عملیات خاصی بر روی آن صورت نگرفته است.

ارزش حقیقی تراکنش‌ها

اگر در دوره‌ای، ارزش تراکنش‌ها بر حسب قیمت‌های سال پایه اندازه‌گیری شود و اثرات تورم از آن حذف شود، به آن ارزش حقیقی تراکنش‌ها گویند. نحوه محاسبه ارزش حقیقی تراکنش به این صورت است:

$$= \frac{\text{مبلغ اسمی تراکنش ها در ماه } t}{\text{شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در ماه } t}$$

شاخص دهکی توزیع مبالغ تراکنش‌ها

برای تعیین دهک‌ها، تراکنش‌ها را به ترتیب ارزش مبالغ دسته بندی کرده و به ۱۰ قسمت برابر به لحاظ تعدادی، تقسیم می‌نماییم که یک دهک از تراکنش‌های با پایین ترین مبالغ، دهک اول و یک دهک تراکنش‌های با بالاترین مبالغ دهک دهم نامیده می‌شود.

Summary of key payment statistics

- ▲ Increase compared to last month
- ▼ Decrease compared to last month
- ▢ No change from last month

1

The importance of card payment network in national economy
Respect to the last published statistics

the share of liquidity

The ratio of total value of transactions to liquidity	14/85%	▼
The ratio of coins and paper currency in the hands of the public to liquidity	1/73%	▲

2

Shaparak performance indices

Number & value of transactions

Number of transactions	4,665,343,227	▲
Value of transactions (mill IRR)	21,517,737,745	▲

Nominal and real growth rate of value of transactions

Monthly nominal growth of value of transactions (Sep compared to Aug)	14/08%	▲
Monthly real growth of value of transactions (Sep compared to Aug)	9/89%	▲
Point-to-point nominal growth of the value of transactions	55/06%	▲
Point-to-point real growth of the value of transactions	6/72%	▲

Numerical share of transactions for each of terminals

Internet Payment Gateway	6/67%	▼
Mobile Payment Gateway	1/90%	▼
EFTPOS	91/44%	▲

The value share of transactions for each types of payment services

Purchasing Goods & Services	98/73%	▲
Bill payment & purchase mobile charge	1/27%	▼

Numerical share of transactions for each types of payment services

The purchase of goods and services	90/86%	▲
Bill payment & purchase mobile charge	4/80%	▼
Balance Inquiry	4/34%	▲

The regional penetration rate

Number of active acceptance instruments per 10,000 over 20 years old inhabitants

All of acceptance instruments	1,831/60	▼
EFTPOS	1,729/59	▲
Mobile Payment Gateway	0/90	▼
Internet Payment Gateway	101/12	▼

Number of transactions Per over 20 years old inhabitants for each of terminals

All of acceptance instruments	75/46	▲
EFTPOS	69/00	▲
Mobile Payment Gateway	1/43	▼
Internet Payment Gateway	5/03	▲

Regional penetration rate of active EFTPOS

The most number of active EFTPOS terminals	Tehran	1,770,959	▼
The most change in the number of active EFTPOS	Azerbaijan,	3,626	▲
The most number of active EFTPOS terminals per capita	Mazandara	0/214	▼
The most number of EFTPOS transactions per capita	Ardabil	79/21	▲

Decile ratio

he ratio of average value of the tenth	460/20	▲
--	--------	---

3

The quality of card e-payment services

Quality of services

The ratio of successful transactions to total	99/15%	▼
The ratio of successful transactions to total shaparak switch's transactions	99/97%	▲

The share of each types of errors in transactions

Acquirer error	1/09%	▼
Shaparak network error	0/41%	▲
Issuer error	10/04%	▲
Cardholder Error	88/46%	▼
Business error	0/00%	◀

Services sensed availability

Network sensed availability	99/15%	▼
Shaparak sensed availability	99/97%	▼

Reconciliation account (RA) transactions

Ratio of reconciliation account transactions to total transactions	0/010%	▲
percent change of reconciliation account transactions	35/30%	▲

4

Electronic card payment network market indices in Sep 2025

Active EFTPOS Value effectiveness

The highest effectiveness	Farapardazan Arvand omid	2/875	▼
The lowest effectiveness	Electronic Card Damavand	0/279	▲

The ratio of number of acquiring errors to total number of transactions

The highest ratio	Electronic Card Damavand	1/588%	▼
The lowest ratio	Farapardazan Arvand omid	0/014%	▼

The ratio of Low Transaction to active EFTPOS

The Highest ratio	Electronic Card Damavand	38/99%	▼
The Lowest ratio	Pardakht Novin Arian	7/20%	▼

The first column is for PSP's data and the second one is for acquiring banks

The highest market share

highest value	21/75%	▼	16/49%	▼
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	
highest numerical	20/75%	▲	16/21%	▼
	Pardakht Electronic Saman		Mellat Bank	

The highest value share of transactions in each terminal

Internet Payment Gateway	26/59%	▼	15/73%	▼
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	
Mobile Payment Gateway	45/38%	▼	45/43%	▼
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	
EFTPOS	20/23%	▼	16/68%	▼
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	

The highest numerical share of transactions in each of terminals

Internet Payment Gateway	38/92%	▼	31/58%	▼
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	
Mobile Payment Gateway	46/18%	▲	46/82%	▼
	Beh Pardakht Mellat		Mellat Bank	
EFTPOS	20/70%	▼	14/99%	▲
	Pardakht Electronic Saman		Bank Sepah	

Herfindahl-Hirschman Index

Internet Payment Gateway	2,493	▼	1,514	▼
Mobile Payment Gateway	3,267	▲	3,122	▲
EFTPOS	848	▲	848	▲

The highest share of issuing banks in number of active cards

Prepaid card	Shahr Bank	16/17%	▲
Credit card	Mellat Bank	17/58%	▲
Debit card	Bank Melli Iran	21/24%	▼

آدرس وب گاه شاپراک:

www.shaparak.com

آدرس پست الکترونیک:

Info@shaparak.com

شماره تلفن:

۰۲۱-۲۶۴۰۴۹۰۱-۱۵

شماره دورنگار:

۰۲۱-۲۲۲۲۸۱۲۱

نشانی پستی:

ایران، تهران، بلوار میرداماد،

خیابان شهید شاه نظری،

کوچم دوم، پلاک ۱۴

کلیه حقوق معنوی این اثر، متعلق به شرکت شبکه الکترونیکی پرداخت کارت شاپراک بوده و هرگونه استفاده، چاپ، پخش و رونوشت، با ذکر منبع بلامانع است.